ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ - ೧೧
ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ - ೧೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ

ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್

ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್

(ತಮಿಳು ಮೂಲ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಅನುವಾದ ವಿವರಣೆಗಳೊಡನೆ)

ಮೂಲ
ತಿರುವಳ್ಳುವರ್

ಅನುವಾದ
ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ.ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

TIRUKKURAL Kannada transation of **Tiruvallurar's** work of the same name**;** Kannada Translation by **L. Gundappa** ; Editor-in-Chief : **Dr. Pradhan Gurudatta** ; Published by **Registrar, Karnataka Anuvada Sahitya Academy** ; Kannada Bhavana, J.C. Road, Bangalore - 560 002, 2007 ; Pp. xxvi + 247, Price : Rs. 90/-

ಈ ಆವೃತ್ತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುದ್ರಣ : ೨೦೦೭
ಪುಟಗಳು : xxvi + ೨೪೭
ಬೆಲೆ : ರೂ. ೯೦/-
ಪ್ರತಿಗಳು : ೩೨೦೦

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕನ್ನಡ ಭವನ, ಜೆ.ಸಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು
ದೂ : ೨೨೧೦೭೭೭೦

ಸಹಕಾರ :
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ : **ಶ್ರೀಪಾದ್**

ISBN : 978-81-905455-9-4

ಮುದ್ರಕರು :
ಮೆ॥ ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್
ನಂ. ೬೯, ಸುಭೇದಾರ್‌ಛತ್ರಂ ರೋಡ್
ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦೦೨೦ ದೂ : ೨೩೩೪೨೭೨೪

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ
ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು

ವಿಧಾನಸೌಧ
ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦ ೦೦೧

ದಿನಾಂಕ : ೧೫.೦೩.೨೦೦೭

ಮುನ್ನುಡಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ ಘಟನೆಯ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ನೆನಪಿಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ'ದ ಸಂಭ್ರಮಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು. ಈ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ಪಾರಸ್ಪರಿಕ ಅರಿವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ನಮ್ಮ ನಾಡು–ನುಡಿಗಳ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಇತರ ಭಾಷಾ–ಬಾಂಧವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಗತ್ತಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಹೊತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಜ್ಞಾನ–ವಿಜ್ಞಾನ–ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರುವುದೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿರಿಮೆಯ ಜೊತೆಗೆ, ಕನ್ನಡದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ, ಹಿರಿಮೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ.

'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ' ಸಂಭ್ರಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ನಾಡು ನುಡಿಗೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವ ಹಿರಿಯ ಚೇತನಗಳು ಸ್ವಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಅನುವಾದ ಮಾಲೆಯ' ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಹೃದಯತೆಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಜನತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ.

(ಹೆಚ್.ಡಿ. ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ)

ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಚಿವರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ನಂ. ೩೩೦, ೩ನೇ ಮಹಡಿ,
ವಿಧಾನಸೌಧ,
ಬೆಂಗಳೂರು – ೫೬೦ ೦೦೧

ದಿನಾಂಕ : ೦೮–೦೨–೨೦೦೭

ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಇಂಥ ಆದ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ–ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಹಂಬಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದರ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಸುವರ್ಣ ಸಂಭ್ರಮದ ಉತ್ಸವವೂ ಕೂಡಿಬಂದಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗಾಂಧೀಜಿ, ನೆಹರೂ ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿರುವುದು ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಶ–ವಿದೇಶಗಳ ಕಥೆ–ಕಾದಂಬರಿಗಳೂ, ನಾಟಕಗಳೂ, ಮಕ್ಕಳ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಕೃತಿಗಳೂ ಸೇರಿದ್ದು, ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅನುಭವವನ್ನು ತಂದುಕೊಡುವಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕನ್ನಡದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸಾಧನೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವಂಥ ಸಾರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ವಾಚಕಲೋಕದ ಸಹೃದಯಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಸ್ವಾಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗಳು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೊದಗಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಮಹದೇವಪ್ರಸಾದ್

(ಹೆಚ್.ಎಸ್. ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್)

ಐ.ಎಂ. ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿ, ಭಾ.ಆ.ಸೇ.
ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ
ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಾರ್ತಾ
ಹಾಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕಛೇರಿ : ೨೨೨೫೫೪೮೨
೨೨೦೩೪೦೦೭

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಸಚಿವಾಲಯ
ಕೊ.ನಂ.೫, ನೆಲಮಹಡಿ, ವಿಕಾಸಸೌಧ,
ಬೆಂಗಳೂರು–೫೬೦ ೦೦೧

ಹೊಸ ಹೆಜ್ಜೆ

ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ 'ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾಭಾರತೀ' ಎಂಬ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ'ಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ (೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ) ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ಇಂಥ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಮೆರೆಯುವಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಗತಿಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡ ತರುಣದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಪುನರ್–ರಚನೆಯ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭ ಕೂಡಿ ಬಂದದ್ದು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಯೋಗಾಯೋಗವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸುವರ್ಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಂದರ್ಭದ ಆಚರಣೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಮೊದಲೇ ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹಲವು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲೇಖಕರ ಹಲವಾರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ, ಸಂಗ್ರಹರೂಪವಾದ, ಅಳವಡಿಕೆಯಂತಿರುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಅವರು ನಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 'ಒಬ್ಬನೇ ಉಂಡ ಊಟ ಹಬ್ಬವಲ್ಲ; ಒಬ್ಬನೇ ಸವಿದ ರುಚಿ ರುಚಿಯಲ್ಲ' ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ಸಾರ್ಥಕಗೊಳಿಸುವಂತೆ, ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧ, ಜನಪ್ರಿಯ, ಅಲಭ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ' ಯೋಜನೆಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೊರತರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ, ದೇಶ–ವಿದೇಶಗಳ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ–ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಇಂದು ತನ್ನ ಆಯಾಮವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಜ್ಞಾನ–ವಿಜ್ಞಾನ–ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವತ್ತ ನಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ

ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಬಹುಮುಖೀ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತನ್ನದೇ ಆದ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಮೆರೆದಿರುವ, ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ–ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಂಗೊಳಿಸುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಮಹತ್ವದ ಗ್ರಂಥಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಾಗುತ್ತಿರುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲದ ಜೊತೆಗೆ, ಜನತೆಯ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೂ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವೇಚನಾಶೀಲರೂ, ಸಹೃದಯರೂ ಆದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಇಂಥ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇತೋಪ್ಯತಿಶಯವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ ; ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳ ಲೋಕವನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾರೈಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಐ.ಎಂ. ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿ)

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಹಿರಿಮೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನವರಿ ೬, ೨೦೦೬ರಂದು ಅಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಉದ್ಘಾಟಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಾಜಿ ಕುಲಪತಿಗಳೂ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭೀಷ್ಮಾಚಾರ್ಯರೂ ಆದ ಪ್ರೊ॥ದೇ. ಜವರೇಗೌಡ ಅವರೂ, ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಪ್ರೊ॥ ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ದಿಕ್ಕು–ದೆಸೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು.

ನಮ್ಮ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿಚಿತ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದರೆ ವಿದೇಶೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಪರಿಚಯವಾದರೂ ಇರುವ ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯದ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಪರಿಚಯ ಬಹುಮಂದಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದುಂಟು. ಆದರೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪರಸ್ಪರ ಕೊಳು–ಕೊಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚು–ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ : (೧) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ; (೨) ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೊಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಲೇಖಕರ ಮಹತ್ವದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಮುಂದಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಜ್ಞಾನ–ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವೈದ್ಯಕೀಯ, ಮಾನವಿಕ

ಮೊದಲಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತರುವ ಯೋಜನೆಗಳೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮುಂದಿವೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ, ಅಂತೆಯೇ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವಿಭಾಗ, ಕೇಂದ್ರೀಯ ಹಿಂದೀ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಾವಲಿ ಆಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿ, ಅನುವಾದದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸುವ, ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕನ್ನಡ–ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ–ಹಿಂದೀ, ಯಂತ್ರಾನುವಾದ, ವಿಜ್ಞಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಜ್ಯದ ಬೇರೆ–ಬೇರೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹೊರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನೂ, ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ. ಉರ್ದೂ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಭಾಷೆಗಳ ಕಾರ್ಯಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಆಲೋಚನೆಯೂ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸ್ಯಾಮ್ ಪಿಟ್ರೋಡಾ ಅವರು 'ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅನುವಾದ ಮಿಷನ್' (National Translation Mission) ಅನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಚಾರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಜ್ಞಾನ–ವಿಜ್ಞಾನ–ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರವರೆಗೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿಯೂ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಉದ್ಯೋಗಸೃಷ್ಟಿಯ ಮಹತ್ತರ ಯೋಜನೆಯೂ ಆಗಲಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುವ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಅನುವಾದಕರ ಪಡೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಇಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹೊಣೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಹಾಗೂ ಹೊರಗಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಭಾಗಗಳು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದು, ಅವು ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಶುಭಸೂಚಕವಾಗಿದೆ.

ಇದುವರೆಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಒಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯವಾಗಿರುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಬಂಧವಾದ ಶಿಕ್ಷಣ–ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳ ಕೋಶಗಳು, ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಮತ್ತು ಭಿನ್ನಾರ್ಥಕ ಕೋಶಗಳು ಹಾಗೂ ವಾಕ್ಯರಚನಾ ಕೈಪಿಡಿಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವುದು – ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇರೆಗೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇತರ ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದ್ದು, ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕನಕದಾಸ ಮಿಷನ್‌ನಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊರತರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅನೇಕ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಅನುವಾದ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಾರಿ ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಂಗವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಧನಸಹಾಯ ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ/ಅಲಭ್ಯ ಅನುವಾದಗಳ ಮರುಪ್ರಕಟಣೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತಿತರ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಡಿನ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಹಾಯ–ಸಹಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವುದು ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಗೌರವದ, ಸಂತೋಷದ ಹಾಗೂ ಹೆಮ್ಮೆಯ ವಿಚಾರವೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಲ್ ಡ್ಯೂರಾಂಟ್ ಅವರ ಜಗತ್–ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಬೇರಾವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಇನ್ನೂ ಬೆಳಕು ಕಾಣದಿರುವ 'ದಿ ಸ್ಟೋರಿ ಆಫ್ ಸಿವಿಲಿಜೇಷನ್' ಸಂಪುಟಗಳ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರೊ॥ ಎಲ್.ಎಸ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಅವರೂ, ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಂಡಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾದ ಸೋಮದೇವನ 'ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ'ದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿ ಹೊರತರುವಲ್ಲಿ ಡಾ॥ಪಿ.ಎಸ್.ರಾಮಾನುಜಮ್ ಅವರೂ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತಿರುವುದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಹೃದಯ ಲೋಕ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಈ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಸಹೃದಯತೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಮಾಜಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರಿಗೂ, ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿ, ಎಲ್ಲ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಇಂದಿನ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ.ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ ಅವರಿಗೂ, ಮಾನ್ಯ ಉಪಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್.ಯಡಿಯೂರಪ್ಪನವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಾದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಮಹದೇವ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ. ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಸಹಾಯ–ಸಹಕಾರ–ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಉಷಾ ಗಣೇಶ್ ಅವರಿಗೂ, ಚೈತನ್ಯಶೀಲರೂ, ದೂರಗಾಮಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನುಳ್ಳವರೂ ಆದ ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಐ.ಎಂ. ವಿಠ್ಠಲಮೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೂ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿಂದಿನ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್. ನಿರಂಜನ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಫ್. ಯೋಗಪ್ಪನವರ್ ಅವರಿಗೂ, ಈಗಿನ ಆಯುಕ್ತರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಶಿವನಂಜಯ್ಯ ಅವರಿಗೂ, ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ ಅವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ವಿಶೇಷ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ನಮ್ಮ ವಂದನೆಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಪರೂಪದ ಗ್ರಂಥವಾದ ‘ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್’ ತಮಿಳು ಜನ ಸಮುದಾಯದ ನೀತಿ ಸಂಹಿತೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಅರಮ್, ಪೊರುಳ್ ಮತ್ತು ಇನ್ಬಮ್ ಎಂಬ ಅದರ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮಗಳ ವಿವೇಚನೆಯೇ ಅಡಗಿದೆ. ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಅದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕ ಕೃತಿಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಅದು ತಮಿಳಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಕೊಡುಗೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅದು ಜಗತ್ತಿನ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿದೆ. ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ‘ನೀತಿ ಮಂಜರಿ’ಯ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ೩೮ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದ ವಿಚಾರ ನಮಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀ ಅವರು ಇದರ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅದು ನಮ್ಮವರೆಗೆ ಉಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪನವರು ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಇದರ ಮೊದಲ ಭಾಗದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಅದು ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ್ಡಿತಾದರೂ, ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳು ಅಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದುವು. ಆ ತರುವಾಯ ಪ್ರೊ॥ ಪ.ಶ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅವರು ಪರಿಮೇಲಳಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಕುಱಳಿನ ಪದ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಭಾವಾನುವಾದವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಾಹಸದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೇ ಮಾಡಿರುವ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಗದ್ಯಾನುವಾದವೂ ಹೊಂಬುಜದ ಜೈನ ಮಠದ ವತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಈಚೆಗೆ ಬಿ.ಎಂ. ಶ್ರೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಪ್ರೊ ॥ ಎಂ.ವಿ. ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯ ಎಂ. ಗೋವಿಂದರಾಜು, ನಾ. ಗೀತಾಚಾರನ ಅವರು ಕುಱಳ್ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಾಡಿರುವ ನೇರ ಅನುವಾದವೂ ಬಂದಿದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ, ಗುಂಡಪ್ಪನವರ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ತ್ವವಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ‘ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್’ ನ ಅವರ ಅನುವಾದವನ್ನು ಪುನರ್ ಮುದ್ರಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೈಗೊಂಡಿತು. ದಿ॥ ಗುಂಡಪ್ಪನವರ ಪುತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಜ್ಯೋತೀಶ್ವರ ಅವರೂ, ಮಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲ ಎಮ್.ಎಸ್. ಬಾಲು ಅವರೂ ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಈ ಔದಾರ್ಯದಿಂದಷ್ಟೇ ಈ ಪುನರ್ ಮುದ್ರಣ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬಯಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದ ಕರಡುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಲ್ಲಿ ನವುಗೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಡಾ॥ ಎಲ್.ಜಿ. ಸುಮಿತ್ರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲ ಎಮ್.ಎಸ್. ಬಾಲು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಾ. ಗೀತಾಚಾರ್ಯ ಅವರಿಗೂ, ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ಮಯೂರ ಪ್ರಿಂಟ್ ಆಡ್ಸ್‌ನ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ, ಎಂದಿನಂತೆ ಈ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಕಟಣೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಹಕರಿಸಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಪಿ. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

ಪ್ರಧಾನ್ ಗುರುದತ್ತ
ಅಧ್ಯಕ್ಷ

ಅನುವಾದಕರ ಮುನ್ನುಡಿ

ತಿರುಕ್ಕುಱಳಿನ ನನ್ನ ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಏಳು ವರ್ಷ ತುಂಬಿತು. ಅದನ್ನು ಓದಿ ಮೆಚ್ಚಿದ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ಈ ಗ್ರಂಥ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಆ ಮೊದಲೂ ನನಗೆ ಆ ಉದ್ದೇಶವಿದ್ದಿತಾದರೂ ಈ ಸಲಹೆಯಿಂದ ಉತ್ಸಾಹಗೊಂಡು ಈ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯಕ್ಕೂ ತಮಿಳು ಮೂಲ, ಅದರ ಹೊಸಗನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ ಮತ್ತು ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿವರಣೆ ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾಗದ ಕಡೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಸ್ವಂತ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ೩೬ನೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ೩, ೮, ೯, ೧೦ ನೆಯ ಕುಱಳುಗಳ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಈಗಿನ ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ 'ಕುಱಳ್' ಗ್ರಂಥ'ದ ಪರಿಚಯ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಕುಱಳ್ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವುದು ಇದೇ ಮೊದಲಲ್ಲ. ಈಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾಕ್ತನ ವಿಮರ್ಶ ವಿಚಕ್ಷಣ, ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ, ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್ ರಾ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಎಂ. ಆರ್.ಎ.ಎಸ್., ಅವರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು; ಒಟ್ಟು ೩೮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ತಮ್ಮ **ನೀತಿ ಮಂಜರಿಯ** ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಯ್ದುಕೊಂಡದ್ದು ಹೆಚ್ಚುಭಾಗ, ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಕನ್ನಡಿಸಿರುವ ಧರ್ಮಭಾಗದಿಂದಲೇ. ಇದರಲ್ಲಿನ ೨, ೩, ೫, ೧೫, ೩೪, ೩೫, ೩೬, ೩೭ ಮತ್ತು ೩೮ - ಈ ೧೦ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ 'ಅರ್ಥ'ಭಾಗದಿಂದ ೧೦ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಗ್ರಹದ ಎರಡು ಮುದ್ರಣಗಳು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೈ ಸೇರಿವೆ.

ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಈ ಹಿರಿಯರ ಭಾಷಾಂತರವಿರುವಾಗ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಹೊರತರುವುದರ ಔಚಿತ್ಯವೇನೆಂದು ತೋರುವುದು ಸಹಜ. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರ ಭಾಷಾಂತರ 'ಪ್ರಾಚೀನ ಜೈನ ಕವಿಗಳ ಸರಣಿ'ಯಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾಗಿ ವಿದ್ವನ್ಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಳಗನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಂತೆ ಅದು ಕೂಡ ಸಾಧಾರಣ ಜನಕ್ಕೆ

ಅರ್ಥವಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಮೂಲಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಭಾವಾನುವಾದವೇ ಹೊರತು ಯಥಾವತ್ತಾದ ಭಾಷಾಂತರವೆನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಪಂಕ್ತಿಯ 'ಕುಱಳ್'ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಲು ನಾಲ್ಕು ಪಂಕ್ತಿಯ 'ಕಂದ'ವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆರಿಸಿಕೊಂಡ ಛಂದಸ್ಸಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅವರ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಈಗ ನಾವು ಬಯಸುವಂತೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವುದು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಅವರಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ನೀತಿಮಂಜರಿಯನ್ನು ಬರೆದಾಗ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸೂ ಅದನ್ನು ಆದರಿಸುವ ಜನ ಮನೋಧರ್ಮವೂ ಈಗಿನಂತೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕುಱಳನ್ನು ಕುಱಳಿನಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕುಂದುಗಳಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಚಾರ್ಯ ಪುರುಷರಾದ ದಿವಂಗತ ರಾಜಸೇವಾಸಕ್ತ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ, ಎಂ.ಎ., ಬಿ.ಎಲ್. ಅವರು ತಮ್ಮ **'ತಮಿೞ್‌ಕಟ್ಟು'**ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಈ **ಕುಱಳ್** ಗ್ರಂಥದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇವರ **'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗೀತಗಳ'**ನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ಸೊಗಸನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದ ಸಹೃದಯರು, 'ಸೋದರ ಭಾಷೆಯೊಂದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಇವರ ಅನುವಾದ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಮುದ್ದಾಗಿರುವುದೋ!' ಎಂದು ಆಸೆಯಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರ ದುರದೃಷ್ಟ; **'ತಮಿೞ್‌ಕಟ್ಟು'** ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕಡೆಯೇ ಗೆದ್ದಲು ಪಾಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಯವರು ಮನನೊಂದು ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಬರೆಯುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು.

ಆ ಬಳಿಕ ಕುಱಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ಬಯಕೆ ನನಗೆ ಪ್ರಬಲವಾಯಿತು. ಶ್ರೀಯವರ ಪ್ರೇರಣೆಯೂ ನನ್ನನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿತು. ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪರಿಶ್ರಮಿಸಿ, ಈ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಮೊದಮೊದಲಿನ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀಯವರು ನೋಡಿ ಹರಸಿದ್ದರು. ಪೂರ್ಣವಾದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಸುಯೋಗ ನನಗಿಲ್ಲವಾಯಿತು. **'ತಮಿೞ್‌ಕಟ್ಟು'** ನಷ್ಟವಾದ ಮೇಲೆ, ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯನೊಬ್ಬ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಇಷ್ಟರಿಂದಲಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಾಧಾನ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತೇನೋ ಎಂದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಮನಸ್ಸು ಬಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್ ಗ್ರಂಥ, ಅದರ ಕವಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು, ಈ ಮುಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನನ್ನ ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರದ ಮುನ್ನುಡಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸುತ್ತಿರುವ ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನೇ ಮಹತ್ತಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಮದರಾಸಿನ **'ತಮಿಳು ಬರಹಗಾರರ ಸಂಘ'**ದವರು ೧೯೫೮ನೆಯ ವರ್ಷದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಮ್ಮ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕಾಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ **'ತಮಿಳು ಸೇವೆಗಾಗಿ'**ಎಂದು ಒಂದು ಬಂಗಾರದ ಪದಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾರ್ಯಾದೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ್ದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ 'ಕುಱಳ್ ಭಾಷಾಂತರ' ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ತಮಿಳು ಬರಹಗಾರರ ಆದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರವಾದ ಈ ಕೃತಿಗೆ "ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ಭಾಷಾ ಗ್ರಂಥ ಸಹಾಯಕ ಸಂಸ್ಥೆ"ಯ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯೂ ದೊರೆಯಿತು. ಇದು ಈ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವುದು ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ನೆರವಿನಿಂದಲೇ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ನನ್ನ ತಮಿಳು-ಕನ್ನಡ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಗೌರವಿಸಿದ 'ತಮಿಳು ಬರಹಗಾರರ ಸಂಘ' ದವರಿಗೂ, ನನ್ನ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ ತೋರುತ್ತಿರುವ ಹಿತೈಷಿ ಮಿತ್ರರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು.

೧೫-೬-೧೯೬೦ **ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪ**
ಬೆಂಗಳೂರು

ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರದ ಪೀಠಿಕೆ

'ಕುಱಳ್' ತಮಿಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಗ್ರಂಥ. 'ತಮಿಳು ವೇದ' ಎಂದು ಜನವೆಲ್ಲಾ ಭಕ್ತಿ ಗೌರವಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮಿಳು ಜನದ ವ್ಯವಹಾರ ನೀತಿ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನೂ ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಭಾವ ಅಪಾರವಾದ್ದು, ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ್ದು. ಕುಱಳನ್ನರಿಯದ ತಮಿಳನಿಲ್ಲ ಎಂದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥ ಕಡೆಯ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು; ಕ್ರಿಸ್ತಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂಚೆಯೋ ರಚಿತವಾಗಿರಬಹುದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ೨೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿನದು ಎಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇದನ್ನು ಬರೆದವರು 'ತಿರುವಳ್ಳುವರು. 'ತಿರು' ಗೌರವಾರ್ಥಕ ಪದ; 'ಶ್ರೀ' ಎಂಬುದರ ತದ್ಭವ, ಕನ್ನಡದ 'ಸಿರಿ' ಯ ಹಾಗೆ. 'ವಳ್ಳುವರ್' ಜಾತಿವಾಚಕ ಪದ; ಒಂದು ಅಂತ್ಯಜ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕೇವಲ ಜಾತಿವಾಚಕ ಪದ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಹೆಸರಾಗಿರಲಾರದು. ಇದು ಹೊರತು ಕುಱಳ್ ಕವಿಗೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಯಾವುದೂ ಉಳಿದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತನ ಹೆಸರು, ಕುಲ, ಜಾತಿ, ಮತ, ಊರು ಕೇರಿಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೂಚನೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಈತನ ಹುಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವಂತೆಯೇ ಒಂದು ಕಥೆಯಿದೆ :- " 'ಭಗವಾನ್' ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೂ 'ಆದಿ'ಎಂಬ ಹೊಲತಿಗೂ ಪ್ರೇಮವುಂಟಾಯಿತು. ಭಗವಾನ್ ಸದಾ ದೇಶಸಂಚಾರದಲ್ಲಿರುವವನು. ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವನ್ನು ತಾವು ಎಲ್ಲಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತೊರೆದು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮದುವೆಯಾದರು. ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ತಿರುವಳ್ಳುವರು. 'ಅವ್ವೈಯಾರ್' ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳೂ ಇವರ ಮಕ್ಕಳೇ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಪೋಷಿತರಾಗಿ ಆಯಾ ಪೋಷಕರ ಜಾತಿಮತಗಳಿಗೇ ಸೇರಿದವರೆಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡರು"- ಎಂದು ಈ ಕಥೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯಾಂಶ ಅಡಗಿದೆಯೋ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಕಾಳಿದಾಸ, ಭವಭೂತಿ, ಬಾಣಾದಿಗಳೆಲ್ಲ ಸಮಕಾಲೀನರೆಂದು ವರ್ಣಿಸುವ ಕಥೆಗಳಂತೆಯೇ ಇದೂ ಒಂದು.

ತಿರುವಳ್ಳುವರು ಶೈವರೆಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದ ನಂಬಿಕೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಧಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆತ ಜೈನನೋ ಬೌದ್ಧನೋ ಆಗಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂಬ ಸಂದೇಹಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಏಲಾಚಾರ್ಯನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಜೈನಗುರು ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಱಳನ್ನು ರಚಿಸಿದನೆಂದು ಜೈನರು

ನಂಬುತ್ತಾರೆ (ಶ್ರೀ ಜೈನಿಯವರು ರಚಿಸಿರುವ Outlines of Jainism ನೋಡಿ). ದೇವಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬರುವ ಹಲವು ಮತವಿಷಯಗಳನ್ನು ಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಸಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಬೌದ್ಧಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಹೊಂದುವುದೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರಾದ ಪರಿಮೇಲಟಿಗರೂ ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ (೩೫೮, ೩೫೯ನೆಯ ಕುಱಳುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನೋಡಿ). 'ಆದಿ ಭಗವನ್ಮೊದಲದೆ ಲೋಕಂ' (ಕುಱಳ್ ೧)ಎಂಬಲ್ಲಿ, ಆದಿ ಭಗವನ್ ಯಾರು ? ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಸಮನಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದೆಂದು ಪರಿಮೇಲಟಿಗರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಜೈನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಆದಿ ತೀರ್ಥಂಕರ ಋಷಭ ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಆದಿಬ್ರಹ್ಮನೆಂದೂ ಹೆಸರುಂಟು. ಶೈವ, ವೈಷ್ಣವ, ಜೈನ, ಬೌದ್ಧ ಮೊದಲಾಗಿ ಯಾವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮತ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೂ ಕಟ್ಟುಬೀಳದೆ, ಯಾವ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳದೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೂಲಾಧಾರವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವಸಮನ್ವಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರರು. ["ಎಲ್ಲಾ ನೂಲ್ಗಳಿನುಮ್ ನಲ್ಲನವೆಡುತ್ತು ಎಲ್ಲಾರ್ಕ್ಕುಮ್ ಪೊದುಪ್ಪಡ ಕ್ಕೂಱುದಲ್ ಇವರ್ಕ್ಕಿಯಲ್ಬಾಗಲಿನ್, ಈಣ್ಡುಮ್ ಪೊದುಪ್ಪಡ ನೂಲೋರೆನ್ಬುಮ್ ... ಕೂಱಿನಾರ್." ಎಂದರೆ, "ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪುದುವಾಗುವಂತೆ (ಎಂದರೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದುವಂತೆ) ಹೇಳುವುದು ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಭಾವವಾದ್ದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪುದುವಾಗುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು ಎಂದೂ, ... ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ " (೩೨೨ನೆಯ ಕುಱಳ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ)]. ಅದರಿಂದಲೇ ಈ ಗ್ರಂಥ ಸರ್ವರಿಗೂ ಆದರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತ - ಅಱಮ್, ಪೊರುಳ್, ಇನ್ಬಮ್ ಎಂಬ - ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ. ಇದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ **ಮುಪ್ಪಾಲ್** (ಎಂದರೆ, ಮೂರು ಭಾಗಗಳುಳ್ಳದ್ದು, ತ್ರಿವರ್ಗ) ಎಂದೂ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಮೋಕ್ಷ ಅನುಭವೈಕವೇದ್ಯವೂ ಅನಿರ್ವಚನೀಯವೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಹೇಳುವುದುಂಟು. ಮೋಕ್ಷವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳದಿದ್ದರೂ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವ್ರತ ಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನೂ ಅಡಗಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ೧೩೩ ಅಧಿಕಾರಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಧರ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೩೮, ಎರಡನೆಯ ಅರ್ಥಭಾಗದಲ್ಲಿ ೭೦, ಮೂರನೆಯ ಕಾಮಭಾಗದಲ್ಲಿ ೨೫ ಅಧಿಕಾರಗಳು. ಒಟ್ಟು ೧೩೩೦ ಪದ್ಯಗಳು.

'ಕುಱಳ್' ಎಂಬುದು ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ ಛಂದಸ್ಸಿನ ಹೆಸರು. ಸರ್ವೋತ್ತಮವಾದ ಕುಱಳ್ ಪದ್ಯಗಳುಳ್ಳದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥ 'ಕುಱಳ್' ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. 'ಕುಱಳ್ ವೆಣ್ಬಾ' ಎಂಬುದು ಛಂದಸ್ಸಿನ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹೆಸರು. 'ಕುಱಳ್'ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕದು ಎಂದರ್ಥ; ಚುಟುಕ, ಗುಜ್ಜಾರಿ, ವಾಮನ ಎಂದ ಹಾಗೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಛಂದೋಜಾತಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಛಂದಸ್ಸೇ ಅತ್ಯಂತ

ಚಿಕ್ಕದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇವಲ ಒಂದೂವರೆ ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ; ಕನ್ನಡ ತ್ರಿಪದಿಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು. ಇಷ್ಟು ಅಲ್ಪ ಮಿತಿಯ ಪದ್ಯವಾದರೂ ಅರ್ಥದ ಆಳ, ವಸ್ತುವಿನ ವಿಸ್ತಾರ, ಭಾವದ ಔನ್ನತ್ಯಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುವಳ್ಳುವರ ಕುಱಳು ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿದೆ. "ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಕುಱಳಾಗಿ (ಎಂದರೆ, ವಾಮನನಾಗಿ) ಬಂದು ತನ್ನ ಎರಡಡಿಗಳಿಂದ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅಳೆದ ಹಾಗೆ ಸತ್ಯ ಜ್ಞಾನಿ ತಿರುವಳ್ಳುವರೂ ತಮ್ಮ ಕುಱಳ್ ವೆಣ್ಬಾ ಅಡಿಗಳಿಂದ ಲೋಕದ ಜನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾವಿಸುವ ಭಾವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳೆದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ" ಎಂದು ಪುರಾತನ ವಿಮರ್ಶಕರೊಬ್ಬರು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಅದೇ ಕುಱಳ್ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದ,

"ಕಡುಗೈ ತ್ತೊಳೈತ್ತೆೞ್ ಕಡಲೈ ಪ್ಪುಗಟ್ಟಿ
ಕ್ಕುಱುಗತ್ತಱಿತ್ತ ಕುಱಳ್"

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ,

"ಸಾಸವೆಯ ಕೊರೆದು ಏಳ್ಕಡಲನೊಳಹೊಗಿಸಿ
ಅಡಗುವೊಲು ಸಮರಿದುವು ಕುಱಳು"

ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಸವೆಯನ್ನು ಕೊರೆದು ಟೊಳ್ಳು ಮಾಡಿ ಸಪ್ತಸಾಗರಗಳನ್ನೂ ಅದರೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿಸಿ ಅಡಗಿಸಿದ ಹಾಗೆ, ಒಂದೊಂದು ಕುಱಳ್ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾವ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಗಿಡಿದು ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ತಿರುವಳ್ಳುವರು ಎಂಬ ಈ ಮಾತನ್ನು ಇಂದಿನ ವಿಮರ್ಶಕರೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹಿರಿಯ ಗ್ರಂಥದ 'ಅಱತ್ತು ಪ್ಪಾಲ್' (ಧರ್ಮಭಾಗ) ಎಂಬ ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಕನ್ನಡ ತಮಿಳುಗಳಿಗಿರುವ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಲೆಂದು ತಮಿಳು ಮೂಲವನ್ನೂ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಮೂಲಗ್ರಂಥದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದೆ. ಬಹು ಅಡಕವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 'ಕುಱಳ್' ಗ್ರಂಥದ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ -ಅದರಲ್ಲೂ ನಾನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ರೂಪವಾದ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ -ಹಳಗನ್ನಡವೇ ಉತ್ತಮ, ಉಚಿತ ಎಂದು ಮಂದಟ್ಟಾದ್ದರಿಂದ ಹಳಗನ್ನಡವನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕನ್ನಡಕ್ಕೂ ತಮಿಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಆಗಿ ಬಳಕೆಯಿರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು (ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಬರುವವನ್ನೂ) ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ತನಿ, ಅರುಮೆ, ಅರುಳ್ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಗಾಂಭೀರ್ಯ ಪ್ರಯೋಗ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ತರುವುದು ಮೇಲೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇವುಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದಾದ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಈ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕಾಣಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲದರ ಫಲವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಪೆಡಸಾಯಿತೇನೋ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಿಗ್ಗಿಸದೆಯೂ ಕುಗ್ಗಿಸದೆಯೂ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಇದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ಹೆಚ್ಚು ಜನಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ್ದಾದರೆ ಆ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಡಮೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಯೋಚನೆ. ಓದು ಬರಹ ಬಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕನ್ನಡಿಗನಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ - ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ - ಸುಲಭ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಲ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಅಂಥ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಹಿಸಿ ಕೆಲವು ಪದಗಳನ್ನೂ ಭಾವಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಯೂ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾವಾನುವಾದವಾದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಗ್ರಂಥದ ಸಾರ ತಿಳಿಯುವಂತಾದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಂಥ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹಲವು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಹೆಚ್ಚು. ಮೂಲ ತಮಿಳು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹಲವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಪರಿಮೇಲೞಗರ'ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ್ದು, ಜನಪ್ರಿಯವಾದ್ದು. ಅದನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಪದಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥಕೊಟ್ಟು, ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುವ ವಿವರಣೆಯನ್ನೂ ಬರೆದಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ೪೦೦ ಪುಟಗಳಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಇಂಥ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಸಾಲದು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತಮಿಳು ಮೂಲ ಅದರ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ ಎರಡನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಪೂರ್ಣ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಕಟನೆಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಾಲವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ.

ತಮಿಳು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಾಗ ಉಚ್ಚಾರದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಟ್ಟು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. 'ಕ' ಕಾರಕ್ಕೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ 'ಗ' ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ 'ಹ' ಉಚ್ಚಾರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ 'ಗ' ಕಾರವೇ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 'ಗ'ಕಾರವನ್ನೇ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆ. 'ಱ'ಕಾರ 'ೞ' ಕಾರಗಳು ಹಳಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೊಡಕೂ ಇಲ್ಲ. ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ 'ಱ್ಱ'ಎಂಬ ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರ ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಉಚ್ಚಾರ 'ಟ್ರ'ಕ್ಕೂ 'ತ್ರ'ಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯಸ್ಥವಾಗಿದೆ; 'ತ್ರ ' ಕ್ಕೇ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದೆ; ಕನ್ನಡದ 'ತ್ತ' ದಂತೆ ಹೇಳಿದರೂ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. (ಕೆಲವರು ತಮಿಳರು ಮನೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ). ಉದಾಹರಣೆಗೆ : 'ಕುಱ್ಱಮ್' ಇದು 'ಕುರ್ರಮ್' ಅಲ್ಲ ; 'ಕುಟ್ರಮ್' ಅಥವಾ ಕುತ್ರಮ್ ; ಕನ್ನಡದ 'ಕುತ್ತಮ್ '. ಈಗಿರುವ ಕನ್ನಡ ಅಚ್ಚು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ 'ಱ'ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಕ್ಷರವಾಗಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಸಾಲುಗಳ ಹೊಂದಿಕೆ ಹಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ವಿಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ◡ಒತ್ತನ್ನೇ ಬಳಸಿದೆ. ಒಲೆ ಗುಪ್ಪಿನಂತೆ ಮೂರು ಚುಕ್ಕಿಯಿಂದಾದ (∴ಈ) ಒಂದು ಚಿಹ್ನೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟು. ಇದು ವಿಸರ್ಗಕ್ಕೆ (ಃ ಈ ಚಿಹ್ನೆಗೆ) ಸಮ; ಉಚ್ಚಾರ'ಅಂತಃಕರಣ' ಎಂಬಲ್ಲಿಯಂತೆ. 'ಅ∴ದು ' ಎಂಬ ತಮಿಳು ಪದವನ್ನು 'ಅಃಕ್‌ದು' ಎಂಬಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸಬೇಕು; 'ಅಹ್‌ದು' ಎಂದರೂ ಎನ್ನಬಹುದು. 'ಅದು' ಎಂದೇ ಅದರ ಅರ್ಥ.

ಅಕ್ಷರಸಂಯೋಜನೆ, ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸ ಮೊದಲಾದವು ಕನ್ನಡ ತಮಿಳುಗಳೆರಡಕ್ಕೂ

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತಮಿಳಿಗೇ ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಧಿಕಾರ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿವರಿಸುತ್ತ ಹೋದರೆ ಬರವಣಿಗೆ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕೆಲವೇ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರತು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆಯೂ ತಮಿಳು ಪದಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟವಾಗಲಾರದು.

ದೇವರಾಜ ಬಹದ್ದೂರ್ ಧರ್ಮನಿಧಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಶಾಖೆಯವರು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ಬಹುಮಾನವೊಂದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಗೌರವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಣದ ಮೊತ್ತ ಕಿರಿದಾದರೂ ಈ ವಿದ್ವಂತ್ಸಂಭಾವನೆ ಸೂಚಿಸುವ ಗೌರವ ಹಿರಿದು. ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರಕ್ಟರವರ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟರಾಗಿದ್ದು ನಿವೃತ್ತರಾಗಿ ಈಗ ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ವಿಶ್ವಕೋಶದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ಸೋಮಸುಂದರನ್, ಎಂ.ಎ., ಎಲ್.ಟಿ., ಅವರು ನನ್ನ ತಮಿಳು ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಉಜ್ಜ್ವಲಗೊಳಿಸಿದವರು. 'ಕುಱಳ್' ಪಾಠವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅವರ ಸಹವಾಸದ ಭಾಗ್ಯ ತಪ್ಪಿತು. ಆಮೇಲೆ, ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ತಮಿಳು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ರುದ್ರಪತಿ, ಎಂ.ಎ. ಅವರ ಬಳಿ ಕೆಲವು ದಿನ ಪಾಠ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಆಮೇಲೆ ನಾನು ವರ್ಗಪಟ್ಟು ಬೆಂಗಳೂರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಾಗ ಅದೂ ತಪ್ಪಿತು. ಹೀಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಮುಕ್ಕಾಲು ಮೂರು ವೀಸ ಭಾಗದ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ಪರಿಶ್ರಮವೊಂದೇ ಸಾಧನ ಸಂಪತ್ತಾಯಿತು. ಆದರೂ ಭಾಷಾಂತರವೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯವನ್ನೂ, ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಸೋಮಸುಂದರನ್ ಅವರು ಓದಿ ನೋಡಿ, ಓದಿಸಿ ಕೇಳಿ, ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿದ್ದಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಪಕಾರವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆನೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿವೃತ್ತ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಶ್ರೀ ಎ. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಶಾಸ್ತ್ರೀ, ಎಂ.ಎ. ಅವರು ಹಲವು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲದೆ, ಆ ಸಲಹೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ಹತ್ತು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಿಸಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. 'ಜೀವನ' ಮತ್ತು 'ಕನ್ನಡ ನುಡಿ' ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಪಾದಕರು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಆಯ್ದ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕರು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹಿತೈಷಿಗಳ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ನೆನೆಯುತ್ತಾ ಅವರೆಲ್ಲರ ಅಭಿಮಾನದ ಫಲವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವಾಚಕರ ಕೈಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೫-೧೧-೧೯೫೨ **ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪ**
ಬೆಂಗಳೂರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಪುಟ
ಮುನ್ನುಡಿ **V**
ಶುಭಾಕಾಂಕ್ಷೆ **Vi**
ಹೊಸಹೆಜ್ಜೆ **Vii**
ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ **ix**
ಅನುವಾದಕರ ಮುನ್ನುಡಿ **xiii**
ಹಳಗನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರದ ಪೀಠಿಕೆ **xvi**
ಅರ್ಪಣೆ ತಿರುವಳ್ಳುವರಿಗೆ **xxv**

ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್ ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರ

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪೀಠಿಕೆ ೧
೧ ದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರ ೩
೨ ಮಳೆಯ ಮಹಿಮೆ ೮
೩ ತೊರೆದವರ ಹಿರಿಮೆ ೧೧
೪ ಧರ್ಮಬಲ ನಿರೂಪಣ ೧೬

ಗೃಹ ಧರ್ಮ ವಿಭಾಗ (೨೦-೯೭)

೫ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ ೨೦
೬ ಬಾಳ್ಕೆ ಸಂಗಾತಿಯ ಒಳ್ಮೆ ೨೪
೭ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ೨೮
೮ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು ೩೨
೯ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ೩೬
೧೦ ಇನಿಯವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು ೪೦
೧೧ ಮಾಡಿದುಪಕಾರವನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ೪೪
೧೨ ನಡುನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು ೪೮
೧೩ ಅಡಕಗೂಡಿರುವುದು ೫೨

೧೪ ನಡತೆಗೂಡಿರುವುದು (ಆಚಾರ) ೫೬
೧೫ ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದು ೬೦
೧೬ ತಾಳ್ಮೆಗೂಡಿರುವುದು ೬೪
೧೭ ಕರುಬದಿರುವುದು ೬೮
೧೮ ಲೋಭವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ೭೨
೧೯ ಹಿಂದಾಡದಿರುವುದು ೭೬
೨೦ ಫಲವಿಲ್ಲದವನ್ನು ಆಡದಿರುವುದು ೮೦
೨೧ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆದರುವುದು ೮೪
೨೨ ನಡೆವಳಿಯರಿಯುವುದು ೮೮
೨೩ ಈವುದು (=ದಾನ) ೯೩
೨೪ ಹೊಗಳು (=ಕೀರ್ತಿ) ೧೦೦

ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮ ವಿಭಾಗ (೧೦೧-೧೪೫)

ವ್ರತ (೧೦೧-೧೪೫)

೨೫ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು ೧೦೨
೨೬ ಅಡಗು ಬಿಡುವುದು (ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದಿರುವುದು) ೧೦೬
೨೭ ತಪಸ್ಸು ೧೧೧
೨೮ ಕೂಡದ ನಡೆವಳಿ (ಅಯೋಗ್ಯಾಚಾರ) ೧೧೬
೨೯ ಕದಿಯದಿರುವುದು ೧೨೧
೩೦ ದಿಟನುಡಿಯುವುದು (ಸತ್ಯ) ೧೨೬
೩೧ ಮುನಿಯದಿರುವುದು (ಅಕ್ರೋಧ) ೧೩೧
೩೨ ಇನಿದಲ್ಲದ್ದನ್ನು (ಅಹಿತವನ್ನು) ಮಾಡದಿರುವುದು ೧೩೬
೩೩ ಕೊಲ್ಲಮೆ ೧೪೧

ಜ್ಞಾನ (೧೪೬-೧೭೩)

೩೪ ನೆಲೆಯಮೆ (ಅನಿತ್ಯತ್ವ) ೧೪೬
೩೫ ತೊರೆಹ ೧೫೨
೩೬ ನಿಜವನ್ನರಿಯುವುದು (ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ) ೧೫೭
೩೭ ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು ೧೬೪
೩೮ ವಿಧಿ ೧೬೯

ಅನುಬಂಧಗಳು

೧. ತಮಿಳು ಶಬ್ದಗಳ ನಿಘಂಟು ೧
೨. ಮೊದಲ ಸಾಲುಗಳು ೬೦

ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್

ಧರ್ಮಾರ್ಥಕಾಮಮೆಂಬಿವು
ಧರ್ಮಾರ್ಥಿಜನಕ್ಕೆ ನೆಱೆದ ನೆರ್ಮಂತವಱೊಳ್
ಧರ್ಮಂ ಪ್ರಧಾನಮರ್ಥಂ
ಧರ್ಮಾಂಘ್ರಿಪಫಳಮದರ್ಕೆ ರಸಮದು ಕಾಮಂ

- ಪಂಪ

ಅರ್ಪಣೆ
ತಿರುವಳ್ಳುವರಿಗೆ

೧. ಹೆಸರು ಕುಲ ನೆಲೆ ಕಾಲ - ಯಾವುದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ
ಹೆಸರಾದೆ ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ
೨. ನೆಲ ನೀರು ಗಾಳಿ ಬೆಳಕಾಕಾಶಗಳ ಹಾಗೆ
ಸಲುವೆ ಸಮನಾಗೆಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ
೩. ವೇದಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ ಮಹಾಪುರುಷರುಕ್ತಿಗಳ
ಸೋದಿಸಿದ ಸಾರ ನಿನ್ನುಕ್ತಿ
೪. ಹಿರಿಯ ಗುರಿ ಮಾನವಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಗಳು
ಕಿರುನುಡಿಯ ಕುಱಳಿನಲಿ ನುಡಿದೆ
೫. ತಿಳಿಮಾತು, ಬಳಸಿಲ್ಲ, ಅನುಮಾನವಿನಿತಿಲ್ಲ
ಬೆಳಗುವುದು ಭಾವವೆಲ್ಲ
೬. ಮನ ಮಾತು ನಡೆಗಳಲಿ ಕೊಳೆ ಸೇರದಂತಿಹುದೆ
ಘನ ಧರ್ಮವೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದೆ
೭. ಕೂಡಿಹುದು ಅಗಲಿಹುದು ಧರ್ಮವಿಂತೆರಡು ಬಗೆ
ನೋಡೆ ಸಮವೊಂದಕೊಂದು
೮. ಒಲವೊಂದಕಡಿಪಾಯ ಅರಿವು ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ
ಫಲ ನಿತ್ಯಸುಖವೆರಡಕೂ
೯. ನಲಿದು ನಲಿಸುವ ಸುಲಭಮಾರ್ಗ ಹಲವು ಜನಕ್ಕೆ
ಕಲಿತು ನಡೆಯುವ ಕಡಿದುದಾರಿ ಕೆಲ ಜನಕೆ
೧೦. ಇಂತೆಂದು ಧರ್ಮವ ನಿರೂಪಿಸಿದ ವಳ್ಳುವನೆ
ಸಂತನಹೆ ಸರ್ವಜಗಕೆ

ಎಲ್. ಗುಂಡಪ್ಪ

ತಿರುಕ್ಕುಱಳ್

ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪೀಠಿಕೆ

ಇಂದ್ರಪದವಿ ಮೊದಲಾದ ದೇವಪದವಿಗಳನ್ನೂ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖದ ನೆಲೆಯಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೂ ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರು ಮನುಷ್ಯರು. ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಸಾಧಿಸತಕ್ಕವೆಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು ನಾಲ್ಕು - ಧರ್ಮ ಅರ್ಥ ಕಾಮ ಮೋಕ್ಷಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷ ಮಾತಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಮೀರಿದ್ದು. ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮದ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಬಹುದೇ ಹೊರತು ನೇರವಾಗಿ ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಎಂಬ ಮೂರೇ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳು.

ಮನುಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸಿರುವವನ್ನು ಮಾಡುವುದು, ನಿಷೇಧಿಸಿರುವವನ್ನು ಬಿಡುವುದು - ಇದೇ ಧರ್ಮ. ಆಚಾರ, ವ್ಯವಹಾರ, ದಂಡ ಎಂದು ಧರ್ಮ ಮೂರು ಬಗೆ.

ಆಚಾರವೆಂಬುದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೇ ಮೊದಲಾದ ವರ್ಣಗಳವರು ತಮತಮಗೆ ವಿಧಿಸಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ನೆಲೆ (= ಆಶ್ರಮ) ಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಅವಕ್ಕವಕ್ಕೆ ಹೇಳಿರುವ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮೀರದೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸುವುದು.

ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ "ನನ್ನದು, ನನ್ನದು" ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುವವರು ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕುರಿತು ವಾದಿಸುವುದು ವ್ಯವಹಾರವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಕಡತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಾದ ಹದಿನೆಂಟು ಬಗೆಯುಂಟು.

ಆಚಾರ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ವ್ಯವಹಾರಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಿ ಹೋದವರನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆಮಾಡಿ ತಪ್ಪಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದೇ ದಂಡ.

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರವೂ ದಂಡವೂ ಲೋಕನಡವಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸತಕ್ಕವು. ಆಚಾರದ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯಜೀವಕ್ಕೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುವ ಮಹಿಮೆ ಅವಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಂದಲೂ ದೇಶಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ

ಅವುಗಳನ್ನು (ಎಂದರೆ, ವ್ಯವಹಾರ ದಂಡಗಳನ್ನು) ಬಿಟ್ಟು, ದೈವಜ್ಞಾನಿ ತಿರುವಳ್ಳುವರು ಹಿರಿಮೆಯುಳ್ಳ ಆಚಾರವನ್ನೇ 'ಧರ್ಮ'ಎಂದು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಆ ಆಚಾರವು ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ನೆಲೆಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ವರ್ಣವರ್ಣಕ್ಕೂ ಬೇರ್ಪಡುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪುವುದರಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಪುದುವಾದ (ಎಂದರೆ, ಸರ್ವಸಮಾನವಾದ) ಸ್ವಭಾವಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, 'ಮನೆಯಱ' 'ತೊಱವಱ' (= ಗೃಹಧರ್ಮ, ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮ) ಎಂದು ಎರಡು ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಮನೆಯಱ' (ಗೃಹಧರ್ಮ) ಎಂಬುದು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬಾಳ್ವೆ ಮಾಡುವ ನೆಲೆಗೆ (ಎಂದರೆ, ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ)ಹೇಳಿರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಿರುವ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವುಳ್ಳ ಮಡದಿಯೊಡನೆಯೂ ನಡಸತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಹೀಗೆ ತೊಡಗಿ ತಾವು ಕೈಕೊಂಡ ಗ್ರಂಥ ಸುಖವಾಗಿ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೊದಲು ದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

* * * * * *

ಪೀಠಿಕೆ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ದೇವರ ಸ್ತೋತ್ರ

[ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವಿವರಣೆ :- ದೇವಸ್ತುತಿ ಯಾವುವೆಂದರೆ, ಕವಿ ತಾನು ಆರಾಧಿಸುವ ದೇವರನ್ನಾಗಲಿ ತಾನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯುಳ್ಳ ದೇವರನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ತುತಿಸುವುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ತುತಿ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಒಪ್ಪುಳ್ಳ ದೇವರನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಏಕೆ ? ಸತ್ತ್ವ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮೂರಾಗಿರುವ ಪುರುಷಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಿಂದ (ಎಂದರೆ, ಆ ಗುಣಗಳಿಂದ) ಮೂವರಾಗಿರುವ ಆದಿದೇವರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಂಟಾಗುವುದರಿಂದ. ಆ ಮೂರು ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವವರಿಗೆ ಆ ಮೂವರನ್ನೂ ಸ್ತುತಿಸುವುದು ಕ್ರಮ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಈ ಸ್ತುತಿ ಆ ಮೂವರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ -ಎಂದು ಅರಿಯಬೇಕು.]

೧. ಭಗವಂತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಆದಿ *

ತಮಿಳು : ಅಗರಮುದಲವೆೞುತ್ತೆಲ್ಲಾಮಾದಿ
ಬಗವನ್‌ಮುದಱ್ಱೇಯುಲಗು
ಕನ್ನಡ : ಅಕಾರ ಮೊದಲು ಅಕ್ಷರಂಗಳಿಗೆಲ್ಲ
† ಆದಿ ಭಗವಂತ ಮೊದಲು ಲೋಕಕೆಲ್ಲ

"ಅಕ್ಷರಾಣಾಂ ಅಕಾರೋಸ್ಮಿ" ಎಂಬ ಗೀತಾವಚನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲ ಮತದವರೂ ತಿರುವಳ್ಳುವರನ್ನು ತಮ್ಮವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

---

*ಈ ತಲೆಬರಹಗಳು ಮೂಲ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಪದ್ಯದ ಭಾವ ತಟ್ಟನೆ ಹೊಳೆಯಲೆಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ಬರೆದು ಸೇರಿಸಿದವು.

† ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕುಱಳ್ ಛಂದಸ್ಸನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಛಂದಸ್ಸೆಂದೂ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವಂತೆ ಸುಲಭವಾದ ವಚನಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಛಂದಸ್ಸು ಹೊಂದಿ, ಕುಱಳೂ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವುದು ಅಸಂಭವವಲ್ಲ.

ಸೂ : ತಮಿಳು ಮೂಲದಲ್ಲಿನ 'ಱೆ', 'ೞೆ' ಗಳನ್ನು 'ರೆ', 'ಳೆ', ಗಳೆಂದು ಗ್ರಹಿಸುವುದು.

ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮತದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳದೆ ಸರ್ವಮತ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೂ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ಮೂಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಆದರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ೧

೨. ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿ

ತ. ಕಱ್ರದನಾಲಾಯ ಪಯನೆನ್ಗೊಲ್ ವಾಲಱಿವ
ನಱ್ರಾಡೊೞಾ ಅರೆನಿಲ್
ಕ. ಹಲವ ಕಲ್ತುದರಿಂದ ಬರುವ ಫಲವು ಅದೇನೊ
ಪರಿಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನ ನಲ್ಲಡಿಗೆ ಮಣಿಯರೆನಲು

ಪರಿಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನು ಭಗವಂತ. ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಂತನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತರೂ ಆ ವಿದ್ಯಾ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಯಾವ ಫಲವೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಹುಟ್ಟೆಂಬ ರೋಗಕ್ಕೆ ಮದ್ದಾದ್ದರಿಂದ "ನಲ್ಲಡಿ"ಎಂದರು. ಆಗಮದ ಅರಿವಿಗೆ ಫಲ ಅವನ (ಎಂದರೆ ಭಗವಂತನ) ಪಾದಗಳಿಗೆ ಮಣಿದು ಹುಟ್ಟನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು.

- ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨

೩. ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದವನು

ತ. ಮಲರ್ಮಿಶೈ ಯೇಗಿನಾನ್ ಮಾಣಡಿ ಶೇರ್ನ್ದಾರ್
ನಿಲಮಿಶೈ ನೀಡು ವಾೞ್ವಾರ್
ಕ. ಹೂಮೇಲೆ ಬಂದವನ ಮೇಲಡಿಯ ಸೇರ್ದವರು
ಭೂಮಿಯಲಿ ನಿಡುಗಾಲ ಸೊಗಬಾಳ್ವರು

ಹೂಮೇಲೆ ಬಂದವನು = ನೆನೆದವರ ಹೃದಯಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದವನು, ದೇವರು. ಮೇಲಡಿಯ ಸೇರ್ದವರು=ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಪಾದಗಳನ್ನು ನೆನೆದವರು.

'ನಿಲಮಿಶೈ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ, 'ಎಲ್ಲಾ ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಮೇಲಾದ ಮುಕ್ತಿಲೋಕದಲ್ಲಿ'ಎಂದು ಪರಿಮೇಲೞಗರು ಅರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ , 'ನೆಲದ ಮೇಲೆ, ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ'ಎಂದೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಜಿಸುವವರು ಬಹುಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ-ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. 'ಮಲರ್ಮಿಶೈ ಯೇಗಿನಾನ್' (ಹೂಮೇಲೆ ಬಂದವನ) ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಹೃದಯ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದವನು'ಎಂಬಂತೆಯೇ, 'ಹೂವಿನ (ಕಮಲ ಪುಷ್ಪದ) ಮೇಲೆ ಬಂದು ನೆಲಸಿದವನು' ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದು ಕಮಲಾಸನನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೂ ಬುದ್ಧನಿಗೂ ತೀರ್ಥಂಕರನಿಗೂ ಸಮನಾಗಿಯೇ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಮೇಲೞಗರು, "ಇದನ್ನು ಪೂಮೇನಡನ್ದಾನ್ (ಹೂಮೇಲೆ ನಡೆದವನು) ಎಂಬುದೊಂದು ಹೆಸರು ಕಾರಣವಾಗಿ ಬೇರೊಬ್ಬ ದೇವರಿಗೆ ಆರೋಪಿಸುವವರೂ ಇರುವರು" ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದೂ ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ. ೩

೪. ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲದವನು

ತ. ವೇಣ್ಡುದಲ್ ವೇಣ್ಡಾಮೈಯಿಲಾನಡಿ ಶೇರ್ನ್ದಾರ್
ಕ್ಕಿಯಾಣ್ಡುಮಿಡುಮ್ಬೈಯಿಲ
ಕ. ಬೇಕಾದ್ದು ಬೇಡದ್ದು ಯಾವೊಂದೂ ಇಲ್ಲದನ
ಪಾದವೆಯ್ದಿದವರ್ಗೆ ಎಂದೆಂದೂ ದುಗುಡವಿಲ್ಲ.

ದೇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದೂ ಇಲ್ಲ; ಬೇಡದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಭಜಿಸುವವರೂ ಅವನಂತೆಯೇ ರಾಗದ್ವೇಷಗಳಿಲ್ಲದವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ದುಃಖವಿಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ೪

೫. ಸತ್ಯ ಕೀರ್ತಿಯುಳ್ಳವನು

ತ. ಇರುಳ್ ಶೇರಿರುವಿನ್ಯೈಯುಮ್ ಶೇರಾವಿಱೈವನ್
ಪೊರುಳ್ ಶೇರ್ ಪುಗೞ್ಬುರಿನ್ದಾರ್ ಮಾಟ್ಟು
ಕ. ಕತ್ತಲೆಯ ಕರ್ಮವೆರಡೂ ಸೇರವರೆಯನ
ಹುರುಳುಳ್ಳ ಹೊಗಳಿಕೆಯನೊರೆವರಲ್ಲಿ

ಭಗವಂತನ ಕೀರ್ತಿಯೇ ಸತ್ಯವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಕೀರ್ತಿ. ಉಳಿದ ಹೊಗಳಿಕೆಗಳೆಲ್ಲ ಹುರುಳಿಲ್ಲದವು. ಅವಿದ್ಯೆಯೇ ಕತ್ತಲೆ. ಸತ್ಕರ್ಮವೂ ಪುನರ್ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯ ಕರ್ಮವೆಂದರು.

ಭಗವಂತನ ಸತ್ಯಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಸತ್ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳೆರಡೂ ನೆಲಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಗವತ್ಕೃಪೆಯಿಂದ ಅವರ ಕರ್ಮ ನಾಶವಾಗಿ ಅವರು ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೫

೬. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದವನು

ತ. ಪೊಱಿವಾಯಿಲೈನ್ದವಿತ್ತಾನ್ ಪೊಯ್ದೀರೊೞುಕ್ಕ
ನೆಱಿನಿನ್ರಾರ್ ನೀಡು ವಾೞ್ವಾರ್
ಕ. ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಬಾಗಿಲ್ಐದನೂ ತಡೆದವನ
ಹುಸಿಯಳಿದ ನಡೆವಳಿಯ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಿಂದವರು
ನಿಡುಬಾಳ್ವರು

ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಾಗಿಲೈದನ್ನೂ ಅದುಮಿದವನು ಭಗವಂತ. ಅವನು ಬೋಧಿಸಿರುವುದೇ ಸತ್ಯವಾದ ಆಚಾರ ಮಾರ್ಗ. ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವವನು ನಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತಾನೆ. ೬

೭. ಎಣೆಯಿಲ್ಲದವನು

ತ. ತನಕ್ಕುವಮೈಯಿಲ್ಲಾದಾನ್ ತಾಳ್‌ಶೇರ್‌ನ್ದಾರ್‌ಕ್ಕಲ್ಲಾಲ್
ಮನಕ್ಕವಲೈ ಮಾಱ್ಱಲರಿದೂ.
ಕ. ತನಗುಪಮೆಯಿಲ್ಲದನ
ಕಾಲ್ವಿಡಿದವರಿಗಲ್ಲದುಳಿದರಿಗೆ
ಮನದ ಕಳವಳ ಕಳೆಯಲರಿದು

ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಬೇರೊಂದು ಹೋಲಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪಾದವನ್ನು ಭಜಿಸಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ೭

೮. ಧರ್ಮಸಾಗರ, ಕರುಣೆಯ ನೆಲೆ

ತ. ಅಱವಾೞಿಯನ್ದಣನ್ ತಾಳ್ ಶೇರ್‌ನ್ದಾರ್‌ಕ್ಕಲ್ಲಾಲ್
ಪಿಱವಾೞಿ ನೀನ್ದಲರಿದು
ಕ. ಧರ್ಮಸಾಗರನಾಗಿ ಕರುಣಾಂತರಂಗನಹ
ಪರಮನಾ ಪಾದಗಳ ಭಜಿಸಿದವರ್ಗಲ್ಲದೆ
ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವ ದಾಟಲರಿದು

ಭಗವಂತ ಧರ್ಮಸ್ವರೂಪಿ; ಕರುಣಾಕರ. ಅವನ ಅನುಗ್ರಹವಿಲ್ಲದೆ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜೀವಕಾರುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದೇ ಮುಕ್ತಿಗೆ ದಾರಿ- ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

'ಅಱವಾೞಿ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಧರ್ಮಚಕ್ರ' ಎಂದು ಅರ್ಥ ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ - ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ಭಗವಾನ್ ಬುದ್ಧನೂ ತೀರ್ಥಂಕರರೂ 'ಧರ್ಮಚಕ್ರ ಪ್ರವರ್ತಕ'ರೆಂದು ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕವಿ ಜೈನನೋ ಬೌದ್ಧನೋ ಆಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದೆಂಬ ಊಹೆಗೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಊಹೆ ಸ್ಥಿರಪಡದಿದ್ದರೂ ಕವಿಯ ಹೃದಯವೈಶಾಲ್ಯಕ್ಕೂ ಸರ್ವೇಶ್ವರಭಾವತನ್ಮಯತೆಗೂ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. ೮

೯. ಅಷ್ಟಗುಣಪೂರ್ಣ

ತ. ಕೋಳಿಲ್ ಪೊಱಿಯಿಱ್ಕುಣಮಿಲವೇ ಯೆಣ್ಗುಣತ್ತಾನ್
ತಾಳೈ ವಣಙ್ಗಾ ತ್ತಲೈ
ಕ. ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯೆ ಇಲ್ಲದಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಹಾಗೆ
ಗುಣವಿಲ್ಲದುದು, ಅಹುದು,
ಎಣ್ಗುಣನ ಪಾದಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದೆ ತಲೆ

ಎಣ್ಗುಣನ = ಎಂಟು ಗುಣಗಳುಳ್ಳವನಾದ ಭಗವಂತನ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಂದ್ರಿಯವೂ ತನತನಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಸೇವಿಸದಿದ್ದರೆ ಅದು ಇದ್ದೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ನಮಸ್ಕರಿಸದ ತಲೆಯೊಂದನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದರೂ, ಅದರಂತೆಯೇ ಉಳಿದ ಅಂಗಗಳೂ ನಿಷ್ಫಲವೆಂದು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಜಿಸದ ಬಾಳು ವ್ಯರ್ಥ. ೯

೧೦. ಸಂಸಾರಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಸುವವನು

ತ. ಪಿಱವಿ ಪ್ಪೆರುಙ್ಗಡ ನೀನ್ದುವರ್ ನಿನ್ದಾರ್
ಇಱೈವನಡಿ ಶೇರಾದಾರ್
ಕ. ಹುಟ್ಟೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡಲ ದಾಟುವರು
ಒಡೆಯನಡಿ ಸೇರಿದವರು
ದಾಟರದ ಸೇರದವರು

ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಭಗವಂತನ ಪಾದವೇ ಹಡಗು. ಅದನ್ನು ಸೇರಿದವರು ದಾಟಿ ದಡ ಸೇರುತ್ತಾರೆ;ಉಳಿದವರು ಕರೆಕಾಣದೆ ಮುಳುಗುತ್ತಾರೆ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದವರು ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳ ಕೋಟಲೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಕ್ತರಾಗುತ್ತಾರೆ; ಆಶ್ರಯಿಸದವರು ಸಂಸಾರದಲ್ಲೇ ತೊಳಲುತ್ತಾರೆ. ೧೦

* * * * * *

ಎರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಮಳೆಯ ಮಹಿಮೆ

೧. ಮಳೆಯೇ ಅಮೃತ

ತ. ವಾನಿನ್ರುಲಗಮ್ ವೞಙ್ಗಿ ವರುದಲಾಲ್
ತಾನಮಿೞ್ದಮೆನ್ರುಣರಱ್ಪಾಱ್ರು
ಕ. ಮಳೆ ಬಂದು ಲೋಕಜೀವನ ನೆಲಸಿ
ನಡೆದುಬರುವುದರಿಂದ
ತಾನಮೃತವೆಂದೆಣಿಸಲಹುದು ೧೧

೨. ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಆಧಾರ

ತ. ತುಪ್ಪಾರ್ಕ್ಕು ತ್ತುಪ್ಪಾಯ ದುಪ್ಪಾಕ್ಕಿ ತ್ತುಪ್ಪಾರ್ಕ್ಕು
ತ್ತುಪ್ಪಾಯದೊಉ ಮೞೈ
ಕ. ಉಂಬರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯುಣವುಂಟುಮಾಡುವುದು ಮಳೆ
ಉಂಬರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಉಣವಾಗುವುದು ತಾನೇ

ಮಳೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರಾಣಧಾರಣೆಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ತಾನೂ ಆಹಾರ ವಸ್ತುವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ೧೨

೩. ಮಳೆ ಹೋದರೆ ಹಸಿವಿನ ಕಾಟ

ತ. ವಿಣ್ಣಿನ್ರು ಪೊಯ್‌ಪ್ಪಿನ್ ವಿರಿನೀರ್ ವಿಯನುಲಗ
ತ್ತುಣ್ಣಿನ್ರುಡಱ್ರುಮ್ ಪತಿ
[ಉಲಗತ್ತುಳ್ + ನಿನ್ರು+ಉಡಱ್ರುಮ್]
ಕ. ಮಳೆ ಬರದೆ ಹುಸಿದರೆ ಜಲನಿಧಿಯೆ ಬಳಸಿರುವ
ಹರಡಿದೀ ಲೋಕದಲಿ
ನೆಲೆನಿಂದು ಕಾಡುವುದು ಹಸಿವು

ಮಳೆಯೇ ಬೇಕು. ಅದಿಲ್ಲದೆ ಸಮುದ್ರದ ಅಪಾರ ಜಲರಾಶಿಯಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ೧೩

೪. ಉಳುಮೆ ನಡೆಯದು

ತ. ಏರಿನುೞಾಅರುೞವರ್ ಪುಯಲೆನ್ನುಮ್
ವಾರಿ ವಳಙ್ಗುನ್ರಿ ಕ್ಕಾಲ್
ಕ. ಆರಿನಿಂದುಳರು ನೆಲವನುಳುವೊಕ್ಕಲಿಗರು
ಮಳೆಯೆಂಬ ವರಮಾನ ಕೊರೆಯಾಗಿ ಕುಂದಿದಂದು
ಮಳೆ ಹುಯ್ಯದಿದ್ದರೆ ಬೇಸಾಯವೇ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ೧೪

೫. ಮಳೆಯಿಂದಲೇ ಏಳು ಬೀಳುಗಳು

ತ. ಕೆಡುಪ್ಪದೂ ಉಙ್ಗೆಟ್ಟಾರ್ಕ್ಕು ಚ್ಚಾರ್ವಾಯ್ ಮೞೈಙ್ಗೇ
ಯೆಡುಪ್ಪದೂ ಉಮೆಲ್ಲಾ ಮೞೈ
ಕ. ಕೆಡಿಸುವುದು, ಕೆಟ್ಟವರ್ಗೆ ನೆರವಾಗಿ
ಮತ್ತವರನಂತೆ ಮೇಲೆತ್ತುವುದು -
ಎಲ್ಲಾ ಮಳೆ ೧೫

೬. ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹುಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ

ತ. ವಿಶುಮ್ಬಿಱ್ರುಳಿ ವೀೞಿನಲ್ಲಾನ್ ಮಱ್ರಾಙ್ಗೇ
ಪಶುಮ್ಬುಱ್ರುಲೈ ಕಾಣ್ಬರಿದು
ಕ. ಬಾನಿಂದ ಹನಿ ಬಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ
ಹಸುರು ಹುಲ್ತಲೆಯನೂ ಕಾಣಲರಿದು

ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವಿಷಯ ಹಾಗಿರಲಿ, ಹುಲ್ಲು ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ-ಎಂದು ಭಾವ. ೧೬

೭. ಸಮುದ್ರವೂ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ

ತ. ನೆಡುಙ್ಗಡಲುನ್ದನ್ ನೀರ್ಮೈಗುನ್ರುನ್ದಡಿನ್ದೆೞಿಲಿ
ತಾ ನಲ್ಗಾದಾಗಿ ವಿಡಿನ್
ಕ. ನಿಡುಗಡಲೂ ತನ್ನ ಪರಿಗುಂದುವುದು
ಮೋಡ ತಾನ್ ಕೊರೆಮಾಡಿ
ಕಾರ್ಮಳೆಯ ಕರೆಯದೆಯೆ ಬಿಡಲು

ಮೋಡ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮೋಡ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕೊರೆಮಾಡಿದಂತಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಳೆ ಸುರಿಸುವುದರ

ಮೂಲಕ ಆ ನೀರನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸದಿದ್ದರೆ, ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಡಲೂ ಬತ್ತಿ ಬಡವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ೧೭

೮. ದೇವಪೂಜೆ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ಶಿಱಪ್ಪೊಡು ಪೂಶನೈ ಶೆಲ್ಲಾದು ವಾನಮ್
ವೞಕ್ಕುಮೇಲ್ ವಾನೋರ್ಕ್ಕು ಮೀಣ್ಡು
ಕ. ಮಿಗಿಲು ಮಹಿಮೆಗಳಿಂದ (ನಿತ್ಯನೈಮಿತ್ತಿಕದ)
ಪೂಜೆಗಳು ನಡೆಯವಾ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಇಲ್ಲಿ
ಮಳೆ ಬತ್ತಿದಂದು ೧೮

೯. ದಾನತಪಸ್ಸುಗಳು ಮರೆಯಾಗುತ್ತವೆ

ತ. ತಾನನ್ದವಮಿರಣ್ಡುನ್ದಙ್ಗಾ ವಿಯನುಲಗಮ್
ವಾನಮ್ ವೞಙ್ಗಾದೆನಿನ್
ಕ. ದಾನ, ತಪ - ಈ ಯೆರಡೂ ನೆಲಸವೆಂದೆಂದಿಗೂ
ಮಳೆ ನಡೆಯದೆನಲಗಲ ಲೋಕದಲ್ಲಿ

ಅಗಲಲೋಕ = ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಲೋಕ. ದಾನ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಮಳೆಯೇ ಆಧಾರ. ದಾನ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮ. ತಪಸ್ಸು ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಧರ್ಮ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಸ್ತ ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಗೂ ಮಳೆಯೇ ಮುಖ್ಯಾಧಾರ ಎಂದಂತಾಯಿತು. ೧೯

೧೦. ಆಚಾರ ಕೆಡುತ್ತದೆ

ತ. ನೀರಿನ್ರಮೈಯಾದುಲಗೆನಿನ್ ಯಾರ್ ಯಾರ್ಕ್ಕುಮ್
ವಾನಿನ್ರಮೈಯಾದೊೞುಕ್ಕು
ಕ. ನೀರಿರದೆ ನಡೆಯದೆನೆ ಯಾರ್ ಯಾರಿಗೂ ಲೋಕನಡವಳಿಕೆ
ಮಳೆಯಿರದೆ ಹರಿಯದು ಪ್ರವಾಹ

'ಮಳೆಯಿರದೆ ನಡೆಯದಾಚಾರ' ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಕಾಮಗಳು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸತಕ್ಕವಾದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು 'ಲೋಕನಡವಳಿಕೆ' ಎಂದರು. -ಪರಿಮೇಲೞಗರು.

ಧರ್ಮ, ಅರ್ಥ, ಕಾಮ ಮೂರಕ್ಕೂ ನೀರು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಆಧಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಳೆಯ ಮಹಿಮೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೦

* * *

ಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ತೊರೆದವರ ಹಿರಿಮೆ

೧. ನಡೆದು ತೊರೆಯಬೇಕು

ತ. ಒೞುಕ್ಕತ್ತು ನೀತ್ತಾರ್ ಪೆರುಮೈ ವಿೞುಪ್ಪತ್ತು
ವೇಣ್ಡುಮ್ ಪನುವಱ್ಱುಣಿವು
ಕ. ನಡೆವಳಿಯಲಿದ್ದು ತೊರೆದವರ ಹಿರಿಮೆಯನು
ಮೇಲ್ಗಳಲಿ ಗಣಿಸುವುದು ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಶ್ಚಯವು

ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ತಕ್ಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದು ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧರ್ಮ-ಎಂಬುದು ಸರ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೂ ಸಮ್ಮತವಾದ ನಿಶ್ಚಯ. ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿರುವ ಮತಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿಲ್ಲ, ಹೊಂದಿಕೆ ಇದೆ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ ೨೧

೨. ತೊರೆಹದ ಮಹಿಮೆ ಅಪಾರ

ತ. ತುಱನ್ದಾರ್ ಪೆರುಮೈ ತುಣೈಕ್ಕೂಱಿನ್ ವೈಯ
ತ್ತಿಱನ್ದಾರೈ ಯೆಣ್ಣಿಕ್ಕೊಣ್ಡಱ್ಱು
ಕ. ತೊರೆದವರ ಮಹಿಮೆಯೆಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವರೆ
ಲೋಕದಲಿ ಮಡಿದವರನೆಣಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟು

ತೊರೆಹ = ಸಂನ್ಯಾಸ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸತ್ತುಹೋಗಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯೆಂದು ಎಣಿಸಿ ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. (ಈಗ ಬದುಕಿರುವವರನ್ನು ಅಥವಾ ಈಗ ಸತ್ತವರನ್ನು ಎಣಿಸಲಾದೀತು. ಆದರೆ, ಈ ಮೊದಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಸತ್ತುಹೋಗಿರುವವರನ್ನು ಎಣಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೂ ಅಸಾಧ್ಯ.)ಹಾಗೆಯೇ ತೊರೆದವರ ಮಹಿಮೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಎಣಿಸಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೨೨

೩. ಅದು ಲೋಕವನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತದೆ

ತ. ಇರುಮೈ ವಗೈ ತೆರಿನ್ದೀಣ್ಡಱಮ್ಬೂಣ್ಡಾರ್
ಪೆರುಮೈ ಪಿಱಙ್ಗಿಱ್ಱುಲಗು

ಕ. ಎರಡರರಿವರಿದಿಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನು ಧರಿಸಿದರ
ಹಿರಿಮೆ ಬೆಳಗಿತು ಲೋಕದಿ

ಎರಡರ ಅರಿವು = ಸುಖ-ದುಃಖ, ಬಂಧ-ಮೋಕ್ಷ, ಮೊದಲಾದ ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ತುಂಬಿರುವ ದ್ವಂದ್ವಗಳ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಮಹಿಮೆಯೇ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವೆನ್ನಿಸುವುದು. ೨೩

೪. ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದರೆ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಿ

ತ. ಉರನೆನ್ನುನ್ದೋಟ್ಟಿಯಾ ನೋರೈನ್ದುಙ್ಗಾಪ್ಪಾನ್
ವರನೆನ್ನುಮ್ ವೈಪ್ಪಿಱ್ಕೋರ್ವಿತ್ತು
ಕ. ಬಲವೆಂಬ ಅಂಕುಶದಿಂದೈದ ನೆರೆ ಕಾದವನು
ವರನೆಂಬ ನಿಧಿಗೊಂದು ಬಿತ್ತು

ಬಲ=ಸ್ಥೈರ್ಯ; ಜ್ಞಾನಬಲ. ಐದು=ಐದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳು. ಕಾಯುವುದು: ಅವು ಹೋಗಬಾರದ ಕಡೆ ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ವರನೆಂಬ ನಿಧಿ=ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ನಿಧಿ;ಮೋಕ್ಷ.

ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಆನೆಯಂತೆ. ಅವನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಲವೇ ಅಂಕುಶ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಅಸದ್ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗದಂತೆ ಜ್ಞಾನಬಲದಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಕಾಯುತ್ತಿರುವವನು ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅರ್ಹನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರಿಯಜಯವೇ ಮೋಕ್ಷಸಾಧನ. ೨೪

೫. ತಪಸ್ಸಿನ ಬಲಕ್ಕೆ ಇಂದ್ರನೇ ಸಾಕ್ಷಿ

ತ. ಐನ್ದವಿತ್ತಾಱ್ರಲ್ ಅಗಲ್ವಿಶುಮ್ಬುಳಾರ್ ಗೋಮಾನ್
ಇನ್ದಿರನೇ ಶಾಲುಙ್ಗರಿ
ಕ. ಐದನಡಗಿಸಿದವನ ಅಮಿತಶಕ್ತಿಗೆ
ಅಗಲಕ್ಕೆ ಹರಡಿದಾ ಸ್ವರ್ಗದ ನಿವಾಸಿಗಳ
ದೊರೆ ಇಂದ್ರನೇ ಸಾಲ್ವ ಸಾಕ್ಷಿ

ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದವರ ಶಕ್ತಿಗೆ ದೇವೇಂದ್ರನೇ ಸಾಕಾದ ಸಾಕ್ಷಿ. ದೇವ ರಾಜನಾದ ಇಂದ್ರನಿಗಿಂತ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ತ್ಯಾಗಿಗಳ ಮಹಿಮೆ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ಇಂದ್ರ ದೇವತೆಗಳ ರಾಜನಾದರೂ ಅವನು ತಪಸ್ವಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ-ಎನ್ನಬಹುದು.

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಮಾಡದ್ದರಿಂದ (ಅಹಲ್ಯಾ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ) ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಶಾಪ ಬಂತೆಂದೂ ಆ ಮೂಲಕ, ಇಂದ್ರಯನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಾತನ (ಎಂದರೆ, ಶಾಪಕೊಟ್ಟವನ) ಮಹಿಮೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತೆಂದೂ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅಷ್ಟು ಉಚಿತವಾಗಲಾರದು. ಶಾಪಕೊಟ್ಟವನಿಗೂ ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಸಾಲದೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ;ಅವನು ಕೋಪಕ್ಕೆ ವಶನಾದ್ದರಿಂದ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಸರ್ವಮತ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಸ್ವಭಾವಕ್ಕೂ ಇದು ಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ. ಬೌದ್ಧಜೈನ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಗೆ ಈ ಹೇಳಿಕೆ ವಿರೋಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ನಿಂದರೆ (ಬುದ್ಧನಾದರೆ ಅಥವಾ ಜಿನನಾದರೆ) ಇಂದ್ರನು ದೇವನಿಕಾಯದೊಡನೆ ಬಂದು ಆತನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದು ತಪಸ್ವಿಯ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಶಾಪವಿಚಾರ ಇಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ೨೫

೬. ಈ ಸಂನ್ಯಾಸ ಬಹು ಕಷ್ಟ

ತ. ಶೆಯಱ್ಕರಿಯ ಶೆಯ್ವಾರ್ ಪೆರಿಯರ್ ಶಿಱಿಯರ್
ಶೆಯಱ್ಕರಿಯ ಶೆಯ್ಗಲಾದಾರ್
ಕ. ಮಾಡಲರಿದಾದುವನು ಮಾಡುವರು ಹಿರಿಯರು
ಕಿರಿಯರಾ ಮಾಡಲರಿದಾದುವನು ಮಾಡಲಾರದರು

ವಿಷಯಸುಖಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಕಷ್ಟ; ಹಿಡಿಯುವುದು ಸುಲಭ. ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಇಂದ್ರಿಯಜವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವರೇ ಹಿರಿಯರು. ಅದು ಮಾಡಲಾರದೆ ವಿಷಯ ಸುಖದಲ್ಲೆ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟಿರುವವರು ಕಿರಿಯರು. ೨೬

೭. ತೊರೆದವನಿಗೇ ಎಲ್ಲವೂ

ತ. ಶುವೈಯೊಳಿಯೂಱೋಶೈ ನಾಱ್ರಮೆನ್ರೈನ್ದಿನ್
ವಗೈದೆಱಿವಾನ್ಗಟ್ಟೇ ಯುಲಗು
ಕ. ರಸ, ರೂಪ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದ, ಗಂಧ - ಈ ಐದರ
ಬಗೆಗಳನು ತಿಳಿವನಲ್ಲಿಹುದು ಲೋಕ

ಐದರ ಬಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು ; ಈ ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳು ಐದು; ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಭೂತಗಳು ಐದು; ಇವುಗಳ ವಿಭಾಗವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಐದು, ಕರ್ಮೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಐದು - ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತು. ತಿಳಿಯುವ ಪುರುಷ, ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಮಹತ್ ಅಹಂಕಾರ ಮನಸ್ಸುಗಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಿ - ಈ ಐದು. ಹೀಗೆ ತತ್ತ್ವ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದೆಂಬುದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತೈದಲ್ಲದೆ ಲೋಕವೆಂದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಲೋಕದ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರಿಯುವುದರಿಂದ ಅವನ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿಯದಾಯಿತು. - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೭

೮. ಇದು ವೇದವೇದ್ಯ

ತ. ನಿಱೈಮೊೞಿ ಮಾನ್ದರ್ ಪೆರುಮೈ ನಿಲತ್ತು
ಮಱೈಮೊೞಿ ಕಾಟ್ಟಿವಿಡುಮ್
ಕ. ಅಮೋಘವಚನರ ಮಹಿಮೆಯನು ಲೋಕದಲಿ
ವೇದವಚನವೆ ಸಾರಿ ತೋರುತಿಹುದು

ಅಮೋಘವಚನ=ವ್ಯರ್ಥವಾಗದ ಮಾತು, ಫಲಕೊಡುವ ಮಾತು. "ನೆರೆದ (ತುಂಬಿದ, ಪರಿಪೂರ್ಣವಾದ) ನುಡಿಗಳನ್ನುಳ್ಳ ತೊರೆದವರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನೆಲ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವರಾಜ್ಞೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರಗಳೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುವುವು."

"ನೆರೆನುಡಿ ಎಂಬುದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಿದರೂ ಕೋಪಿಸಿ ಹೇಳಿದರೂ ಆಯಾ ಫಲಗಳನ್ನು ಫಲಿಸಿಯೇಬಿಡುವ ನುಡಿ. ಕಾಣಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಫಲದಿಂದ ತಿಳಿಸುವುದು."- ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

'ಮಱೈಮೊೞಿ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ' ತೊರೆದವರು ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞಾರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಂತ್ರಗಳು 'ಎಂಬುದಕ್ಕಿಂತ, 'ವೇದವಚನ' ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ. ೨೮

೯. ತೊರೆದವರಿಗೆ ಕೋಪವಿಲ್ಲ

ತ. ಕುಣಮೆನ್ನುಙ್ಗುನ್ಱೇಱಿ ನಿನ್ಱಾರ್ ವೆಗುಳಿ
ಕಣಮೇಯುಙ್ಗಾತ್ತಲರಿದು
ಕ. ಗುಣವೆಂಬ ಗಿರಿಯೇರಿ ನಿಂದವರ ಕೋಪವದು
ಕ್ಷಣವಾದರೂ ತಾಳಲರಿದು

ಗುಣವಂತರ ಕೋಪ ಕ್ಷಣಮಾತ್ರವೇ ಇರುವದಾದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ-ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದರಿಂದ ಅವರ ಕೋಪದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು. ಈ ಮಾತಿಗೆ, 'ಅವರ ಕೋಪ ಕ್ಷಣವೇ ಆದರೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಕೋಪ ಮೂಡಿದೊಡನೆಯೇ ಮರೆಯಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ - ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೋಪರಾಹಿತ್ಯವನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೨೯

೧೦. ಜೀವಕಾರಣ್ಯ ಮೂರ್ತಿಗಳು

ತ. ಅನ್ದಣರೆನ್ಬೋರಱವೋರ್ ಮಱ್ಱೆವ್ವುಯಿರ್ಕ್ಕುಮ್
ಶೆನ್ದಣ್ಮೈ ಪೂಣ್ಡೊೞುಗಲಾನ್
ಕ. 'ಅನ್ದಣರು' ಎನ್ನುವರು ತವಸಿಗಳನ್
ಅವರ್ ಉಳಿದ ಜೀವಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ

ಕರುಣೆಯನೆ ಪೂಣ್ದು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ

ಅಂದಣರ್=ಅಂ+ತಣ್+ಅರ್; ಅಂತರಂಗ ತಣ್ಣಗಿರುವವರು, ಕರುಣಾಳುಗಳು;ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು.

ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೂ ಕರುಣೆತೋರುವವರಾದ್ದರಿಂದ ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂದವರಿಗೆ 'ಅಂದಣರು'ಅಂದು ಹೆಸರು.

ತಪಸ್ವಿಗಳು ಭೂತದಯೆಯುಳ್ಳವರು;ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಕರುಣೆ ತೋರುವವರು. 'ಅಂದಣರ್' ಎಂಬ ಮಾತು ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಿಗಲ್ಲದೆ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಸಲ್ಲದು. ೩೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಧರ್ಮಬಲನಿರೂಪಣ

೧. ಧರ್ಮವೇ ಹಿರಿಯ ಭಾಗ್ಯ

ತ. ಶಿಱಪ್ಪೀನುಮ್ ಶೆಲ್ವಮುಮೀನುಮ್ ಅಱತ್ತಿನೂ ಉ
ಙ್ಗಾಕ್ಕಮೆವನೋ ವುಯಿರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಮೇಲ್ಮೆಯೀವುದು ಸಿರಿಯನೂ ನೀಡುವುದು
ಧರ್ಮಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲು ಭಾಗ್ಯವಾವುದೊ ಜೀವಿಗೆ

ಮೇಲ್ಮೆ=ಶ್ರೇಯಸ್ಸು, ಮೋಕ್ಷ. ಸಿರಿ=ಸಂಪತ್ತು, ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಭೋಗ. ಧರ್ಮದಿಂದ ಮೋಕ್ಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ; ಸಂಪತ್ತೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ೩೧

೨. ಅದನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ದೊಡ್ಡ ಕೇಡು

ತ. ಅಱತ್ತಿನೂಉ ಙ್ಗಾಕ್ಕಮುಮಿಲ್ಲೈ ಯದನೈ
ಮಱತ್ತಲಿನೂ ಙ್ಗಿಲ್ಲೈ ಕೇಡು
ಕ. ಧರ್ಮಕಿಂತಲು ಮಿಗಿಲು ಭಾಗ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ;
ಅದ ಮರೆವುದಕ್ಕಿಂತ
ಮಿಗಿಲಾದ ಕೇಡುಮಿಲ್ಲ ೩೨

೩. ಬಿಡದೆ ಧರ್ಮ ನಡೆಸುತ್ತಿರು

ತ. ಒಲ್ಲುಮ್ ವಗ್ಯೆಯಾನಱವಿನ್ನೈ ಯೋವಾದೇ
ಶೆಲ್ಲುಮ್ ವಾಯೆಲ್ಲಾಮ್ ಶೆಯಲ್
ಕ. ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಬಗೆಯಿಂದ ಸಲ್ಲುವೆಡೆಗಳಲೆಲ್ಲ
ಧರ್ಮವನು ಬಿಡದೆ ಮಾಡುವುದು

ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದೋ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಡಸುತ್ತಲೆ ಇರಬೇಕು, ನಡುವೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬಾರದು. ೩೩

೪. ನಿರ್ಮಲ ಮನಸ್ಸೇ ಧರ್ಮ

ತ. ಮನತ್ತುಕ್ಕಣ್ ಮಾಶಿಲನಾಜಲನೈತ್ತಱನ್
ಆಗುಲ ನೀರ ಪಿಱ
ಕ. ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಲ್ಲದವನಕ್ಕೆ
ಅದೆ ಧರ್ಮ
ಬೇರೆಲ್ಲ ಬರಿ ಪಟಾಟೋಪ

ಮಾಸು =ಕೊಳೆ, ದೋಷ. ಪಟಾಟೋಪ=ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಆಡಂಬರ.

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದ್ದರೆ ಮೈಮಾತುಗಳೂ ದೋಷವುಳ್ಳವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ದೋಷದಿಂದ ಆ ಕಾರ್ಯ ಕೊಳೆಯಾಗಿ ಅಧರ್ಮವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ನಿರ್ದೋಷವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಪರಿಶುದ್ಧ ಧರ್ಮವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೩೪

೫. ದೋಷ ಯಾವುದು ?

ತ. ಅೞುಕ್ಕಾಱವಾ ವೆಗುಳಿ ಯಿನ್ನಾ ಚ್ಚೊನ್ನಾನ್ಗುಮ್
ಇೞುಕ್ಕಾ ವಿಯನ್ರದಱಮ್
ಕ. ಕರುಬಾಸೆ ಸಿಟ್ಟು ಮನನೋಯಿಸುವ ಮಾತು-
ಈ ನಾಲ್ಕನೂ
ತೊರೆದು ನಡೆಯುವುದೆ ಧರ್ಮ ೩೫

೬. ಧರ್ಮವೊಂದೇ ಕೈ ಬಿಡದ ಜೊತೆ

ತ. ಅನ್ರಱಿವಾಮೆನ್ನಾದಱಞ್ಜೆಯ್ಗ ಮಱ್ರದು
ಪೊನ್ರುಙ್ಗಾಲ್ ಪೊನ್ರಾ ತ್ತುಣೈ
ಕ. ಅಂದು ಮಾಡೋಣೆಂದು ಮುಂದೆ ತಳ್ಳದೆ
ಧರ್ಮಮಾಡುವುದಿಂದೆ
ಅದು ಮುಂದೆ
ಸಾವಂದು ಸಾಯದ ಜೊತೆ

ದೇಹಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಹೋಗುವಾಗ ಇದು ಜೀವದೊಡನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.ಸತ್ತಮೇಲೂ ಧರ್ಮ ಜೀವಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಂದೋ ಒಂದು ದಿನ ಮಾಡಿದರಾಯಿತೆಂದು ಉದಾಸೀನ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ತಳ್ಳದೆ ಅಂದಂದೇ ಧರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೩೬

೭. ಫಲನಿದರ್ಶನ

ತ. ಅಱತ್ತಾಱಿದುವೆನವೇಣ್ಡಾ ಶಿವಿಗೈ
ಪೊಱುತ್ತಾನೋಡೂರ್‌ನ್ದಾನಿಡೈ
ಕ. 'ಧರ್ಮದ ದಾರಿಯಿದು' ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಲೇಕೆ?
ಕಾಂಬುದದು
ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹೊರುವನಲಿ, ಹತ್ತುವನಲಿ

'ಧರ್ಮ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬರುವ ಫಲ ಇದು' ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರ ವಚನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿ ತಿಳಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಪಲ್ಲಕ್ಕಿಯನ್ನು ಹೊರುವವನನ್ನೂ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತು ಹೋಗುವವನನ್ನೂ ನೋಡಿದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮ ಮಾಡಿದವನು ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ; ಧರ್ಮ ಮಾಡದವನು ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ ಹೊರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ- ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೩೭

೮. ಸಂಸಾರದ ತೊಳಲಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ

ತ. ವೀೞ್‌ನಾಳ್ ಪಡಾ ಅಮ್ಮೈ ನನ್ಱಾಱ್ಱಿನ್ ಅ∴ದೊರುವನ್
ವಾೞ್‌ನಾಳ್ ವೞಿಯಡೈಕ್ಕುಙ್ಗಲ್
ಕ. ಹಾಳುದಿನ ಬೀಳದವೊಲ್ ಧರ್ಮವನು ಮಾಡುವುದು
ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಅವನ
ಬಾಳ್ದಿನದ ದಾರಿಗಾಗುವುದಡಚುಗಲ್ಲು

ಹಾಳುದಿನ=ವ್ಯರ್ಥವಾದ ದಿನ. ಬಾಳ್ದಿನ=ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ ಎತ್ತಿ ಬಾಳಬೇಕಾದ ದಿನ. ಧರ್ಮ ಮಾಡದೆ ಕಳೆದ ದಿನ ವ್ಯರ್ಥ. ದಿನವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡದೆ ಧರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆ ಧರ್ಮ ಅವನು ಮುಂದೆ ಜನ್ಮ ಎತ್ತುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೩೮

೯. ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವಾದ್ದೇ ಕಾಮಸುಖ

ತ. ಅಱತ್ತಾನ್ ವರುವದೇ ಯಿನ್ಬ ಮಱ್ಱೆಲ್ಲಾಮ್
ಪುಱತ್ತ ಪುಗೞು ಮಿಲ
ಕ. ಧರ್ಮದಿಂ ಬರುವುದೇ ಕಾಮಸುಖ
ಅಲ್ಲದುಳಿದೆಲ್ಲವೂ ಹೊರಗಿನವು
ಹೊಗಳುಮಿಲ್ಲ

ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವ ಕಾಮವೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖಕೊಡುವುದು. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದದೆ ಪಡೆಯುವ ಕಾಮಸುಖವೆಲ್ಲವೂ ಸುಖವೆಂದು ತೋರಿದರೂ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಖದಿಂದ ಹೊರಗಿನವೇ ಆಗುವುವು;ಎಂದರೆ ದುಃಖದಲ್ಲಿಯೇ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುವು. ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವಲ್ಲದ ಕಾಮದಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಕೀರ್ತಿಯೂ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು.

ಇಲ್ಲಿ 'ಇನ್ಬ' ಶಬ್ಧಕ್ಕೆ 'ಕಾಮ' ಎನ್ನದೆ 'ಸುಖ' ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೂ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸುಖವೇ ಆಗಲಿ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ದುಃಖದಲ್ಲೇ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ; ನಿಜವಾಗಿ ಸುಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಧರ್ಮಾವಿರುದ್ಧ: ಕಾಮೋಽಸ್ಮಿ" ಎಂಬ ಗೀತಾವಚನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೩೯

೧೦. ಧರ್ಮ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ

ತ. ಶೆಯಱ್ಪಾಲದೋರುಮಱನೇ ಯೊರುವ
ಱ್ಕುಯಱ್ಪಾಲ ದೋರುಮ್ ಪೞಿ
ಕ. ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾದ್ದು ಧರ್ಮ, ಒಬ್ಬನಿಗೆ
ಬಿಡಲೆ ಬೇಕಾದ್ದು ನಿಂದ್ಯ ಕರ್ಮ

ಇವು ನಾಲ್ಕು ಅಧಿಕಾರಗಳೂ ಪೀಠಿಕೆ ೪೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಗೃಹಧರ್ಮ ವಿಭಾಗ

ಐದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ

೧. ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಗೃಹಸ್ಥನೇ ಆಶ್ರಯ

**ತ.	ಇಲ್ವಾೞ್ವಾನೆನ್ಬಾನ್ ಇಯಲ್ಬುಡೈಯ ಮೂವರ್ಕ್ಕುಮ್**
ನಲ್ಲಾಱ್ಱಿನ್ ನಿನ್ಱ ದುಣೈ

ಕ.	ಮನೆಬಾಳ್ವನೆಂಬವನು
ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯಲಿ ನೆಲಸಿದಿನ್ನುಳಿದ ಮೂವರಿಗೂ
ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಿಂದ ನೆರವು

ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ=ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ಬಾಳುವುದು. ಮನೆ ಬಾಳ್ವನೆಂಬವನು=ಗೃಹಸ್ಥ. ಉಳಿದ ಮೂವರು=ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸಂನ್ಯಾಸಿ.

ಉಳಿದ ಮೂರು ಆಶ್ರಮದವರಿಗೂ ಸಹಾಯಕನಾಗಿರುವವನು ಗೃಹಸ್ಥ. ಅವನ ನೆರವಿನಿಂದ ಆ ಮೂವರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುತ್ತಾರೆ. ೪೧

೨. ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಆಧಾರ; ಸತ್ತವರಿಗೆ ಗತಿ

**ತ.	ತುಱನ್ದಾರ್ಕ್ಕುಮ್ ತುವ್ವಾದವರ್ಕ್ಕುಮ್ ಇಱನ್ದಾರ್ಕ್ಕುಮ್**
ಇಲ್ವಾೞ್ವಾನೆನ್ಬಾನ್ ತುಣೈ

ಕ.	ತಮ್ಮವರು ತೊರೆದರ್ಗೆ, ತುತ್ತಿಲ್ಲದರ್ಗೆ, ಸತ್ತರ್ಗೆ-
	ಇವರ್ಗೆಲ್ಲ
ಮನೆಬಾಳ್ವನೆಂಬವನೆ ನೆರವು

ಅನಾಥರು, ದರಿದ್ರರು, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಸತ್ತವರು - ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೃಹಸ್ಥನೇ ಸಹಾಯಕ. ೪೨

೩. ಐದು ಕರ್ತವ್ಯ ಸ್ಥಾನಗಳು

**ತ.	ತೆನ್ಬುಲತ್ತಾರ್ ದೆಯ್ವಮ್ ವಿರುನ್ದೊಕ್ಕಱ್ಱಾನೆನ್ಱಾ**
ಙ್ಗೈಮ್ಬುಲತ್ತಾಱೋಮ್ಬಱ್ಱಲೈ
[ಒಕ್ಕಲ್+ತಾನ್+ಎನ್ಱು+ಅಙ್ಗು+ಐಮ್ಬುಲತ್ತು+ಅಱು+
ಓಮ್ಬಲ್+ತಲೈ]

ಕ.	ಪಿತೃಗಳು ದೇವತೆಗಳತಿಥಿಗಳು ನಂಟರು ತಾನೆಂಬ
ಐದೆಡೆಯ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನು ಪಾಲಿಸುವುದೊಳಿತು

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಐದು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನಡಸಬೇಕು. "ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ತಾನು ನಿಂತು ನಡಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಧರ್ಮವಾಯಿತು ... ಈ ಐದು ಕಡೆಗೂ ಐದು ಪಾಲು ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ದೊರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತೆರಿಗೆ ಆರನೆಯ ಒಂದು ಪಾಲು (ಷಷ್ಠಾಂಶ) ಆಯಿತು.' - ಪರಿಮೇಲೞಗರು. ೪೩

೪. ಕೊಟ್ಟು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು

**ತ.	ಪೞಿಯಞ್ಜಿಪ್ಪಾತ್ತೂಣುಡೈತ್ತಾಯಿನ್ ವಾೞ್ಕ್ಕೈ**
ವೞಿಯೆಞ್ಜಲೆಞ್ಞಾನ್ಱುಮಿಲ್

ಕ.	ಹಳಿವಿಗಂಜಿ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟುಂಡು
	ಮನೆಬಾಳ ನಡಸಿದರ
ವಂಶಕ್ಕೆ ಸಾವೆಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ

ಹಳಿವು=ನಿಂದೆ. ಹಣ ಕೂಡಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ಎಂದರೆ ಪಾಪ ಮಾಡದೆ, ಸಂಪಾದಿಸಬೇಕು. ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅರ್ಹರಾದವರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ವಂಶ ನಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ನೆಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ೪೪

೫. ಪ್ರೀತಿ ಧರ್ಮಗಳು ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದ ಜೀವ

**ತ.	ಆನ್ಬುಮಱನುಮುಡೈತ್ತಾಯಿನಿಲ್ವಾೞ್ಕ್ಕೈ**
ಪಣ್ಬುಮ್ಬಯನುಮದು

ಕ.	ಪ್ರೀತಿಯೂ ಧರ್ಮವೂ ಇರಲು ಮನೆಬಾಳ್ಕೆಯಲಿ
ಅದೆ ಅದಕೆ ಗುಣವೂ ಫಲವೂ

ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಪ್ರೇಮವೂ ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನವೂ ಆವಶ್ಯಕ. ಅವು ಗುಣ ಮತ್ತು ಫಲಗಳಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ'ಪ್ರೀತಿ' (ಅನ್ಬು)ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ದಂಪತಿಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮ ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಕೋಚಪಡಿಸದೆ ವಿಶಾಲವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಗೃಹಸ್ಥನಾದವನು ಎಲ್ಲರಲ್ಲೂ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಧರ್ಮನಿಷ್ಠನಾಗಿರಬೇಕು-ಎಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೪೫

೬. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ

**ತ.	ಅಱತ್ತಾಱ್ಱಿನಿಲ್ವಾೞ್ಕ್ಕೈ ಯಾಱ್ಱಿನ್ ಪುಱತ್ತಾಱ್ಱಿ**
ಪ್ಪೋಒಯ್ ಪ್ಪೆಱುವದೆವನ್

ಕ. ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲಿ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ ನಡಸಿದರೆ
ಹೊರಮಾರ್ಗದಲಿ ಹೋಗಿ ಪಡೆವುದೇನು?

ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ಬಾಳಿದರೆ ಸಾಕು. ಬೇರೆ ಯಾವ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಫಲ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಉಳಿದ ಆಶ್ರಮ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡಸಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಫಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸುವುದರಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಧ್ವನಿ. ೪೬

೭. ಗೃಹಸ್ಥ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೇಲು

ತ. ಇಯಲ್ಬಿನಾ ನಿಲ್ವಾೞ್ಕ್ಕೈ ವಾೞ್ಬವನೆನ್ಬಾನ್
ಮುಯಲ್ವಾರುಳೆಲ್ಲಾ ನ್ದಲೈ

ಕ. ಒಪ್ಪುವೊಲು ಮನೆಬಾಳ್ಕೆಬಾಳುವವನೆಂಬವನು
ಯತ್ನಗೈವರೊಳೆಲ್ಲ ಮೇಲು

ಯತ್ನ ಗೈವರು =ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು.

ಗೃಹಸ್ಥನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಸಹಜವಾದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರಿಗಿಂತ ಮೇಲೆನಿಸುತ್ತಾನೆ. ೪೭

೮. ತಪಸ್ವಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ತ. ಆಱ್ರಿನೊೞುಕ್ಕಿಯಱನಿೞುಕ್ಕಾ ವಿಲ್ವಾೞ್ಕ್ಕೈ
ನೋಱ್ಪಾರಿನೋನ್ಮೈ ಯುಡೈತ್ತು

ಕ. ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಡಸಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವ ಬಿಡದೆ
ನಡೆವವನ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ
ತಾಪಸರಿಗಿಂತ ಮಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು

ಗೃಹಸ್ಥನು ತಾನು ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ನಡಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆಯವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಪಸ್ವಿಗೆ ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಹೊರೆ ಮಾತ್ರ. ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ ವಾನಪ್ರಸ್ಥ ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬೇರೆಯವರ ಹೊರೆಯೂ ಉಂಟು. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನ ಸಹನಶಕ್ತಿ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ೪೮

೯. ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವೇ ಧರ್ಮ

ತ. ಅಱನೆನಪ್ಪಟ್ಟದೇ ಯಿಲ್ವಾೞ್ಕ್ಕೈ ಯ.:.ದುಮ್
ಪಿಱನ್ಪೞಿಪ್ಪದಿಲ್ಲಾಯಿ ನನ್ರು

ಕ. ಧರ್ಮವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ
ಅದುಕೂಡ
ಹೆರರ ಹಳಿವಿಲ್ಲವೆಂದಾಗೆ ಒಳಿತು

ಗೃಹಸ್ಥ ಮತ್ತು ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮಗಳೆರಡರಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವೇ. ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮ ಕೂಡ ಬೇರೆಯವರ ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ನಡಸುವುದಾದರೆ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದಂತೆಯೇ 'ಒಳ್ಳೆಯದು' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೪೯

೧೦. ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ದೇವತೆ

ತ. ವೈಯತ್ತುೞ್ ವಾೞ್ವಾಙ್ಗುವಾೞ್ಬವನ್ ವಾನುಱೈಯುಮ್
ದೆಯ್ವತ್ತುೞ್ ವೈಕ್ಕಪ್ಪಡುಮ್

ಕ. ಭೂಮಿಯಲಿ ಬಾಳಬೇಕಾದಂತೆ ಬಾಳ್ವವನು
ಸ್ವರ್ಗದಲಿ ವಾಸಿಸುವ ದೇವರಲಿ ಗಣಿಸಪಡುವಂ

ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡಸುವವನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲೇ ಇರುವನಾದರೂ ದೇವಲೋಕದ ದೇವನೆಂದೇ ಗಣಿಸಲ್ಪಡುವನು. ಒಳ್ಳೆಯ ಗೃಹಸ್ಥ ಸ್ವರ್ಗದ ದೇವತೆಗೆ ಸಮಾನ. ೫೦

* * *

ಆರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಬಾಳ್ಕೆಸಂಗಾತಿಯ ಒಳ್ಮೆ

೧. ಗೃಹಿಣಿಯ ಗುಣಗಳು

ತ. ಮನೈತ್ತಕ್ಕ ಮಾಣ್ಬುಡೈಯಳಾಗಿ ತ್ತಱ್ಕೊಣ್ಡಾನ್
ವಳತ್ತಕ್ಕಾಳ್ ೞ್ಕ್ಕೈತ್ತುಣ್ಣೈ
ಕ. ಮನೆಬಾಳ್ವೆಗೊಪ್ಪುವ ಮೇಲ್ಗುಣಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ತನ್ನ
ಕೈ ಹಿಡಿದವನ ಸಂಪತ್ತಿಗೊಪ್ಪುವೊಲು ಬಾಳ್ವವಳೆ
ಬಾಳ್ಕೆ ಸಂಗಾತಿ

ಬಾಳ್ಕೆ ಸಂಗಾತಿ = ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನ ನಡಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕಳಾದ ಜೊತೆಗಾತಿ, ಹೆಂಡತಿ. ಒಳ್ಮೆ=ಒಳ್ಳೆಯತನ. ಗೃಹಿಣಿಗಿರಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಈ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆ.

ಸದ್ಗುಣ ಸದಾಚಾರಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಮಡದಿ ಗೃಹಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಣಿ. ೫೧

೨. ಮಡದಿಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಮಹಿಮೆ

ತ. ಮನೈಮಾಟ್ಚಿ ಯಿಲ್ಲಾಳ್ಗಣಿಲ್ಲಾಯಿನ್ ೞ್ಕ್ಕೈ
ಯೆನ್ನೈ ಮಾಟ್ಚಿತ್ತಾಯಿನು ಮಿಲ್
ಕ. ಮನೆಮಹಿಮೆ ಮನೆಯವಳೊಳಿಲ್ಲವಾದೊಡೆ
ಆ ಬಾಳ್ಕೆ ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಮಹಿಮೆಗೂಡಿದ್ದರೂ
ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ

ಮನೆ ಮಹಿಮೆ=ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸದ್ಗುಣ ಸದಾಚಾರಗಳು. ಮನೆಯವಳು=ಗೃಹಿಣಿ, ಹೆಂಡತಿ.

ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಸದ್ಗುಣಸದಾಚಾರಗಳಿಲ್ಲವಾದರೆ ಉಳಿದ ಯಾವ ಮಹಿಮೆ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ೫೨

೩. ಸದ್ಗೃಹಣಿಯೇ ಸರ್ವಸ್ವ

ತ. ಇಲ್ಲದೆನಿಲ್ಲವಣ್ಮಾಣ್ಬಾನಾಲುಳ್ಳದೆ
ನಿಲ್ಲವಣ್ಮಾಣಾ ಕ್ಕಡೈ

ಕ. ಇಲ್ಲದ್ದದೇನು ಮನೆಯವಳು ಮೇಲಾಗೆ?
ಉಳ್ಳದ್ದದೇನು ಮನೆಯವಳು ಮೇಲಾದಳಲ್ಲದ ಕಡೆ?

ಮೇಲಾಗೆ=ಮೇಲ್ಮೆಯುಳ್ಳವಳಾದರೆ; ಶ್ರೇಷ್ಠಳಾದರೆ.

ಹೆಂಡತಿ ಗುಣವಂತೆಯಾದರೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯವೂ ಇದ್ದಂತೆ. ಗುಣವಂತೆಯಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ್ಯವಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ. ೫೩

೪. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ ಪರಮ ಭಾಗ್ಯ

ತ. ಪೆಣ್ಣಿಱ್ಪೆರುನ್ದಕ್ಕ ಯಾವುಳ ಕಱ್ಪೆನ್ನುಮ್
ತಿಣ್ಮೈಯುಣ್ಡಾಗ ಪ್ಪೆಱಿನ್
ಕ. ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ತಕ್ಕವು ಯಾವುವಿವೆ,
ಅವಳಲ್ಲಿ
ಕರ್ಪೆಂಬ ಸ್ಥೈರ್ಯಗುಣ ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಲಲು?

ಕರ್ಪು=ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ; ಏಕನಿಷ್ಠೆ.

ಪತಿವ್ರತೆಯಾದ ಹೆಂಡತಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ವಸ್ತು. ೫೪

೫. ಪತಿವ್ರತೆಯ ಮಾತು ಅಮೋಘ

ತ. ದೆಯ್ವನ್ದೊೞಾ ಆಳ್ ಕೊೞುನಱ್ರೊೞುದೆೞುವಾಳ್
ಪೆಯ್ಯನ ಪ್ಪೆಯ್ಯು ಮೞೈ
ಕ. ದೈವಕೆರಗಳು ತನ್ನ ಪತಿಗೆರಗುತೇಳುವವಳು
ಅಂಥವಳು
ಹುಯ್ಯೆನಲು ಮಳೆ ಹುಯ್ವುದು ೫೫

೬. ಗೃಹಿಣಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ

ತ. ತಱ್ಕಾತ್ತು ತಱ್ಕೊಣ್ಡಾಱ್ಪೇಣಿತ್ತಗೈ ಶಾನ್ರ
ಶೊಱ್ಕಾತ್ತು ಚ್ಚೋರ್ವಿಲಾಳ್ ಪೆಣ್
ಕ. ತನ್ನ ತಾನ್ ಕಾದು, ಕೈ ಹಿಡಿದವನನುಪಚರಿಸಿ
ತಕ್ಕತನ ತುಂಬಿದವಳೆಂಬ ಮಾತನು ಕಾದು,
ಮರವಿಲ್ಲದವಳೆ ಹೆಣ್ಣೆನಿಸಿಕೊಂಬವಳು

ಕಾದು=ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು. ತಕ್ಕತನ=ಯೋಗ್ಯತೆ. ತಕ್ಕತನ ತುಂಬಿದವಳೆಂಬ ಮಾತು=ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು. ಮರವಿಲ್ಲದವಳು=ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮರೆಯದೆ ನಡಸುವವಳು. ೫೬

೭. ಮನಃಸ್ಥೈರ್ಯವೇ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ

ತ. **ಶಿಱೈಗಾಕ್ಕುಙ್ಗಾಪ್ಪೆವನ್ ಶೆಯ್ಯು ಮಗಳಿರ್**
ನಿಱೈಗಾಕ್ಕು ಙ್ಗಾಪ್ಪೇ ತಲೈ
ಕ. ಸೆರೆಗಾವ ಕಾಪದೇನ್ ಮಾಡುವುದು ಹೆಂಗಳನು?
ನಿರೆಗಾವ ಕಾಪೆ ಮೇಲು

ನಿರೆ=ತನ್ನ ಶೀಲರಕ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಗಸಿಗಿರುವ ಮನೋದಾರ್ಢ್ಯ (ಈ ಮಾತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ತಮಿಳಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು)

ಹೆಂಗಸರು ಶೀಲಚ್ಯುತರಾಗದಿರಲೆಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕಾವಲಿಟ್ಟರೆ ಏನೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶೀಲವನ್ನು ತಾವು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಛಲವಿರಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥೈರ್ಯವೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅದೇ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವುದು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾವಲಿದ್ದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ೫೭

೮. ಸದ್ಗೃಹಿಣಿಗೆ ದೇವತೆಗಳ ಗೌರವ

ತ. **ಪೆಱ್ಱಾಱ್ಪೆಱಿಱ್ಪೆಱುವರ್ ಪೆಣ್ಡಿರ್ ಪೆರುಞ್ಜಿಱಪ್ಪು**
ಪ್ಪುತ್ತೇಳಿರ್ ವಾೞುಮುಲಗು
ಕ. ಪಡೆದವನ ಪಡೆಯೆ ಪಡೆಯುವರು ಪೆಂಡಿರು
ಪಿರಿದು ಮಹಿಮೆಯನು
ದೇವತೆಗಳು ಬಾಳುವ ಲೋಕದಲ್ಲಿ

ಈ ಕುರಳಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ.

'ಪಡೆದವನ ಪಡೆಯೆ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ತಮ್ಮ ಕೈ ಹಿಡಿದವನನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದನ್ನು ಪಡೆದರಾದರೆ'ಎಂದು ಅರ್ಥ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಪರಿಮೇಲಟಗರು."ಹೆಂಗಸರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪತಿಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಹಿಮೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ" - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇದಕ್ಕೆ 'ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡನನ್ನು ಪಡೆದರೆ' ಎಂದೂ ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಗಂಡನಿಗೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗಂಡನಿಂದ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ-ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೫೮

೯. ಒಳ್ಳೆ ಹೆಂಡತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಲ್ಲ

ತ. **ಪುಗೞ್ಪುರಿನ್ದಿಲ್ಲಿಲೋರ್ಕ್ಕಿಲ್ಲೈಯಿಗೞ್ವಾರ್ ಮುನ್**
ಏಱುಬೋಱ್ಪೀಡು ನಡೈ

ಕ. ಹೊಗಳೊಲ್ದ ಮನೆಯವಳು ಇಲ್ಲದವರ್ಗಿಲ್ಲ
ತೆಗಳ್ವರೆದುರಲಿ ಗಂಡಿನೊಲು ಗಂಭೀರನಡಗೆ
ಹೊಗಳೊಲ್ದ=ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ.

ಹೆಂಡತಿ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಪಡೆದರೆ ಅವಳ ಗಂಡ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವವರೆದುರಿಗೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ತಿರುಗಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೫೯

೧೦. ಗೃಹಿಣಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಒಡವೆ

ತ. **ಮಙ್ಗಲಮೆನ್ಬ ಮನೈ ಮಾಟ್ಚಿ ಮಱ್ಱದ**
ನನ್ಗಲ ನನ್ಮಕ್ಕಟ್ಪೇಱು
ಕ. ಮಂಗಳ ಎನ್ನುವರು ಮನೆಯವಳ ಮಹಿಮೆಯನು
ಮತ್ತದಕೆ
ಒಳ್ಳೆಯ ಒಡವೆ ಒಳ್ಳೆ ಮಕ್ಕಳ ಪಡೆವುದು

ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನಕ್ಕೆ ಗೃಹಿಣಿಯ ಸಚ್ಚರಿತ್ರೆ ಮುಖ್ಯ. ಗೃಹಿಣಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಅಲಂಕಾರ. ೬೦

* * *

ಏಳನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು

೧. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೇ ಮೇಲಾದ ಪಡಪು

ತ. ಪೆಱುಮವಱ್ಱುಳ್ ಯಾಮಱಿವದಿಲ್ಲೈ ಯಱಿವಱಿನ್ದ
ಮಕ್ಕಟ್ಪೇಱಲ್ಲ ಪಿಱ
ಕ. ಪಡೆಯಬೇಕಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಣಿಸುವುದೆ ಇಲ್ಲ
ಅರಿವರಿತ ಮಕ್ಕಳ ಪಡಪಲ್ಲದುಳಿದವನು ಎಲ್ಲ

ಪಡಪು=ಪಡೆಯುವುದು; ಪ್ರಾಪ್ತಿ.

ಜ್ಞಾನವಂತರಾದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಾದ ಪಡಪು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇಲ್ಲಿ 'ಮಕ್ಕಳು' ಎಂದರೆ 'ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು' ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಅರಿವರಿತ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಹಾಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವೆಂದಾಗಲಿ ಇರಬಾರದೆಂದಾಗಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ತಿರುವಳ್ಳುವರಂತೂ ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಕಡೆ 'ಮಗನ್' ಎಂದು ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಪದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾರದ ಈ ಆರಂಭ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಮಕ್ಕಳ್' ಎಂದು ಗಂಡುಹೆಣ್ಣುಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸಮನಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಮಾತನ್ನೇ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಪದವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ರೂಢಿ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಮಕ್ಕಳ್' ಪದದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಕೋಚಪಡಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ. ೬೧

೨. ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಏಳು ಜನ್ಮದ ಕೇಡು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ

ತ. ಎೞುಪಿಱಪ್ಪುನ್ದೀಯವೈ ತೀಣ್ಡಾ ಪೞಿ ಪಿಱಙ್ಗಾ
ಪ್ಪಣ್ಬುಡೈ ಮಕ್ಕಟ್ಪೆಱಿನ್
ಕ. ಏಳು ಹುಟ್ಟುಗಳಲೂ ಕೇಡುಗಳು ತಟ್ಟವು
ಹಳಿವು ಹುಟ್ಟದ ಒಳ್ಗುಣದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯೆ

ಏಳು ಜನ್ಮಗಳು : ೧. ಹರಿದಾಡುವ ಪ್ರಾಣಿ. ೨. ಮನುಷ್ಯ. ೩. ಜಲಚರ. ೪. ಪಕ್ಷಿ. ೫. ಚತುಷ್ಪಾದಿ. ೬. ದೇವತೆ. ೭. ಸ್ಥಾವರ - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೬೨

೩. ಮಕ್ಕಳೇ ಸಂಪತ್ತು

ತ. ತಮ್ಬೊರುಳೆನ್ಬ ತಮ್ಮಕ್ಕಳವರ್ ಬೊರುಳ್
ತನ್ದಮ್ ವಿನೈಯಾನ್ ವರುಮ್
ಕ. ತಮ್ಮ ಪುರುಳೆಂಬರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನು
ಅವರ ಪುರುಳವರವರ ಕರ್ಮದಿಂ
ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬಹುದರಿಂದ

ಪುರುಳು=ಹುರುಳು; ವಸ್ತು; ಸಂಪತ್ತು

ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಮಾಡುವ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಫಲ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಆ ಸತ್ಪುತ್ರರೇ ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ೬೩

೪. ಮಕ್ಕಳು ಕೈಯಾಡಿಸಿದ ಅನ್ನ ಅಮೃತಕ್ಕಿಂತ ರುಚಿ

ತ. ಅಮಿೞ್ದಿನು ಮಾಱ್ಱವಿನಿದೇ ತಮ್ಮಕ್ಕಳ್
ಶಿಱುಗೈಯಳಾವಿಯ ಕೂೞ್
ಕ. ಅಮೃತಕ್ಕಿಂತಲು ಮಿಗಿಲು ಇನಿಯದಲ್ಲವೆ
ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ನಲಿದು ಕಿರುಗೈಯಿಂದ
ತೊಳಸಿರುವ ಕೂಳು ?

ಇನಿದು=ಸಿಹಿಯಾದ್ದು; ರುಚಿಯಾದ್ದು. ಕೂಳು=ಅನ್ನ.

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕಚ್ಚಿ ಎರಚಾಡಿದ ಅನ್ನ ಅಮೃತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರುಚಿ. ೬೪

೫. ಮಕ್ಕಳ ಸುಖ

ತ. ಮಕ್ಕಣ್ಮೆಯ್ದೀಣ್ಡಲುಡಱ್ಕಿನ್ಬ ಮಱ್ಱವರ್
ಶೊಱ್ಕೇಟ್ಟಲಿನ್ಬಞ್ಜೆವಿಕ್ಕು
ಕ. ಮಕ್ಕಳ ಮೈಮುಟ್ಟುವುದು ಮೈಗೆ ಸುಖ
ಕಿವಿಗೆ ಸುಖ ಅವರುಲಿವ ನುಡಿಗೇಳ್ವುದು ೬೫

೬. ಮಕ್ಕಳ ತೊದಲುಮಾತಿಗಿಂತ ಇಂಪು ಇಲ್ಲ

ತ. ಕುೞಲಿನಿದಿಯಾೞಿನಿದೆನ್ಬ ತಮ್ ಮಕ್ಕಳ್
ಮೞಲೈ ಚ್ಚೊಱ್ಕೇಳಾ ದವರ್
ಕ. ಕೊಳಲಿನಿದು ವೀಣೆಯನಿದೆನ್ನುವರು

ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ
ತೊದಲ್ನುಡಿಯ ಕೇಳದವರು

ಕೊಳಲಿನ ದನಿಗಿಂತ, ವೀಣೆಯ ನುಡಿತಕ್ಕಿಂತ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ತೊದಲು ಮಾತೇ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಪಾಗಿರುವುದು - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೬೬

೭. ಮಗನಿಗೆ ತಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು

ತ. ತನ್ದೈ ಮಗಱ್ಕಾಱ್ಱು ನನ್ರಿಯವೈಯತ್ತು
ಮುನ್ದಿ ಯಿರುಪ್ಪ ಚ್ಚೆಯಲ್
ಕ. ತಂದೆ ಮಗನಿಗೆ ಮಾಡುವುಪಕಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ
ಮುಂದೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾಗಿರುವಂತೆ ಮಗನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸುವುದೇ ಅವನಿಗೆ ತಂದೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಉಪಕಾರ. ಹಣ ಕೂಡಿಡುವುದು ಮೊದಲಾದ್ದು ಅಂಥ ಉಪಕಾರವೆನ್ನಿಸಲಾರದು.

"ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆ ಬಾಲ್ಯದೊ
ಳಕ್ಕರ ವಿದ್ಯೆಗಳನರಿಪದಿರ್ದೊಡೆ ಕೊಂದಂ|
ಲಕ್ಕಧನಮಿರಲು ಕೆಡುಗುಂ
ಚಿಕ್ಕಂದಿನ ವಿದ್ಯೆ ಪೊರೆಗು ಚೂಡಾರತ್ನಾ ||" ೬೭

೮. ಮಕ್ಕಳು ತಮಗಿಂತ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಲಿ

ತ. ತಮ್ಮಿಱ್ಱಮ್ಮಕ್ಕಳಱಿವುಡೈಮೈ ಮಾನಿಲತ್ತು
ಮನ್ನುಯಿರ್ಕ್ಕೆಲ್ಲಾಮಿನಿದು
ಕ. ತಮಗಿಂತ ತಮ್ ಮಕ್ಕಳರಿವುಳ್ಳರಾಗುವುದು
ಈ ಮಹಾ ಲೋಕದಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ
ಜೀವಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇನಿದು

ಇನಿದು =ಹಿತವಾದ್ದು

ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ತಂದೆಗಿಂತ ಸಭೆಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ - ಎಂದು ಪರಿಮೇಲಟಗರು ಈ ಕುರಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ, "ತಮಗಿಂತ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿರುವುದು" ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ತೊಡಕೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ತಮಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಲೋಕದವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷಕರವಾಗುವುದು - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

"ಶಿಷ್ಯಾದಿಚ್ಛೇತ್ ಪರಾಜಯಂ" ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೆನೆಯಬಹುದು. ೬೮

೯. ಮಗ ಸಂಪನ್ನನೆನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ತಾಯಿಗೆ ತುಂಬ ಆನಂದ

ತ. ಈನ್ರ ಪೊೞುದಿಱ್ಪೆರಿದುವಕ್ಕುನ್ದನ್ಮಗನೈ
ಚ್ಚಾನ್ರೋನೆನಕ್ಕೇಟ್ಟದಾಯ್
ಕ. ಹೆತ್ತ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಮಿಗಿಲು ನಲಿಯುವಳು
ತನ್ನ ಮಗನ
ಸಂಪನ್ನನೆನೆ ಕೇಳ್ದ ತಾಯಿ

ತಾನು ಮಗನನ್ನು ಹೆತ್ತಾಗ ತಾಯಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗುವುದೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷ, ಆ ಮಗ ಸಂಪನ್ನನೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಆಕೆಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ತಾಯಿ ಹೆಣ್ಣಾದ್ದರಿಂದ ಮಗನ ಸಂಪನ್ನತೆಯನ್ನು ತಾನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ; ಅದರಿಂದಲೇ ಅರಿತವರು ಹೇಳಲು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಾಳೆ - ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ಕೂಡ ಬೇರೆಯವರು ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷವಾಗುವುದು ಸ್ವಭಾವ. ೬೯

೧೦. ತಂದೆಗೆ ಮಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು

ತ. ಮಗನ್ರನ್ದೈಕ್ಕಾಱ್ಱುಮುದವಿ ಯಿವನ್ರನ್ದೈ
ಯೆನ್ನೋಱ್ಱಾನ್ಗೊಲ್ಲೆನು ಞ್ಚೊಲ್
ಕ. ತಂದೆಗೆ ಮಗ ಮಾಡುವುಪಕಾರ ಯಾವುದೆನೆ
"ಇವನ ತಂದೆ
ಏನು ತಪಗೈದನೋ!" ಎಂಬ ಮಾತು

"ಇವನ ತಂದೆ ಎಂಥ ಪುಣ್ಯವಂತನೋ! ಏನು ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಈ ಮಗನನ್ನು ಪಡೆದನೋ!" ಎಂದು ಜನ ನುಡಿಯುವಂತೆ ತಾನು ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗುವುದೇ ತಂದೆಗೆ ಮಗ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ. ೭೦

* * *

ಎಂಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು

೧. ಪ್ರೀತಿ ಅಡಗಿಸಿದರೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ಅನ್ಬಿಱ್ಕುಮುಣ್ಡೋ ವಡೈಕ್ಕು ನ್ದಾೞಾರ್ವಲರ್
ಪುನ್ಗಣೀರ್ ಪೂಶಱರುಮ್
ಕ. ಒಲವಿಗೂ ಉಂಟೆ ತಡೆಹಾಕುವಾ ಬೀಗ ?
ಒಲವಿಗರ
ಮೃದುವಾದ ಕಣ್ಣೀರೆ ಸಾಕ್ಷಿತಹುದು
ಒಲವಿಗರು=ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು. ೭೧

೨. ಪ್ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣ ತ್ಯಾಗ

ತ. ಅನ್ಬಿಲಾರೆಲ್ಲಾ ನ್ದಮಕ್ಕುರಿಯರ್ ಅನ್ಬುಡೈಯಾರ್
ಎನ್ಬುಮುರಿಯರ್ ಪಿಱರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಒಲವಿಲ್ಲದವರು ಎಲ್ಲವನೂ ತಮಗೆಂಬರು
ಒಲವುಳ್ಳವರು
ಎಲುವನೂ ಹೆರರಿಗೆನ್ನುವರು

ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಮೂಳೆಯೂ (ಎಂದರೆ, ಮೈಕೂಡ) ಇತರರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು - ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಧೀಚಿ ಋಷಿ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಬೆನ್ನು ಮೂಳೆಯನ್ನೇ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನೂ ಜೀಮೂತವಾಹನ ಒಬ್ಬ ನಾಗನನ್ನು ಬದುಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನೇ ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

"ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಮಿದಂ ಶರೀರಂ." ೭೨

೩ ಪ್ರೀತಿ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಸಾರ್ಥಕ

ತ. ಅನ್ಬೋಡಿಯೈನ್ದ ವೞಕ್ಕೆನ್ಬ ವಾರುಯಿರ್
ಕ್ಕೆನ್ಬೋಡಿಯೈನ್ದ ದೊಡರ್ಬು
ಕ. ಒಲವುಗೂಡಿದ್ದ ನಡೆವಳಿಯ ಫಲವೆನ್ನುವರು
ಜೀವಿಗೆ

ಮಾನುಷ ಶರೀರದಲಿ ಸೇರಿರುವ ಬೆಸುಗೆ

ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರ ದುರ್ಲಭವಾದದ್ದು. ಅದು ದೊರೆತಿರುವದು ಪ್ರೀತಿ ತೋರಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಮನುಷ್ಯ ಶರೀರ ದೊರೆತ ಮೇಲೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಫಲ ಕೂಡ ಪ್ರೀತಿವಂತರಾಗಿರುವುದು -ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೭೩

೪. ಪ್ರೀತಿಯ ಫಲ ಸರ್ವಜನರ ಸ್ನೇಹ

ತ. ಅನ್ಬೀನುಮಾರ್ವಮುಡೈಮೈ ಯದುವೀನುಮ್
ನಣ್ಬೆನ್ನು ನಾಡಾ ಚ್ಚಿಱಪ್ಪು
ಕ. ಒಲವು ಒಲವಿಗತನವನೀಯುವುದು
ಈವುದದು
ನಣ್ಪೆಂಬ ಕಾಣಲರಿದಹ ಮಹಿಮೆಯ
ಒಲವಿಗತನ=ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವಿಕೆ. ನಣ್ಪು=ಸ್ನೇಹ.

ನಂಟರೆಂದು ಸಂಬಂಧಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದರಿಂದ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ನಂಟರಲ್ಲದವರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಸ್ವಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರೀತಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಜನರೆಲ್ಲ ಅವನಿಗೆ ಬೇಕಾದವರಾಗುತ್ತಾರೆ; ತಾವಾಗಿಯೇ ಮಿತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮಿತ್ರತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ಯಾರನ್ನೂ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ೭೪

೫. ಪ್ರೀತಿಗೂಡಿ ನಡೆದರೆ ಸುಖ, ಮಹಿಮೆ

ತ. ಅನ್ಬುಱ್ಱಮರ್ನ್ದ ವೞಕ್ಕೆನ್ಬವೈಯಗ
ತ್ತಿನ್ಬುಱ್ಱಾರೆಯ್ದು ಞ್ಜಿಱಪ್ಪು
ಕ. ಒಲವುಳ್ಳ ಹೊಂದುನಡೆವಳಿಯ ಫಲವೆನ್ನುವರು
ಲೋಕದಲಿ
ನಲವುಂಡವರು ಪಡೆವ ಮಹಿಮೆ
ನಲವುಂಡವರು=ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿದವರು.

"ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸಿ ಆ ಮೇಲೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪಡೆಯುವ ಹಿರಿಯ ಸುಖ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದೊಡನೆ ಹೊಂದಿ ನಡೆದದ್ದರ ಫಲ". ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಪಡೆಯುವ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಖವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖಪಟ್ಟು ಪಡೆಯುವುದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ" - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲೇ ಪಡೆಯುವ ಮಹಿಮೆಗೂ ಇದನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಿಯೇ

ಆಗಲಿ, ಸುಖಪಟ್ಟು ಮಹಿಮೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಹೊಂದಿ ನಡೆಯಬೇಕು - ಎಂದು ಹೇಳಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೭೫

೬. ಧರ್ಮಾಧರ್ಮಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಸಹಕಾರಿ

ತ. ಅಱತ್ತಿಱ್ಕೇಯನ್ಬು ಶಾರ್ಬೆನ್ಬವಱಿಯಾರ್
ಮಱತ್ತಿಱ್ಕು ಮ∴ದೇ ತುಣೈ

ಕ. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಒಲವು ನೆರವೆನ್ನುವರು
ಅರಿಯದವರು
ಅಧರ್ಮಕೂ ಅದುವೆ ನೆರವು

'ಧರ್ಮಕ್ಕೆ' ಎಂದರೆ 'ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ' ಎಂದೂ, 'ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ' ಎಂದರೆ 'ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ' ಎಂದೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹಗೆತನ ಮಾಡಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪ, ವೈಷಮ್ಯ, ಹುಟ್ಟುವುದಷ್ಟೆ. ಅಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವನನ್ನು ಗೆಳೆಯನಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಟ್ಟರೆ ಆ ಕೋಪ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ' ಪ್ರೀತಿ ನೆರವಾಗುವುದು.- ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೭೬

೭. ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದವರನ್ನು ಧರ್ಮದೇವತೆ ಸುಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ತ. ಎನ್ಬಿಲದನ್ನೈ ವೆಯಿಲ್ಪೋಲ ಕ್ಕಾಯುಮೇ
ಅನ್ಬಿಲದನ್ನೈ ಯಱಮ್

ಕ. ಎಲುವಿಲ್ಲದುದನು ಬಿಸಿಲಂತೆ ಕಾಯಿಸುವುದು
ಒಲವಿಲ್ಲದುದನು ಧರ್ಮ

ಎಲುವಿಲ್ಲದುದು=ಮೂಳೆಯಿಲ್ಲದ ಮೈಯುಳ್ಳ ಹುಳು ಮೊದಲಾದ್ದು. ಕಾಯಿಸುವುದು=ಸುಡುತ್ತದೆ.

ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಶಾಖವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಎಲುವಿಲ್ಲದ ಹುಳು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಧರ್ಮದೆದುರು ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದ್ದು ನಿಲ್ಲದೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ-ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೭೭

೮. ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದ ಬಾಳು ವ್ಯರ್ಥ

ತ. ಅನ್ಬಗತ್ತಿಲ್ಲಾ ವುಯಿರ್‌ವಾಟ್‌ಕ್ಕೈ ವನ್ಪಾಱ್ಕಣ್
ವಱ್ರನ್ಮರನ್ದಳಿರ್‌ತ್ತಱ್ರು

ಕ. ಒಲವು ಮನದಲ್ಲಿಲ್ಲದುಸಿರ್ಬಾಳ್ಕೆ
ಕಠಿನ ಮರು ಭೂಮಿಯಲಿ
ಬತ್ತಲುಮರ ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರಿದಂತೆ

ಉಸಿರ್ಬಾಳ್ಕೆ=ಪ್ರಾಣಿಯ ಜೀವನ.

ಬಿರುಸು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬತ್ತಿದ ಮರ ಹೇಗೆ ಚಿಗುರಲಾರದೋ ಹಾಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಲವಿಲ್ಲದವರು (ಗೃಹಸ್ಥ)ಜೀವನವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸಲಾರರು. ಅವರ ಬಾಳು ವ್ಯರ್ಥ. ೭೮

೯. ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಸಾಧನವಿದ್ದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ

ತ. ಪುಱತ್ತುಱುಪ್ಪೆಲ್ಲಾಮೆವನ್ ಶೆಯ್ಯುಮ್ ಯಾಕ್ಕೈ
ಯಗತ್ತು ಱುಪ್ಪನ್ಬಿಲವರ್‌ಕ್ಕು

ಕ. ಹೊರ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ತಾವಿದ್ದೇನ ಮಾಡುವುವು
ಒಡಲಿನಲಿ
ಒಳಅಂಗ ಒಲವಿಲ್ಲವೆನಲು?

ಗೃಹಸ್ಥ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಮನೆ, ಹಣ, ಆಸ್ತಿ, ಆಳು ಕಾಳು ಮೊದಲಾದವು ಹೊರಗಿನ ಅಂಗಗಳು. ಪ್ರೀತಿ ಒಳಗಿನ ಅಂಗ. ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಉಳಿದವು ಇದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ.

"ಮನಸ್ಸಿನ ಅಂಗವಾದ ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮೊದಲಾದ ಅಂಗಗಳೆಲ್ಲ ಏನು ಫಲಕೊಡುತ್ತವೆ? - ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದೊಡನೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ" - ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೭೯

೧೦. ಜೀವಿಸುವುದೆಂದರೆ ಪ್ರೀತಿಸುವುದು

ತ. ಅನ್ಬಿನ್ ವಟಿಯದುಯಿರ್‌ನಿಲೈ ಯ∴ದಿಲಾರ್
ಕ್ಕೆನ್ಬುದೋಲ್ ಪೋರ್‌ತ್ತ ವುಡಮ್ಬು

ಕ. ಒಲವುಗೂಡಿರುವುದೇ ಉಸಿರುನೆಲೆ
ಅದಿರದವರ್ಗೆ
ಎಲುವಿಗೆ ತೊಗಲು ಹೊದಿಸಿರುವ ಒಡಲು

ಉಸಿರನೆಲೆ=ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯವಾದ್ದು; ಜೀವಗೂಡಿದ್ದು.

ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳ ಒಡಲೇ ಪ್ರಾಣವುಳ್ಳದ್ದು. ಅದಿಲ್ಲದ್ದು ಪ್ರಾಣವಿಲ್ಲದ ಹೆಣದಂತೆ. ೮೦

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ

೧. ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ಗಳಿಸಿ ಬಾಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕಾಗಿ

ತ. ಇರುನ್ದೋಮ್ಬಿಯಿಲ್ವಾೞ್ವದೆಲ್ಲಾಮ್ ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಿ
ವೇಳಾಣ್ಮೈ ಶೆಯ್ದ ಱ್ಪೊರುಟ್ಟು

ಕ. ಇದ್ದು ಕಾಪಾಡಿ ಮನೆಬಾಳ್ವುದೆಲ್ಲವೂ
ಅತಿಥಿಗಳ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಕೆ

ಇದ್ದು=ವಾನಪ್ರಸ್ಥನಾಗಿ ಹೋಗದೆ ಮನೆಯಲ್ಲೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡು. ಕಾಪಾಡಿ=ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು. ಮನೆಬಾಳ್ವುದು=ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿ ಬಾಳುವುದು.

ಗೃಹಸ್ಥಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಬಾಳುವುದೆಲ್ಲ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ.

ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ವ್ಯರ್ಥ. ೮೧

೨. ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಮೃತವನ್ನೂ ಸೇವಿಸಬಾರದು

ತ. ವಿರುನ್ದು ಪುಱತ್ತದಾ ತ್ತಾನುಣ್ಡಲ್ ಶಾವಾ
ಮರುನ್ದೆನಿನುಮ್ ವೇಣ್ಡಱ್ಪಾಱ್ಱನ್ಱು

ಕ. ಅತಿಥಿ ಹೊರಗಿರಲಾಗಿ ತಾನೊಬ್ಬನುಣ್ಣುವುದು
ಅಮೃತವೇ ಆದರೂ ಅದು ಬಯಸತಕ್ಕುದಲ್ಲ

ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಅಮೃತವನ್ನೇ ಆದರೂ ಸೇವಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ೮೨

೩. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರನಿರತನಿಗೆ ಬಡತನದ ಸಂಕಟ ಬರುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ವರುವಿರುನ್ದು ವೈಗಲು ಮೋಮ್ಬುವಾನ್ ವಾೞ್ಕ್ಕೈ
ಪರುವನ್ದು ಪಾೞ್ಪಡುದಲಿನ್ಱು

ಕ. ಬರುವತಿಥಿಗಳನು ಅನುದಿನವು ಸತ್ಕರಿಸುವನ
ಜೀವನವು ನೋವುಂಡು ಹಾಳಪ್ಪುದಿಲ್ಲ

ನೋವುಂಡು-ಬಡತನದಿಂದ ಸಂಕಟಪಟ್ಟು.

ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬರುವ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವವನಿಗೆ ಬಡತನ ಬರುವುದಿಲ್ಲ;ಅದರಿಂದ ಸಂಕಟವುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅವನೇನು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೮೩

೪. ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ನೆಲಸುತ್ತಾಳೆ

ತ. ಅಗನಮರ್ನ್ದು ಶೆಯ್ಯಾಳುಱೈಯು ಮುಗನಮರ್ನ್ದು
ನಲ್ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬುವಾ ನಿಲ್

ಕ. ಮನ ನಲಿದು ಸಿರಿ ನೆಲಸಿ ನಿಲ್ಲುವಳು
ಮೊಗ ನಲಿದು ತಕ್ಕತಿಥಿಗಳಿಗೆ
ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವಾತನ ಮನೆಯಲಿ

ಮನಸ್ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ ನಡಸಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯರಾದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸದಾ ನೆಲಸಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಕ್ಷೀಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತದೆ; ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ೮೪

೫. ಅವನ ಹೊಲ ಬಿತ್ತದೆಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ

ತ. ವಿತ್ತುಮಿಡಲ್ವೇಣ್ಡುಙ್ಗೊಲ್ಲೋ ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಿ
ಮಿಚ್ಚಿನ್ ಮಿಶೈವಾನ್ ಪುಲಮ್

ಕ. ಬಿತ್ತವನೂ ಇಡಬೇಕೆ ಅತಿಥಿಗಳ ಸತ್ಕರಿಸಿ
ಮಿಕ್ಕದ್ದುನುಣ್ಣುವನ ಹೊಲಕೆ ?

ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವವನ ಹೊಲಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ೮೫

೬. ಅವನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅತಿಥಿ

ತ. ಶೆಲ್ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಿವರು ವಿರುನ್ದು ಪಾರ್ತ್ತಿರುಪ್ಪಾನ್
ನಲ್ವಿರುನ್ದು ವಾನತ್ತವರ್ಕ್ಕು

ಕ. ಬಂದತಿಥಿಗಳನು ಮೊದಲುಪಚರಿಸಿ,
ಬರುವವರನೆದುರ್ನೋಡುತಿರುವವನು
ಸ್ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯತಿಥಿ

ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟವನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೮೬

೭. ಅತಿಥಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯಷ್ಟೇ ಫಲ

ತ. ಇನೈತ್ತುಣೈತ್ತೆನ್ಬದೊನ್ರಿಲ್ಲೈ ವಿರುನ್ದಿನ್
ತುಣೈತ್ತುಣೈ ವೇಳ್ವಿಪ್ಪಯನ್
ಕ. 'ಇಷ್ಟೆ ಇದರಳತೆ' ಯೆಂಬೊಂದು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ
ಅತಿಥಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಅಳವೆಷ್ಟೊ
ಅದೆ ಅಳತೆಯಾಗುವುದು ಈ ಯಜ್ಞಫಲಕೆ

ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಪಂಚ ಮಹಾ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ೮೭

೮. ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ವೆಚ್ಚ ನಷ್ಟವಲ್ಲ

ತ. ಪರಿನ್ದೋಮ್ಬಿ ಪ್ಪಱ್ಱಱ್ಱೇಮೆನ್ಬರ್ ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಿ
ವೇಳ್ವಿ ತಲೈಪ್ಪಡಾದಾರ್
ಕ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟೆಡೆಬಿಡದೆ ಗಳಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿಯೂ
ನೆಲೆಗೆಟ್ಟೆವೆನ್ನುವರು
ಅತಿಥಿಗಳ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಯಜ್ಞಫಲಗಳಿಸದವರು

ಸಂಪಾದಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದೂ ಬಹು ಕಷ್ಟ. ಅಂಥ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾರ್ಥಕ; ಅದು ನಷ್ಟವಲ್ಲ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ, ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ, "ಇದ್ದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರಾಧಾರರಾದೆವಲ್ಲಾ" ಎಂದು ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೊಟ್ಟದ್ದು ತನಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟದ್ದು ಪರರಿಂಗೆ
ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕೆಟ್ಟಿತೆನ ಬೇಡ-ಅದು ಮುಂದೆ
ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ. ೮೮

೯. ಅತಿಥಿ ಸತ್ಕಾರ ಮಾಡದಿರುವುದು ಸಿರಿತನದಲ್ಲಿಯೂ ಬಡತನ

ತ. ಉಡೈಮೈಯುಳಿನ್ಮೈ ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಲೊಮ್ಬಾ
ಮಡಮೈ ಮಡವಾರ್ ಗಣುಣ್ಡು
ಕ. ಒಡೆತನದಿ ಬಡತನವದತಿಥಿಸತ್ಕಾರವನು
ಮೆಚ್ಚದಿಹ ಮಡೆಯತನ
ಉಂಟು ಅದು ಮಡೆಯರಲ್ಲಿ

ಒಡೆತನ=ತನಗೆ ಬೇಕಾದ್ದೆಲ್ಲ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿ; ಸಿರಿವಂತಿಕೆ.

ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರವೇ ತಕ್ಕ ಪ್ರಯೋಜನ. ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ದರಿದ್ರವೆಂದೇ ಎಣಿಸಬೇಕು. ಇಂಥ ದರಿದ್ರ ಅರಿಯದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ೮೯

೧೦. ನಗುಮುಖದಿಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆದರಿಸಬೇಕು.

ತ. ಮೋಪ್ಪ ಕ್ಕುಟ್ಟೈಯುಮನಿಚ್ಚ ಮುಗನ್ದಿರಿನ್ದು
ನೋಕ್ಕ ಕ್ಕುಟ್ಟೈಯುಮ್ವಿರುನ್ದು
ಕ. ಮೂಸಿದರೆ ಬಾಡುವುದನಿಚ್ಚಹೂ
ಮುಖ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ
ಬಾಡುವನು ಅತಿಥಿ.

ಮುಖದಲ್ಲಿ ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ನಲ್ಮೆಸೂಸುತ್ತಾ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಗುಮೊಗವಿಲ್ಲವಾದರೆ ಅತಿಥಿಗಳು ಮನನೊಂದು ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾರೆ. ೯೦

◆ ◆ ◆ ◆ ◆ ◆

ಹತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಇನಿಯವನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು

೧. ಇನಿನುಡಿ ಯಾವುದು?

ತ. **ಇನ್‌ಶೋಲಾಲೀರಮಳೈಇ ಪ್ಪಡಿಱಿಲವಾ**
ಞ್ಜೆಮ್ಬೊರುಳ್ ಕಂಡಾರ್ ವಾಯ್‌ಚ್ಚೊಲ್
ಕ. ಇನಿನುಡಿ ಎಂಬುದದು ಒಲವನೊಳಗೊಂಡ,
ವಂಚನೆಯಿರದ,
ನಿಜತತ್ತ್ವವರಿತವರ ಬಾಯ ಮಾತು.

ಇನಿನುಡಿ=ಹಿತವಾದ ಮಾತು.

ಪ್ರೀತಿ ತುಂಬಿದ್ದಾಗಿಯೂ ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದಾಗಿಯೂ ಇರುವ, ಮತ್ತು ಸತ್ಯವನ್ನರಿತವರ ಬಾಯಿಂದ ಬರುವ ಮಾತೇ ಹಿತವಾದ ಮಾತು. ೯೧

೨. ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಾಡುವುದು ದಾನಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ದುರ್ಲಭ

ತ. **ಅಗನಮರ್‌ನ್ದೀದಲಿ ನನ್ರೇ ಮುಗನಮರ್**
ನ್ದಿನ್‌ಶೊಲನಾಗ ಪ್ಪೆಱಿನ್
ಕ. ಮನ ನಲಿದು ಈವುದಕ್ಕಿತಲೂ ಮೇಲಹುದು,
ಮೊಗ ನಲಿದು ಇನಿನುಡಿಯ ನುಡಿವನಾಗೆ

ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಸೂಸುತ್ತ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಾಡುವುದು ಮನಸ್ಸಂತೋಷದಿಂದ ದಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ೯೨

೩. ಆದರಿಸಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯಧರ್ಮ

ತ. **ಮುಗತ್ತಾನಮರ್‌ನ್ದಿನಿದು ನೋಕ್ಕಿ ಯಗತ್ತಾನಾ**
ಮಿನ್‌ಶೊಲಿನದೇ ಯಱಮ್
ಕ. ಮೊಗದಿ ನಲವನು ತೋರಿ ಇನಿದಾಗಿ ನೋಡಿ
ಮನದಾಳದಿಂದಿನಿಯ ನುಡಿಯ ನುಡಿವುದರಲ್ಲಿ
ಧರ್ಮ ನೆಲಸಿಹುದು

ಇನಿದಾಗಿ ನೋಡಿ=ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿ.

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷ ಸೂಚಿಸಬೇಕು; ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸವಿನುಡಿ ಆಡಬೇಕು. ಇದು ಮುಖ್ಯ. ಅವರು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಬಿಡುವುದೂ ಆಮೇಲಿನ ವಿಷಯ. ೯೩

೪. ಹಿತ ನುಡಿಯುವವನಿಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದುಃಖವಿಲ್ಲ

ತ. **ತುನ್ಬುಱೂಉ ನ್ದುವ್ವಾಮೈ ಯಿಲ್ಲಾಗುಮ್ ಯಾರ್‌ಮಾಟ್ಟುಮ್**
ಇನ್ಬುಱೂಉ ಮಿನ್‌ಶೊಲವರ್‌ಕ್ಕು
ಕ. ದುಃಖವುಂಟಾಗಿಸುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಆಗುವುದು
ಯಾರಲೂ.
ಸುಖವನುಂಟಾಗಿಸುವ ಇನಿನುಡಿಯನಾಡುವವರ್ಗೆ

ಅವರಿವರೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೊಡನೆಯೂ ಹಿತವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವರಿಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ, ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ; ಶತ್ರುಗಳಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಿತ್ರರೇ ಆಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸುಖವೇ ಉಂಟಾಗುವುದು. ೯೪

೫. ವಿನಯ ಪ್ರಿಯವಚನಗಳೇ ನಿಜವಾದ ಅಲಂಕಾರ

ತ. **ಪಣಿವುಡೈಯ ನಿನ್‌ಶೊಲನಾದಲೊರುವ**
ಱ್ಕಣಿಯಲ್ಲ ಮಱ್ಱುಪ್ಪಿಱ
ಕ. ವಿನಯದಿಂ ನಡೆವುದೂ ಇನಿನುಡಿಯನಾಗುವುದೂ
ಒರ್ವನಿಗಲಂಕಾರ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತುಳಿದುವೆಲ್ಲ

ವಿನಯ, ಹಿತವಾದ ಮಾತು - ಇವೇ ನಿಜವಾದ ಅಲಂಕಾರ. ಉಳಿದವು ಎಂದರೆ, ಇಟ್ಟು ತೊಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಬೇರೆ ಒಡವೆಗಳು ಅಲ್ಲ. ೯೫

೬. ಪಾಪ ಪರಿಹಾರ, ಪುಣ್ಯವೃದ್ಧಿ

ತ. **ಅಲ್ಲವೈ ತೇಯ ವಱಮ್ಬೆರುಗು ನಲ್ಲವೈ**
ನಾಡಿ ಯಿನಿಯ ಶೊಲಿನ್
ಕ. ಅಲ್ಲದವು ತೇಯ್ದುಳಿದು ಧರ್ಮ ವರ್ಧಿಸುವುದು
ಒಳ್ಳೆಯವನಾಯ್ದಾಯ್ದು ಇನಿದಾಗಿ ನುಡಿಯೆ

ಅಲ್ಲದವು=ಪಾಪಗಳು. ತೇಯ್ದು=ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದು.

ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡಬೇಕು. ಅದನ್ನೂ ಹಿತವಾಗುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅದು ಧರ್ಮವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

"ಸತ್ಯಂಬ್ರೂಯಾತ್ ಪ್ರಿಯಂ ಬ್ರೂಯಾತ್| ನ ಬ್ರೂಯಾತ್ ಸತ್ಯಮಪ್ರಿಯಂ|| ಪ್ರಿಯಂ ಚ ನಾನೃತಂ ಬ್ರೂಯಾತ್|ಏಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ"

ಎಂಬ ಮಹಾಭಾರತ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥವನ್ನೂ,

"ಸಕ್ತುಮಿವ ತಿತಉನಾ ಪುನನ್ತೋ ಯತ್ರಧೀರಾ ಮನಸಾ ವಾಚಮಕ್ರತ| ಅತ್ರಾ ಸಖಾಯಸ್ಸಖ್ಯಾನಿ ಜಾನತೇ ಭದ್ರೈಷಾಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ನಿಹಿತಾಧಿ ವಾಚಿ||"

ಎಂಬ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೯೬

೭. ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ

ತ. ನಯನೀನ್ರು ನನ್ರಿ ಪಯಕ್ಕುಮ್ ಪಯನೀನ್ರು
ಪಣ್ಬಿಱ್ರಲೈಪ್ಪಿರಿಯಾ ಚ್ಚೊಲ್
ಕ. ನೀತಿಯನು ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಧರ್ಮವನು ಫಲಿಸುವುದು
ಫಲವಿತ್ತು ಗುಣವ ಬಿಟ್ಟಗಲದಾ ಸೊಲ್ಲು

ಮಾತು ಒಂದು ಫಲಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಸಫಲವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಿಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಮಾತು ಅದನ್ನಾಡುವವನಿಗೆ ನೀತಿಯನ್ನೂ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ೯೭

೮. ಸವಿನುಡಿಯಿಂದ ಇಹಪರ ಸುಖ

ತ. ಶಿಱುಮ್ಮೈಯುಣೀಙ್ಗಿಯ ವಿನ್ ಶೊಲ್ ಮಱುಮ್ಮೈಯು
ಮಿಮ್ಮೈಯು ಮಿನ್ಬನ್ದರುಮ್
ಕ. ನೋವಿಂದ ತೊಲಗಿರುವ ಇನಿವಾತು
ಪರದಲೂ ಇಹದಲೂ ಸೊಗವೀವುದು.

ನೋವಿಂದ ತೊಲಗಿರುವ =ಇತರರಿಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡದ.

ಇತರರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸದ ಸವಿಮಾತುಗಳು ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಸುಖವುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ೯೮

೯. ಕಟುನುಡಿ ಆಡುವುದೇಕೊ!

ತ. ಇನ್‌ಶೊಲಿನಿದೀನ್ರಲ್ ಕಾಣ್ಬಾನೆವನ್ಗೊಲೋ
ವನ್‌ಶೊಲ್ ವೞಙ್ಗುವದು
ಕ. ಇನಿವಾತು ಸುಖವೀವುದನು ಕಾಣುವನದೇತಕೋ
ಕಟುನುಡಿಯ ಬಳಸುತಿಹುದು!

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಾಡಿದರೆ ತನಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಹಿತವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕಂಡು ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರು ಕೂಡ ಅದೇಕೆ ಕಠಿನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋ!

ಹೀಗೆಂದರೆ, ಸವಿನುಡಿಯಿಂದ ಸುಖವಾಗುವುದೆಂಬುದು ಸ್ವಂತ ಅನುಭವವಾದ್ದರಿಂದ ಯಾರೂ ಕಠಿನವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಾರದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೯೯

೧೦. ಅದು ಹಣ್ಣನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಸುಗಾಯಿ ತಿಂದಂತೆ

ತ. ಇನಿಯವುಳವಾಗ ವಿನ್ನಾದ ಕೂಱಿಲ್
ಕನಿಯಿರುಪ್ಪ ಕ್ಕಾಯ್ಗವರ್‌ನ್ದಱ್ರು
ಕ. ಇನಿಯವಿರಲಾಗಿ ಇನಿದಲ್ಲದುವನಾಡುವುದು
ತನಿವಣ್ಣು ಇರುವಾಗ ಕಾಯ್ದುಡುಕಿದಂತೆ

ತುಡುಕು=ರಭಸವಾಗಿ ಕಿತ್ತುಕೊ.

ಬಹು ರುಚಿಯಾದ ಕಳಿತ ಹಣ್ಣಿರುವಾಗ ಕಸುಗಾಯನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸುಖಕೊಡುವ ಮೃದುನುಡಿಯಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಹಿತವಾದ ಕಠಿನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ವಿವೇಕವಲ್ಲ- ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೧೦೦

* * * * * *

ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಮಾಡಿದುಪಕಾರವನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು

೧. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ

ತ. ಶೆಯ್ಯಾಮಚ್ಚೆಯ್ದ ವುದವಿಕ್ಕು ವೈಯಗಮುಮ್
ವಾನಗಮು ಮಾಱ್ರಲರಿದು

ಕ. ತನಗೆ ಮಾಡದವರಿಗೆ ಮಾಡಿದುಪಕಾರಕ್ಕೆ
ಭೂಲೋಕವೂ ಸ್ವರ್ಗವೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಲರಿದು

ಆ ಮೊದಲೇ ತನಗೆ ಯಾವ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡದಿರುವವರಿಗೆ (ಅಥವಾ ಯಾವಾಗಲೇ ಆಗಲಿ ತನಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾರದವರಿಗೆ) ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ಉಪಕಾರ ಬಹು ಮೇಲಾದ್ದು. ಅಂಥ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೧೦೧

೨. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬಹು ಬೆಲೆ

ತ. ಕಾಲತ್ತಿನಾಚ್ಚೆಯ್ದ ನನ್ರಿ ಶಿಱಿದೆನಿನುಮ್
ಞಾಲತ್ತಿನ್ ಮಾಣ ಪ್ಪೆರಿದು

ಕ. ಕಾಲದಲಿ ಮಾಡಿದುಪಕಾರ ಕಿರಿದಾದರೂ
ಭೂಲೋಕಕಿಂತಲೂ ಹಿರಿದು

ಆಪತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯ ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಆದರೂ ಆ ಕಾಲಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಅದೇ ಅಪಾರವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಸಮಯ ನೋಡಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಸಹಾಯ ಅಲ್ಪವೆಂದು ಅಸಡ್ಡೆ ಮಾಡಬಾರದು.

'ಕಾಲದಲಿ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು 'ಸಾವು ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ' ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಸಾವು ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಕಷ್ಟ ಬಂದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ' ಎಂದು ವಿವರಿಸುವುದು ಮೇಲು. ೧೦೨

೩. ಫಲನಿರೀಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದ ಉಪಕಾರ ಮಹತ್ತಾದ್ದು

ತ. ಪಯನ್ರೂಕ್ಕಾರ್ಶೆಯ್ದ ವುದವಿ ನಯನ್ರೂಕ್ಕಿನ್
ನನ್ಮೈ ಕಡಲಿಪ್ಪೆರಿದು

ಕ. ಫಲವ ತೂಗದೆ ಮಾಡಿದುಪಕಾರದೊಳ್ಮೆಯನು
ತೂಗಿ ನೋಡಲು,
ಆ ನಲ್ಮೆ ಕಡಲಿಗಿಂತಲು ಬಹಳ ಹಿರಿದು

ಒಳ್ಮೆ=ಒಳ್ಳೆಯ ತನ, ಮೇಲ್ಮೈ. ನೆಲ್ಮೆ=ಒಳ್ಳೆಯತನ.

ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಲಾಭನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡಿ ನೋಡದೆ ಬರಿಯ ಉಪಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೇ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥ ಉಪಕಾರದ ಮಹಿಮೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿರಬಾರದು. ೧೦೩

೪. ಅರಿತವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ ಮಹತ್ತಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ

ತ. ತಿನೈತ್ತುಣೈ ನನ್ರಿ ಶೆಯಿನುಮ್ ಪನೈತ್ತುಣೈಯಾ
ಕ್ಕೊಳ್ವರ್ ಪಯನ್ರೆಱಿವಾರ್

ಕ. ತೆನೆಯಷ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೂ
ಪನೆಯಷ್ಟೆಂದು ನೆನೆಯುವರು
ಉಪಕಾರಫಲವನರಿತವರು

ತೆನೆ=ನವಣೆ. ಪನೆ=ತಾಳೆಯ ಮರ. ನವಣೆ ಬಹು ಸಣ್ಣ ಧಾನ್ಯ. 'ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣ' ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಿದೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 'ಎಳ್' ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಕೆ.

ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಪಕಾರ ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪವೆಂದು ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಆ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುವವನಿಗೆ ಅದು ಮಹತ್ತಾಗಿಯೇ ತೋರುವುದು. ಅಲ್ಪವಾದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಕೂಡ ಹಿರಿಯರು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಗಣಿಸುವರು. ೧೦೪

೫. ಉಪಕಾರ ಹೊಂದಿದವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಷ್ಟು ಅದರ ಮಹಿಮೆ

ತ. ಉದವಿವರೈತ್ತನ್ರುದವಿ ಯುದವಿ
ಶೆಯಪ್ಪಟ್ಟಾರ್ ಶಾಲ್ಬಿನ್ ವರೈತ್ತು

ಕ. ಉಪಕಾರವೆಷ್ಟೋ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವದರಳತೆ
ಉಪಕಾರವಾರಿಗೋ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಳತೆ
ಉಪಕಾರದಳತೆ

ಉಪಕಾರ ಏಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಏನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಮಾಡಿದ್ದು- ಎಂಬಿಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಅದರ ಮಹತ್ತ್ವ ನಿರ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಉಪಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಉಪಕಾರ ಹೊಂದಿದವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯಷ್ಟೇ ಮಹತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ದಾತವ್ಯಮಿತಿ ಯದ್ದಾನಂ ದೀಯುತೇಽನುಪಕಾರಿಣೇ

ದೇಶೇ ಕಾಲೇ ಚ ಪಾತ್ರೇ ಚ ತದ್ದಾನಂ ಸಾತ್ತ್ವಿಕಂ ವಿದು. ೧೦೫

೬. ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು

ತ. ಮಱವಱ್ಕ ಮಾಶಱ್ರಾರ್ ಕೇಣ್ಮೈ ತುಱವಱ್ಕ
ತುನ್ಬತ್ತುಟ್ಟುಪ್ಪಾಯಾರ್ ನಟ್ಟು
(ತುನ್ಬತ್ತುಳ್+ತುಪ್ಪು+ಆಯಾರ್)
ಕ. ಮರೆಯದಿರಬೇಕು ಮಾಸಿಲ್ಲದವರ ಕೆಳೆಯಂ
ತೊರೆಯದಿರಬೇಕು ಕಷ್ಟದಲಿ ತನಗೆ
ನೆರವಿತ್ತವರ ನಂಟಂ
ಮಾಸಿಲ್ಲದವರು=ಮಾಸು ಎಂದರೆ ದೋಷ ಇಲ್ಲದವರು
ನಂಟು= (ಇಲ್ಲಿ) ಉಪಕಾರ. ೧೦೬

೭. ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೂ ಇರುತ್ತದೆ

ತ. ಎೞುಮ್ಮೈಯೆೞು ಪಿಱಪ್ಪು ಮುಳ್ಳುವರ್ ತಙ್ಗಣ್
ವಿೞುಮನ್ದುಡೈತ್ತವರ್ ನಟ್ಟು
ಕ. ಏಳುಬಗೆಯೊಡಲುಳ್ಳ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲೂ
ನೆನೆಯುವರು
ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟವ ತೊಡೆದು ಕಳೆದವರ ನಂಟಂ
ನಂಟು=(ಇಲ್ಲಿ) ಉಪಕಾರ. ೧೦೭

೮. ಉಪಕಾರವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು; ಅಪಕಾರವನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಮರೆಯಬೇಕು.

ತ. ನನ್ರಿ ಮಱಪ್ಪದು ನನ್ರನ್ರು ನನ್ರಲ್ಲ
ದನ್ರೇ ಮಱಪ್ಪದು ನನ್ರು
ಕ. ಉಪಕಾರವನು ಮರೆವುದೊಳಿತಲ್ಲ
ಒಳಿತಲ್ಲದುವನ್
ಅಂದೆ ನೆರೆ ಮರೆವುದೊಳಿತು.

ಒಬ್ಬನು ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಅಪಕಾರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಮರೆಯಬೇಕು. ೧೦೮

೯. ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಅಪಕಾರ ತಾನಾಗಿಯೇ ಮರೆಯುತ್ತದೆ

ತ. ಕೊನ್ರನ್ನ ವಿನ್ನಾ ಶೆಯಿನುಮವರ್ ಶೆಯ್ದ
ವೊನ್ರು ನನ್ರುಳ್ಳ ಕ್ಕೆಡುಮ್
ಕ. ಕೊಂದಂಥ ಕೇಡುಗಳ ಮಾಡಿದರೂ
ತನಗವರು ಮಾಡಿದುಪಕಾರವೊಂದನು ನೆನೆಯೆ
ಕೇಡುಗಳು ಕೆಡುವುವೊಡನೆ

ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವನೊಬ್ಬನು ಆ ಬಳಿಕ ಬಹು ಮಹತ್ತಾದ ಅಪಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ, ಅವನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದೇ ಒಂದು ಉಪಕಾರವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಆ ಉಪಕಾರ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಅಪಕಾರಗಳನ್ನೂ ಮರಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ, ಅಳಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಉಪಕಾರಸ್ಮರಣೆ ಅಪಕಾರದ ನೋವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೦೯

೧೦. ಕೃತಘ್ನನಿಗೆ ಉದ್ಧಾರಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ

ತ. ಎನ್ರನ್ನಿ ಕೊನ್ರಾರ್ಕ್ಕುಮುಯ್ವುಣ್ಡಾ ಮುಯ್ವಿಲ್ಲೈ
ಶೆಯ್‌ನ್ನನ್ರಿ ಕೊನ್ರ ಮಗಱ್ಕು.
ಕ. ಯಾವ ಧರ್ಮವ ಭಂಗಗೊಳಿಸಿದನಿಗಾದರೂ
ಉದ್ಧಾರವುಂಟು
ಉದ್ಧಾರವಿಲ್ಲ ಮಾಡಿದಪಕಾರವನು ಭಂಗಿಸಿದವನಿಗೆ

ಎಂಥ ಮಹಾಪಾತಕ ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವ ಮಾರ್ಗವುಂಟು. ಕೃತಘ್ನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿವಿಲ್ಲ.

"ಕೃತಘ್ನತೆಗಿಲ್ಲ ಗತಿಯೆಂದ"- ಗದುಗಿನ ಭಾರತ. ೧೧೦

✥ ✥ ✥ ✥ ✥ ✥

ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ನಡುನೆಲೆನಿಲ್ಲುವುದು

೧. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ

ತ. **ತಗುದಿಯೆನ ವೊನ್ರು ನನ್ರೇ ಪಗುದಿಯಾಲ್**
ಪಾಱ್ಪಟ್ಟೊೞುಗ ಪ್ಪೆಱಿನ್
ಕ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವೆಂಬೊಂದೆ ತಾನೊಳ್ಳೆಯದು
ಪಾಲ್ಗಳೊಂದೊಂದರಲೂ ತನ್ನ ನಿಲವಿಗೆ ತಕ್ಕ
ರೀತಿಯಲಿ ನಡೆಯ ಪಡೆಯೆ

ನಡುನೆಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು=ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಓಲಿ ಹೋಗದೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು; ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ.

ಶತ್ರು, ಮಿತ್ರ, ಉದಾಸೀನ-ಈ ಯಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತಪ್ಪಿಹೋಗದೆ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಮೇಲಾದ ಧರ್ಮ. ೧೧೧

೨. ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದವನ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಚ್ಯುತಿಯಿಲ್ಲ

ತ. **ಶೆಪ್ಪಮುಡೈಯವನಾಕ್ಕ ಞ್ಜಿದೈವಿನ್ರಿ**
ಯೆಚ್ಚತ್ತಿಱ್ಕೇಮಾಪ್ಪುಡೈತ್ತು
ಕ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವುಳ್ಳವನ ಸಂಪತ್ತು
ಅಳಿವಿಲ್ಲದುಳಿಯುವುದು ಬೆಳೆಯುವುದು
ಸಂತತಿಗೂ ಕಾಪುತಹುದು

ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಶವಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿರುವವರೆಗೂ ಅದು ಸಂಪಾದಿಸಿದವನಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸತ್ತಮೇಲೆ ಅವನ ಸಂತತಿಯವರಿಗೂ ಆ ಸಂಪತ್ತು ಆಶ್ರಯವಾಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ನಡುನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ್ದು ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ತನಗೂ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಿಗೂ ಉಳಿಯದೆ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೧೧೨

೩. ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಎಂದರೂ ಪಕ್ಷಪಾತದ ಸಂಪತ್ತು ಬೇಡ

ತ. **ನನ್ರೇ ತರಿನು ನಡುವಿನಗನ್ದಾಮಾಕ್ಕತ್ತೈ**
ಅನ್ರೇ ಯೊೞಿಯ ವಿಡಲ್

ಕ. ನಲ್ಮೆಯನೆ ಫಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ
ನಡುನೆಲೆಯ ಬಿಡುವುದರಿಂದಾಗುವಾ ಸಂಪತ್ತ
ನಾಕ್ಷಣವೆ ತೊರೆದೆಸೆವುದು

ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವನ್ನು ತೊರೆದು ಗಳಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಆಗುವುದೆಂದರೂ ಅಂಥ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಆ ಕ್ಷಣವೇ ತೊರೆದುಬಿಡಬೇಕು. ೧೧೩

೪. ತಕ್ಕವರೋ ಅಲ್ಲವೋ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ತಿಳಿ

ತ. **ತಕ್ಕಾರ್ ತಗವಿಲರೆನ್ಬದವರವ**
ರೆಚ್ಚತ್ತಾ ಱ್ಕಾಣಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ತಕ್ಕವರು ತಕ್ಕವರಲ್ಲದವರು-ಎಂಬುದನು
ಅವರವರ ಮಕ್ಕಳಿಂ ಕಾಣಬಹುದು.

ತಕ್ಕವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಾಗುತ್ತಾರೆ; ತಕ್ಕವರಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿರುವುದಾದರೆ ಅವರನ್ನು ತಕ್ಕವರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ತಕ್ಕವರಲ್ಲವೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಬಹುದು. ಹೀಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಕ್ಕಳಿರುವದೂ ಇಲ್ಲದ್ದೂ ಅವರು ತಕ್ಕವರೋ ಅಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಗುರುತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ತಕ್ಕವರೆಂದರೆ=ಪಕ್ಷಪಾತವಿಲ್ಲದವರು. ೧೧೪

೫. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಬಾಗದಿರುವುದೆ ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ ಒಡವೆ

ತ. **ಕೇಡುಮ್ ಪೆರುಕ್ಕಮುಮಿಲ್ಲ ನೆಞ್ಜತ್ತು**
ಕ್ಕೋಡಾಮೈ ಶಾನ್ರೋರ್ ಕ್ಕಣಿ
ಕ. ಕೇಡೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯೂ ಇಲ್ಲದುವಲ್ಲ
ಮನದಲ್ಲಿ ಬಾಗದಿರುವುದೆ ಒಡವೆ
ಸಂಪನ್ನರಾದವರಿಗೆ

ಕೇಡಾಗಲಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಲಿ ಬರುವುದು ಅವರವರು ಮೊದಲೇ ಮಾಡಿರುವ ಪೂರ್ವಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿಯೇ ಹೊರತು ಈಗ ತಾವು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಗೆ ಓಲುವುದರಿಂದಲ್ಲ. ಈ ನಿಜವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸಬೇಕು. ೧೧೫

೬. ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಡುತ್ತೇನೆ - ಎಂದು ನೆನೆಯುತ್ತಿರಲಿ

ತ. **ಕೆಡುವಲ್ ಯಾನೆನ್ಬದಱಿಗ ತನ್‌ನೆಞ್ಜ**
ನಡುವೊರೀ ಇ ಯಲ್ಲ ಶೆಯಿನ್

ಕ. ಕೆಡುವೆನಾನೆಂಬುದನು ಅರಿಯಲಿ
ತನ್ನ ಮನ ನಡುನೆಲೆಯನುಳಿದು
ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡಲೆಳಸೆ

ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡುವುದು ಕೆಡುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ. ೧೧೬

೭. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯ ಬೀಳು ಬೀಳಲ್ಲ

ತ. ಕೆಡುವಾಗ ವೈಯಾದುಲಗ ನಡುವಾಗ
ನನ್ರಿಕ್ಕ ಟ್ಟಜ್ಗೆಯಾ ನ್ರಾಟ್ಟು

ಕ. ಕೇಡೆಂದು ಬೈಯದು ಲೋಕ
ನಡುನೆಲೆ ನಿಂದು
ಧರ್ಮದಲಿ ನೆಲಸಿದನ ಬೀಳಂ

ಬೀಳು=ಕೀಳ್ಗತಿ, ಹೀನಸ್ಥಿತಿ.

ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡದೆ ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದವನಿಗೆ ಕೀಳುಗತಿ ಬಂದರೂ ಆ ಕೀಳುಗತಿಯನ್ನು ಲೋಕದ ಜನ 'ಇದು ಕೇಡು' ಎಂದು ನಿಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಾದವನಿಗೆ ಬಂದ ಕೇಡು ಕೇಡಲ್ಲ; ಮೇಲ್ಮೆಯೇ ಸರಿ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಇಲ್ಲಿ 'ಕೇಡು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ದಾರಿದ್ರ್ಯ' ಎಂದೂ 'ಬೀಳು' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ದಾರಿದ್ರ್ಯ' ಎಂದೂ, 'ಲೋಕ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಮೇಲಾದವರು' ಎಂದೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ೧೧೭

೮. ತಕ್ಕಡಿಯಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತೂಗಬೇಕು

ತ. ಶಮನ್ ಶೆಯ್ದು ಶೀರ್‌ದೂಕ್ಕು ಜ್ಗೋಲ್ ಬೋಲಮೈನ್ದೊರುಪಾಲ್
ಕೋಡಾಮೈ ಶಾನ್ರೋರ್ ಕ್ಕಣಿ

ಕ. ಸಮನಾಗಿ ನಿಂತು ಸರಿದೂಗುವಾ ಕೋಲಂತೆ
ಒಂದು ಕಡೆ ಬಾಗದುದೆ ಸಂಪನ್ನರ್ಗೆ ಒಡವೆ

ತೂಗುವ ಕೋಲು =ತಕ್ಕಡಿ (ಯ ಕೋಲು).

ತಕ್ಕಡಿ ಏರುಪೇರುಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಮೊದಲು ತಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ಆಮೇಲೆ ತನ್ನಲ್ಲಿಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೂಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಸಂಪನ್ನರಾದವರು ತಾವು ಮೊದಲು ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಯಾವೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೂ ಬಾಗದೆ ಸಮನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೊಪ್ಪುವಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದೇ ಅವರಿಗೆ ಭೂಷಣ.

ಈ ಪದ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನದವರಿಗೂ ಪಂಚಾಯಿತರಿಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ೧೧೮

೯. ಮನಸ್ಸೂ ಮಾತೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಬಾಗದಿರುವುದೇ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ

ತ. ಶೊಜ್ಕೋಟ್ಟಮಿಲ್ಲದು ಶೆಪ್ಪ ಮೊರುದಲೈಯಾ
ವುಟ್ಕೋಟ್ಟಮಿನ್ಮೈ ಪೆಱಿನ್

ಕ. ನುಡಿಬಾಗು ಇಲ್ಲದುದೆ ನೇರ್ಮೆ
ಒಂದು ನೆಲೆಯಾಗಿ
ಮನಬಾಗು ಇಲ್ಲದುದ ಪಡೆಯೆ

ನುಡಿಬಾಗು=ಮಾತು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಲುವುದು.

ಮನಬಾಗು=ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಲುವುದು.

ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಓಲದಿರಬೇಕು. ಅಂಥ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೂಡಿ, ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ನಿಯಮಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತೂಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ತೂಗಿ ನೋಡಿ 'ಇದು ಹೀಗೇ ಸರಿ' ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆದರೂ ಆ ಕಡೆ ಈ ಕಡೆ ಬಾಗದೆ, ನೇರವಾಗಿ ನುಡಿಯುವುದೇ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತತೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲವಾದರೆ ಅಲ್ಲ. ೧೧೯

೧೦. ಹೆರರ ವಸ್ತುವನ್ನೂ ತಮ್ಮದರಂತೆಯೇ ಕಾಪಾಡಬೇಕು

ತ. ವಾಣಿಗಞ್ಜೆಯ್ವಾರ್‌ಕ್ಕು ವಾಣಿಗಮ್ಬೇಣಿ
ಪ್ಪಿಱವು ನ್ದಮ ಪೋಲ್ ಚೆಯಿನ್

ಕ. ವಾಣಿಜ್ಯಗೈವರಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗುವುದು
ಹೆರರ ವಸ್ತುಗಳನೂ ತಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳಂತೆ
ಒಲ್ದೋವಿ ಒಪ್ಪ ಮಾಡುವುದು

ತನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿರುವ ಹೆರರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸದೆ, ಅವನ್ನೂ ತನ್ನದರ ಹಾಗೆಯೇ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು; ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತರಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವವರಿಗೂ ವರ್ತಕರಿಗೂ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿರಬೇಕಾದ ಈ ಧರ್ಮ ಬಹು ಮುಖ್ಯ; ಇದು ಅವರ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅವರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ. ೧೨೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಹದಿಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಅಡಕಗೂಡಿರುವುದು

೧. ಸಂಯಮದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗ; ಅಸಂಯಮದಿಂದ ನರಕ

ತ. **ಅಡಕ್ಕಮಮರರುಳುಯ್‌ಕ್ಕುಮಡಙ್ಗಾಮೈ**
ಯಾರಿರುಳುಯ್‌ತ್ತು ವಿಡುಮ್
ಕ. ಅಡಕವಮರರ ನಡುವೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಡುವುದು
ಅಡಗದಿರುವುದು ದಟ್ಟಗತ್ತಲೆಯ ಮಧ್ಯದಲಿ
ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಡುವುದೊಡನೆ

ಅಡಕ=ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರಿದಂತೆ ಹೋಗದೆ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು ನಡೆಯುವುದು, ಸಂಯಮ. ದಟ್ಟಗತ್ತಲೆ=ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿರುವ ಒಂದು ನರಕ (=ಅಂಧಂತಮಸ್ - ಎಂಬ ನರಕ).

ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಸ್ವರ್ಗ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಅಡಗದೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಂತೆ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ನರಕ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ೧೨೧

೨. ಸಂಯಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಪತ್ತೆಂದು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ತ. **ಕಾಕ್ಕ ಪೊರುಳಾ ವಡಕ್ಕತ್ತೈ ಯಾಕ್ಕ**
ಮದನಿ ನೂಙ್ಗಿಲ್ಲೈ ಯುಯಿರ್‌ಕ್ಕು
ಕ. ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಸಂಪತ್ತೆಂದು ಅಡಕವನು
ಜೀವಿಗೆ
ಅದಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಸಂಪತ್ತಿಲ್ಲವೆಣಿಸೆ ೧೨೨

೩. ಅಡಗಿ ನಡೆದರೆ ಮೇಲ್ಮೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ

ತ. **ಶೆಱಿವಱಿನ್ದು ಶೀರ್‌ಮೈ ಪಯಕ್ಕು ಮಱಿವಱಿ**
ನ್ದಾಱ್ಱಿನಡಙ್ಗ ಪ್ಪೆಱಿನ್
ಕ. ಅಡಕವರಿವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೆಯನು ಫಲಿಸುವುದು
ಅರಿವ ತಾನರಿತು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲಿ ನೆಲಸಿ
ಅಡಗಿ ನಡೆಯ ಪಡೆಯೆ

ಸರಿಯಾದ ಜ್ಞಾನ ಯಾವುದೆಂದು ಅರಿತು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ, ಆ ಅಡಕವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿ, ಅದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಅಡಗಿದವನಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವುದು ಮೇಲ್ಮೆಯುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ೧೨೩

೪. ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವವನ ಔನ್ನತ್ಯ ಹೆಚ್ಚು

ತ. **ನಿಲೈಯಿಱ್ಱಿರಿಯಾದಡಙ್ಗಿಯಾ ನ್ರೋಱ್ಱ**
ಮಲೈಯಿನು ಮಾಣ ಪ್ಪೆರಿದು
ಕ. ನೆಲೆಯಿಂದ ಕದಲದೆ ಅಡಗಿದವನೌನ್ನತ್ಯ
ಮಲೆಗಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಹಿರಿದು

ನೆಲೆಯೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ'ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮ'. ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲಬಾರದು. ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಲೇ ಮೈಮನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಹೀಗಿರುವವನ ಹಿರಿಮೆ ಬೆಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ೧೨೪

೫. ಸಿರಿವಂತ ಅಡಗಿ ನಡೆಯಬೇಕಾದ್ದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ

ತ. **ಎಲ್ಲಾರ್‌ಕ್ಕು ನನ್ಱಾ ಮ್ಪಣಿದ ಲವರುಳ್ಳುಮ್**
ಶೆಲ್ವರ್‌ಕ್ಕೇ ಶೆಲ್ವನ್ದಗೈತ್ತು
ಕ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆ ಆಗುವುದು ಅಡಕ
ಅದರಲೂ
ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಹಿರಿಯ ಸಿರಿಯಪ್ಪುದದುವೇ

ಅಡಕವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದೇ ಸರಿ. ಅದರಲ್ಲೂ ಸಿರಿವಂತರಿಗಂತೂ ಅದು ಬೇರೊಂದು ಸಂಪತ್ತೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ವಿದ್ಯೆಯೂ ವಂಶವೂ ಉಳ್ಳವರು ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವುದು ವಿಶೇಷವೇನಲ್ಲ; ಅದು ಅವರಿಗೆ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಗರ್ವ ಸ್ವಭಾವ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಡಕ ಅವರಿಗೆ ವಿಶೇಷ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಷಣವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ-ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.
೧೨೫

೬. ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹ ಏಳೇಳು ಜನ್ಮಕ್ಕೂ ರಕ್ಷಣೆ

ತ. **ಒರು ಮೈಯುಳಾಮೈ ಪೋಲೈನ್ದಡಕ್ಕಲಾಱ್ಱಿನ್**
ಎೞು ಮೈ ಯು ಮೇಮಾಪ್ಪುಡೈತ್ತು
ಕ. ಒಂದು ಮೈಯಲಿ ಆಮೆಯಂತೆ
ಐದನಡಗಿಸಲಾಪರೆ

ಏಳು ಮೈಯಲೂ ಕಾಪು ಕೊಡುವುದು
ಅಡಕ ತಾನದು ತಪ್ಪದೆ

ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಇಂದ್ರಿಯ ನಿಗ್ರಹದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಏಳೇಳು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ರಕ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗುವುದು. ೧೨೬

೭. ನಾಲಗೆಯನ್ನಂತೂ ಅಡಗಿಸಲೇಬೇಕು

ತ. ಯಾ ಕಾವಾರಾಯಿನು ನಾ ಕಾಕ್ಕ ಕಾವಾಕ್ಕಾಲ್
ಶೊಗಾಪ್ಪರ್ ಶೊಲ್ಲಿೞುಕ್ಕು ಪ್ಪಟ್ಟು

ಕ. ಯಾವುದನು ಅಡಗಿಸಿಡಲೊಲ್ಲದವರಾದರೂ
ನಾಲಗೆಯನಡಗಿಸಿಡಲಿ
ಅಡಗಿಸದೆ ಬಿಡಲು
ಶೋಕಿಪರು ವಾಗ್ದೋಷದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು

ವಾಗ್ದೋಷ=ಮಾತಿನ ತಪ್ಪು.

ಯಾವುದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ; ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪದೆ ಕಾದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕಾದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಕುಂದುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಕುಂದಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತಾನೇ ದುಃಖಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ "ಕಾಯುವುದು" ಎಂದರೆ, ಮಿತಿಮೀರಿ ಹೋಗದಂತೆ ತಡೆಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಬಿಗಿಹಿಡಿಯುವುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಖ್ಯ - ಎಂದಂತಾಯಿತು. ೧೨೭

೮. ಮಾತಿನ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಶುಭವೂ ಅಶುಭವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ಒನ್ರಾನುನ್ದೀಚ್ಚೊಱ್ಪೊ ರುಟ್ಪಯ ನುಣ್ಡಾಯಿನ್
ನನ್ರಾಗಾದಾಗಿ ವಿಡುಮ್

ಕ. ಕೆಡುನುಡಿಯ ಫಲ ಒಂದೆ ಒಂದು ತಲೆದೋರಿದರೂ
ಒಳ್ಳೆಯದು ಅಲ್ಲದ್ದೆ ಆಗಿ ಹೋಗುವುದು.

ತನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಿನಿಂದ ಇತರರಿಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಕೇಡುಂಟಾದರೂ ತನಗೆ ಆ ಮೊದಲೇ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಶುಭವೂ ಅಶುಭವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ತಾನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನೇ ಆಡಿದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರಿಂದ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಿನಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಫಲವೇ - ಒಂದೇ ಒಂದಾದರೂ - ಆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆಗ ಆ ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೂಡ ಶುಭವೆಲ್ಲ ಅಶುಭವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ - ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ವಿವರಣೆ.

ತನ್ನ ಮಾತಿನಿಂದ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೇಡಾಗುವುದಾದರೆ ತನಗೆ ಬಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲ ಕೂಡ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೧೨೮

೯. ಕೆಟ್ಟಮಾತಿನ ನೋವು ಎಂದಿಗೂ ಹೋಗದು

ತ. ತೀಯಿನಾಱ್ ಚುಟ್ಟ ಪುಣುಳ್ಳಾೞುಮಾಱಾದೇ
ನಾವಿನಾಱ್ ಚುಟ್ಟ ವಡು

ಕ. ಬೆಂಕಿಯಿಂ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ ಮಾಯುವುದು
ಮಾಯದು ನಾಲಗೆಯಿಂ ಸುಟ್ಟ ಕಲೆಯು

ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟರೆ ಆ ಹುಣ್ಣಿನ ಕಲೆ ಮೈಮೇಲೆ ಉಳಿದರೂ ನೋವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡಿದರೆ, ಅದು ಮೈಯನ್ನು ಸುಡುವುದಿಲ್ಲ; ಮೈಮೇಲೆ ಹುಣ್ಣಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಕಲೆಯೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಅದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸುಡುತ್ತದೆ; ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಆರದೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟದ್ದರ ಪರಿಣಾಮ ಹುಣ್ಣೆಂದೂ, ನಾಲಗೆಯಿಂದ ಸುಟ್ಟದ್ದರ ಪರಿಣಾಮ ಕಲೆಯೆಂದೂ ಹೇಳುವುದರ ಭಾವವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ೧೨೯

೧೦. ಅಡಕವುಳ್ಳವನನ್ನು ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕಾದಿರುತ್ತದೆ

ತ. ಕದಙ್ಗಾತ್ತು ಕ್ಕಱ್ಱಡಙ್ಗಲಾಱ್ರುವಾನ್ ಶೆವ್ವಿ
ಯಱಿಮ್ಬಾರ್ಕ್ಕು ಮಾಱ್ರಿನುೞೈತ್ತು

ಕ. ಕೋಪವುಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ತಡೆದು
ಕಲ್ತಡಗಬಲ್ಲವನ ಸಮಯವನು
ಧರ್ಮದೇವತೆಯಿದಿರು ನೋಡುವುದು
ದಾರಿಯಲಿ ನುಸಿದು

ಅಡಗುವುದೆಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು ಹೊರಗೆ ಹರಡದೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಸಮಯವೆಂದರೆ, ತನ್ನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ, ಮನಸ್ಸು ಮಾತು ಮುಖಗಳಲ್ಲಿ ಹಿತವಾಗಿರುವ ಕಾಲ. ಇಂಥವನನ್ನು ಧರ್ಮದೇವತೆ ತಾನೇ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೩೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ನಡತೆಗೂಡಿರುವುದು (ಆಚಾರ)

೧. ಆಚಾರದಿಂದ ಮೇಲ್ಮೆ; ಅದು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ತ. ಒೞುಕ್ಕಮ್ ವಿೞುಪ್ಪನ್ದರಲಾ ನೊೞುಕ್ಕಮ್
ಉಯಿರಿನು ಮೋಮ್ಬಪ್ಪಡುಮ್

ಕ. ನಡತೆ ಮೇಲ್ಮೆಯ ನೀಡುವುದರಿಂದ
ಆ ನಡತೆ ಪ್ರಾಣಕೂ ಮಿಗಿಲೆಂದು
ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಹುದು

ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ ಮೇಲ್ಮೆಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಬದುಕಿದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ದೊರೆಯದ ಮಹಿಮೆ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

"ಉಯುರಿನುವ್ ಓವ್ಬಪ್ಪಡುವ್" ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾದರೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವುದು' - ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ೧೩೧

೨. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಡತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ತ. ಪರಿನ್ದೋಮ್ಬಿ ಕ್ಕಾಕ್ಕ ವೊೞುಕ್ಕ ನ್ದೆರಿನ್ದೋಮ್ಬಿ
ತ್ತೇರಿನುಮ.:.ದೇ ತುಣ್ಣೈ

ಕ. ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಾದರೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಳಬೇಕು
ನಲ್ನಡತೆಯನು
ಕಲ್ತು ಪರಿಕಿಸಿದರೂ ಅದೆ ನಮಗೆ ನೆರವು

ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ನಡತೆಯನ್ನು ಬಿಡದೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೂ ಅದೊಂದೇ ನಮಗೆ ಸಹಾಯವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಚಾರಃ ಪ್ರಥಮೋ ಧರ್ಮಃ ೧೩೨

೩. ನಡತೆಯಿಂದ ಕುಲ; ನಡತೆ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕುಲಗೇಡು

ತ. ಒೞುಕ್ಕಮುಡೈಮೈ ಕುಡಿಮೈ ಯಿೞುಕ್ಕ
ಮಿೞಿನ್ದ ಪಿಱಪ್ಪಾಯ್ ವಿಡುಮ್

ಕ. ನಡತೆವಂತಿಕೆಯೇ ಕುಲವಂತಿಕೆ
ನಡತೆದಪ್ಪುವುದು ಕೀಳು ಹುಟ್ಟಾಗಿ ಬಿಡುಗು

ಆಗಿಬಿಡುಗು=ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

"ಹುಟ್ಟಿದ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕೀಳಾದ ಕುಲದವರಾದರೂ ನಡತೆಯುಳ್ಳವರಾದರೆ ಮೇಲ್ಕುಲದವರಾಗುವರಾದ್ದರಿಂದ ಕುಲವಂತಿಕೆಯಾಗುವುದೆಂದೂ, ಮೇಲಾದ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಾದರೂ ನಡತೆ ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಕೀಳುವರ್ಣದವರಾಗುವರಾದ್ದರಿಂದ ಕೀಳು ಹುಟ್ಟಾಗಿಬಿಡುವುದು ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಇರುವ ಕಡೆ ಆಗುವ ಗುಣಕ್ಕಿಂತ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ಆಗುವ ದೋಷ ಹೆಚ್ಚೆಂದ ಹಾಗಾಯಿತು.' - ಪರಿಮೇಲೞಗರು.

ಆಚಾರವೇ ಉತ್ತಮ ಕುಲ; ಅನಾಚಾರವೇ ಕೀಳು ಕುಲ. ೧೩೩

೪. ವೇದ ಮರೆತರೆ ಕಲಿಯಬಹುದು; ನಡತೆ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೆಟ್ಟಹಾಗೆಯೇ

ತ. ಮಱಪ್ಪಿನು ಮೋತ್ತು ಕ್ಕೊಳಲಾಗುಮ್ ಪಾರ್ಪ್ಪಾನ್
ಪಿಱಪ್ಪೊೞುಕ್ಕಙ್ಗುನ್ರ ಕ್ಕೆಡುಮ್

ಕ. ಮರೆತರೂ ವೇದವನು ಕಲಿತುಕೊಳಲಾಗುವುದು
ಹಾರುವನ ಹುಟ್ಟು ನಡತೆಗುಂದಲು ಕೆಡುವುದು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಕಲಿತ ವೇದವನ್ನು ಮರೆತರೂ ಮತ್ತೆ ಓದಿ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆ ವೇದವನ್ನು ಮರೆತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಹುಟ್ಟು (=ಕುಲ) ಕೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ತನ್ನ ಮೇಲ್ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಚಾರವನ್ನು ನಡಸದೆ ತಪ್ಪಿದರೆ ಅವನ ಹುಟ್ಟು ಕೆಡುತ್ತದೆ. ವೇದವನ್ನು ಮರೆತರೆ ಹೋಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ಯ ಆಚಾರ ಕೆಟ್ಟರೆ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಣಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹುಟ್ಟಿದ ಕುಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಚಾರವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸದೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಆ ಕುಲ ಕೆಡುತ್ತದೆ -ಎಂದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದಂತಾಯಿತು.

ಆಚಾರಹೀನನಾದವನು ಕುಲಹೀನನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೧೩೪

೫. ನಡತೆಯಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮೆಯಿಲ್ಲ

ತ. ಅೞುಕ್ಕಾಱುಡೈಯಾನ್‌ಗ ಣಾಕ್ಕಮ್ಬೋ ನ್ರಿಲ್ಲೈ
ಒೞುಕ್ಕಮಿಲಾನ್‌ಗ ಣುಯರ್ವು

ಕ. ಕರುಬತನವುಳ್ಳವನ ಬಳಿ ಸಿರಿಯವೋಲಿಲ್ಲ
ನಡತೆಯಿಲ್ಲದನ ಬಳಿ ಮೇಲ್ಮೆ

ಸಹನೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಸಂಪತ್ತಿಲ್ಲ;ಆಚಾರವಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಮೇಲ್ಮೆಯಿಲ್ಲ. ೧೩೫

೬. ಅರಿತವರು ಆಚಾರವನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ

ತ. **ಒಟುಕ್ಕತ್ತಿ ನೊಲ್ಗಾ ರುರವೋ ರಿಟುಕ್ಕತ್ತಿ**
ನೇದಮ್ಬಡು ಪಾಕ್ಕಱಿನ್ದು

ಕ. ನಡತೆಯಿಂದುಡುಗರು ಹಿಂಜರಿದು ಬಲ್ಲವರು
ಕೊರತೆಯಿಂ ಕೇಡು ಮೂಡುವುದನರಿದು

ತಮಗೆ ಉಚಿತವಾದ ಆಚಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕೊರೆಪಡಿಸಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದರಿಂದ ದೋಷವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನರಿತು, ಮನೋಬಲವುಳ್ಳ ಧೀರರು ಆಚಾರವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ತೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ೧೩೬

೭. ಆಚಾರದಿಂದ ಮೇಲ್ಮೆ; ಅನಾಚಾರದಿಂದ ನಿಂದೆ

ತ. **ಒಟುಕ್ಕತ್ತಿ ನೆಯ್ದುವರ್ ಮೇನ್ಮೈ ಯಿಟುಕ್ಕತ್ತಿ**
ನೆಯ್ದುವ ರೆಯ್ದಾಪ್ಪಟಿ

ಕ. ನಡತೆಯಿಂದೈದುವವರು ಮೇಲ್ಮೆಯನು
ಕೊರತೆಯಿಂದೈದುವವರು ಐದಬಾರದ ನಿಂದೆಯಂ

ಐದು=ಪಡೆ. ಕೊರತೆ=ಆಚಾರದ ಕುಂದು; ಆಚಾರವನ್ನು ಬಿಡುವುದು.

ಆಚಾರವನ್ನು ತೊರೆದವನ ಮೇಲೆ, ಆಗದವರು ಯಾರಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೋಷ ಹೊರಿಸಿದರೂ (ಎಂದರೆ, ಅವನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಆರೋಪಿಸಿ ಹೇಳಿದರೂ) ಕೇಳಿದ ಜನ ಅವನ ಅನಾಚಾರದ ಕಾರಣದಿಂದ, 'ಇದು ನಿಜವೇ ಆಗಿರಬಹುದು' ಎಂದು ನಂಬಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅವನಿಗೆ ಬರಬಾರದ ನಿಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೩೭

೮. ಸದಾಚಾರ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆ ಬೀಜ; ದುರಾಚಾರ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಮೂಲ

ತ. **ನನ್ರಿಕ್ಕು ವಿತ್ತಾಗು ನಲ್ಲೊಟುಕ್ಕ ನ್ದೀಯೊಟುಕ್ಕ**
ಮೆನ್ರು ಮಿಡಮ್ಬೈ ತರುಮ್

ಕ. ಶುಭಕೆ ಬಿತ್ತಾಗುವುದು ನಲ್ನಡತೆ
ಹೊಲ್ನಡತೆಯೆಂದಿಗೂ ನೋವ ನೀಡುವುದು

ನಲ್ನಡತೆ =ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ; ಸದಾಚಾರ. ಹೊಲ್ನಡತೆ=ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ; ದುರಾಚಾರ; ಅನಾಚಾರ. ಶುಭ=(ಇಲ್ಲಿ) ಪುಣ್ಯ.

"ನಲ್ನಡತೆ ಶುಭಕೆ ಬಿತ್ತಾಗುವುದು - ಎಂದರು. ಹೊಲ್ನಡತೆ ನೋವ ನೀಡುವುದು-ಎಂದರು. ನಲ್ನಡತೆಯ ಫಲವನ್ನೂ ಹೊಲ್ನಡತೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅವನ್ನು ನಾವು ಊಹಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು: ನಲ್ನಡತೆ ಬಿತ್ತು;ಅದರ ಬೆಳೆ ನನ್ನಿ (=ಪುಣ್ಯ) ; ಫಲ ಸುಖ. ಅದರಂತೆ, ಹೊಲ್ನಡತೆ ಬಿತ್ತು; ಅದರ ಬೆಳೆ ಪಾಪ; ಫಲ ದುಃಖ. ಧರ್ಮ ಸುಖವನ್ನೂ ಪಾಪ ದುಃಖವನ್ನೂ ಫಲಿಸುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಊಹಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸ". -ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೩೮

೯. ಆಚಾರವಂತರು ಮರೆತೂ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡರು

ತ. **ಒಟುಕ್ಕಮುಡೈಯವರ್ ಕ್ಕೊಲ್ಲಾವೇ ತೀಯ**
ವಟುಕ್ಕಿಯುಮ್ ವಾಯಾಱ್ ಚೊಲಲ್

ಕ. ನಡತೆವಂತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ
ಕೆಟ್ಟವನು ತಪ್ಪಿಯೂ ಬಾಯಿನಾಡುವುದು

ತಪ್ಪಿಯೂ=ಮರೆತು ಕೂಡ.

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿ ಆಡಿ ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಅವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೧೩೯

೧೦. ಲೋಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿ ನಡೆಯದವನು ಅರಿವಿಲ್ಲದವನು

ತ. **ಉಲಗತ್ತೋಡೊಟ್ಟ ವೊಟುಗಲ್ ಪಲ ಕಱ್ರುಮ್**
ಕಲ್ಲಾರಱಿವಿಲಾದಾರ್

ಕ. ಲೋಕದೊಡನೊಪ್ಪೆ ನಡೆಯುವುದ ಕಲಿಯದರು
ಅರಿವಿಲ್ಲದವರಹುದು ಹಲವ ಕಲ್ತವರಾದರೂ

ಒಪ್ಪೆ=ಹೊಂದುವಂತೆ

"ಲೋಕದೊಡನೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ನಡೆಯುವುದೆಂದರೆ, ಮೇಲಾದವರು ಹಲವರೂ ನಡೆದಿರುವ ಹಾಗೆಯೇ ನಡೆಯುವುದು. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಹೇಳಿರುವವುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೊಂದದವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಹೇಳದವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕಾಗುವುದರಿಂದ 'ಲೋಕದೊಡನೊಪ್ಪೆ' ಎಂದರು. ವಿದ್ಯೆಗೆ ಫಲ ಅರಿವೂ ಅರಿವಿಗೆ ಫಲ ನಡತೆಯೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ನಡತೆಯನ್ನು ಕಲಿಯದವರು 'ಹಲವ ಕಲ್ತವರಾದರೂ ಅರಿವಿಲ್ಲದವರು'ಎಂದರು."- ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದವನು ಲೋಕಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೊಂದಿ ನಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಅವನ ವಿದ್ಯೆ ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೪೦

* * *

ಹದಿನೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದು

೧. ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧ

ತ. **ಪಿಱನ್ಬೊರುಳಾ ಟ್ಪೆಟ್ಟೊೞುಗುಮ್ ಪೇದೈಮೈ ಞಾಲ**
ತ್ತಱಮ್ಬೊರು ಳ್ಗಣ್ಡಾರ್ಗಣಿಲ್
ಕ. ಹೆರನೊಡವೆಯಾದವಳ ಬಯಸುವಾ ಮರುಳತನ
ಲೋಕದಲಿ
ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳ ತಿಳಿದು ಕಂಡವರಲಿಲ್ಲ

ಹೆರನೊಡನೆಯಾದವಳು=ಬೇರೊಬ್ಬನ ಹೆಂಡತಿ.

ಹೆರನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಹೆಡ್ಡತನ. ಈ ಹೆಡ್ಡತನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಅರಿತವರಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವುದರಿಂದ ಧರ್ಮ ಕೆಡುತ್ತದೆ; ಅರ್ಥ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ೧೪೧

೨. ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಡ್ಡರಿಲ್ಲ

ತ. **ಅಱನ್‌ಕಡೈ ನಿನ್ರಾರು ಳೆಲ್ಲಾಮ್ ಪಿಱನ್ ಕಡೈ**
ನಿನ್ರಾರಿಱ್ ಪೇದೈಯಾರಿಲ್
ಕ. ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ ನಿಂತವರೊಳೆಲ್ಲ
ಹೆರನ ಮನೆಬಾಗಿಲಲಿ ನಿಂತವನಿಗಿಂತ
ಹೆಡ್ಡ ಬೇರೊಬ್ಬನಿಲ್ಲ

ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದವರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನಷ್ಟು ಹೆಡ್ಡನಾದವನು ಒಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲ.

ವೇಶ್ಯಾ ಸಹವಾಸ ಮಾಡುವವರೂ ಕೀಳ್ಕುಲದ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಗ ಮಾಡುವವರೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಬಾಹ್ಯಳಾದವಳ ಸಂಗ ಮಾಡುವವರೂ-ಇವರೆಲ್ಲ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ನೀಗಿಕೊಳ್ಳುವವರೇ ಸರಿ. ಹೆರರ ಹೆಂಡಿರನ್ನು ಕಾಮಿಸಿ ಅವರಿಗಾಗಿ ಹೆರರ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾದು ನಿಲ್ಲುವವನು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದವರಂತೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ತನ್ನ ದುಷ್ಕೃತ್ಯ ಗೊತ್ತಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಬೇಕಾಗುವುದೋ ಎಂಬ ಭಯದಿಂದ ತಾನು ಬಯಸಿ ಬಂದ ಕಾಮಸುಖವನ್ನೂ ಹಾಳುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ, ಪರಸತಿಯನ್ನು

ಬಯಸುವವನಿಗೆ ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಮಸುಖವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ೧೪೨

೩. ನಂಬಿದವರ ಹೆಂಡಿರಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದೆಣಿಸುವವನು ಸತ್ತವನೇ

ತ. **ವಿಳಿನ್ದಾರಿನ್ ವೇಱಲ್ಲರ್ ಮನ್ರ ತೆಳಿನ್ದಾರಿ**
ಱ್ತೀಮೈಪುರಿನ್ದೊೞುಗುವಾರ್
ಕ. ಸತ್ತವರಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯೇನಲ್ಲ, ದಿಟ
ನಂಬಿದರ ಮಡದಿಯಲಿ ಕೀಳೆಳಸಿ ನಡೆಯುವವರು

ಕೀಳೆಳಸಿ=ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಬಯಸಿ; ಅಧರ್ಮವನ್ನು ಬಯಸಿ.

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ನಂಬಿದವರ ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಬಯಸಿ ನಡೆಯುವವರು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆಯೇ ಸರಿ.

ಇದರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ತ್ರೀಕಾಮವೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ನಂಬಿಕೆದ್ರೋಹವೂ ಉಂಟಾಗುವುದು.ನಂಬಿದವರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದ್ರೋಹವನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ಮಹಾಪರಾಧ. ೧೪೩

೪. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಎಂಥವನಿಗೇ ಆದರೂ ಅಧೋಗತಿ

ತ. **ಎನೈತ್ತುಣೈಯ ರಾಯಿನು ಮೆನ್ನಾನ್ದಿನೈತ್ತುಣೈಯು**
ನ್ದೇರಾನ್ ಪಿಱನಿಲ್ ಪುಗಲ್
ಕ. ಎಷ್ಟು ಬಲ್ಲಿದರಾದರೂ ಏನೇನು ಆಗುವುದೊ
ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ನೆನೆಯದಯೆ ಪರಸತಿಯ ಕಾಮಿಸುವುದು

ಪರಸತಿಯನ್ನು ಕಾಮಿಸುವವನು ಎಷ್ಟು ಮಹಿಮಾವಂತನಾದರೂ ಅವನಿಗೆ ಕೇಡು ತಪ್ಪದು. ಊಹಿಸಲಾಗದಂಥ ಅಧೋಗತಿ ಅವನಿಗೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೧೪೪

೫. ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆತರೂ ನಿಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ

ತ. **ಎಳಿದೆನ ವಿಲ್ಲಿಱಪ್ಪಾನೆಯ್ದುಮೆಞ್ಞಾನ್ರುಮ್**
ವಿಳಿಯಾದು ನಿಱ್ಕುಮ್ ಪೞಿ
ಕ. ಸುಲಭವೆಂದೆಣಿಸಿ ಪರಸತಿಯ ಸೇರುವನು
ಪಡೆವನೆಂದೆಂದಿಗೂ ಅಳಿಯದುಳಿಯುವ ನಿಂದೆಯಂ

ಪರಸತಿಯ ಸಹವಾಸ ಸುಲಭದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದೇ ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಳಬಾರದು. ಕೈಕೊಂಡರೆ, ಅವನಿಗೂ ಅವನ ಕುಲಕ್ಕೂ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ನೆಲೆ ನಿಂತುಬಿಡುತ್ತದೆ. ೧೪೫

೬. ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಪಗೈಪಾವ ಮಚ್ಚಮ್ ಪೞಿಯೆನ ನಾನ್ಗುಮ್
ಮಿಗವಾವಾ ಮಿಲ್ಲಿಱಪ್ಪಾನ್ಗಣ್
ಕ. ಹಗೆ, ಪಾಪ, ಭೀತಿ, ಹಳಿವೆಂದೆಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕೂ
ಹೋಗವಾಗುವುವು ಪರಸತಿಯ ಹೋಗುವನಲ್ಲಿ

ಹೋಗವಾಗುವುವು=ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ; ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ನೆಲಸುವುವು. ೧೪೬

೭. ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸದವನೇ ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥ

ತ. ಅಱನಿಯಲಾ ನಿಲ್ವಾೞ್ವಾನೆನ್ಬಾನ್ ಪಿಱನಿಯಲಾಳ್
ಪೆಣ್ಮೈ ನಯವಾದವನ್
ಕ. ಧರ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಿಂ ಮನೆ ಬಾಳ್ವನೆಂಬವನು
ಹೆರನವಳ ಹೆಣ್ತನವ ಬಯಸದವನು

ಹೆಣ್ತನವ ಬಯಸು=ಕಾಮಸುಖವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸು.

ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಉಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವವನು, ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾಗಿರುವವಳೊಡನೆ ಭೋಗವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಲಾಗದು. ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮವನ್ನು ನಡಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೪೭

೮. ಅದೇ ಮಹಾ ಪೌರುಷ, ಧರ್ಮ, ಆಚಾರ

ತ. ಪಿಱನ್ಮನೈ ನೋಕ್ಕಾದ ಪೇರಾಣ್ಮೈ ಶಾನ್ರೋರ್
ಕ್ಕಱನೊನ್ರೋ ವಾನ್ರ ವೊೞುಕ್ಕು
ಕ. ಹೆರನ ಹೆಂಡತಿಯ ನೋಡದ ಹಿರಿಯ ಪೌರುಷವು
ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ ಧರ್ಮಮಾತ್ರವೋ?
ಅಲ್ಲ, ಅದರೊಡನೆ ತುಂಬು ನಡತೆ

ಪರಸತಿಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನೆನೆಯದಿರುವುದೇ ಮಹಾ ಪೌರುಷ. ಇದು ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವೂ ಆಚಾರವೂ ಎರಡೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

"ಹೊರಹಗೆಗಳನ್ನು ಅಡಗಿಸುವ ಪೌರುಷವುಳ್ಳವರಿಗೂ ಒಳಹಗೆಯಾದ ಕಾಮವು ಅಡಗಿಸಲರಿದಾದ್ದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದ ಪೌರುಷವನ್ನು 'ಪೇರಾಣ್ಮೈ' (=ಮಹಾ ಪೌರುಷ) ಎಂದರು. ಧರ್ಮವೆಂದೂ ಆಚಾರವೆಂದೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಡಸದಿದ್ದರೂ ಪರಸತಿಯನ್ನು ಬಯಸದೆ ಕಾಮವನ್ನು ಗೆದ್ದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ, ಆಚಾರ-ಎರಡನ್ನೂ ನಡಸಿದಂತೆಯೇ ಆಗುವುದು"-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೪೮

೯. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸ ಮಾಡದವನಿಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು

ತ. ನಲಕ್ಕುರಿಯಾರ್ ಯಾರೆನಿ ನಾಮನೀರ್ ವೈಪ್ಪಿ
ಪ್ಪಿಱಱ್ಕುರಿಯಾಡೋ ಡೋಯಾದಾರ್

[ವೈಪ್ಪಿನ್+ಪಿಱಱ್ಕು(=ಪಿಱನ್+ಕು) + ಉರಿಯಾಳ್ + ತೋಳ್ + ತೋಯಾದಾರ್]

ಕ. ಮೇಲ್ಗೆ ಪಕ್ಕಾದವರು ಯಾರೆನಲು ಲೋಕದಲಿ
ಹೆರನ ಹಕ್ಕಾದವಳ ತೋಳ್ಸೇರದವರು

ಮೇಲು=ಶ್ರೇಯಸ್ಸು. ಪಕ್ಕಾದವರು=ಪಾತ್ರರಾದವರು. ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೂ ಅರ್ಹರಾದವರು ಯಾರೆಂದರೆ, ಹೆರನ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಗ ಮಾಡದವರು.

ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸ ಮಾಡದವರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತವೆಯೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೧೪೯

೧೦. ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದವರೂ ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದೊಳ್ಳೆಯದು

ತ. ಅಱನ್ವರೈಯಾನಲ್ಲ ಶೆಯಿನುಮ್ ಪಿಱನ್ವರೈಯಾಳ್
ಪೆಣ್ಮೈ ನಯವಾಮೈ ನನ್ರು
ಕ. ಧರ್ಮದೆಲ್ಲೆಯಲಿರದೆ ಅಲ್ಲದವ ಮಾಡಿದರೂ
ಹೆರನೆಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಹಳ ಹೆಣ್ತನವ ಬಯಸದುದೆ ಲೇಸು

ಅಲ್ಲದವು=ಧರ್ಮವಲ್ಲದವು; ಅಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳು. ಹೆರನ ಎಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಹಳು=ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗೆ ಸೇರಿದವಳು; ಪರಸ್ತ್ರೀ.

ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮೀರಿ ಅಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವನಿಗೇ ಆದರೂ, ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸ ಮಾಡದಿರುವುದು ಮೇಲು. ೧೫೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಹದಿನಾರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ತಾಳ್ಮೆಗೂಡಿರುವುದು

೧. ತಮ್ಮನ್ನು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೇಲು

ತ. ಅಗೞ್ವಾರೈ ತ್ತಾಙ್ಗು ನಿಲಮ್ಬೋಲತ್ತಮ್ಮೈ
ಯಿಗೞ್ವಾರ್ ಪ್ಪೊಱುತ್ತ ಱಲೈ
[ಪೊಱುತ್ತಲ್+ತಲೈ]
ಕ. ಅಗೆವರನು ತಾಳುವ ನೆಲದಂತೆ
ತಮ್ಮ ನೆರೆ ತೆಗಳುವರ
ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಮೇಲು

ತಮ್ಮನ್ನು ಅಗೆದು ತೋಡುವವರನ್ನು ನೆಲ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ತಮ್ಮನ್ನು ಹೀನಾಯವಾಗಿ ದೂರುವವರನ್ನು ಕೂಡ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಧರ್ಮ. ಭೂಮಿಯಂತೆ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೧೫೧

೨. ಕೇಡನ್ನು ಮರೆಯುವುದು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು

ತ. ಪೊಱುತ್ತ ಲಿಱಪ್ಪಿನೈ ಯೆನ್ರು ಮದನೈ
ಮಱತ್ತ ಲದನಿನು ನನ್ರು
ಕ. ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೇಡನೆಂದೆಂದೂ
ಅದ ಮರೆವುದು ಅದಕಿಂತ ಲೇಸು

ಇದರಿಂದ ತಾಳ್ಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಒಂದು ದೋಷವಿದೆಯೆಂದು ಸೂಚನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇತರರಿಂದಾದ ಕೇಡನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ಆ ದೋಷ. ಅದೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆ ಕೇಡನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೇ ತಂದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮರೆತುಬಿಡುವುದು ಸರ್ವೋತ್ತಮ. ೧೫೨

೩. ತಾಳ್ಮೆ ಮಹಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ತ. ಇನ್ಮೈಯು ಳಿನ್ಮೈ ವಿರುನ್ದೊರಾಲ್ ವನ್ಮೈಯುಳ್
ವನ್ಮೈ ಮಡವಾರ್ ಪ್ಪೊಱೈ
ಕ. ಬಡತನದಿ ಬಡತನವದತಿಥಿಗಳನೋಡಿಪುದು
ಬಲ್ಮೆಯಲಿ ಬಲ್ಮೆ ಮಡೆಯರ ತಾಳ್ವುವುದು

ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆದರಿಸದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಬಿಡುವುದು ದಾರಿದ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಮೂಢರು ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಹಾಗೆ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಅಶಕ್ತಿಯ ಕುರುಹಲ್ಲ.

ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸದೆ ಅಟ್ಟುವವರಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನ; ಅವರ ಸಂಪತ್ತು ದಾರಿದ್ರ್ಯವೆಂದೇ ಎಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ - ಎಂದೂ ಸೂಚನೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ೧೫೩

೪. ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿ

ತ. ನಿಱೈಯುಡೈಮೈ ನೀಙ್ಗಾಮೈ ವೇಣ್ಡಿಟೌ ಪೊಱೈಯುಡೈಮೈ
ಪೋಱ್ರಿ ಯೊೞುಗಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಸಮೃದ್ಧಿ ತೊಲಗದೆ ನೆಲಸಬೇಕೆಂದರೆ
ತಾಳ್ಮೆಗೂಡಿರುವುದನು ಕಾಪಾಡಿ ನಡೆಯಬೇಕು

ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರಿಗಲ್ಲದೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ- ಎಂದಂತಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ'ಸಮೃದ್ಧಿ'ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ಗುಣ ಸಮೃದ್ಧಿ, ಸಂಪತ್ಸಮೃದ್ಧಿ' ಎಂದು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ೧೫೪

೫. ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗಣಿಸರು; ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಚಿನ್ನವೆಂದೆಣಿಸುವರು

ತ. ಒಱುತ್ತಾರೈ ಯೊನ್ರಾಗ ವೈ ಯಾರೇ ವೈಪ್ಪರ್
ಪೊಱುತ್ತಾರೈ ಪ್ಪೊನ್ಬೋ ಱ್ಪೊದಿತ್ತು
ಕ. ನೊಯಿಸಿದವರನೊಂದು ವಸ್ತುವೆಂದಿಡರು
ಇಡುವರು ತಾಳ್ದರನು ಹೊನ್ನಂತೆ ಹುದಿದು

ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ತನಗೆ ಮಾಡಿದ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದಿರುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಅಂಥ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ಜನ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸದಾ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ, ೧೫೫

೬. ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಕ್ಷಣ ಸುಖ; ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಚಿರ ಸುಖ

ತ ಒಱುತ್ತಾರ್ಕ್ಕೊರು ನಾಳೈ ಯಿನ್ಬಮ್ ಪೊಱುತ್ತಾರ್ಕ್ಕು
ಪ್ಪೊನ್ರು ನ್ದುಣೈಯುಮ್ ಪುಗೞ್
ಕ. ನೋಯಿಸಿದವರಿಗೊಂದು ದಿನದ ಸುಖ
ತಾಳ್ದರಿಗೆ

ಸಾವವರೆಗೂ ನಿಲ್ವ ಹೊಗಳು

ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಆ ಒಂದು ದಿನ ಮಾತ್ರ ಸುಖ. (ಅದೂ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಿದವೆಂಬ ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದ ಬರುವ ಸುಳ್ಳು ಸುಖ)ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಲೋಕ ಇರುವಷ್ಟು ದಿನವೂ ಕ್ಷಮಾವಂತರೆಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು - ಪರಿಮೇಲೞಗರು.

ಪ್ರತೀಕಾರದಿಂದ ಬರುವುದು ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖ; ಕೇವಲ ಸುಖಾಭಾಸ. ಕ್ಷಮೆಯಿಂದ ಬರುವುದು ಶಾಶ್ವತ ಸುಖ; ಸತ್ಯ ಸುಖ. ೧೫೬

೭. ಹಿಂಸಕರಿಗೆ ಬರುವ ಕೇಡಿಗೆ ಮರುಗಿ, ತಾನು ಕೆಡುಕು ಮಾಡದಿರಬೇಕು

ತ. **ತಿಱನಲ್ಲ ತಱ್ಪಿಱರ್ ಶೆಯಿನು ನೋನೊ**
ನ್ರಱನಲ್ಲ ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ನನ್ರು
ಕ. ತೆರನಲ್ಲದುವ ತನಗೆ ಹೆರರೆನಿತ ಮಾಡಿದರೂ
ಅವರಿಗೊದಗುವು ನೋವ ನೆನೆದು ನೆರೆ ಮರುಗಿ
ಧರ್ಮವಲ್ಲದುವ ತಾ ಮಾಡದಿಹುದೊಳಿತು

ತನಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಅಲ್ಲದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆಯಷ್ಟೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವ ದುಃಖವನ್ನು ನೆನೆದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮರುಕಪಡಬೇಕು. ಅವರ ದುಃಖಕ್ಕಾಗಿ ಮರುಗಿ, ತಾನು ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮರುಗಿ ಅವರಿಗೆ ದುಃಖವುಂಟುಮಾಡದಿರುವುದೇ ಮೇಲು.

ತಮ್ಮ ಕರ್ಮದ ಫಲವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ದುಃಖ ಕಾದಿರುವಾಗ ತನ್ನ ಪ್ರತೀಕಾರದಿಂದಲೂ ಮತ್ತೊಂದು ದುಃಖವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ತನಗೆ ಬೇರೆಯವರು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ಅದರಿಂದ ನೊಂದುಕೊಂಡು ತಾನು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಧರ್ಮವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡದಿರುವುದು ಮೇಲು-ಎಂದೂ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ೧೫೭

೮. ಕೆಟ್ಟತನವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯತನದಿಂದ ಗೆಲ್ಲಬೇಕು

ತ. **ಮಿಗುದಿಯಾನ್ ವಿಕ್ಕವೈ ಶೆಯ್ದಾರೈ ತ್ತಾನ್ದನ್**
ತಗುದಿಯಾನ್ ವೆನ್ರುವಿಡಲ್
ಕ. ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದುಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕವನು ಮಾಡಿದರೂ
ತಾವ್ ತಮ್ಮ
ತಕ್ಕತನದಿಂದವರ ಗೆದ್ದುಬಿಡಲಿ

ಮಿಕ್ಕವು=ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದವು; ಅನ್ಯಾಯಗಳು; ಕೇಡುಗಳು.
ತಕ್ಕತನ=ಒಳ್ಳೆಯತನ, (ಇಲ್ಲಿ) ತಾಳ್ಮೆ.

ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೆ ತಾವೂ ಅವರಂತೆಯೇ ಆಗುವುದರಿಂದ ಸೋತ ಹಾಗೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ತೋರಿದರೆ ಆ ಕೇಡಿಗರಿಗಿಂತ ತಾವು ಮೇಲಾಗುವುದರಿಂದ ಗೆದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತೀಕಾರದಿಂದ ಕೇಡಿಗರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರೆ ಆ ಗೆಲವು ಅವರಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷಭಾವವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಗೆಲವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದು. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೇಡನ್ನು ಸಹಿಸಿ ತಾಳ್ಮೆದೋರಿ ಸೋಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿನ ದ್ವೇಷಭಾವವೂ ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದೇ ನಿಜವಾದ ಗೆಲವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ೧೫೮

೯. ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ ಪಡೆಯುವರು

ತ. **ತುಱನ್ದಾರಿ ಱ್ರಾಯ್ಮೈ ಯುಡೈಯ ರಿಱನ್ದಾರ್ ವಾಯ್**
ಇನ್ನಾಚ್ಚೊ ನೋಱ್ಕಿಱ್ಪವರ್
ಕ. ತೊರೆದವರ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು
ಮೀರಿ ನುಡಿವರ ಬಾಯ ಕಡುನುಡಿಯ ತಾಳುವವರು

ದುರ್ಮಾಗಿಗಳು ಆಡುವ ಕಠಿನವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು (ಗೃಹಸ್ಥರೇ ಆದರೂ) ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳಂತೆಯೇ ಪರಿಶುದ್ಧರಾಗುವರು.

ತಾಳ್ಮೆಯೇ ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

'ತುಱನ್ದಾರಿನ್' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ತೊರೆದವರಿಗಿಂತಲೂ' ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ಆಗ 'ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿದ್ದೂ ಮನ ಚುಚ್ಚುವ ಕಡುನುಡಿಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವವನು ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗುವನು' ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂನ್ಯಾಸಿಗೆ ಆ ಬಗೆಯ ಸಹನೆ ಸಹಜ. ಗೃಹಸ್ಥನಿಗೆ ಅದು ಅಂಥ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥನ ತಾಳ್ಮೆ ಅಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೆಂದು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ೧೫೯

೧೦. ವ್ರತೋಪವಾಸ ತಪಸ್ಸುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಕ್ಷಮೆ ಹೆಚ್ಚು

ತ. **ಉಣ್ಣಾದು ನೋಱ್ಪಾರ್ ಪೆರಿಯರ್ ಪಿಱರ್ ಶೊಲ್ಲು**
ಮಿನ್ನಾಚ್ಚೊ ನೋಱ್ಪಾರಿ ಱ್ಪಿನ್
ಕ. ಉಣ್ಣದೆ ತಾಳುವರು ಹಿರಿಯರು
ಅವರು, ಹೆರರಾಡಿ ಪೀಡಿಸುವ
ಕಡುನುಡಿಯ ತಾಳುವರ ಬಳಿಕ

ವ್ರತೋಪವಾಸಾದಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವ ತಪಸ್ವಿಗಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೊಡ್ಡವರು. ಅವರ ದೊಡ್ಡತನ, ವ್ರತಗ್ರಹಣ ಮಾಡದೆ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ ಹೆರರಾಡುವ ಕ್ರೂರವಚನಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಗೃಹಸ್ಥನ ದೊಡ್ಡತನಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯದು - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೬೦

* * *

ಹದಿನೇಳನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಕರುಬದಿರುವುದು

೧. ಕರುಬದಿರುವುದೇ ಸದಾಚಾರ

ತ. **ಒಟುಕ್ಕಾಟಾಕ್ಕೊಳ್ಗ ವೊರುವನ್ರನ್ ನೆಞ್ಜ**
ತ್ತಟುಕ್ಕಾಜಿಲಾದ ವಿಯಲ್ಬು
ಕ. ನಡೆವಳಿಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದರಿತು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿ
ಮನದಲ್ಲಿ ಕರುಬತನವಿಲ್ಲದಾ ಪರಿಯಂ

ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ - ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೧೬೧

೨. ಅದೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಲಾಭ

ತ. **ವಿಟುಪ್ಪೇಟ್ರಿ ನ ಃದೊಪ್ಪ ದಿಲ್ಲೈ ಯಾರ್ಮಾಟ್ಟು**
ಮಟುಕ್ಕಾಜ್ರಿ ನನ್ಮೈ ಪೆಜಿನ್
ಕ. ಮೇಲಾದ ಪಡಪುಗಳಲದಕೆ ಸಮವೊಂದಿಲ್ಲ
ಯಾರ ಮೇಲೂ ಕರುಬತನವಿಲ್ಲದುದನು ಪಡೆಯೆ

ಒಬ್ಬನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಮಹಾ ಲಾಭ ಹಲವಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕರುಬತನವಿಲ್ಲದುದಕ್ಕೆ ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಲಾಭ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನಸೂಯತ್ವವೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಲಾಭ-ಎಂದಾಯಿತು. ೧೬೨

೩. ಕರುಬುವವನಿಗೆ ಧರ್ಮವೂ ಇಲ್ಲ, ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ

ತ. **ಅಜನಾಕ್ಕಮ್ ವೇಣ್ಡಾದಾ ನೆನ್ಬಾನ್ ಪಿಜನಾಕ್ಕಮ್**
ಪೇಣಾ ದಟುಕ್ಕಱುಪ್ಪಾನ್
ಕ. ಧರ್ಮ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಬೇಡದವನೆಂಬವನು
ಹೆರರ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಹಿಗ್ಗದೆಯೆ ಕರುಬುವವನು

ಹೆರರಿಗೆ ಸಿರಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಡಬಾರದು. ಪಟ್ಟರೆ, ಅವನು ಧರ್ಮವೂ ಸಂಪತ್ತೂ ಬೇಡದವನಾಗುವನು. ಎಂದರೆ, ಹಾಗೆ ಕರುಬುವವನಿಗೆ ಧರ್ಮವೂ ಅರ್ಥವೂ (=ಸಂಪತ್ತೂ) ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು. ಅದರ ಫಲ

ಇಹ, ಪರ - ಎರಡರಲ್ಲೂ ಅವನಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ೧೬೩

೪. ಕರುಬಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಕೀಳ್ತೆರದ ದುಃಖ

ತ. **ಅಟುಕ್ಕಾಱ್ರಿ ನಲ್ಲವೈ ಶೆಯ್ಯಾ ರಿಟುಕ್ಕಾಱ್ರಿ**
ನೇದಮ್ಬಡು ಬಾಕ್ಕಱಿನ್ದು
ಕ. ಕರುಬಿನಿಂದಲ್ಲದುವ ಮಾಡರು (ತಿಳಿದವರು)
ಕೀಳ್ಮಾರ್ಗದಿಂ ತಮಗೆ ನೋವು ಬರಲಿರುವುದರಿತು

ಕರುವುಬುದು ಸದಾಚಾರವಲ್ಲ; ಕೀಳುನಡವಳಿಕೆ. ಕೀಳ್ನಡತೆ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಇಹಪರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ದುಃಖವುಂಟಾಗುವುದು ಖಂಡಿತ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದವರು, ಹೆರರ ಮೇಲಿನ ಕರುಬಿನಿಂದ ತಮಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಅಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳು (=ಅಲ್ಲದುವು) ಯಾವುವೆಂದರೆ, ಸಂಪತ್ತು, ವಿದ್ಯೆ ಮೊದಲಾದವುಳ್ಳವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ನೆನೆಯುವುದು, ಆಡುವುದು ಮತ್ತು ಮಾಡುವುದು - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೬೪

೫. ಕರುಬುತನಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಗೆಯಿಲ್ಲ

ತ. **ಅಟುಕ್ಕಾಱುಡೈಯಾರ್ ಕ್ಕದು ಶಾಲು ಮೊನ್ನಾರ್**
ವಟುಕ್ಕಿಯುಙ್ಕೇಡೀನ್ಬದು
ಕ. ಕರುಬತನವುಳ್ಳವರಿಗದೆ ಸಾಕು
ಬೇರೆ ಹಗೆಯಿಲ್ಲದೆಯೂ ಕೇಡೀವುದು

ಕರುಬುತನವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಹಗೆಗಳೇ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕೇಡುಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಕರುಬತನವೇ ಸಾಕು. ಶತ್ರುಗಳು ಮಾಡಬಹುದಾದ ಕೇಡನ್ನು ಅವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಾನೇ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ೧೬೫

೬. ಕರುಬುವುದರಿಂದ ಹೊಟ್ಟೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. **ಕೊಡುಪ್ಪ ದಟುಕ್ಕಱುಪ್ಪಾನ್ ಶುಱ್ರ ಮುಡುಪ್ಪದೂಉ**
ಮುಣ್ಬದೂಉ ಮಿನ್ರಿ ಕ್ಕೆಡುಮ್
ಕ. ಕೊಡುವುದನು ಕಂಡು ಕರುಬುವನ ಬಳಗ
ಉಡುವುದೂ ಉಂಬುದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಡುವುದು

ಒಬ್ಬನು ಬೇರೊಬ್ಬನಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಸಹಿಸದೆ ಕರುಬುವವನು

ಉಡುವ ಬಟ್ಟೆಯೂ ಉಣ್ಣುವ ಅನ್ನವೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ತಾನು ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬಳಗದವರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ೧೬೬

೭. ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತೊರೆಯುತ್ತಾಳೆ, ಮೂದೇವಿ ಒಲಿಯುತ್ತಾಳೆ

ತ. ಅವ್ವಿತ್ತೞುಕ್ಕಾಱುಡೈಯಾನೈ ಚ್ಚೆಯ್ಯವ
ಡವ್ವೈಯೈ ಕ್ಕಾಟ್ಟಿ ವಿಡುಮ್

ಕ. ಕರುಬತನವುಳ್ಳವನ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ
ತನ್ನಕ್ಕನಿಗೆ ತೋರಿ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವಳು

ಬೇರೊಬ್ಬರ ಏಳಿಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ತಾಳಲಾರದವನನ್ನು ಕಂಡರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನೂ ತಾಳಲಾರದವಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಕರುಬನನ್ನು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನಿಗೆ ಎಂದರೆ, ದರಿದ್ರ ದೇವತೆಯಾದ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ, ತೋರಿಸಿಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ಅವನನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಡುವವನು ದರಿದ್ರನಾಗಿ ಗೋಳಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ೧೬೭

೮. ಕರುಬತನ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಕೆಡವುತ್ತದೆ.

ತ. ಅೞುಕ್ಕಾಱೆನ ಒರು ಪಾವಿ ಕಿರುಚ್ಚೆಱ್ಱು
ತ್ತೀಯುೞಿ ಯುಯ್‌ತ್ತು ವಿಡುಮ್

ಕ. ಕರುಬತನವೆಂಬೊಬ್ಬ ಪಾಪಿ
ಸಂಪತ್ತ ಹಾಳ್ಗೈದು
ಬೆಂಕಿಯಲಿ ಬಿಸುಟು ಬಿಡುಗು

ಕರುಬತನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಪಾಪಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಪಾಪಿ ತನಗೆ ಎಡೆಗೊಟ್ಟವನನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದರಿದ್ರನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ಮುಂದೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ನೂಕಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕರುಬುವವನು ಬದುಕಿರುವಾಗ ದರಿದ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ; ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ದೂಡುತ್ತದೆ-ಎಂದೂ ಅರ್ಥ ಹೇಳಬಹುದು. ೧೬೮

೯. ಕರುಬನ ಐಶ್ವರ್ಯ, ಋಜು ಮಾರ್ಗದವನ ಕೇಡು - ಎರಡೂ ವಿಚಾರಾರ್ಹ

ತ. ಅವ್ವಿಯ ನೆಞ್ಜತ್ತಾ ನಾಕ್ಕಮು ಞ್ಜೆವ್ವಿಯಾನ್
ಕೇಡು ನೀನೈಕ್ಕಪ್ಪಡುಮ್

ಕ. ಕರುಬುಮನದವನ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ
ನೇರ ನಡೆಯವನ ಕೇಡೂ
ನೆನೆಯ ಪಡುಗು

ಕರುಬತನವುಳ್ಳವನು ಏಳ್ಗೆ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕರುಬತನವಿಲ್ಲದ ನ್ಯಾಯವಂತನು ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೇ ಕರುಬತನವುಳ್ಳವನಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವಿದ್ದು ಅದಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿದ್ದುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಆ ಯೆರಡಕ್ಕೂ ಕಾರಣ ಏನೆಂದು ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಕರುಬತನ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ; ಅದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಸಿರಿತನ, ಬಡತನ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅವರವರ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮವೇ ಕಾರಣ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಿಳಿದವರು ಕರುಬನ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದಾಗಲಿ ನ್ಯಾಯವಂತನ ಬಡತನದಿಂದಾಗಲಿ ಮನಗುಂದುವುದಿಲ್ಲ. ೧೬೯

೧೦. ಕರುಬಿ ಹೆಚ್ಚಿದವರಿಲ್ಲ; ಕರುಬದೆ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ

ತ. ಅೞುಕ್ಕ ಱ್ಱಗನ್ಱಾರು ಮಿಲ್ಲೈ ಯ∴ದಿಲ್ಲಾರ್
ಪೆಱುಕ್ಕತ್ತಿ ಱ್ಱೀರ್‌ನ್ದಾರು ಮಿಲ್

ಕ. ಕರುಬಿ ಹೆಚ್ಚಿದವರೂ ಇಲ್ಲ
ಅದಿಲ್ಲದವರು
ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯ ನೀಗಿಕೊಂಡವರುಮಿಲ್ಲ

"ಕರುಬನ ಐಶ್ವರ್ಯಕ್ಕೂ ಕರುಬಿಲ್ಲದವನ ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮವೇ ಕಾರಣ" ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ, "ಕರುಬಿನಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೂ ಕರುಬಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಪತ್ತೂ ನೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ" - ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೭೦

✥ ✥ ✥ ✥ ✥ ✥

ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಲೋಭವಿಲ್ಲದಿರುವುದು

೧. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಶೆಪಟ್ಟರೆ ವಂಶ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ನಡುವಿನ್ರಿ ನನ್ಪೊರುಳ್ ವೆಃಗಿಜ್ ಕುಡಿ ಪೊನ್ರಿ
ಕುಱ್ರಮು ಮಾಙ್ಗೇ ತರುಮ್
ಕ. ನಡುನೆಲೆಯಲಿರದೆ ಹೆರರೊಳ್ಪೆ ವಸ್ತುಗಳ
ಕಂಡು ತಾನಳಿಪಿದರೆ
ಕುಲವಳಿದು ಆ ಕ್ಷಣವೆ ಪಾಪವೂ ಸಂಘಟಿಪುದು

ಅಳಿಪು=(ಅನುಚಿತವಾಗಿ) ಆಸೆಪಡು. ಸಂಘಟಿಸು=ಉಂಟಾಗು. ನಡುನೆಲೆಯಲಿರದೆ=ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು.

ತನ್ನ ಮನೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲೆಂದು ಬಯಸುವುದು ಸಹಜ. ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಆಸೆಪಡುವುದೂ ಸಹಜವೇ. ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಳ್ಳೆಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ "ನಡುನೆಲೆ" (ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ) ಎಂಬ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ವಂಶವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಪಾಪವೂ ಬಂದು ಸೇರುತ್ತದೆ. ೧೭೧

೨. ಪಾಪಭೀರುಗಳು ದುರಾಸೆಯಿಂದ ನಿಂದ್ಯಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಪಡುಪಯನ್ ವೆಃಗಿ ಪೞಿಪ್ಪಡುವ ಶೆಯ್ಯಾರ್
ನಡುವನ್ಮೈ ನಾಣುಬವರ್
ಕ. ಬರಲಿರುವ ಫಲಗಳನು ನೆನೆದಳಿಪಿ
ಹಳಿವಿಗೊಳಪಡುವವನು ಮಾಡರು
ನಡುನೆಲೆಯಲ್ಲದುವ ನಾಚುವವರು

ಬೇರೆಯವರದ್ದಾಗಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತು ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದರೆ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಸಹಜ. ಮುಂದೆ ಬರುವುದೆಂದು ನೆನೆಯುವ ಯಾವ ಯಾವುದೋ ಫಲದ ಆಸೆಗೆ ಬಲಿಬಿದ್ದು ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೈವಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಜನರ ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಪಕೀರ್ತಿ ತರುವ ಅಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಾಪಕ್ಕಂಜುವವರು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ೧೭೨

೩. ಉತ್ತಮ ಸುಖ ಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಅಲ್ಪ ಸುಖದ ಲೋಭದಿಂದ ಅಧರ್ಮ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಶಿಱ್ರಿನ್ಬಮ್ ವೆಃಗಿ ಯಱನಲ್ಲ ಶೆಯ್ಯಾರೇ
ಮಱ್ರಿನ್ಬಮ್ ವೇಣ್ಡುಬವರ್
ಕ. ಕಿರುಸುಖಕ್ಕಳಿಪಿ ಧರ್ಮವಲ್ಲದುವ ಮಾಡರು
ಹಿರಿಯ ಸುಖ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರು

ಪರದ್ರವ್ಯಕ್ಕೆ ಆಸೆಪಡುವುದು ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬರುವ ಆ ಸುಖ ಕೇವಲ ಅಲ್ಪವಾದ್ದು; ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ್ದು. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಎಂದರೆ, ಮಹತ್ತಾದ ಮತ್ತು ನೆಲೆಯಾದ ಸುಖ ಬೇಕೆನ್ನುವವರು ಅಂಥ ಅಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ೧೭೩

೪. ದಾರಿದ್ರ್ಯಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಇಲನೆನ್ರು ವೆಃಗುದಲ್ ಶೆಯ್ಯಾರ್ ಪುಲಮ್ ವೆನ್ರ
ಪುನ್ಮೈಯಿಲ್ ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್
ಕ. ಇಲ್ಲದವರಾವೆಂದು ಅಳಿಪುವುದ ಮಾಡರು
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಗೆದ್ದ ಅಲ್ಪತನವಿಲ್ಲದಾ
ತುಂಬು ಕಾಣ್ಕೆಯವರು

ಇಲ್ಲದವರು=ದರಿದ್ರರು, ಬಡವರು. ಅಲ್ಪತನ=ದೋಷ. ಕಾಣ್ಕೆ=ವಸ್ತುಗಳ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣುವುದು; ಸತ್ಯದರ್ಶನ. ಅಳಿಪುವುದ ಮಾಡರು=ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಆಸೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದವರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಸಮಗ್ರಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವರು, 'ನಾವು ದರಿದ್ರರು' ಎಂದುಕೊಂಡು, ಆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ೧೭೪

೫. ಲೋಭದಿಂದ ಅಲ್ಲದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಅಗಾಧವಾದ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದೂ ವ್ಯರ್ಥ

ತ. ಅಃಗಿ ಅಗನ್ರ ವಱಿವೆನ್ನಾಮ್ ಯಾರ್ ಮಾಟ್ಟುಮ್
ವೆಃಗಿ ವೆಱಿಯ ಶೆಯಿನ್
ಕ. ಕೂರಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಅರಿವಿನಿಂದೇನಹುದು
ಯಾರಲೇ ಆದರೂ
ಅಳಿಪಿ ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿದಂದು

ಕೂರಾಗಿ=ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ. ಹರಡಿರುವ=ವಿಸ್ತಾರವಾದ; ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ.

ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವವರ ಜ್ಞಾನ ಆಳವಾಗಿಯೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದು ಸಹಜ. ಅಂಥ ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದರೂ ಲೋಭದಿಂದ ಅಲ್ಲದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ, ಆ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಏನೂ ಇಲ್ಲ-ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಯೋಗ್ಯರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕೆಲವರು ಭಾವಿಸಬಹುದು. 'ಯಾರಲೇ ಆದರೂ' ಎಂಬ ಮಾತಿನಿಂದ ಅದೂ ತಪ್ಪೆಂದು ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೭೫

೬. ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ನೆನೆದರೂ ಕೆಡುತ್ತಾನೆ

ತ. ಅರುಳ್ವೆ∴ಗಿ ಯಾಱ್ರಿನ್ಗ ಣಿನ್ರಾನ್ ಪೊರುಳ್ವೆ∴ಗಿ
ಪೊಲ್ಲಾದ ಶೂಟಿ ಕ್ಕೆಡುಮ್

ಕ. ಅರುಳು ಬೇಕೆಂದೆಳಸಿ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಿಂದವನು
ಪುರುಳು ಬೇಕೆಂದಳಿಪಿ ಹೊಲ್ಲದುವ ಮನದಲ್ಲಿ
ನೆನೆದ ಮಾತ್ರಕೆ ಕೆಡುವನು

ಅರುಳು=ದೈವಾನುಗ್ರಹ; ಕೃಪೆ. ಮಾರ್ಗದಲಿ=ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ. ಪುರುಳು=ವಸ್ತು; ಸಂಪತ್ತು.

"ಅರುಳಾಗಿರುವ (ಎಂದರೆ, ದಯಾಸ್ವರೂಪವಾದ ಸಂನ್ಯಾಸ)ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಯಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗಿರುವ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂದವನು ಹೆರರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ದೋಷ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಕೆಡುತ್ತಾನೆ"-ಪರಿಮೇಲಟಿಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಇಲ್ಲಿ "ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮವನ್ನು ಬಯಸಿ" ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. "ದೈವಾನುಗ್ರಹವನ್ನು ಬಯಸಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ತಾನಿರುವವನು" ಎಂದರೂ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. "ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತೊಳಲಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಬೇರೆ ಕಡೆ (೪೬ನೆಯ ಕುಱಳ್) ಹೇಳಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ೧೭೬

೭. ಲೋಭದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಐಶ್ವರ್ಯದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ವೇಣ್ಡಱ್ಕ ವೆ∴ಗಿಯಾ ಮಾಕ್ಕಮ್ ವಿಳೈವಯಿನ್
ಮಾಣ್ಡಱ್ಕರಿದಾಮ್ ಬಯನ್

ಕ. ಬಯಸದಿರಲಳಿಪಿನಿಂದಾಗುವಾ ಸಂಪತ್ತ
ಬಳವಿಯಲಿ
ಅದರ ಫಲ ಮೇಲಾಗಲರಿದು

ಬಳವಿಯಲಿ=ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ.

ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಾಗುವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಬಾರದು. ಅದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರದ್ರವ್ಯಾಪಹಾರದ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ದುರ್ಗತಿ ಹಾಗಿರಲಿ, ಆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಅದರ ಫಲ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೭೭

೮. ಪರದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬಯಸದಿರುವುದು ಅಕ್ಷಯ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಸಾಧನ

ತ. ಅ∴ಗಾಮೈ ಶೆಲ್ವತ್ತಿ ಱ್ಕಿಯಾದೆನಿನ್ ವೆ∴ಗಾಮೈ
ವೇಣ್ಡುಮ್ ಪಿಱನ್ಕೈ ಪ್ಪೊರುಳ್

ಕ. ಅಳಿಯಮೆ ಸಂಪತ್ತಿಗಾವುದೆಂದರೆ
ಹೆರನೊರ್ವ ಬಯಸಿ ಕೈಕೊಂಡಿರುವ
ಪುರುಳ ತಾನಳಿಪದಿಹುದು

ಅಳಿಯಮೆ=ನಾಶವಾಗದಿರುವುದು, ಅಕ್ಷಯತ್ವ.

ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ ಕುಗ್ಗಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದೇ ಸಂಪತ್ತಿನ ಸ್ವಭಾವ. ಅದು ಹಾಗೆ ಕ್ಷೀಣವಾಗದೆ ಸದಾ ತುಂಬಿಯೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಯಾವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, ಬೇರೊಬ್ಬನ ವಸ್ತುವನ್ನು ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಆಸೆ ಮಾಡದಿರುವುದೇ ಸರಿ - ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲೋಭ ಅಕ್ಷಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೧೭೮

೯. ನಿರ್ಲೋಭಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ತಾನಾಗಿಯೇ ಹೋಗಿ ನೆಲಸುತ್ತಾಳೆ

ತ. ಅಱನಱಿನ್ದು ವೆ∴ಗಾ ವಱಿವುಡೈಯಾರ್ ಚ್ಚೇರು
ನ್ದಿಱನಱಿನ್ದಾಙ್ಗೇ ತಿರು

ಕ. ಧರ್ಮವರಿತು ಲೋಭಿಸದ ಅರಿವುಳ್ಳರಂ
ಸೇರುವಳು ತೆರನರಿದು ತಾನೆ ಸಿರಿದೇವಿ

ತೆರನರಿದು=ಹೋಗಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು. ಕಾಲ, ಸ್ಥಳ, ಸ್ಥಿತಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೭೯

೧೦. ಲೋಭದಿಂದ ನಾಶ; ನಿರ್ಲೋಭದಿಂದ ಜಯ

ತ. ಇಱಲೀನು ಮೆಣ್ಣಾದು ವೆ∴ಗಿನ್ ವಿಱಲೀನುಮ್
ವೇಣ್ಡಾಮೈಯೆನ್ನು ಙ್ಚೆರುಕ್ಕು

ಕ. ಅಳಿವನೀವುದು ಎಣಿಸದೆಯೆ ಅಳಿಪೆ
ಗೆಲವನೀವುದು ಅಳಿಪಮೆ ಎಂಬ ಸಂಪತ್ತು

ಹೆರರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಯಸಿದವರು ನಾಶವಾಗುತ್ತಾರೆ; ಬಯಸದವರು ಜಯಶಾಲಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ೧೮೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಹಿಂದಾಡದಿರುವುದು

೧. 'ಹಿಂದೆ ಆಡುವವನಲ್ಲ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು

ತ. ಅಱಙ್ಗೂಱಾ ನಲ್ಲ ಶೆಯಿನು ಮೊರುವನ್
ಪುಱಙ್ಗೂಱಾ ನೆನ್ರ ಲಿನಿದು
ಕ. ಧರ್ಮ ನುಡಿಯದನಾಗಿ ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿದರೂ
ಹಿಂದಾಡನಿವನೆಂಬುದಿನಿದು

ಧರ್ಮ ನುಡಿಯದನ್= 'ಧರ್ಮ' ಎಂಬ ಮಾತನ್ನೂ ಆಡದವನು. ಹಿಂದಾಡು=ಹಿಂದೆ+ಆಡು; ಒಬ್ಬನನ್ನು ಅವನು ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ದೂರು; ಚಾಡಿ ಹೇಳು.

ಧರ್ಮದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನೇ ಎತ್ತದೆ, ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿರುವ ಅಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೂ, ಒಬ್ಬರು ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದಾಗ ಹಿಂದುಗಡೆ ಅವರನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಆಡುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡದಿರಲಿ. ಯಾವ ಅಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, 'ಇವನು ಹಿಂದೆ ಆಡುವವನಲ್ಲ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಅವನಿಗೆ ಮೇಲುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ೧೮೧

೨. ಹಿಂದೆ ಹಳಿದು ಎದುರಿಗೆ ಹೊಗಳುವುದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟದು

ತ. ಅಱನೞೀಇ ಯಲ್ಲವೈ ಶೆಯ್ದಲಿ ಱ್ರೀದೇ
ಪುಱನೞೀಇ ಪ್ಪೊಯ್‌ತ್ತು ನಗೈ
ಕ. ಧರ್ಮವನಳಿದು ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡುವುದಕಿಂತಲೂ
ಹೊಲ್ಲದ್ದು ಹೊರಗಳಿದು ಹುಸಿನಗುವುದು

ಹೊರಗೆ+ಅಳಿದು=ಹಿಂದೆ ಹಾಳು ಮಾಡಿ, ಎಂದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಿನಿಂದ ಕೇಡು ಮಾಡಿ.

ಹಿಂದೆ ಹಳಿದು ಮುಂದೆ ಹೊಗಳುವುದು ಧರ್ಮವನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ ಪಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ೧೮೨

೩. ಹಾಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯುವುದು ಮೇಲು

ತ. ಪುಱಙ್ಗೂಱಿ ಪ್ಪೊಯ್ ತ್ತುಯಿರ್‌ವಾೞ್ದಲಿ ಱ್ಚಾದ
ಲಱಙ್ಗೂಱು ಮಾಕ್ಕ ನ್ದರುಮ್

ಕ. ಹಿಂದಾಡಿ ಹುಸಿದು
ಉಸಿರ್ಗೊಡಿ ಬಾಳುವುದಕಿಂತಲೂ
ಸಾಯುವುದು
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳೊರೆವ ಸಿರಿಯನೀಯುವುದು

ಎದುರಿಗೆ ಹೊಗಳಿ ಹಿಂದೆ ತೆಗಳುತ್ತ ಬಾಳುವುದು ಲೇಸಲ್ಲ. 'ಬದುಕಿದ್ದರೆ ತಾನೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು?' ಎಂದು ನೆನೆದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವುಳಿಯದಂತೆ ಸತ್ತುಹೋಗುವುದೇ ಮೇಲು. ಹಾಗೆ ಸತ್ತರೆ, ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಅವನಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಫಲವಾಗಿ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ- ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೧೮೩

೪. ಎದುರಿಗೆ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಆಡಿದರೂ ಹಿಂದೆ ಕೂಡದು

ತ. ಕಣ್ಣಿನ್ರು ಕಣ್ಣಱ ಚ್ಚೊಲ್ಲಿನು ಞ್ಜೊಲ್ಲಱ್ಕ
ಮುನ್ನಿನ್ರು ಪಿನ್ನೋಕ್ಕಾ ಚ್ಚೊಲ್
ಕ. ಕಣ್ಣೆದುರಲಿದ್ದು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೆ ನುಡಿದರೂ
ಎದುರಿಲ್ಲದಂದು
ಮುಂದುಗಾಣದ ನುಡಿಯನಾಡದಿರಲಿ

ಮುಂದುಗಾಣದ=ಮುಂದೆ ಏನಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಕಾಣದ, ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಮನಿಸದ.

ಯಾರ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅವರು ಎದುರಿಗಿದ್ದಾಗ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಆಡಿದರೂ ಆಡಬಹುದು. ಅವರು ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದಾಗ ಅವರಿವರೊಡನೆ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡಬಾರದು. ೧೮೪

೫. ಹಿಂದಾಡುವವನು ಧರ್ಮ ನುಡಿಯುವವನಲ್ಲ

ತ. ಅಱಞ್ಜೊಲ್ಲು ನೆಞ್ಜತ್ತಾನನ್ಮೈ ಪುಱಞ್ಜೊಲ್ಲುಮ್
ಪುನ್ಮೈಯಾ ಱ್ಕಾಣಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಧರ್ಮವನು ನುಡಿವ ಮನದವನಲ್ಲವೆಂಬುದು
ಚಾಡಿ ನುಡಿವವನ ಹುಲುತನದಿ ಕಾಣಲಹುದು

ಹುಲುತನ=ಅಲ್ಪತನ.

ಒಬ್ಬನು ಧರ್ಮಸಮ್ಮತವಾದ ಮಾತಾಡಿದರೂ ಅದು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಡಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದು, ಅವನು ಚಾಡಿ ನುಡಿಯುವ ಅಲ್ಪತನದಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೧೮೫

೬. ಹೆರರ ದೋಷವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಡುವವನ ದೋಷವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಆಡುತ್ತಾರೆ

ತ. ಪಿಱನ್ಪೞಿ ಕೂಱುವಾ ನ್ರನ್ಪೞಿಯುಳ್ಳು
ನ್ದಿಱನ್ರೆಱಿನ್ದು ಕೂಱಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಹೆರನ ಹಳಿವನು ಹಿಂದೆ ಆಡುವವನರಿಯಲಿ
ತನ್ನ ಹಳಿವುಗಳಲೂ ತೆರನರಿದು ಆಯ್ದಾದ್ದು
ಆಡುವರು ಎಂದು

ಪರರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಅವರು ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದಾಗ ಹಿಂದೆ ಆಡಿಕೊಂಡರೆ, ಹಾಗೆ ಆಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದ ಅವರು ಆ ಆಡಿಕೊಂಡವನ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅವುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ನೋವುಂಟುಮಾಡುವಂಥವನ್ನೇ ಆಯ್ದಾಯ್ದು ಅವನೆದುರಿಗೇ ಆಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಹಿಂದೆ ಆಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ತನ್ನನ್ನು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ೧೮೬

೭. ಬಿಡುನುಡಿಯಿಂದ ನಂಟರೂ ಅಗಲುತ್ತಾರೆ

ತ. ಪಗ ಚ್ಚೊಲ್ಲಿ ಕ್ಕೇಳಿರ್ ಪ್ಪಿರಿಪ್ಪರ್ ನಗ ಚ್ಚೊಲ್ಲಿ
ನಟ್ಪಾಡ ಱೇಱ್ರಾದವರ್
ಕ. ಬಿಡೆ ನುಡಿದು ನಂಟರನೂ ಅಗಲಿಪರು
ನಗೆ ನುಡಿದು ಕೆಳೆಬೆಳಸಲರಿಯದವರು

ಬಿಡೆ ನುಡಿದು - ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡಿ.

ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಹೊರಗಿನವರೂ ಗೆಳೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಆಡುವ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನಂಟರೂ ದೂರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ೧೮೭

೮. ತಮ್ಮವರನ್ನೇ ದೂರುವವರು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಬಿಡುವರೆ?

ತ. ತುನ್ನಿಯಾರ್ ಕುಱ್ರಮು ನ್ದೂಱ್ರು ಮರಬಿನಾ
ರೆನ್ನೈ ಗೊ ಲೇದಿಲಾರ್ ಮಾಟ್ಟು
ಕ. ಕೂಡಿದರ ಕುಂದನೂ ತೂರಿಡುವ ಗುಣದವರು
ಅದೇನ ಮಾಡುವರೊ ಹೆರವರಲ್ಲಿ!

ಕೂಡಿದರು - ತಮ್ಮೊಡನೆ ಒಂದುಗೂಡಿದವರು ; ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವವರು ; ಸಂಬಂಧಿಗಳು. ತೂರಿಡುವ - ಸಿಕ್ಕಾಬಟ್ಟೆ ಹರಡುವ.

ತಮ್ಮೊಡನೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಗಾಢಸಂಬಂಧಿಗಳ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಿ ಸಿಕ್ಕಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಗುವಂತೆ ಹಿಂದೆ ಆಡಿಕೊಂಡು ಹರಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳವರು ಬೇರೆಯವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ತಾನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೊ! ಎಂದರೆ, ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ೧೮೮

೯. ಚಾಡಿಕಾರ ಭೂಮಿಗೂ ಹೊರೆ

ತ. ಅಱನೋಕ್ಕಿ ಯಾಱ್ರುಙ್ಗೊಲ್ ವೈಯ ಮ್ಪುಱನೋಕ್ಕಿ
ಪ್ಪುನ್ಶೊಲುರೈಪ್ಪಾ ನ್ಪೊಱೈ
ಕ. ತನ್ನ ಧರ್ಮವಿದೆಂದು ತಾಳ್ವುದಲ್ಲವೆ ಭೂಮಿ
ಹೊರ ನೋಡಿ ಹುಲುಸೊಲ್ಲನೊರೆವವನ ಹೊರೆಯ

ಹೊರನೋಡಿ=ಇದು ಹೊರಗು, ಕುರಿತವನು ಎದುರಿಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು. ಹುಲುಸೊಲ್ಲು=ಅಲ್ಪವಾದ ಮಾತು; ಕೀಳು ಮಾತು, ನಿಂದೆ.

'ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಾಳುವುದು ತನ್ನ ಧರ್ಮ' ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಭೂಮಿ ಚಾಡಿಕಾರನನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅವನನ್ನು ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಚಾಡಿಕಾರ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಭೂಮಿಗೆ ಹೊರೆ - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೧೮೯

೧೦. ತಮ್ಮ ದೋಷವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಂಡರೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸಿದ್ಧ

ತ. ಏದಿಲಾರ್ ಕುಱ್ರಮ್ಬೋಱ್ರಙ್ಗುಱ್ರಙ್ಗಾಣ್ಗಿಱ್ ಪಿ
ಱ್ರೀದುಣ್ಡೋ ಮನ್ನುಮುಯಿರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಅನ್ನಿಗರ ಕುಂದುಗಳನೆಂತಂತೆ
ತಮ್ಮ ಕುಂದುಗಳನೂ ಕಾಣ್ಬರಾದರೆ
ಕೇಡುಂಟೊ ತಮ್ಮ ನೆಲೆಯುಸಿರ್ಗೆ?

ನೆಲೆಯುಸಿರು=ಶಾಶ್ವತವಾದ ಜೀವ, ಆತ್ಮ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕಾಣುವಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಅವನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು -ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೯೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಫಲವಿಲ್ಲದವನ್ನು ಆಡದಿರುವುದು

೧. ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಆಡುವವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಗುರವಾಗುವವನು

ತ. ಪಲ್ಲಾರ್ ಮುನಿಯ ಪ್ಪಯನಿಲ ಶೊಲ್ಲುವಾನ್
ಎಲ್ಲಾರು ಮೆಳ್ಳಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಹಲವರೂ ಹೇಸುವೊಲು
ಫಲವಿರದ ಮಾತುಗಳನಾಡುವನ
ಎಲ್ಲರೂ ಎಳ್ಳೆಣಿಪರು

ಫಲವಿಲ್ಲದ ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಅಂಥವನನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಹೇಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನರಿತು ಉಳಿದವರೂ ಅವನನ್ನು ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಡುವವನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಗುರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ೧೯೧

೨. ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಡುವುದು ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಅಹಿತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೇಡು

ತ. ಪಯನಿಲ ಪಲ್ಲಾರ್ ಮುಱ್ಚೊಲ್ಲ ನಯನಿಲ
ನಟ್ಟಾರ್‌ಗಟ್ಚೆಯ್ದಲಿಱ್ಱೀದು
ಕ. ಫಲವಿಲ್ಲದುವನು ಹಲವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದು
ನಯವಿಲ್ಲದುವನು ಗೆಳೆಯರಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೇಡು

ನಯವಿಲ್ಲದುವು=ಹಿತಕರವಲ್ಲದವು; ಜುಗುಪ್ಸೆ ಹುಟ್ಟಿಸುವಂಥವು. ೧೯೨

೩. ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಡುವವನು ನಯವಿಲ್ಲದವನು

ತ. ನಯನಿಲ ನೆನ್ಬದು ಶೊಲ್ಲುಮ್ ಪಯನಿಲ
ಪಾರಿ ತ್ತು ರೈ ಕ್ಕು ಮುಱೈ
ಕ. ನಯವಿಲ್ಲದವನಿವನು ಎಂಬುದನು ಹೇಳುವುದು
ಫಲವಿಲ್ಲದುವನು ಬಿತ್ತರಿಸಿ ನುಡಿವ ಮಾತು

ಫಲವಿಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತ ಹೋದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವನು ನಯವಿಲ್ಲದವನೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಮಾತೇ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ನಯವಿಲ್ಲದವನು=ನೀತಿಯಿಲ್ಲದವನು - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೯೩

೪. ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮಾತು ನಲ್ಮೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತದೆ

ತ. ನಯನ್ ಶಾರಾ ನನ್ಮೈಯಿ ನೀಕ್ಕುಮ್ ಪಯನ್‌ಶಾರಾ
ಪ್ಪಣ್ಬಿಲ್ ಶೊಱ್ಪಲ್ಲಾ ರಗತ್ತು
ಕ. ನಯಗೊಳದು ನಲ್ಮೆಯಿಂದತ್ತತ್ತ ನೀಗಿಪುದು
ಫಲಗೊಳದ ಗುಣವಿರದ ಮಾತ ಹಲರೆಡೆ ನುಡಿವುದು

ನಲ್ಮೆ=ಒಳ್ಳೆಯತನ; ಶ್ರೇಯಸ್ಸು.

ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಗುಣವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹಲವರೊಡನೆ ಆಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಆಡುವವನು ನಯವುಳ್ಳವನಾಗಲಿ ನಲ್ಮೆಯುಳ್ಳವನಾಗಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀತಿಯಿಲ್ಲದವನಾಗಿ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನಿಂದ ದೂರವಾಗುತ್ತಾನೆ. ೧೯೪

೫. ಅದರಿಂದ ಯೋಗ್ಯರ ಯೋಗ್ಯತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ಶೀರ್ಮೈ ಶಿಱಪ್ಪೊಡು ನಿಙ್ಗುಮ್ ಪಯನಿಲ
ನೀರ್ಮೈಯುಡ್ಯೈಯಾರ್ ಶೊಲಿನ್
ಕ. ನಲ್ಮೆ ಮೇಲ್ಮೆಗಳೊಡನೆ ತಾವೋಡಿ ಹೋಗುವುವು
ಫಲವಿಲ್ಲದುವನು ನಲ್ನಡೆಯವರು ನುಡಿಯೆ

ನಲ್+ನಡೆಯವರು=ಒಳ್ಳೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರು.

ಒಳ್ಳೆಯವರು ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರ ಘನತೆಯೂ ಗಣ್ಯತೆಯೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೫

೬. ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನಾಡುವವನು ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ; ಬರಿ ಹೊಟ್ಟು

ತ. ಪಯನಿಲ್ ಶೊಱ್ಪಾರಾಟ್ಟುವಾನ್ಯೈ ಮಗನೆನಲ್
ಮಕ್ಕಟ್ಪದಡಿ ಯೆನಲ್
ಕ. ಫಲವಿರದ ಮಾತುಗಳ ಕೊಂಡಾಡುತಿರುವವನ
ಮನುಜನೆನಲಾಗದು;
ಮನುಜರಲಿ ಹೊಟ್ಟು ಎನಲಹುದು

ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವೇ ತಿರುಳು. ಫಲವಿಲ್ಲದ ಮಾತಾಡುವವನಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಒಳಗೆ ತಿರುಳಿಲ್ಲದ ಜಳ್ಳು ಕಾಳಿನಂತೆ. ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಮನುಷ್ಯ, ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಿದರೆ ಕೇವಲ ನಿಸ್ಸಾರವಾದವನು. ೧೯೬

೭. ನಯವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಆಡಿದರೂ ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಆಡಬಾರದು

ತ. ನಯನಿಲ ಶೊಲ್ಲಿನುಞ್ಶೊಲ್ಲುಗ ಶಾನ್ರೋರ್
ಪಯನಿಲ ಶೊಲ್ಲಾಮೈ ನನ್ರು

ಕ. ನಯವಿಲ್ಲದುವನು ತಾವಾಡಿದರೂ ಆಡಲಿ
ಸಂಪನ್ನರು
ಫಲವಿಲ್ಲದುವನಾಡದಿಹುದೆ ಲೇಸು

"ಆಡಿದರೂ ಆಡಲಿ" ಎಂದದ್ದರಿಂದ, "ಅವರು ಆಡುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದು ಸೂಚಿತವಾಯಿತು - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೧೯೭

೮. ಅರಿತವರು ಅಲ್ಪಫಲದ ಮಾತನ್ನು ಆಡುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಅರುಮ್ಬಯ ನಾಯು ಮಱಿವಿನಾರ್ ಶೊಲ್ಲಾರ್
ಪೆರುಮ್ಬಯ ನಿಲ್ಲಾದ ಶೊಲ್

ಕ. ಅರುಮೆ ಫಲಗಳನಾಯುವರಿವುಳ್ಳರಾಡರು
ಹಿರಿಯ ಫಲವಿಲ್ಲದ ನುಡಿಯ

ಅರುಮೆ ಫಲ=ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹು ಕಷ್ಟವಾದ, ದುರ್ಲಭವಾದ ಫಲ; ಮೋಕ್ಷ ಮುಂತಾದ್ದು.

ಅರಿವುಳ್ಳವರು ಮಹಾಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವರೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಪಫಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಷ್ಫಲವಾದವನ್ನು ಆಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ೧೯೮

೯. ತಿಳಿದವರು ವ್ಯರ್ಥವಾದ ಮಾತನ್ನು ಮರೆತೂ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಪೊರುಡೀರ್ನ್ದ ಪೊಚ್ಚಾನ್ದು ಞ್ಶೊಲ್ಲಾರ್ ಮರುಡೀರ್ನ್ದ
ಮಾಶಱು ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್

ಕ. ಹುರುಳಿಲ್ಲದುವ ತಾವು ಮರೆತಾದರೂ ಆಡರು
ಮರುಳಿರದ ಮಾಸಳಿದ ಕಾಣ್ಕೆಯವರು

ಮರುಳು=ಮೋಹ, ಅಜ್ಞಾನ. ಇದು 'ಅರುಳ್' ಪದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಅರ್ಥವುಳ್ಳದ್ದು. ಅರುಳಿಲ್ಲದ್ದೇ ಮರುಳಾಗುವುದು. ಮಾಸು=ಕೊಳೆ, ದೋಷ. ಮಾಸಳಿದ=ದೋಷ ನಾಶವಾದ. ಕಾಣ್ಕೆಯವರು=ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಂಡವರು, ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು (ಕಾಣ್ಕೆ=ನೋಟ, ಸತ್ಯದರ್ಶನ).

ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಆಡದಿರುವುದರಿಂದ ಮೋಹ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ ಗೋಚರವಾಗುವುದೆಂಬ ಸೂಚನೆ ತೋರಿಬರುತ್ತದೆ. ೧೯೯

೧೦. ಫಲವುಳ್ಳ ಮಾತನ್ನಾಡಬೇಕು; ನಿಷ್ಫಲವಾದ್ದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು

ತ. ಶೊಲ್ಲುಗ ಶೊಲ್ಲಿಱ್ ಪಯನುಡೈಯ ಶೊಲ್ಲಱ್ಕ
ಶೊಲ್ಲಿಱ್ ಪಯನಿಲಾ ಚ್ಚೊಲ್

ಕ. ನುಡಿಯುವುದು ನುಡಿಗಳಲಿ ಫಲವುಳ್ಳ ನುಡಿಗಳಂ
ನುಡಿಯಲಾಗದು ನುಡಿಗಳಲಿ ಫಲವಿರದ ನುಡಿಯಂ ೨೦೦

* * *

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆದರುವುದು

೧. ದುಷ್ಟರು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ; ಸಜ್ಜನರು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ

ತ. **ತೀವಿನೈಯಾ ರಞ್ಜಾರ್ ವಿಱುಮಿಯಾ ರಞ್ಜುವರ್**
ತೀವಿನೈ ಯೆನ್ನು ಞ್ಜೆರುಕ್ಕು

ಕ. ಕೆಡುಗೈಮೆಯವರಂಜರು ಮೇಲಾದರಂಜುವರು
ಕೆಡುಗೈಮೆಯೆಂಬ ಸೊಕ್ಕಂ

ಕೆಡುಗೈಮೆ=ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ. ಕೆಡುಗೈಮೆಯವರು=ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು; ದುಷ್ಟರು. ಸೊಕ್ಕು - ಗರ್ವ; ಮೋಹ.

ದುಷ್ಕಾರ್ಯ ಮಾಡಿ ಮೋಹಗೊಂಡವರು ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ; ಸದಾಚಾರವುಳ್ಳ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಹೆದರುತ್ತಾರೆ. ೨೦೧

೨. ಬೆಂಕಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆದರಬೇಕು

ತ. **ತೀಯವೈ ತೀಯ ಪಯತ್ತಲಾ ಱ್ರೀಯವೈ**
ತೀಯಿನುಮ ಞ್ಜಪ್ಪಡುಮ್

ಕ. ಕೆಟ್ಟುವು ಕೆಟ್ಟುವನು ಫಲಿಸುವದರಿಂದ
ಕೆಟ್ಟುವನು ಬೆಂಕಿಗಿಂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಅಂಜಬೇಕು

ಒಬ್ಬನು ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ತನಗೆ ಸುಖ ಬರುವುದೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ. ಆದರೆ, ಆ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅವನೆಣಿಸಿದಂತೆ ಸುಖ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ದುಃಖವೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಕರ್ಮ ಬೆಂಕಿಯ ಹಾಗೆ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಕಿ ತನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಸುಡುತ್ತದೆ; ತಾನಾಗಿಯೇ ಅವನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸುಡಲಾರದು; ಎಂದೋ ಮುಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದೋ ಸುಡಲಾರದು. ದುಷ್ಕರ್ಮವಾದರೋ, ಅವನು ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲೂ ಅವನನ್ನು ದುಃಖಕ್ಕೀಡು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹೆದರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆದರಬೇಕು. ೨೦೨

೩. ಹಗೆಗಳಿಗೂ ಕೆಡುಕು ಮಾಡಬಾರದು

ತ. **ಅಱಿವಿನುಳೆಲ್ಲಾ ನ್ದಲೈಯೆನ್ಬತೀಯ**
ಶೆಱುವಾರ್ಕ್ಕು ಞ್ಜೆಯ್ಯಾ ವಿಡಲ್

ಕ. ಅರಿವಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೇಲರಿವು ಎನ್ನುವರು
ತಮ್ಮ ಹಗೆಗಳಿಗೂ
ಕೆಟ್ಟುವನು ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದು

ತಮಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ತಾವೂ ಕೇಡು ಮಾಡುವುದು ಲೋಕಸ್ವಭಾವ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದೂ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ದ್ವೇಷವಿಟ್ಟು ಹಿಂಸೆಮಾಡುವ ಶತ್ರುಗಳಿಗೂ ತಾವು ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಅಂಥ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದು ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರುವಾಗಲೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಶತ್ರುಗಳಿಗೂ ಕೇಡು ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವವರು ಶ್ರೇಷ್ಠರು. ಹಾಗೆ ಬಿಡುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅರಿವಿನ ಫಲ. ೨೦೩

೪. ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡೆಣಿಸಿದರೆ ತನಗೇ ಕೇಡು

ತ. **ಮಱನ್ದುಮ್ ಪಿಱನ್ಗೇಡು ಶೂಱಱ್ಕ ಶೂಱಿನ್**
ಅಱಞ್ಜೂಱು ಞ್ಜೂಱ್ನ್ದವ ನ್ಗೇಡು

ಕ. ಮರೆತೂ ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡೆಣಿಸಲಾಗದು
ಎಣಿಸಿದರೆ
ಧರ್ಮವೆಣಿಸುವುದೆಣಿಸಿದವನ ಕೇಡಂ

ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡು ಬಗೆದರೆ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಹಾಗೆ ನೆನೆದವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಅವನಿಗೇ ಕೇಡಾಗುತ್ತದೆ. ತಾನೆಣಿಸಿದಂತೆ ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ತಾನು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ ಕೇಡಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮರೆತಾದರೂ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಬಾರದು; ಮಾಡಲು ನೆನೆಯಲೂ ಬಾರದು. ೨೦೪

೫. ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆಂದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತೂ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೇ

ತ. **ಇಲನೆನ್ರು ತೀಯವೈ ಶೆಯ್ಯಱ್ಕ ಶೆಯ್ಯಿನ್**
ಇಲನಾಗು ಮಱ್ರು ಮ್ಪೆಯರ್ತ್ತು

ಕ. ಇಲ್ಲದವನೆಂದು ಕೆಟ್ಟುವನು ಮಾಡಲಾಗದು
ಮಾಡಿದರೆ
ಇಲ್ಲದವನೇ ಆಗಿಬಿಡುವನಾ ಬಳಿಕ

ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪರಿಹಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೆ, ಧನದ ಜೊತೆಗೆ ಗುಣವೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ; ಆಚಾರವೂ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಧನಹಾನಿ, ಗುಣಹಾನಿ, ಆಚಾರಹೀನತೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ೨೦೫

೬. ತನಗೆ ಪೀಡೆ ಬೇಡವೆಂಬವನು ಪರರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡದಿರಲಿ

ತ. ತೀಪ್ಪಾಲ ತಾನ್ಪಿಱರ್ಗ್ಗ ಟ್ಚೆಯ್ಯಱ್ಕ ನೋಯ್‌ಪ್ಪಾಲ
ತನ್ನೈ ಯಡಲ್ವೇಣ್ಡಾದಾನ್
ಕ. ಕೇಡುಪಾಲಾದುವನು ಹೆರರಲ್ಲಿ ತಾನೆಣಿಸಲಾಗದು
ನೋವುಪಾಲಾದುವು ತನ್ನ ಪೀಡಿಸಬೇಡದವನು

ಕೇಡುಪಾಲಾದುವು - ಕೇಡು ಎಂಬ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರತಕ್ಕವು; ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳು, ಕೇಡುಗಳು. ನೋವುಪಾಲಾದುವು - ನೋವುಂಟುಮಾಡತಕ್ಕವು, ಸಂಕಟಗಳು; ಪಾಪಗಳು.

'ತನಗೆ ಮುಂದೆ ಪೀಡೆಯುಂಟುಮಾಡುವವು ಬೇಡ' ಎಂದು ಬಯಸುವವನು ತಾನು ಬೇರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದುಂಟುಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.

ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೆ ತಾನು ದುಃಖದಲ್ಲಿ ನೋವು ಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೨೦೬

೭. ದುಷ್ಕರ್ಮವೆಂಬ ಹಗೆ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ

ತ. ಎನೈಪ್ಪಗೈ ಯುಱ್ಱಾರು ಮುಯ್ವರ್ ವಿನೈಪ್ಪಗೈ
ವೀಯಾದು ಪಿನ್‌ಶೆನ್ರಡುಮ್
ಕ. ಎಂಥ ಹಗೆಯುಳ್ಳವರೂ ಬದುಕುವರು
ಗೈಮೆಹಗೆ ಅಳಿಯದೆ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಕೊಲ್ಲುವುದು

ಗೆಯ್ಮೆ=ಕೆಲಸ, ಕರ್ಮ. ಗೆಯ್ಮೆಹಗೆ-ಕರ್ಮವೆಂಬ ಶತ್ರು, (ಇಲ್ಲಿ) ದುಷ್ಕರ್ಮ. ಕೊಲ್ಲುವುದು - (ಇಲ್ಲಿ) ಪೀಡಿಸುತ್ತದೆ; ಹಿಂಸಿಸುತ್ತದೆ.

ಎಂಥೆಂಥ ಶತ್ರುಗಳಿಂದಲಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕಬಹುದು. ತಾನು ಮಾಡಿದ ದುಷ್ಕರ್ಮದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದು, ಮಾಡಿದವನನ್ನು ಬೆನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಹೋಗಿ ಹೊಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತದೆ. ದುಷ್ಕರ್ಮದಂಥ ಶತ್ರು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ೨೦೭

೮. ಹೆರರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಿದವನು ತಾನೇ ಕೆಡುವುದು ಸ್ವತಃಸಿದ್ಧ

ತ. ತೀಯವೈ ಶೆಯ್ದಾರ್ ಕೆಡುದ ನಿೞಱನ್ನೈ
ವೀಯಾ ದಡಿಯುಱೈನ್ದಱ್ಱು
ಕ. ಕೆಟ್ಟುವನು ಗೈದವರು ಕೆಡುವದು
ನೆಳಲ್ ತನ್ನ ಬಿಟ್ಟೋಡದೆ
ಅಡಿಯೆಡೆಯೆ ನೆಲಸಿದಂತೆ

ಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಪಮಾನದಿಂದ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ತಮ್ಮ ನೆರಳಿದ್ದಂತೆ. ಬೆಳಕಿಲ್ಲದಾಗ, ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಅದು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ; ಯಾವುದಾದರೂ ಬೆಳಕು ಬಿದ್ದರೆ ಆ ಕೂಡಲೇ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕರ್ಮವು ಪಕ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವವರೆಗೂ ಮರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಗೋಚರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಕ್ವಕಾಲ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ರೂಪುಗೊಂಡು ತನ್ನ ದುಷ್ಫಲವನ್ನು ಕಾಣಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ವೇಳೆ ನೆರಳು ನಿಡಿದಾಗಿ ದೂರ ಹೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಆಗಲೂ ಅಡಿಯನ್ನು (ತನ್ನ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಬಳಿಯನ್ನು) ಬಿಟ್ಟಿರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಕರ್ಮವೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ತೊಲಗಿ ಹೋದಂತೆ ತೋರಿದರೂ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರಕ್ಕೂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಹೋಗಿ ಜೀವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ಉಪಮಾನದಿಂದ ಈ ಯೆರಡು ಭಾವಗಳೂ ಹೊಳೆಯುತ್ತವೆ. ೨೦೮

೯. ಆತ್ಮಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಯಸುವವನು ಪರರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೇಡು ಮಾಡದಿರಲಿ

ತ. ತನ್ನೈ ತ್ತಾನ್ ಕಾದಲನಾಯಿ ನೆನೈತ್ತೊನ್ರು
ನ್ದುನ್ನಱ್ಕ ತೀವಿನೈ ಪ್ಪಾಲ್
ಕ. ತನ್ನ ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿಸುವನಾದರೆ
ಕೆಡುಗೈಮೆ ಪಾಲಿನಲಿ ಸೇರಿದುವ
ನೆನಿತೊಂದನೂ ಮಾಡದಿರಲಿ

ಎನಿತೊಂದನೂ=ಎಷ್ಟೊಂದನ್ನೂ. ಎಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪವನ್ನಾದರೂ.

ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೇಡುಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ತನಗೇ ಕೇಡಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಇದು ಹಿಂದೆಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪರರಿಗೆ ಕೇಡುಂಟು ಮಾಡಿ ಆ ಮೂಲಕ ತನ್ನನ್ನೇ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಬೀಳಿಸುವ ಕೆಟ್ಟಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತನ್ನಲ್ಲಿ ತನಗೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಯಾವನೊಬ್ಬನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ತನಗೇ ತೊಂದರೆ ತರುವ ಪರಪೀಡೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಬಾರದು. ೨೦೯

೧೦. ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡದವನಿಗೆ ಕೇಡೆಂಬುದೇ ಇಲ್ಲ

ತ. ಅರುಙ್ಗೇಡ ನೆನ್ಬದಱಿಗ ಮರುಙ್ಗೋಡಿ
ತ್ತೀ ವಿನೈ ಶೆಯಾ ನೆನಿನ್
ಕ. ಕೇಡು ದುರ್ಲಭವೆಂಬುದರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ತನಗೆ
ಮಾರ್ಗವನು ತೊರೆದೋಡಿ ಕೆಡುಗೈಮೆಯೆಸಗನೆನಲು

ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿರುವವನಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೇಡಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨೧೦

* * *

ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ನಡೆವಳಿಯರಿಯುವುದು

(ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ 'ಲೋಕದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನರಿಯುವುದು' ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇದರಲ್ಲಿ 'ಉಪಕಾರ'ದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ)

೧. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಪಕಾರವನ್ನ ಬಯಸಬಾರದು

ತ. ಕೈಮ್ಮಾಱು ವೇಣ್ಡಾ ಕಡಪ್ಪಾಡು ಮಾರಿ ಮಾ
ಟ್ಟೆನ್ನಾಱ್ಱುಙ್ಗೊಲ್ಲೋ ವುಲಗು
ಕ. ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಪಕಾರವನು ಬೇಡದುಪಕಾರ
ಮುಗಿಲ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವೇನೆಸಗಬಲ್ಲುದೋ ಲೋಕ

ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವವರು ಅದು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು; ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು ಬಯಸಬಾರದು; ಮೇಘ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರವನ್ನು ಬಯಸದೆಯೇ ಮಳೆ ಸುರಿಸುವಂತೆ. ೨೧೧

೨. ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಸಂಪತ್ತು ಸಫಲ

ತ. ತಾಳಾಱ್ಱಿ ತ್ತನ್ದ ಪೊರುಳೆಲ್ಲಾ ನ್ದಕ್ಕಾರ್‍ಕ್ಕು
ವೇಳಾಣ್ಮೈ ಶೆಯ್ದಱ್ಪೊರುಟ್ಟು
ಕ. ದುಡಿದುಡಿದು ತಂದ ತಂಪತ್ತೆಲ್ಲ
ತಕ್ಕವರಿಗುಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಕೆ

ಯೋಗ್ಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದೇ ಆ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಫಲ. ಕೇವಲ ತಾವೇ ಅನುಭವಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಇಟ್ಟು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಅಲ್ಲ. ೨೧೨

೩. ಉಪಕಾರದಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ

ತ. ಪುತ್ತೇೞುಲಗತ್ತು ಮೀಣ್ಡುಮ್ ಪೆಱಲರಿದೇ
ಯೊಪ್ಪುರವಿನಲ್ಲ ಪಿಱ
ಕ. ದೇವಲೋಕದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಯಲರಿದಹುದು
ಉಪಕಾರದಂಥ ಬೇರೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳನು

ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದು ಬಹು ಮೇಲಾದ ಕೆಲಸ. ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ.

"ಕೊಡುವವರೂ ಬೇಡುವವರೂ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯವರಾದ್ದರಿಂದ ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅರಿದಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಪ್ಪುವಂಥದು ಇದರ ಹಾಗೆ ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅರಿದಾಯಿತು" - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೧೩

೪. ಲೋಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುವವನು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆಯೇ

ತ. ಒತ್ತಮಱಿವಾ ನುಯಿರ್ ವಾೞ್ವಾನ್ ಮಱ್ಱೈಯಾನ್
ಶೆತ್ತಾರುಳ್ ವೈಕ್ಕಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಹೊಂದು ನಡೆಯರಿವವನು ಉಸಿರ್ಗೂಡಿ ಬಾಳುವವ
ನುಳಿದವನು ಸತ್ತವರೊಳಿಡಪಡುವನು

ಉಸಿರ್ಗೂಡಿ=ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಸೇರಿ, ಜೀವಸಹಿತ. ಉಳಿದವನು=ಹೊಂದು ನಡೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದವನು.

ಲೋಕದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ನಡೆಯುವವನೇ 'ಬದುಕಿರುವವನು'ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಲೋಕಾಚಾರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆಯುವವನು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆಯೇ ಸರಿ.

"ಇದರಿಂದ, ಲೋಕನಡೆ ತಪ್ಪುವುದು ವೇದನಡೆ ತಪ್ಪುವುದರಂತೆ ಪರಿಹಾರ ಮಾರ್ಗ (=ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ) ವುಳ್ಳದ್ದಲ್ಲ - ಎಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು" - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೧೪

೫. ಉದಾರಿಯ ಐಶ್ವರ್ಯ ಊರ ಕೆರೆ ತುಂಬಿದಂತೆ

ತ. ಊರುಣಿ ನೀರ್‍ನಿಱೈನ್ದಱ್ಱೇ ಯುಲಗವಾಮ್
ಪೇರಱಿವಾಳನ್ರಿರು
ಕ. ಊರ ಕೆರೆ ನೀರ್ದುಂಬಿದಂತಹುದು
ಲೋಕನಡೆಯನು ಮೆಚ್ಚಿ ನಡೆವ
ಹಿರಿಯರಿವು ತುಂಬಿದನಲುಳ್ಳ ಸಂಪತ್ತು

ಲೋಕದ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಜ್ಞಾನಿಯ ಸಂಪತ್ತು ಊರಿನ ಕೆರೆ ನೀರು ತುಂಬಿ ನಿಂತಂತೆ.

ಪಶು ಪಕ್ಷಿ ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನೀರು ಕುಡಿದು ತೃಪ್ತಿ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆರೆ ಹೇಗೆ ಎಲ್ಲರ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಲೋಕದ ನಡೆವಳಿಯನ್ನು ಬಲ್ಲವನು ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನೀರು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ; ತಾನೂ ಬಹುಕಾಲ

ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂಡದೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕಡೆ ಗುಂಡಿ ಗೊಟರುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ, ಹಾಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಒದಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಬಹುಕಾಲ ನಿಲ್ಲುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅದಲ್ಲದೆ, ಕೆಸರುಕೊಚ್ಚೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ತೊಂದರೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡ. ಅದು ಉದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ಅರಿತವನಲ್ಲಿ ನಿಂತರೆ ಲೋಕಕ್ಕೇ ಉಪಕಾರ; ಬೇರೆ ಕಡೆ ನಿಂತರೆ ಅಪಕಾರ-ಎಂದೂ ಸೂಚನೆ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ೨೧೫

೬. ಊರಿನ ನಡುವೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮರ ಹಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಂತೆ

ತ. ಪಯನ್ಮರ ಮುಳ್ಳೂರ್ ಪ್ಪೞುಱ್ಱಾ ಱ್ಚೆಲ್ವ
ನಯನುಡೈಯಾನ್ಗ ಟ್ಪಡಿನ್

ಕ. ಹಣ್ಣು ಮರ ನಡುವೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಬಿಟ್ಟಂತೆ
ಸಂಪತ್ತು ನಯವುಳ್ಳನಲಿ ನಿಲ್ವುದಾಗೆ

ನಿಲ್ವುದಾಗೆ=ನಿಲ್ಲುವುದಾದರೆ, ನಿಂತರೆ.

ಅದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. 'ಹಣ್ಣುಮರ' ಎಂಬುದು ಇತರರಿಗೆ ಒದಗುವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನೂ, 'ಹಣ್ಬಿಟ್ಟಂತೆ' ಎಂಬುದು ದರಿದ್ರನಾಗದೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದನ್ನೂ, 'ನಡುವೂರೊಳ್' ಎಂಬುದು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತಿರುವುದನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಊರ ಕೆರೆ ನೀರು ತುಂಬಿದ ಹಾಗೆ - ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ಉಪಮಾನದಿಂದ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉಪಕಾರಿಯ ಸಿರಿ ಊರಿಗೆಲ್ಲ ವಿನಿಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೨೧೬

೭. ಯೋಗ್ಯನ ಸಂಪತ್ತು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ

ತ. ಮರುನ್ದಾಗಿ ತ್ತಪ್ಪಾ ಮರತ್ತಱ್ಱಾ ಱ್ಚೆಲ್ವಮ್
ಪೆರುನ್ದಗೈಯಾನ್ಕ ಟ್ಪಡಿನ್

ಕ. ಮದ್ದಾಗಿ ತಪ್ಪದಾ ಮರದಂತೆ ಸಂಪತ್ತು
ಹಿರಿಯ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳನಲ್ಲಿ ನಿಲಲು

"ತಪ್ಪುವುದೆಂದರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದಾಗಲಿ, ಮರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಾಗಲಿ, ಬೇಕಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಬೇರೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಫಲವಾಗದೆ ಹೋಗುವುದು" - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದೇ ತನ್ನ ಶೀಲವಾಗಿರುವವನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ನೆಲೆಸಿದರೆ, ಅದು ಬೇರಿನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚಿಗುರಿನವರೆಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಗವೂ ರೋಗವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಔಷಧಿಯಾಗಿರುವ ಮರದಂತೆ ಸರ್ವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸಲು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸರ್ವ ಸುಲಭವಾದ ಆ ಔಷಧಿಯಿಂದ ರೋಗಪರಿಹಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿರುವಂತೆ, ಉಪಕಾರಶೀಲನ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಬಹು ಸುಲಭವಾಗಿಯೂ ದೊರತೇ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ೨೧೭

೮. ಕರ್ತವ್ಯ ತಿಳಿದವರು ಕಷ್ಟ ಬಂದಾಗಲೂ ಉಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಇಡನಿಲ್ ಪರುವತ್ತು ಮೊಪ್ಪುರವಿ ಱ್ಕೊಲ್ಲಾರ್
ಕಡನಱಿ ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್

ಕ. ಎಡೆಯಿರದ ಕಾಲದಲೂ ಉಪಕಾರಕಂಜರು
ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನರಿತ ಕಾಣ್ಕೆಯುಳ್ಳವರು

ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನೆಂಬುದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರು ಸಂಪತ್ತು ಕುಗ್ಗಿಹೋಗುವುದೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಪರೋಪಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ ಹಿಂಜರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ೨೧೮

೯. ಉಪಕಾರಶೀಲ ದರಿದ್ರನಾಗುವುದು ಚಿಂತೆಗೆ ದಾರಿ

ತ. ನಯನುಡೈಯಾ ನಲ್ಗೂರಣನ್ದಾನಾದಲ್ ಶೆಯುನೀರ
ಶೆಯ್ಯಾದಮೈಗಲಾ ವಾಱು

ಕ. ನಯವುಳ್ಳವನು ತಾನು ಬಡವನಾಗುವುದು
ಮಾಡಬೇಕಾದುವನು ಮಾಡದೆಯೆ
ನೋವಡೆವ ದಾರಿ

ಇತರರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೇ ಉಪಕಾರಿಯ ಸ್ವಭಾವ. ಪರೋಪಕಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಬಿಡುವವನಲ್ಲ. ಅದು ಬಿಡಲಾಗದ, ನಿತ್ಯವೂ ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಧರ್ಮವೆಂದು ಅವನ ನಿಶ್ಚಯ. ಅಂಥವನಿಗೆ ಬಡತನ ಬಂದರೆ, ಆಗ ಅವನು ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಆಹಾರಾದಿ ಭೋಗ್ಯವಸ್ತುಗಳು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಥೆಪಡುವುದಿಲ್ಲ. 'ನಿತ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಪರೋಪಕಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ' ಎಂದು ವ್ಯಥೆಪಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಅವನಿಗೆ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗದ ಚಿಂತೆ ೨೧೯

೧೦. ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೇಡಾದರೂ ಅದು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ

ತ. ಒಪ್ಪುರವಿನಾಲ್ ವರು ಱ್ಗೇಡೆನಿ ನ.:. ದೊರುವನ್
ವಿಱ್ರು ಕ್ಕೋಟ್ಟಕ್ಕ ದುಡೈತ್ತು

ಕ. ಉಪಕಾರದಿಂದ ಬರುವುದು ಕೇಡು ಎಂದರೂ
ತನ್ನನೇ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳಲದು ತಕ್ಕುದಹುದು

ತನ್ನನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಾದರೂ ಪರೋಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಪರೋಪಕಾರದಿಂದ ಕೆಡುವುದು ಕೇಡಲ್ಲ; ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಇಲ್ಲಿ 'ಕೇಡು' ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ, 'ಪುರುಳ್ಗೇಡು' (=ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಕೇಡು, ಧನಹಾನಿ) ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರು ಅರ್ಥಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಿತಿಗೊಳಿಸದೆ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕೇಡುಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಈ ಪದವನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಹೊಂದುತ್ತದೆ.

"ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಮಿದಂ ಶರೀರಂ"

"ಶ್ಲೋಕಾರ್ಧೇನ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಯದುಕ್ತಂ ಗ್ರಂಥಕೋಟಿಭಿಃ
ಪರೋಪಕಾರಃ ಪುಣ್ಯಾಯ ಪಾಪಾಯ ಪರಪೀಡನಂ" ೨೨೦

✥ ✥ ✥ ✥ ✥ ✥

ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಈವುದು(=ದಾನ)

೧. ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದೇ ದಾನ

ತ. ವಱಿಯಾರ್ಕ್ಕೊನ್ರೀವದೇ ಯಿಗೈ ಮಱ್ರೆಲ್ಲಾಮ್
ಕುಱಿಯೆದಿರ್ಪ್ಪೈ ನೀರದುಡೈತ್ತು

ಕ. ಬರಿಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದೊಂದೀವುದೇ ಕೊಡುಗೆ
ಮತ್ತೆಲ್ಲವೂ
ಮುಯ್ಯಾಗಿ ಬರುವುದನು ಕುರಿತಿತ್ತುದೇ

ಬರಿಯರು=ಏನೂ ಇಲ್ಲದವರು, ದರಿದ್ರರು. ಕೊಡುಗೆ=ದಾನ.

ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ಬಡವರಿಗೆ ಅವರು ಬಯಸಿದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ದಾನವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದೆಲ್ಲ ದಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ೨೨೧

೨. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೆಟ್ಟದ್ದು; ಕೊಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು

ತ. ನಲ್ಲಾಱೆನಿನು ಜ್ಗೊಳ ಱೀದು ಮೇಲುಲಗ
ಮಿಲ್ಲೆನಿನು ಮೀದಲೇ ನನ್ರು

ಕ. ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆಂದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ವುದು ಕೀಳು
ಮೇಲೋಕವಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಕೊಡುವುದೇ ಮೇಲು

ಮೇಲೋಕ=ಮೇಲು ಲೋಕ; ಉತ್ತಮ ಲೋಕ.

'ಎಂದರೂ' ಎಂಬುದು ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವವರು ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೨೨

೩. ಬೇಡದಿರುವುದೂ ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದೂ ಕುಲವಂತನ ಲಕ್ಷಣ

ತ. ಇಲನೆನ್ನು ಮೆವ್ವಮುಱೈಯಾಮ್ಮೈ ಯಿಾದಲ್
ಕುಲನುಡೈಯಾನ್ಗಣ್ಣೇ ಯುಳ

ಕ. ಇಲ್ಲದವನಾನೆಂಬ ಇಳಿವಾತನಾಡದುದೂ
ಈವುದೂ

ಕುಲವುಳ್ಳನಲ್ಲಿಯೇ ಇಹವು

ಇಳಿವಾತು=ಕುಂದು ತರುವ ಮಾತು.

ಸತ್ಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, 'ನಾನು ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನು, ದರಿದ್ರ' ಎಂದು ಕೀಳ್ತನವುಂಟುಮಾಡುವ ಮಾತನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ; ಹಾಗೆ ಆಡಿ ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನದೆ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ೨೨೩

೪. ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು

ತ. ಇನ್ನಾದಿರಕ್ಕಪ್ಪಡುದ ಲಿರನ್ದವ
ರಿನ್ಮುಗಙ್ಗಾಣು ಮಳವು
ಕ. ಇನಿದಲ್ಲ ಬರಿಯರಿಂ ತಾ ಬೇಡಪಡುವುದೂ
ಬೇಡಿದವರಿನಿಮೊಗವ ಕಾಣ್ಬವರೆಗೂ

ಬೇಡಲ್ಪಡುವುದೂ ಹಿತವಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಎಂದರೆ, ತನ್ನನ್ನು ಬೇಡಿದವರು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆದು ನಗುಮುಖವುಳ್ಳವರಾದ್ದನ್ನು ಕಾಣುವವರೆಗೆ.

ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದು ಬೇಡಿದರೆ, ಹಾಗೆ ಬೇಡುವಾಗ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಎಂದೂ, ಅವರ ಆ ಸಂಕಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ತನ್ನಿಂದಾಗುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದೂ, ಅವರಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದೂ, ಅವರನ್ನು ಕಾಯಿಸದೆ ತಡಮಾಡದೆ ಕೊಡಲಾದೀತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದೂ, ಅವರು ಬೇಡಿದ್ದು ತನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕಾಗುವುದೋ ಎಂದೂ - ಈ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಹೆದರಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಂದ ಬೇಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೂಡ ಹಿತವಲ್ಲವೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೨೨೪

೫. ಹಸಿವು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಮೇಲು

ತ. ಆಱ್ಱುವಾರಾಱ್ಱಲ್ ಪಶಿಯಾಱ್ಱ ಲಪ್ಪಶಿಯೈ
ಮಾಱ್ಱುವಾ ರಾಱ್ಱಲಿಱ್ ಪಿನ್
ಕ. ಆರ್ಪವರ ಆರ್ಪು ಹಸಿವ ಸಹಿಸುವ ಆರ್ಪು
ಆ ಹಸಿವ ಹರಿಸುವರ ಆರ್ಪಿಂದ ಹಿಂದೆ

ಆರ್ಪು=ಶಕ್ತಿ, ಬಲ್ಮೆ. ಆರ್ಪವರು=ಶಕ್ತರು, ಬಲವಂತರು; (ಇಲ್ಲಿ) ತಪಸ್ವಿಗಳು.

ತಪಸ್ವಿಗಳ ಶಕ್ತಿ ಹಸಿವು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ. ಅವರ ಆ ಶಕ್ತಿ ಬೇರೆಯವರ ಹಸಿವನ್ನು ಇಂಗಿಸಲಾರದು. ಹಾಗೆ ಹಸಿವು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಹಸಿದವರ ಹಸಿವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವರ ಶಕ್ತಿಯೇ ಮೇಲು.

ಗೃಹಸ್ಥ ತಾನೂ ಹಸಿದಿರದೆ, ಬೇರೆಯವರ ಹಸಿವನ್ನೂ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪಸ್ವಿಯ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಗೃಹಸ್ಥನ ಶಕ್ತಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೨೨೫

೬. ದಾನ ಮಾಡುವುದು ಹಣ ಕೂಡಿಡುವ ರೀತಿ

ತ. ಅಱ್ಱಾರೞಿ ಪಶಿ ತೀರ್‌ತ್ತಲ∴ದೊರುವನ್
ಪೆಱ್ಱಾನ್ಪೊರುಳ್ ವೈಪ್ಪುೞಿ
ಕ. ಸಿರಿ ಬತ್ತಿದರ ಹಾಳು ಹಸಿವ ಪರಿಹರಿಸುವುದು
ಅದ ಗಳಿಸಿದವನೊರ್ವ ಧನವಿಡುವೆಡೆ

ಸಿರಿ ಬತ್ತಿದವರು=ದರಿದ್ರರು.

ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದವರ ಕೆಟ್ಟ ಹಸಿವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬನು ತಾನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಮಯಕ್ಕೊದಗುವಂತೆ ಇಟ್ಟಿರಲು ಅದೇ ತಕ್ಕ ಸ್ಥಳ.

ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಲು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದ ಹಣ ವ್ಯರ್ಥವಾದಂತಲ್ಲ; ಕೂಡಿಟ್ಟಂತೆ. ಅದು ಮತ್ತೆ ಸಮಯಕ್ಕೊದಗುತ್ತದೆ.

ಕೊಟ್ಟದ್ದು ತನಗೆ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟದ್ದು ಪೆಱರಿಂಗೆ
ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕೆಟ್ಟಿತೆನಬೇಡ - ಅದು ಮುಂದೆ
ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿ ಸರ್ವಜ್ಞ ೨೨೬

೭. ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಊಟಮಾಡುವವನಿಗೆ ಹಸಿವಿನ ಸಂಕಟವಿಲ್ಲ

ತ. ಪಾತ್ತೂಣ್ಮರೀಇಯವನ್ನೈ ಪ್ಪಶಿಯೆನ್ನುಮ್
ತೀಪ್ಪಿಣಿ ತೀಣ್ಡ ಲರಿದು
ಕ. ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟುಣ್ಣುವುದ ಬಳಕೆಯಿಟ್ಟಿರುವವನ
ಹಸಿವೆಂಬ ಕೆಟ್ಟ ರೋಗ ಮುಟ್ಟಲರಿದು ೨೨೭

೮. ಇಟ್ಟು ಕಳೆಯುವವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಸುಖಿಸುವುದು ತಿಳಿಯದು

ತ. ಈತ್ತುವಕ್ಕು ಮಿನ್ಬಮಱಿಯಾರ್ ಕೊಱಾಮುಡೈಮೈ
ವೈತ್ತಿೞಕ್ಕುಮ್ ವನ್ಗಣವರ್
ಕ. ಇತ್ತು ನಲಿಯುವ ಸುಖವನರಿಯರೋ ಏನೊ
ತಮ್ಮೊಡವೆಯನು
ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಕಳೆವ ಕಡುಮನಸಿವನವರು

ಕಡುಮನಸಿನವರು=ಕಠಿನವಾದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು; ಕರುಣಾಹೀನರು.

ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಕಂಡು ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸುಖವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಟವರು ಪಡೆಯುವ ಈ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ತಿಳಿಯದವರು ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಧನವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಟ್ಟವರು ಕೊಟ್ಟವರ ಹಾಗೆ ಸುಖ ಪಡೆಯಲಾರರು. ೨೨೮

೯. ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಾವು ಮಾತ್ರ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಬೇಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೀಳು

ತ. ಇರತ್ತಲಿನಿನ್ನಾದು ಮನ್ರ ನಿಱಪ್ಪಿಯ
ತಾಮೇ ತಮಿಯ ರುಣಲ್
ಕ. ಬೇಡುವುದಕಿಂತಲೂ ಕಡು ಹೊಲ್ಲ, ಅಸುಖ, ನಿಜ
ಕೂಡಿಸಿದುವವನೊಂಟಿಯಾಗಿ ತಾನೇ ಉಂಬುದು

ಧನವನ್ನು ಕೂಡಿಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಲೋಭಿಯಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಅನುಭವಿಸುವುದು, ದರಿದ್ರನಾಗಿ ಹೆರರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಷ್ಟವಾದ್ದು. ತಾನು ಕೂಡಿಸಿದ್ದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಬೇಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದು. ೨೨೯

೧೦. ಕೊಡಲಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವುದೂ ಸುಖ

ತ. ಶಾದಲಿನಿನ್ನಾದದಿಲ್ಲೈ ಇನಿದದೂಉಮ್
ಈದಲಿ ಯೈ ಯಾ ಕ್ಕಡೈ
ಕ. ಸಾಯುವುದಕಿಂತ ಇನಿದಲ್ಲದ್ದು ಬೇರಿಲ್ಲ
ಅದುವೆ ತಾನಿನಿದಹುದು ಈವುದಕ್ಕಾಗದ ಕಡೆ

ಇನಿದಲ್ಲದ್ದು=ಅಹಿತವಾದ್ದು.

ಸಾವು ದುಃಖಕರ, ನಿಜ. ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಆ ಸಾವೇ ಸುಖವೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ೨೩೦

* * *

ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಹೊಗಳು (=ಕೀರ್ತಿ)

೧. ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದು ಬಾಳುವುದೇ ಜೀವನಫಲ

ತ. ಈದ ಲಿಶೈಪಡ ವಾಟ್ದಲ ಲದು ವಲ್ಲ
ದೂದಿಯ ಮಿಲ್ಲೈ ಯುಟುರ್‌ಕ್ಕು
ಕ. ಈವುದು ಹೊಗಳುಪಡೆವಂತೆ ಬಾಳುವುದು
ಅದಲ್ಲದೆ
ಬೇರೊಂದು ಫಲವಿಲ್ಲ ಮಾನವನಿಗೆ

ಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಸರು ಪಡೆದು ಬಾಳಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯನ ಜನ್ಮ ಎತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಫಲವಿಲ್ಲ. ೨೩೧

೨. ದಾನದಿಂದ ಕೀರ್ತಿ

ತ. ಉರೈಪ್ಪಾ ರುರೈಪ್ಪವೈ ಯೆಲ್ಲಾ ಮಿರಪ್ಪಾರ್‌ಕ್ಕೊ
ನ್ರೀವಾರ್‌ಮೇ ನಿಱ್ಕುಮ್ ಪುಗಟ್
ಕ. ಆಡುವವರಾಡುವುದದೆಲ್ಲವೂ
ಬೇಡುವವರಿಗೆ ಅವರು ಬೇಡಿದುದನೊಂದ
ಕೊಡುವವರ ಮೇಲ್ನಿಲ್ವ ಹೊಗಳು

ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಕವಿತೆಯಲ್ಲೂ ಹಾಡುವುದೆಲ್ಲ ದಾನ ಮಾಡುವವರ ಕೀರ್ತಿಯೇ. ಎಂದರೆ, ದಾನಿಗಳ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆಡುವರು, ಹಾಡುವರು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೨೩೨

೩. ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದು ಕೀರ್ತಿಯೊಂದೇ

ತ. ಒನ್ರಾವುಲಗ ತ್ತುಯರ್‌ನ್ದ ಪುಗಟಿಲ್ಲಾಱ್
ಪೊನ್ರಾದು ನಿಱ್ಪದೊನ್ರಿಲ್
ಕ. ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಲೋಕಕುನ್ನತವಾಗಿ
ಮೆರೆವ ಹೊಗಳಲ್ಲದೆ
ಅಳಿಯದೆ ನಿಲ್ಬುದೊಂದಿಲ್ಲ

ಕೀರ್ತಿಗೆ ಎಣೆಯಾದ್ದೂ ಅದರಂತೆ ಮಹೋನ್ನತವಾದ್ದೂ ನಾಶವಾಗದೆ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದೂ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ೨೩೩

೪. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೀರ್ತಿಪಡೆದವನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಮಾನ್ಯನಾಗುವನು

ತ. ನಿಲವರೈ ನೀಳ್ಬುಗೞಾಱ್ರಿಱ್ ಪುಲವರೈ
ಪೋಱ್ಱಾದು ಪುತ್ತೇೞುಲಗು
ಕ. ನೆಲದಲ್ಲೆವರೆಗೂ ಹರಡಿದ ಹೊಗಳ ಪಡೆದಿರಲು
ಅವರನಲ್ಲದೆ
ಜ್ಞಾನಿಗಳ ವಂದಿಸದು ದೇವಲೋಕ

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಹರಡಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದವನನ್ನು ದೇವಲೋಕದವರು ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೆ, ದೇವಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ೨೩೪

೫. ಭೌತಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಾವು, ಕೀರ್ತಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಏಳಿಗೆ

ತ. ನತ್ತಮ್ಬೋಱ್ಕೇಡು ಮುಳದಾಗು ಞ್ಕಾಕ್ಕಾಡುಮ್
ವಿತ್ತಗರ್ ಕ್ಕಲ್ಲಾ ಲರಿದು
ಕ. ಏಳ್ಗೆಯೆನಿಸುವ ಕೇಡೂ ಬಾಳೆನಿಸವಾ ಸಾವೂ
ಚದುರರಿಗೆ ಹೊರತು ಮತ್ತುಳಿದವರಿಗರಿದು

ಭೌತ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಕೇಡಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಏಳಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ (ಎಂದರೆ, ಧನ ಕುಗ್ಗಿ ಬಡತನ ಬಂದರೂ ಕೀರ್ತಿ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.) ಭೌತ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಸಾವುಂಟಾದರೂ ಕೀರ್ತಿ ಶರೀರ ಉಳಿದೇ ಇರುತ್ತದೆ. (ಒಬ್ಬನು ಸತ್ತರೂ ಅವನ ಕೀರ್ತಿ ಉಳಿದೇ ಇರುತ್ತದೆ). ಹೀಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಏಳಿಗೆಯಾಗಿರುವ ಕೇಡನ್ನೂ ಉಳಿವಾಗಿರುವ ಮರಣವನ್ನೂ ಪಡೆಯುವವರೇ ಚದುರರು. ನಾಶವಾಗುವ ಧನ ಶರೀರಾದಿಗಳಿಂದ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವವರು ಜಾಣರು. ೨೩೫

೬. ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯದಿರುವವರು ಹುಟ್ಟದಿರುವುದೇ ಲೇಸು

ತ. ತೋನ್ರಿ ಱ್ಪುಗೞೊಡು ತೋನ್ರುಗ ವ∴ದಿಲಾರ್
ತೋನ್ರಲ್ಲಿ ಱ್ರೋನ್ರಾಮೈ ನನ್ರು
ಕ. ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಹೊಗಳೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಲಿ
ಅದಿಲ್ಲದರು
ಹುಟ್ಟುವುದಕಿಂತಲೂ ಹುಟ್ಟದುದೆ ಲೇಸು

ಕೀರ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಜನ್ಮ ವ್ಯರ್ಥ. ೨೩೬

೭. ಕೀರ್ತಿಹೊಂದಿ ಬಾಳಲಾರದವರು ತಮ್ಮ ಕುಂದಿಗೆ ತಾವೇ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು

ತ. ಪುಗೞ್ಪಿಡ ವಾೞಾದಾರ್ ತನ್ನೋವಾರ್ ತಮ್ಮೈ
ಇಗೞ್ವಾರೈ ನೋವ ದೆವನ್
ಕ. ಹೊಗಳು ಹೊಂದುವ ಹಾಗೆ ಬಾಳದವರು
ತಮ್ಮ ಕುಂದಿಗೆ ತಾವೆ ನೊಂದುಕೊಳದೆ
ತಮ್ಮ ತೆಗಳುವರ ಕುರಿತು ನೋಯುವುದದೇಕೋ!

ತಮಗೆ ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಬಾಳಲಾರದವರು, "ಅಯ್ಯೋ, ನಾವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಕೀರ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಜನರ ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾದೆವು" ಎಂದು ತಮ್ಮ ಅಶಕ್ತಿಗಾಗಿ ನೊಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ,'ಇವರಿಂಥವರು' ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ತೆಗಳುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಅಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. 'ಇವರೇಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿಂದಿಸಬೇಕು?' ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲಾರದವರನ್ನು ಹೆರರು ನಿಂದಿಸಿಯೇ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ತಾವು ನೊಂದುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಆ ನಿಂದೆ ತಮಗೆ ಬರದಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ನಿಂದಿಸುವವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜುಗುಪ್ಸೆ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ೨೩೭

೮. ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆಯದಿರುವುದೇ ದೊಡ್ಡ ನಿಂದೆ

ತ. ವಶೈಯೆನ್ಬ ವೈಯತ್ತಾರ್ ಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಿಶೈಯೆನ್ನು
ಮೆಚ್ಚ ಮ್ಬೆಱಾಅ ವಿಡಿನ್
ಕ. ಅದೆ ನಿಂದೆಯೆನ್ನುವರು ಲೋಕದವರ್ಗೆಲ್ಲರಿಗೂ
ಹೊಗಳೆಂಬ ಕಂದನಂ ಪಡೆಯದೆ ಬಿಡಲು

ಕೀರ್ತಿ ಸಂತಾನವಿದ್ದಂತೆ. ಆ ಕೀರ್ತಿಸಂತಾನವನ್ನು ಪಡೆಯದಿದ್ದರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಾಳುವವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅದೇ ದೊಡ್ಡ ನಿಂದೆ. ಕೀರ್ತಿವಂತರಲ್ಲದವರು ಸಂತಾನವಿಲ್ಲದವರಂತೆ ದೋಷಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ೨೩೮

೯. ಕೀರ್ತಿಹೀನನನ್ನು ಹೊತ್ತ ನೆಲ ನಿಸ್ಸಾರವಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ವಶೈಯಿಲಾ ವಣ್ಬಯ ನ್ಗುನ್ರು ಮಿಶೈಯಿಲಾ
ಯಾಕ್ಕೈ ಪೊಱುತ್ತ ನಿಲಮ್

ಕ.	ಕುಂದಿರದ ಹುಲಿಸಾದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದುವುದು
ಹೊಗಳಿರದ ಮೈಯ ಹೊರೆಹೊತ್ತ ನೆಲವು

ಜೀವವಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಫಲವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ 'ಮೈ' ಎಂದರು. (ತಿರಸ್ಕಾರ ಸೂಚನೆಗಾಗಿ 'ಮನುಷ್ಯ' ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಮೈ' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ). ಬೆಳೆಗುಂದುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪಾಪದೇಹವನ್ನು ಹೊರುತ್ತಿರುವ ಜುಗುಪ್ಸೆ. -ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಕೀರ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಭೂಮಿಗೆ ಹೊರೆ; ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಕೆಟ್ಟ ಕೊಳೆ. ೨೩೯

೧೦. ಕೀರ್ತಿ ಜೀವನ ; ಅಕೀರ್ತಿ ಮರಣ

**ತ.	ವಶೈಯೊೞಿಯ ವಾೞ್ವಾರೇ ವಾೞ್ವಾ ರಿಶೈಯೊೞಿಯ**
ವಾೞ್ವಾರೇ ವಾೞಾದಾರ್

ಕ.	ನಿಂದೆ ಹೊದ್ದದ ಹಾಗೆ ಬಾಳುವರೆ ಬಾಳ್ವವರು
ಹೊಗಳು ಹೊದ್ದದ ಹಾಗೆ ಬಾಳುವರೆ ಬಾಳದವರು

ಹೊದ್ದದ ಹಾಗೆ=ಹತ್ತಿರ ಬರದ ಹಾಗೆ, ಬಂದು ಸೇರದ ಹಾಗೆ. ಬಾಳದವರು=ಸತ್ತವರು.

ನಿಂದೆ ಬರದಂತೆ (ಕೀರ್ತಿ ಪಡೆದು) ಬಾಳುವವರೇ 'ಬದುಕಿರುವವರು' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೀರ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ (ನಿಂದೆ ಪಡೆದು) ಬಾಳುವವರೇ 'ಸತ್ತವರು' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಕೀರ್ತಿವಂತರು ಮಾತ್ರ ಬದುಕಿದ್ದಂತೆ; ಕೀರ್ತಿಹೀನರು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆ.

"ಮನು ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪುದುವಾಗಿ (ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೊಂದುವಂತೆ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ) ಹೇಳಿರುವ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲಾ ಇವರು (ಎಂದರೆ, ತಿರುವಳ್ಳುವರು) ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಹೇಳಿರುವ ಇವುಗಳಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಅರಿತು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು." -ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೪೦

ಗೃಹಧರ್ಮ ವಿಭಾಗ ಮುಗಿಯಿತು.

ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮ ವಿಭಾಗ

(ಪರಿಮೇಲಟಗರ ಪೀಠಿಕೆ)

ಇನ್ನು ಕ್ರಮಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತೊಱವಱ (ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮ)ವನ್ನು ಹೇಳ ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ. ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮವೆಂಬುದು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ತಪ್ಪದೆ ನಡೆದು, ಅರಿವುಳ್ಳವರಾಗಿ, ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾದೀತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಪುನರ್ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೆದರಿ, ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ [ಸಂಸಾರವನ್ನು] ತೊರೆದವರಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಾದ ಧರ್ಮ. ಅದು ಎರಡು ಬಗೆ : [ಮೊದಲನೆಯದು]ಗೈಮೆಮಾಸುತೀರಿ (ಎಂದರೆ, ಕರ್ಮಮಲ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ) ಅಂತಃಕರಣಗಳು ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಕಾದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ [ಎಂದರೆ, ವಿಧಿಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ತಪ್ಪದೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದ] ವ್ರತಗಳು. [ಎರಡನೆಯದು] ಅಂತಃಕರಣಗಳು ಪರಿಶುದ್ಧವಾದಾಗ ಉದಿಸುವ ಜ್ಞಾನ.

ವ್ರತ

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ರತಗಳು ಯಾವುವೆಂದರೆ ಈ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡುವೆನೆಂದೂ ಈ ಪಾಪವನ್ನು ಬಿಡುವೆನೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಎಲ್ಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆ ವ್ರತಗಳು ಅಪಾರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ [ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳ ಹೊರಟರೆ ಅತಿಯಾಗಿ] ಹೆಚ್ಚುವುದೆಂದು ಹೆದರಿ, ಇತರ ಹಲವು ವ್ರತಗಳನ್ನೂ ತಮ್ಮಲ್ಲೇ ಒಳಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಕೆಲವನ್ನು [ಮಾತ್ರ] ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ 'ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದನ್ನು' ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಕರುಣೆಯುಳ್ಳರಾಗಿರುವುದು

೧. ಕರುಣೆಯೇ ನಿಜವಾದ ಸಂಪತ್ತು

ತ. **ಅರುಟ್ಚೆಲ್ವಞ್ಜೆಲ್ವತ್ತು ಟ್ಚೆಲ್ವಮ್ ಪೊರುಟ್ಚೆಲ್ವಮ್**
ಪೂರಿಯಾರ್ಗಣ್ಣು ಮುಳ
ಕ. ಕರುಣೆಸಿರಿ ಸಿರಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿರಿ
ಧನದ ಸಿರಿ ಕೀಳರಲೂ ಉಂಟು

ಕರುಣಾ ಸಂಪತ್ತು ಸರ್ವಸಂಪತ್ತುಗಳಲ್ಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು. ಮಿಕ್ಕ ಧನ ಸಂಪತ್ತು ನೀಚರಲ್ಲೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಧನವನ್ನು ನೀಚರೂ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರುಣೆ ಮಾತ್ರ ಆ ನೀಚರ ಬಳಿ ಸುಳಿಯದು. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಅವರಿಗೆ ಬಹು ಕಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರುಣೆ ಸಂಪತ್ತುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಂಪತ್ತಾಯಿತು.

"ಕರುಣೆಯಿಂದ ಬರುವ ಸಿರಿ ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪಡುವುದು"- ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೨೪೧

೨. ಕರುಣೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧಕವೆಂದು ಸರ್ವಮತಗಳ ಸಮ್ಮತಿ

ತ. **ನಲ್ಲಾಱ್ಱಾ ನಾಡಿ ಯರುಳಾಳ್ಗ ಪಲ್ಲಾಱ್ಱಾ**
ಱ್ಱೇರಿನು ಮ∴ದೇ ತುಣೈ
ಕ. ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದರಸಿ ಕರುಣೆಯನು ಕೈಕೊಳಲಿ
ಹಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೂ
ಅದುವೆ ನೆರವು

ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಳವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಲಿ. ಹಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹುಡುಕಿದರೂ ಸದಾ ಕಾಲವೂ ಜೊತೆಯಾಗಿ ನಿಂತು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅದೊಂದೇ.

ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದದ ಹಲವು ಮತಗಳಲ್ಲೂ 'ಕರುಣೆ'ಗೆ ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕರುಣೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧಕವೆಂದು ಎಲ್ಲ ಮತಗಳೂ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕರುಣೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ೨೪೨

೩. ಕರುಣಾಶಾಲಿಗಳಿಗೆ ನರಕಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ

ತ. **ಅರುಳ್‌ಶೇರ್‌ನ್ದ ನೆ ಞ್ಜಿನಾರ್‌ಕ್ಕಿಲ್ಲೈ ಯಿರುಳ್‌ಶೇರ್‌ನ್ದ**
ವಿನ್ನಾ ವುಲಗ ಮ್ಬುಗಲ್
ಕ. ಕರುಣೆ ತುಂಬಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿಗಿಲ್ಲ
ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿರುವ ದುಃಖಲೋಕವ ಹೊಗುವುದು

'ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿರುವ ದುಃಖಲೋಕ'=ದಟ್ಟವಾಗಿ ಕತ್ತಲೆ ತುಂಬಿ ಬಹು ದುಃಖವುಂಟುಮಾಡುವ ಒಂದು ನರಕ; 'ಅಂಧಂತಮಸ್'. ಈ ನರಕಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರು ಹೋಗಬೇಕಾಗವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ, ದಯಾವಂತರಿಗೆ ನರಕ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ೨೪೩

೪. ದಯೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ

ತ. **ಮನ್ನುಯಿ ರೋಮ್ಬಿ ಯರುಳಾಳ್ವಾರ್ ಕ್ಕಿಲ್ಲೆನ್ಬ**
ತನ್ನುಯಿ ರಞ್ಜುಮ್ ವಿನೈ
ಕ. ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಪಾಡಿ ಕರುಣೆಯನು ತಾಳ್ದವಗೆ
ಇಲ್ಲವೆಂಬರು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕಂಜುವ ಕರ್ಮ

ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕಂಜುವ ಕರ್ಮ=ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಜುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಕೆಟ್ಟ ಕರ್ಮಗಳು - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ದಯಾವಂತನಾಗಿರುವವನು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಕೇಡುಂಟು ಮಾಡುವ ಪಾಪಕರ್ಮವುಂಟಾದೀತೆಂದು ಹೆದರಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ದಯೆಯೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪಾಪವೂ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨೪೪

೫. ದಯೆಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳುವಾಗಲೂ ದುಃಖವಿಲ್ಲ

ತ. **ಅಲ್ಲ ಲರುಳಾಳ್ವಾರ್ ಕ್ಕಿಲ್ಲೈ ವಳಿ ವೞಙ್ಗು**
ಮಲ್ಲನ್ಮಾ ಞಾಲ ಙ್ಗರಿ
ಕ. ಕರುಣೆಯನು ಕೈಕೊಂಡವರಿಗೆ ಸಂಕಟವಿಲ್ಲ
ಗಾಳಿಬೀಸುವ ತಂಬುಬೆಳೆಯ ಮಾನೆಲವೆ ಸಾಕ್ಷಿ

ಮಾನೆಲ=ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಂಡಲ. ೨೪೫

೬. ನಿಷ್ಕರುಣಿಗಳಾಗಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡುವವರು ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮರೆತವರು

ತ. **ಪೊರುಣೀಙ್ಗಿ ಪ್ಪೊಚ್ಚಾನ್ದಾ ರೆನ್ಬ ರರುಣೀಙ್ಗಿ**
ಯಲ್ಲವೈ ಶೆಯ್ದೊೞುಗುವಾರ್

ಕ. ಸಾರವಸ್ತುವ ತೊರೆದು ಮರೆತರಿವರೆನ್ನುವರು
ಕರುಣೆಯನು
ತೊರೆದಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿ ನಡೆವವರನು

ಸಾರವಸ್ತು=ಧರ್ಮ.

ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೇಲೂ ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು, ನಿಷ್ಕರುಣಿಗಳಾಗಿ ಅಲ್ಲದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ ಸತ್ಪುರುಷರು, "ಇವರು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಧಕವಾದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟವರು. ಮತ್ತು, ಹಾಗೆ ಧರ್ಮ ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ತಮಗೆ ಕೇಡಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತವರು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ತಮಗೆ ಕೇಡಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತವರೇ ನಿಷ್ಕರುಣಿಗಳಾಗಿ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ೨೪೬

೭. ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಪರಸುಖವಿಲ್ಲ

ತ. ಅರುಳಿಲ್ಲಾರ್ ಕ್ಕವ್ವುಲಗ ಮಿಲ್ಲೈ ಪೊರುಳಿಲ್ಲಾರ್
ಕ್ಕಿವ್ವುಲಗ ಮಿಲ್ಲಾಗಿ ಯಾಙ್ಗು

ಕ. ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಆ ಲೋಕವಿಲ್ಲ
ಧನವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಈ ಲೋಕವಿಲ್ಲವಾಗುವಂತೆ

"ಆ ಲೋಕ, ಈ ಲೋಕ - ಎಂಬವು ಲಕ್ಷಣಾರ್ಥವುಳ್ಳವು. [ಆ ಲೋಕದ ಮತ್ತು ಈ ಲೋಕದ ಸುಖ - ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿವೆ]. ಈ ಲೋಕದ ಸುಖಗಳಿಗೆ ಧನ ಕಾರಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಆ ಲೋಕದ ಸುಖಗಳಿಗೆ ಕರುಣೆ ಕಾರಣ ಎಂದಾಯಿತು" - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಧನಹೀನರಿಗೆ ಈ ಲೋಕದ ಸುಖವಿಲ್ಲ; ದಯಾಹೀನರಿಗೆ ಆ ಲೋಕದ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ೨೪೭

೮. ದಯಾಹೀನರಿಗೆ ಏಳಿಗೆಯ ದಾರಿಯೇ ಇಲ್ಲ

ತ. ಪೊರುಳಱ್ರಾರ್ ಪೂಪ್ಪ ರೊರುಗಾ ಲರುಳಱ್ರಾ
ರಱ್ರಾರ್ ಮಱ್ರಾದ ಲರಿದು

ಕ. ಧನಬತ್ತಿಹೋದವರು ಚಿಗುರಿಕೊಳ್ಳುವರು
ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಮತ್ತೆ
ದಯೆ ಬತ್ತಿ ಹೋದವರು ಹೋದವರೆ
ಚಿಗುರಲರಿದವರು ಮತ್ತೆ

ಹಣ ಹೋಗಿ ದರಿದ್ರರಾದರೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಎಂದಾದರೊಂದು ದಿನ ಏಳಿಗೆ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕರುಣೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರು ಹಾಳಾದಂತೆಯೇ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಉಜ್ಜೀವಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ. ೨೪೮

೯. ದಯೆಯಿಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ

ತ. ತೆರುಳಾದಾನ್ ಮೆಯ್‌ಪ್ಪೊರುಳ್ ಕಣ್ಡಱ್ರಾ ಱ್ರೇರಿ
ನರುಳಾದಾನ್ ಶೆಯ್ಯು ಮಱಮ್

ಕ. ಅರಿವಿಲ್ಲದವನು ನಿಜತತ್ತ್ವವನು ಕಂಡಂತೆ
ಆರೈದು ನೋಡಿದರೆ
ದಯವಿಲ್ಲದವನು ತಾ ಮಾಳ್ಪ ಧರ್ಮ

ದಯವಿಲ್ಲದವನು ಮಾಡುವ ಧರ್ಮ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನು ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವನ್ನು ಅರಿತ ಹಾಗೆ. ಎಂದರೆ, ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನು ತತ್ತ್ವಾರ್ಥವನ್ನರಿಯಲೂ ಆರ;ದಯವಿಲ್ಲದವನು ಧರ್ಮ ಮಾಡಲೂ ಆರ; ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ತಾನೇ ನಾಶಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಾರ್ಥ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ; ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ನೆಲಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ದಯೆಯೇ ಮೂಲ. ೨೪೯

೧೦. ದಯಾಶಾಲಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ

ತ. ವಲಿಯಾರ್ ಮುಱ್ರನ್ನೈ ನಿನ್ನೈಕ್ಕ ದಾನ್ರನ್ನಿನ್
ಮೆಲಿಯಾರ್ ಮೇಱ್ಚೆಲ್ಲು ಮಿಡತ್ತು

ಕ. ಬಲ್ಲಿದರ ಮುಂದೆ ತನ್ನನೆ ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು
ತನಗಿಂತ ಮೆಲ್ಲಿದರ ಮೇಲೆ ತಾನೇರಿ ಹೋಗುವಂದು

ಬಲ್ಲಿದರು=ಶಕ್ತಿವಂತರು, ಬಲಶಾಲಿಗಳು. ಮೆಲ್ಲಿದರು=ಬಲಹೀನರು, ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವರು.

ತನಗಿಂತ ಬಲಹೀನರಾದ ಯಾರನ್ನೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೇ ಆಗಲಿ ಪೀಡಿಸ ಹೋಗುವಾಗ, ತನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಲವಂತರು ತನ್ನನ್ನು ಪೀಡಿಸ ಬಂದಾಗ ತನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಾಗೆ ನೆನೆದುಕೊಂಡರೆ, ತನಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂಬುದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಕನಿಕರ ಹುಟ್ಟಿ ಮನಸ್ಸು ಮೃದುವಾಗಿ ದಯಾಶಾಲಿಯಾಗಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೫೦

* * *

ಇಪ್ಪತ್ತಾರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಅಡಗುಬಿಡುವುದು

(ಎಂದರೆ, ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದಿರುವುದು)

೧. ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗೆ ಜೀವಕಾರುಣ್ಯವಿಲ್ಲ

ತ. ತನ್ನೂನ್ ಪೆರುಕ್ಕಱ್ಕುತ್ತಾನ್ ಪಿಱಿದೂ ನುಣ್ಬಾ
ನೆಙ್ಗನಮಾಳು ಮರುಳ್
ಕ. ತನ್ನಡಗು ಬೆಳಸೆ ಬೇರೊಂದರಡಗುಂಬವನು
ತಾನೆಂತೊ ಕರುಣೆಯನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು

ತನ್ನ ಮೈಯ ಮಾಂಸವನ್ನು ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವವನು ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಕರುಣೆ ತೋರಿಸಿಯಾನು?

ಮಾಂಸಾಹಾರಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಮೈ ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದೇ ಉದ್ದೇಶ. ಆ ಮಾಂಸ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವನು ತನ್ನ ಮೈ ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತುರದಲ್ಲಿ ಆ ಮಾಂಸ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಂದದ್ದೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯುತ್ತಾನೆ. ಅಥವಾ ತನ್ನ ಮೈ ಬೆಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂಥವನಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕಾದ ಕರುಣೆ ಹೇಗೆ ತಾನೆ ಉಂಟಾದೀತು? ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೨೫೧

೨. ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡದವರಿಗೆ ಕರುಣೆಯ ಫಲವಿಲ್ಲ

ತ. ಪೊರುಳಾಟ್ಚಿ ಪ್ಪೋಱ್ಱಾದಾರ್ ಕ್ಕಿಲ್ಲೈ ಯರುಳಾಟ್ಚಿ
ಯಾಙ್ಗಿಲ್ಲೈ ಯೂನ್ರಿನ್ಬವರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಧನದ ಫಲವಿಲ್ಲವದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳದರ್ಗೆ
ಅದರಂತೆ
ದಯೆಯ ಫಲ ತಾನಿಲ್ಲ ಮಾಂಸತಿಂಬರ್ಗೆ

ಧನದಿಂದ ಫಲ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳದವರಿಗೆ ಆ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆಯೇ, ಕರುಣೆಯಿಂದ ಫಲಪಡೆಯ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ಕರುಣೆಯ ಫಲ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವರಾದರೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕೇಡನ್ನೂ ನೆನೆಯದವರು ಕರುಣಾವಂತರಾಗಿರಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ - ಎನ್ನು[ತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು. ಹಾಗೆನ್ನು]ವವರನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟು ಎಂಬುದು ಇವು ಎರಡು ಪದಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು" - ಪರಿಮೇಲಟಿಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೫೨

೩. ಕೊಲ್ಲುವವರಿಗೂ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವರಿಗೂ ದಯೆ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಪಡೈಗೊಣ್ಡಾರ್ ನೆಞ್ಜಮ್ಬೋ ನನ್ನೂಕ್ಕಾ ದೊನ್ರ
ನುಡಲ್‌ಶುವೈ ಯುಣ್ಡಾರ್ ಮನಮ್
ಕ. ಕೈದುಗೊಂಡವರ ಮನವೆಂತಂತೆ ದಯೆಗೊಳದು
ಒಂದರೊಡಲ ಸವಿಯುಂಡವರ ಮನಸು

ಕೈದು=ಆಯುಧ. ಸವಿಯುಂಡವರು=ಮಾಂಸವನ್ನು ಸಂಬಾರ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ರುಚಿಕಟ್ಟಿ ತಿಂದವರು.

ಕೊಲ್ಲಲೆಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದವರಿಗೂ ಮಾಂಸ ತಿಂದು ಸವಿಹತ್ತಿದವರಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದಯೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ. ೨೫೩

೪. ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದು ಮಹಾಪಾಪ

ತ. ಅರುಳಲ್ಲದಿಯಾದೆನಿಱ್ಕೊಲ್ಲಾಮೈ ಕೋಱಿಲ್
ಪೊರುಳಲ್ಲದವ್ವೂನ್ರಿನಲ್
ಕ. ಕರುಣೆ ಅಲ್ಲದ್ದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ:
ಕೊಲ್ಲದ್ದು ಕೊಲ್ಲುವುದು
ಹುರುಳಲ್ಲದ್ದು ಆ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದು

ಕರುಣೆ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ, ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು. ಕರುಣೆಯಲ್ಲದ್ದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ, ಕೊಲ್ಲುವುದು. ಹಾಗೆ ಕೊಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಬಂದ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದು ಹುರುಳಲ್ಲದ್ದು(ಎಂದರೆ, ಪಾಪಕಾರ್ಯ).

ಕರುಣೆಯೇ ಅಹಿಂಸೆ. ನಿಷ್ಕರುಣೆಯೇ ಕೊಲೆ.

"'ಕೊಲ್ಲದ್ದು ಕೊಲ್ಲುವುದು' ಎಂಬುದನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ 'ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು (ಅಹಿಂಸೆ) ಎಂಬ ವ್ರತವನ್ನು ಅಳಿಯುವುದು' ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ" - ಪರಿಮೇಲಟಿಗರು. ೨೫೪

೫. ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದಿರುವುದು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉಳಿವಿಗೆ ಅಗತ್ಯ

ತ. ಉಣ್ಣಾಮೈಯುಳ್ಳದುಯಿರ್ ನಿಲೈ ಯೂನುಣ್ಣ
ವಣ್ಣಾತ್ತಲ್‌ಶೆಯ್ಯಾ ದಳಱು

ಕ. ತಿನ್ನದಿರುವುದು ಬೇಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಾಳ್ನೆಲೆಗೆ
ಮಾಂಸ ತಿನ್ನಲು (ಅವರ)
ಬಾಯ್ದೆರೆದು ಹೊರಬಿಡದು ನರಕ

ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರಾಣವುಳಿದು ಅವು ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದಿರುವ ಧರ್ಮ ಅವಶ್ಯಕ. ಆ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ಮಾಂಸಾಹಾರ ರೂಢಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟರೆ, ಮಾಂಸಕ್ಕುಪಯೋಗವಾಗುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ನಾಶವಾದಾವು. ಹೀಗೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಇರವಿಗೆ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವಾಗ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದು ಪಾಪವೇ ಸರಿ. ಅಂಥ ಪಾಪದ ಫಲವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ನರಕಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಮುಳುಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನನ್ನು ನುಂಗಿದ ನರಕ ಮತ್ತೆ ಬಾಯ್ತೆರೆದು ಅವನನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ, ಅವನಿಗೆ ನರಕದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗೆ ನರಕ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.

"ಕೊಲೆಯ ಪಾಪ ಕೊಂದವರಿಗೆ;ಮಾಂಸ ತಿಂದವರಿಗೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ -ಎನ್ನುವವರನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, 'ತಿಂದವರಿಗೂ ಅದು ಉಂಟು' ಎಂದು ಈಯೆರಡು ಪದಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು"-ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೫೫

೬. ತಿನ್ನುವವರಿಲ್ಲವಾದರೆ ಮಾಂಸ ಮಾರುವವರೂ ಇಲ್ಲ

ತ. **ತಿನಱ್ಪೊರುಟ್ಟಾ ಱ್ಕೊಲ್ಲಾ ದುಲಗೆನಿನ್ ಯಾರುಮ್**
ವಿಲೈಪ್ಪೊರುಟ್ಟಾ ಲೂನ್ರರುವಾ ರಿಲ್

ಕ. ತಿನಲೆಂದು ಕೊಲ್ಲದು ಲೋಕವೆಂದರೆ
ಯಾರೂ
ಬೆಲೆಗೆಂದು ಮಾಂಸ ಮಾರುವವರಿಲ್ಲ

ಹೆಡ್ಡತನ, ಹೆದರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಬೇರೆ; ಮಾಂಸಕ್ಕೆಂದು ಕೊಲ್ಲುವುದು ಬೇರೆ. ಮಾಂಸಕ್ಕೆಂದು ಕೊಲ್ಲದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಂಸ ತಿಂದವರಿಗೆ ಕೊಂದ ದೋಷವಿಲ್ಲ. ಆ ದೋಷ ಕೊಂದವರಿಗೇ ಸೇರಿದ್ದು- ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕೆಲವರು. ಈ ವಾದ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕೊಲ್ಲುವಾಗ ತಿನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕೊಂದವರು ಮಾಂಸವನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಲೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತಿನ್ನುವವರು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ತಾನೆ ಕೊಂದವರು ಅದನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ತರುವುದು? ಮಾಂಸ ಮಾರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ತಾನೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವುದು? ಹೀಗೆ, ತಿನ್ನುವವರಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾಂಸ ಮಾರುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಮಾಂಸಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವವರೂ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಂಸ ತಿಂದವರಿಗೆ ಕೊಲೆಯ ದೋಷ ಉಂಟೇ ಉಂಟು. ೨೫೬

೭. ಮಾಂಸ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಮೈ ಹುಣ್ಣು

ತ. **ಉಣ್ಣಾಮೈ ಮೇಣ್ಡು ಮ್ಬುಲಾ ಅಲ್ ಪಿಱಿದೊನ್ರನ್**
ಪುಣ್ಣ ದುಣರ್ವಾರ್ ಪ್ಪೆಱಿನ್

ಕ. ತಿನ್ನದಿರಬೇಕು
ಮಾಂಸ ಬೇರೊಂದರ ಮೈ ಹುಣ್ಣು
ಅದನರಿವರಂ ಪಡೆವೊಡೆ

ಮಾಂಸವೆಂಬುದು ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಮೈಯ ಹುಣ್ಣು. ಇದನ್ನರಿತು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ನಿಜ ತಿಳಿಯದಿರುವುದರಿಂದ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ತಿನ್ನುವ ಮಾಂಸ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಹೆಣದ ಹುಣ್ಣು - ಎಂದು ಅರಿವಾದರೆ, ಅವರು ಹಾಗೆ ತಿನ್ನಲಾರರು. ಹಾಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಜುಗುಪ್ಸೆಪಟ್ಟು ಮಾಂಸವನ್ನು ತೊರೆಯಬೇಕು - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೨೫೭

೮. ನಿಜ ತಿಳಿದವರು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ

ತ. **ಶೆಯಿರಿ ಱ್ರಲೈಪ್ಪಿರಿನ್ದ ಕಾಟ್ಚಿಯಾ ರುಣ್ಣಾ**
ರುಯಿರಿ ಱ್ರಲೈಪ್ಪಿರಿನ್ದ ವೂನ್

ಕ. ಕುಂದಿನಿಂ ತೊಲಗಿರುವ ಕಾಣ್ಕೆಯವರ್ ತಿನ್ನರು
ಪ್ರಾಣದಿಂ ತೊಲಗಿರುವ ಮೈಮಾಂಸವ

ಕಾಣ್ಕೆ=ದೃಷ್ಟಿ, ದರ್ಶನ.

ದೋಷರಹಿತವಾದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗಿ ದೊರೆತ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾಂಸ ತಿಂದರೆ ಹೆಣ ತಿಂದಹಾಗೆ. ೨೫೮

೯. ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನದಿರುವುದು ಸಾವಿರ ಯಜ್ಞಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲು

ತ. **ಅವಿ ಶೊರಿ ನ್ದಾಯಿರಮ್ ವೇಟ್ಟಲಿ ನೊನ್ರ**
ನುಯಿರ್ಶೆಗು ತ್ತುಣ್ಣಾಮೈ ನನ್ರು

ಕ. ಹವಿಸುರಿದು ಸಾವಿರ ಯಜ್ಞಮಾಳ್ಪುದಕಿಂತ
ಒಂದರ
ಪ್ರಾಣಕಳೆದಾ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದುದೆ ಲೇಸು

ಸಾವಿರಾರು ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಾಣಿಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದಿರುವ ಅಹಿಂಸಾವ್ರತವೇ ಹೆಚ್ಚಿನದು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೨೫೯

೧೦. ಕೊಲ್ಲದೆ ತಿನ್ನದೆ ಇರುವವನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯ

ತ. ಕೊಲ್ಲಾ ನ್ಪುಲಾಲ್ಯೆ ಮಱುತ್ತಾನ್ಯೆ ಕ್ಕೈಗೂಪ್ಪಿ
ಯೆಲ್ಲಾ ವುಯಿರು ನ್ದೊಟುಮ್
ಕ. ಕೊಲ್ಲದವನಂ ಮಾಂಸವೊಲ್ಲದವನಂ
ಕೈಮುಗಿದು ವಂದಿಸುವುದೆಲ್ಲವುಸಿರುಂ

ಉಸಿರು=ಜೀವಿ, ಪ್ರಾಣಿ.

ಕೊಲ್ಲದೆಯೂ ಮಾಂಸವನ್ನೂ ತಿನ್ನದೆಯೂ ಇರುವವನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ ಕೈ ಮುಗಿದು ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೊಲ್ಲದೆ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದರಿಂದಾಗಲಿ, ಕೊಂದು ಮಾಂಸ ತಿನ್ನದಿರುವುದರಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಎರಡರಿಂದಲೂ ಪಾಪ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕೊಲ್ಲಲೂಬಾರದು, ತಿನ್ನಲೂ ಬಾರದು. ಕೊಲ್ಲದೆ ತಿನ್ನದೆ ದಯಾವಂತನಾದವನು ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾಗುತ್ತಾನೆ. ೨೬೦

* * *

ಇಪ್ಪತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ತಪಸ್ಸು

["ತಪಸ್ಸು ಯಾವುದೆಂದರೆ - ಮನಸ್ಸು ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ರತಗಳಿಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಬೇಸಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲೂ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲೂ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು, ಅವುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಬರುವ ದುಃಖಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡು, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವುದು" -ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವಿವರಣೆ].

೧. ಕಷ್ಟ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಕಷ್ಟ ಕೊಡದಿರುವುದು - ಇಷ್ಟೇ ತಪಸ್ಸು

ತ. ಉಱ್ರ ನೋಯ್ ನೋನ್ರ ಲುಯಿರ್ ಕ್ಕುಱುಗಣ್ ಶೆಯ್ಯಾಮ್ಯೆ
ಯಱ್ರೇ ತವತ್ತಿ ಱ್ಕುರು
ಕ. ಬಂದ ನೋವನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು
ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರಕೆ ನೋವ ಮಾಡದುದು-
ಅಷ್ಟೆ ತಪಕೆ ರೂಪ

ಉಪವಾಸ ಮೊದಲಾದ ವ್ರತಗಳನ್ನು ನಡಸುವಾಗ ತಮಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸುವುದು, ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ಕಷ್ಟವುಂಟು ಮಾಡದಿರುವುದು - ಇಷ್ಟೇ ತಪಸ್ಸಿನ ಸ್ವರೂಪ. ೨೬೧

೨. ತಪಸ್ಸು ಕಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯ

ತ. ತವಮು ನ್ದವನುಡ್ಯೆಯಾರ್ ಕ್ಕಾಗು ಮವ ಮದನ್ಯೆ
ಯ∴ದಿಲಾರ್ ಮೇಱ್ಕೊಳ್ವದು
ಕ. ತಪವೂ ತಪವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಆಗುವುದು
ವ್ಯರ್ಥ ಅದನದಿಲ್ಲದರು ಕೈಕೊಳ್ವುದು

ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದವರಿಗೇ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಕೈಗೂಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಮಾಡದವರು ಈಗ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲಾರದವರಾಗುತ್ತಾರೆ; ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆಂದರೆ, 'ತಾವು ತೊಡಗಿದ ತಪಸ್ಸು ಕೊನೆಮುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ, ಗುರಿಮುಟ್ಟಲು ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ನೊಂದು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಬಿಡಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ, ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೊಡಗಲೇ

ಬಾರದೆಂದಾಗಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬಿಡಬಾರದೆನ್ನಲು, ತಪಸ್ಸು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವುದೇ ಇದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೨೬೨

೩. ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗಲೆಂದು ಗೃಹಸ್ಥರು ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮರೆತಿರಬೇಕು

ತ. ತುಱನ್ದಾರ್ಕ್ಕು ತ್ತುಪ್ಪುರವು ವೇಣ್ಡಿ ಮಱನ್ದಾರ್ಗ್ಗೊನ್
ಮಱ್ಱೈಯವರ್ಗ ಡವಮ್
ಕ. ತೊರೆದರಿಗೆ ಭೋಗ್ಯಗಳ ನೀಡಬೇಕೆಂದೆಳಸಿ
ಮರೆದರಿರಬೇಕು ಉಳಿದವರು ತಪವಂ

ಉಳಿದವರು=ಗೃಹಸ್ಥರು.

ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ, ಗೃಹಸ್ಥರು ತಾವೂ ತೊರೆದು ತಪಸ್ವಿಗಳಾಗುವುದನ್ನು ಮರೆತರಾಗಿರಬಹುದು.

ಈ ಮಾತಿಗೆ, "ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೇಡಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಗೃಹಸ್ಥರು ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದಾನ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು. ಆ ಪ್ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೇನೋ!" ಎಂದು ದಾನಕ್ಕಿಂತ ತಪಸ್ಸು ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯೂ ವಿವರಿಸಬಹುದು. "ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ತಾವೂ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ತೊಡಗಲಿಲ್ಲ" ಎಂದು ದಾನದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತದೆಯೆನ್ನಲೂಬಹುದು. ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸಿದರೆ" ಹೊರಮಾರ್ಗದಲಿ ಹೋಗಿ ಪಡೆವುದೇನು?" (ಕುಱಳ್ ೪೬), "ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವ ಬಿಡದೆ ನಡೆವವನ ಮನೆ ಬಾಳ್ಕೆ ತಾಪಸರಿಗಿಂತ ಮಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು" (ಕುಱಳ್ ೪೮) ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ತಪಸ್ಸಿನ ಹಿರಿಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, "ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನೆರವಾಗುವುದೂ ತಪಸ್ಸಿನಷ್ಟೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು" ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಬಹುದು. ೨೬೩

೪. ತಪಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿ

ತ. ಒನ್ನಾರ್ ತ್ತೆಱಲು ಮುವನ್ದಾರೈ ಯಾಕ್ಕಲು
ಮೆಣ್ಣಿ ಱ್ಱವತ್ತಾನ್ ವರುಮ್
ಕ. ಹಗೆಗಳನು ಕೆಡಿಸುವುದೂ
ಒಲಿದವರನೆತ್ತುವುದೂ
ಎಣಿಸಿದರೆ ತಪದಿಂದ ಬಹುದು

ಎತ್ತುವುದು=ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವುದು; ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು.

ಎಣಿಸಿದರೆ=ನೆನೆದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ, ನೆನೆದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ.

ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊರೆದವರಿಗೆ ಹಗೆಗಳೂ ಹಿತವರೂ ಇರುವುದು ಹೊಂದದಾದ್ದರಿಂದ (ಕೆಡಿಸುವುದೂ ಎತ್ತುವುದೂ ತಪದಿಂದ ಬಹುದು-ಎಂದು) ತಪೋಬಲದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸಲಾಯಿತು. 'ಎಣಿಸಿದರೆ' ಎಂದದ್ದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಅವನ್ನು ಎಣಿಸದಿರುವುದು ಸ್ವಭಾವವೆಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಆಗದವರು ದೊಡ್ಡವರಾದರೂ, ಒಲಿದವರು ಕಿರಿಯರಾದರೂ (ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯರಾದರೂ) ಕೇಡೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೂ ನೆನೆದ ಒಡನೆಯೇ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವುವು-ಎಂದು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ತಪಸ್ಸಿನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದಂತಾಗಿದೆ. - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೬೪

೫. ಮುಂದಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು

ತ. ವೇಣ್ಡಿಯ ವೇಣ್ಡಿಯಾ ಙ್ಗೆಯ್ದಲಾ ಱ್ಚೆಯ್ದವ
ಮೀಣ್ಡು ಮುಯಲಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಬೇಡಿದ ಫಲಂಗಳನು ಬೇಡಿದಾ ಪರಿಯಲೇ
ಪಡೆಯಲೊದಗುವುದು ತಪ
ಅದರಿಂದ ಆ ತಪವನಿಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಧಿಸುವುದು

ಇಲ್ಲಿಯೇ=ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ, ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ. ಮುಂದಿನ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ಸಾಧಕವಾದ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಈಗಲೇ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ "ಅಂದು ಮಾಡೋಣೆಂದು ..." ಎಂಬ ೩೬ನೆಯ ಕುಱಳನ್ನೂ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೨೬೫

೬. ತಪಸ್ಸು ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮ

ತ. ತವಞ್ಜೆಯ್ವಾರ್ ತಙ್ಗರುಮಞ್ಜೆಯ್ವಾರ್ ಮಱ್ಱಲ್ಲಾ

ರವಞ್ಜೆಯ್ವಾ ರಾಶೈಯು ಟ್ಪಟ್ಟು
ಕ. ತಪಗೈವವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವರು
ಅದಲ್ಲದವರು
ಕೇಡು ಮಾಡುವರಾಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು

ಅದಲ್ಲದವರು=ತಪಸ್ವಿಗಳಲ್ಲದೆ, ಅರ್ಥಕಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗಿ ಅವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೆಲಸಮಾಡುವವರು. ಕೇಡು ಮಾಡುವರು=ತಮಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರು ಅರ್ಥಕಾಮಗಳ ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರು. ಆಸೆಗೆ ವಶರಾಗಿ ನಡೆದರೆ

ತಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸುಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಪಸ್ಸು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಬಲ್ಲವರಾದ್ದರಿಂದ, ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಾಗ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಕ್ಲೇಶಗಳುಂಟಾದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಅದೇ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಬಿಡದೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನರಿಯದ ಉಳಿದವರು ತಪಸ್ಸು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಆಸೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಬಿದ್ದು ಆ ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕರ್ಮದಿಂದ ಬರುವುದು ಬರಿಯ ದುಃಖವೇ ಹೊರತು ಶ್ರೇಯಸ್ಸಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾಡುವುದು ಕರ್ತವ್ಯ ಕರ್ಮವಾಗಲಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ 'ಕೇಡು ಕರ್ಮ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವವರು ತಮಗೆ ತಾವೇ ಕೇಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಾಗುತ್ತದೆ. ೨೬೬

೭. ತಪಸ್ಸಿನ ಬೆಂಕಿ ಪಾಪವನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತದೆ

ತ. ಶುಡ ಚ್ಚುಡರು ಮ್ಪೊನ್ಪೋ ಲೊಳಿವಿಡು ನ್ದುನ್ಪ
ಞ್ಜುಡಚ್ಚುಡ ನೋಱ್ಕಿಱ್ಪವರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಸುಡಲು ಬೆಳಗುವ ಹೊನ್ನ ಹಾಗೆ
ಕಳೆಬಿಡುವುದು
ಸಂಕಟವು ಸುಡಸುಡಲು ತಪಗೈಯ
ಬಲ್ಲವರಿಗೆ

ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನ ಆ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟ ಹಾಗೆಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಕಳೆಗೂಡಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ತಪಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರೂ ಆ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದುಂಟಾದ ಸಂಕಟ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆಲ್ಲ ಕಳೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಬೆಳಗುತ್ತದೆ. ಪುಟಕ್ಕಿಟ್ಟ ಚಿನ್ನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾಸು ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿ ಒಳಗಡಗಿದ್ದ ಕಾಂತಿ ಸ್ಫುಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಪೋಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಪಾಪ ಸುಟ್ಟುಹೋಗಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ ಹೊರ ಹೊಮ್ಮಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತದೆ. ೨೬೭

೮. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ್ಮಲಾಭ; ಸರ್ವಪೂಜ್ಯತೆ

ತ. ತನ್ನುಯಿರ್ ತಾನಱ ಪ್ಪೆಱ್ಱಾನೈ ಯೇನೈಯ
ಮನ್ನುಯಿ ರೆಲ್ಲಾ ನ್ದೊೞುಮ್
ಕ. ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ತನ್ನದಾಗಿ ನೆರೆ ಪಡೆದವನ
ನುಳಿದ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ವಂದಿಸುವುವು

ಮುಕ್ತಿಸಾಧಕವಾದ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದೆ ಆಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ತೊಳಲುತ್ತಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿಲ್ಲದ್ದಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಆತ್ಮಲಾಭ ಪಡೆದಿರುವವನೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠನೆನ್ನಿಸುವನು. ಉಳಿದ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಅಂಥ ತಪಸ್ವಿಯ (ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಯ) ಹಿರಿಮೆಯನ್ನರಿತು ಅವನನ್ನು ವಂದಿಸುವುವು. ೨೬೮

೯. ತಪಸ್ವಿಗಳು ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾರೆ.

ತ. ಕೂಱ್ಱ ಙ್ಗುದಿತ್ತಲು ಙ್ಕೈಗೂಡು ನೋಱ್ಱಲಿ
ನಾಱ್ಱ ಱಲೈಪ್ಪಟ್ಟವರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಮೃತ್ಯುವನು ದಾಟುವುದೂ ಕೈಗೂಡುವುದು
ತಪದ ಬಲ್ಮೆಯನು ತಲೆದಾಳ್ದವರಿಗೆ

ತಲೆದಾಳ್ದವರು=ತಲೆಯಲ್ಲಿ ತಾಳಿದವರು; ಪಡೆದಿರುವವರು.

ಬಲ್ಮೆ=ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ತಪಸ್ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಮೃತ್ಯುವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೨೬೯

೧೦. ತಪಸ್ಸು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲ

ತ. ಇಲರ್ ಪಲರಾಗಿಯ ಕಾರಣ ನೋಱ್ಪಾರ್
ಶಿಲರ್ ಪಲರ್ ನೋಲಾದವರ್
ಕ. ಹಲವರಿಲ್ಲದರಾದ ಕಾರಣವದೇನೆನಲು
ಕೆಲರು ತಪಗೈವವರು ಹಲವರದ ಗೈಯದವರು

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಂದಿ, ದರಿದ್ರರು ಬಹು ಮಂದಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ, 'ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರೂ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದವರು ಬಹು ಜನರೂ ಇರುವುದೇ' ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅದರ ಪುಣ್ಯಫಲದಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದವರಿಗೆ ಆ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ದಾರಿದ್ರ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತಪಸ್ಸು ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮೂಲ; ಅದಿಲ್ಲದ್ದು ದಾರಿದ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೂಲ.

ಇಲ್ಲಿ, 'ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ' ಎಂದರೆ, 'ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನರಾಗಿರುವುದು' ಎಂದೂ, 'ದಾರಿದ್ರ್ಯ' ಎಂದರೆ, 'ಜ್ಞಾನಹೀನರಾಗಿರುವುದು' ಎಂದೂ ಪರಿಮೇಲಟಗರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕರಣಾನುಸಾರವಾಗಿ ಅದು ಯುಕ್ತವಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಲೌಕಿಕ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಈ ಮಾತು ಅಷ್ಟೇ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆಯೆನ್ನಬಹುದು. ೨೭೦

* * *

ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಕೂಡದ ನಡೆವಳಿ
(ಅಯೋಗ್ಯಾಚಾರ)

೧. ವಂಚನೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಪಂಚಭೂತಗಳೂ ನಗುತ್ತವೆ

ತ. ವಞ್ಚಮನತ್ತಾನ್ ಪಡಿಱ್ಱೊೞುಕ್ಕಮ್ಬೂತಙ್ಗ
ಳೈನ್ದುಮಗತ್ತೇ ನಗುಮ್
ಕ. ವಂಚನೆಯ ಮನದವನ ಮರೆನಡೆವಳಿಯ ಕಂಡು
ಪಂಚಭೂತಂಗಳೂ ನಗುವುವೊಳಗೊಳಗೇ

ಮರೆನಡೆವಳಿ=ಮುಚ್ಚುಮರೆಯ ನಡವಳಿಕೆ; ಗುಟ್ಟಿನ ನಡವಳಿಕೆ.

ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೋಷವಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ನಟಿಸಿ, ತನ್ನ ಮಾತಿಗೂ ಅಂತಸ್ತಿಗೂ ಹೊಂದದ ಮತ್ತು ತಾನು ಮಾಡಬಾರದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಗುಟ್ಟಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀತಿವಂತನಂತೆ ಮೆರೆಯುವ ಕಳ್ಳನಡತೆಯ ವಂಚಕನ ಅಂತರಂಗ ಲೋಕದ ಜನಕ್ಕೆ ಮರೆಯಾಗಬಹುದಾದರೂ ಅವನ ಮೈಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಪಂಚಭೂತಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪಂಚಭೂತಗಳು ಆ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಒಳಗೊಳಗೇ ನಗುತ್ತವೆ. ಅವನ ಕಳ್ಳ ನಡತೆಯನ್ನು ಕಂಡವರು ಹೊರಗೆ (ಎಂದರೆ, ಬಹಿರಂಗವಾಗಿಯೇ) ನಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ಕಳ್ಳನಡವಳಿಕೆ ಉಚಿತವಲ್ಲ. ೨೭೧

೨. ನಡವಳಿಕೆ ಕೀಳಾದರೆ ವೇಷ ಎಷ್ಟು ಮೇಲಾದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ

ತ. ವಾನುಯರ್ ತೋಱ್ಱ ಮೆವನ್ ಶೆಯ್ಯುನ್ದನ್ನೆಞ್ಜ
ನ್ದಾನಱಿ ಕುಱ್ಱ ಪ್ಪಡಿನ್
ಕ. ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವ ತೋರ್ಕೆ ತಾನೇನ ಮಾಡುವುದು
ತನ್ನ ಮನ ತಾನರಿತ ದೋಷದಲಿ ಬೀಳ್ವುದಾಗೆ

ತೋರ್ಕೆ=ಆಕಾರ, ವೇಷ.

"ಇದು ಮಾಡಬಾರದ್ದು, ದೋಷ, ಪಾಪ" ಎಂದು ತನಗೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹೋದರೆ, ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತರೆ, ಅಂಥ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವಷ್ಟು ಮಹೋನ್ನತವಾದ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬನ ವೇಷಾಲಂಕಾರಗಳು ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದವಾದರೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಕೀಳು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಬಿದ್ದರೆ, ಆ ಹೊರವೇಷ ಬರಿಯ ತೋರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಇದೆಯೆನ್ನುವುದಾದರೆ ರಾವಣಸಂನ್ಯಾಸಿ, ಮಾಯಾಮೃಗ ಮೊದಲಾದವುಗಳಂತೆ 'ಹೆರರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ' ಎನ್ನಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಚರಣೆ ಕೀಳಾದರೆ ಮೇಲಾದ ವೇಷವೂ ಕೀಳಾಗುತ್ತದೆ. ೨೭೨

೩. ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ವೇಷ ಹುಲಿವೇಷದ ಎತ್ತಿನಂತೆ

ತ. ವಲಿಯಿ ನಿಲೈಮೈಯಾನ್ ವಲ್ಲುರುವ ಮ್ಪೆಱ್ಱಮ್
ಪುಲಿಯಿ ನ್ಱೋಲ್ ಪೋರ್ತ್ತು ಮೇಯ್ನ್ದಱ್ಱು
ಕ. ಬಲವಿರದ ನೆಲೆಯವನ ಬಲರೂಪು
ಎತ್ತು ತಾ
ಹುಲಿದೊಗಲ ಹೊದೆದು ಮೇಯ್ದಂತೆ

ಇಂದ್ರಿಯನಿಗ್ರಹವನ್ನೂ ವ್ರತಾನುಷ್ಠಾನವನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದವನು ಅದನ್ನು ಮಾಡುವ ತಪಸ್ವಿಗಳ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡು ಲೋಕದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬರದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ ಗುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಿಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವುದು, ಎತ್ತು ಹುಲಿಯ ಚರ್ಮವನ್ನು ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಕಾವಲುಗಾರರಿಗೆ ಸಂಶಯ ಬರದಂತೆಯೂ ಭಯವುಂಟಾಗುವಂತೆಯೂ ಮಾಡಿ ಪಯಿರು ಮೇಯುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. 'ಹುಲಿಯ ವೇಷದ ಕತ್ತೆ' ಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೨೭೩

೪. ವೇಷಧಾರಿ ತಪಸ್ವಿ ಬೇಟೆಗಾರನಂತೆ

ತ. ತವಮಱೈ ನ್ದಲ್ಲವೈ ಶೆಯ್ದಲ್ ಪುದನ್ಮಱೈನ್ದು
ವೇಟ್ಟುವನ್ ಪುಟ್ಚಿಮಿೞ್ತ್ತಱ್ಱು
ಕ. ತಪವ ಮರೆಗೊಂಡು ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡುವುದು
ಪೊದರ ಮರೆಗೊಂಡು ಬೇಡ ಹಕ್ಕಿಹಿಡಿದಂತೆ

ತಪಸ್ವಿಯ ವೇಷ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡಸುವವನನ್ನು ಪೊದರಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನಂಬಿ ಬಂದ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೇಡನಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಬೇಡನಿಗೆ ಹಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಈ ಕಳ್ಳ ತಪಸ್ವಿಗೆ ಅಲ್ಲದವನ್ನು ಮಾಡುವುದೇ ಉದ್ದೇಶ. ತಪಸ್ವಿಯ ವೇಷ ತಮ್ಮ ನಿಜಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಅರಿಯದವರನ್ನು ನಂಬಿಸಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಮರೆ ಮಾತ್ರ; ಬೇಡನನ್ನೂ ಅವನ ಅಂಬು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಅಡಗಿಸಿಡುವ ಪೊದೆಯ ಹಾಗೆ. ಈ ರೀತಿಯ ವೇಷದ ತಪಸ್ವಿಗೆ ಪಾಪ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲದೆ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ೨೭೪

೫. ಈ ಕಳ್ಳನಡವಳಿಕೆ ಮಹಾ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

ತ. ಪಱ್ಱಱ್ಱೇ ಮೆನ್ಬಾರ್ ಪಡಿಱ್ಱೊೞುಕ್ಕ ಮೆಱ್ಱೆಱ್ಱೆ
ನ್ಱೇದ ಮ್ಬಲವು ನ್ದರುಮ್

ಕ. ಮಮತೆಯನು ತೊರೆದೆವೆಂಬರ ಕಳ್ಳ ನಡವಳಿಕೆ
'ಎಂತೋ !ಎಂತೋ!' ಎಂಬ
ಹಲವು ಬಗೆ ನೋವ ತಹುದು

ಹೆರರನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ನಾನು, ನನ್ನದು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ತೊರೆದಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಹಾಗೆ ನಟಿಸಿ, ಆ ವೇಷದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದ ನಡವಳಿಕೆ ನಡೆಯುವವರು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಖ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಕಳ್ಳ ನಡತೆಯ ಫಲವಾಗಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ದುಃಖವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ, "ಅಯ್ಯೋ, ಎಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆವು!" ಎಂದು ಗೋಳಾಡುತ್ತಾರೆ. ೨೭೫

೬. ಕಪಟ ತಪಸ್ವಿಗಳಿಗಿಂತ ಬೇರೆ ಕಟುಕರಿಲ್ಲ

ತ. ನೆಞ್ಜಿಱ್ಱುಱವಾರ್ ತುಱನ್ದಾರ್ ಪೋಲ್ ವಞ್ಜಿತ್ತು
ವಾೞ್ವಾರಿನ ವನ್ಗಣಾ ರಿಲ್

ಕ. ಮನದಲ್ಲಿ ತೊರೆಯದವರು,
ತೊರೆದವರ ಹಾಗೆ ವಂಚಿಸುತ ಬಾಳುವವರು-
ಇವರಿಗಿಂತಲು ಬೇರೆ ಕಟುಕರಿಲ್ಲ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವೈರಾಗ್ಯವಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ವಿರಾಗಿಗಳ ವೇಷವನ್ನು ತಾಳಿದವರು. ಇವರು ತಮ್ಮ ವೇಷದಿಂದ ಲೋಕದ ಜನರನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸಿ ಬಾಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಬಾಳುವವರಿಗಿಂತ ಕ್ರೂರಿಗಳು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇವರ ವೇಷವನ್ನು ಕಂಡು ಇವರು ಸಾಧುಗಳೆಂದು ನಂಬಿ ಸತ್ಫಲ ಪಡೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಜನ ಇವರನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಸೇವಿಸಿದವರು ಮೇಲ್ಗತಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈ ಕಪಟ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಪಾಪಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾದಂತಾಗಿ ಅಧೋಗತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಪಟಿಗಳು ಕಂಡೂ ಕಂಡೂ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇವರು ತುಂಬ ಕ್ರೂರಿಗಳು ಎನ್ನಬೇಕಾಯಿತು. ೨೭೬

೭. ಹೊರಗೆ ಶುದ್ಧರಾಗಿ ಕಂಡು ಒಳಗೆ ಹೊಲಸು ತುಂಬಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ

ತ. ಪುಱ ಙ್ಗುನ್ಱಿ ಕಣ್ಡನೈಯರೇನು ಮಗ ಙ್ಗುನ್ಱಿ
ಮೂಕ್ಕಿ ಱ್ಕರಿಯಾ ರುಡೈತ್ತು

ಕ. ಹೊರಗೆ ಗುಂಜಿಯ ಹಾಗೆ ತೋರುವವರಾದರೂ
ಒಳಗೆ ಗುಂಜಿಯ ಮೂಗಿನಂತೆ ಕಪ್ಪಾದವರು-
ಅಂಥವರು ಉಳ್ಳುದೀ ಲೋಕ.

ಹೊರಗೆ ಶುದ್ಧರಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿಯೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುಳ್ಳವರೂ ಕೆಟ್ಟವರೂ ಆದವರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಗುಲಗಂಜಿಯಂತೆ ಕೆಂಪು; ಅದರ ಮೂಗಿನಂತೆ ಕಪ್ಪು - ಎಂದರೆ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ಉಳ್ಳವರು ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ.'ಕೆಂಪು' ಒಳ್ಳೆಯತನವನ್ನೂ 'ಕಪ್ಪು' ಅರಿಯದಿರುವುದನ್ನೂ (ಎಂದರೆ, ಅಜ್ಞಾನವನ್ನೂ) ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ-ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೭೭

೮. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಪ ತುಂಬಿದ ವೇಷಧಾರಿಗಳು ಹಲವರು

ತ. ಮನತ್ತದು ಮಾಶಾಗ ಮಾಣ್ಡಾರ್ ನೀರಾಡಿ
ಮಱೈನ್ದೊೞುಗು ಮಾನ್ದರ್ ಪಲರ್

ಕ. ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಸಿರಲು ಮಹಿಮರೆನೆ ನೀರ್ಮುಳುಗಿ
ಮರೆನಡೆವ ಮಾನಿಸರು ಹಲವರಿಹರು

ಮಾಸು=ಕೊಳೆ; ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಮೋಹಗಳು. ಮರೆನಡೆ=ಒಳಗೊಂದು ರೀತಿ ಹೊರಗೊಂದು ರೀತಿ ನಡೆ.

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪಾಪವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಡೆ ಉತ್ತಮರಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಲೂ ಆ ತೋರಿಕೆಯ ಮಹಿಮೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಜನ ಬಹು ಮಂದಿ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಮನದ ಕೊಳೆ ತೊಳೆಯದೆ ಬರಿಯ ಮೈ ಕೊಳೆ ತೊಳೆಯುವವರು ಕಪಟ ತಪಸ್ವಿಗಳು. ಇವರ ಉದ್ದೇಶ ತಮ್ಮ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವುದಲ್ಲ; ತಮ್ಮ ತೋರಿಕೆಯ ನಟನೆಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ಮರುಳು ಮಾಡುವುದು. ಇಂಥವರು ಬಹು ಮಂದಿ. "ಮನದೊಳ್ ತುಂಬಿರೆ ಪಂಕ ಮೇಲೆ ತೊಳೆಯಲ್ ತಾಂ ಶುದ್ಧನೇ ನಪ್ಪನೇ? ಕಾಕಾಳಿಯೇಂ ಮೀಯವೆ?" - ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕ.

೨೭೮

೯. ಒಳ್ಳೆಯದೋ ಕೆಟ್ಟದ್ದೋ ವೇಷದಿಂದಲ್ಲ, ಕಾರ್ಯದಿಂದ

ತ. ಕಣೈ ಕೊಡಿ ದಿಯಾೞ್ ಕೋಡು ಶೆವ್ವಿದಾಙ್ಗನ್ನ
ವಿನೈ ಪಡು ಪಾಲಾ ಱ್ಕೊಳಲ್

ಕ. ಕಣೆ ಕ್ರೂರ, ಯಾಳ್ ಕೊಂಕು ಲೇಸಿನದು
ಅಂಥವರನವರವರ ಕರ್ಮಭೇದದಲರಿವುದು

ಕಣೆ=ಬಾಣ. ಯಾಳ್=ವೀಣೆ.

"ಅಂಬು ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿದ್ದರೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರವಾದ್ದು. ಯಾಳ್ (ಎಂದರೆ,ವೀಣೆ) ಅದರ ದಂಡದಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಕೊಂಡಿರುವುದಾದರೂ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಣೆಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಲೆ. ವೀಣೆಗೆ ಕೆಲಸ ಗಾನದಿಂದ ಸುಖವುಂಟು ಮಾಡುವುದು. ಆ ಬಗೆಯಿಂದಲೇ ಕೆಲಸ ಪಾಪವಾದರೆ ಕೆಟ್ಟವರೆಂದೂ ಧರ್ಮವಾದರೆ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ" - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಕೆಂಪು ಫಲದೊಳಗೆಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಮೆಕ್ಕೆಯ ಹಣ್ಣು
ಕಂಪಾದರೊಳಗೆ ವಿಷವುಂಟು - ದುರ್ಜನರು
ಇಂತಿರ್ಪರಯ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞ
ಡೊಂಕುಫಲದೊಳಗೆಲ್ಲ ಡೊಂಕು ಬಾಳೆಯಹಣ್ಣು
ಡೊಂಕಾದರೊಳಗೆ ರುಚಿಯುಂಟು - ಸಜ್ಜನರು
ಇಂತಿರ್ಪರಯ್ಯ ಸರ್ವಜ್ಞ. ೨೭೯

೧೦. ವೇಷಕ್ಕಿಂತ ನಡವಳಿಕೆ ಮುಖ್ಯ

ತ. ಮೞಿತ್ತಲು ನೀಟ್ಟಲುಮ್ ವೇಣ್ಡಾ ವುಲಗಮ್
ಪೞಿತ್ತ ದೊೞಿತ್ತು ವಿಡಲ್
ಕ. ಬೋಳಿಸುವುದೂ ನೀಳವಾಗಿಸುವುದೂ ಬೇಡ
ಲೋಕ ಹಳಿದುದ ತಾನು ಉಳಿದು ಬಿಟ್ಟಿರಲು

ಇದು ಕೆಟ್ಟದ್ದೆಂದು ಲೋಕದವರು ನಿಂದಿಸುವ ನಡತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ಅಂಥವರು ತಮ್ಮ ತಪೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಲೆ ಬೋಳಿಸುವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಉದ್ದವಾಗಿ ಕೂದಲು ಬೆಳೆಸಿ ಜಡೆಬಿಡುವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಎಂದರೆ ವೇಷಕ್ಕಿಂತ ನಡತೆ ಮುಖ್ಯ. ತಮ್ಮ ನೆಲೆಗೆ ಹೊಂದದ ನಡೆವಳಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬಿಟ್ಟವರ ವೇಷ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಸರಿ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೨೮೦

* * * * * *

ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಕದಿಯದಿರುವುದು

೧. ಜನ ಕಡೆಗಣಿಸದಂತಿರಬೇಕಾದರೆ ಕದಿಯದಿರಬೇಕು

ತ. ಎಳ್ಳಾಮೈ ವೇಣ್ಡುವಾ ನೆನ್ಬಾ ನೆನೈ ತ್ತೊನ್ರು
ಙ್ಗಳ್ಳಾಮೈ ಕಾಕ್ಕ ತನ್ನೆಞ್ಜು
ಕ. ಎಳ್ಳೆಣಿಸದಿರುವುದನು ಬಯಸುವವನೆಂಬವನು
ಎನಿತೊಂದನೂ ಕದಿಯದಿರುವುದನು
ತಾನ್ ತನ್ನ ಮನದಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳಲಿ

ಜನ ತನ್ನನ್ನು ಎಳ್ಳಿನಂತೆ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದೆಂದು ಬಯಸುವವನು ಯಾವುದೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನೂ ಕದಿಯದಿರುವುದನ್ನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ; ಎಂದರೆ ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ಕದಿಯ ಬಯಸದಂತೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಂಕೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಕೀಳ್ಗಣಿಸಲ್ಪಡದಿರುವುದು ಬೇಕಾದರೆ ಕದಿಯದಿರಬೇಕು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಪರಿಮೇಲೞಗರು ಬೇರೆ ರೀತಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ:-

"ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿ ತೆಗಳದೆ ಅದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿರುವವನಿವನು" ಎಂದು ತಪಸ್ವಿಗಳಿಂದ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿರುವವನು, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ಕದಿಯ ಬಯಸದಂತೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ತೆಗಳುವುದೆಂದರೆ, ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವೇ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದೂ, ... ಅರ್ಥ ಕಾಮಗಳೇ ಸಂಪಾದಿಸತಕ್ಕವು ಎಂದೂ ಹೇಳುವ ಲೋಕಾಯತ ಮೊದಲಾದ ಮೋಹ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆಯುವುದು. ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾದ ಸತ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥವನ್ನೇ (ಎಂದರೆ, ವೇದಾರ್ಥವನ್ನೇ) ಆದರೂ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಅಲ್ಲದೆ ಅವನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದೂ ಕಳವಾಗುವುದರಿಂದ, 'ಎನಿತೊಂದನೂ' ಎಂದರು.

ಈ ವಿವರಣೆಗೆ ಅನುಸಾರವಾದ ಭಾಷಾಂತರ:

ಎಳ್ಳೆಣಿಸದೆಯೆ ಬೇಳ್ಪನೆಂಬನೆನಿತೊಂದನೂ
ಕಳದಂತೆ ಕಾಯಲಿ ತನ್ನ ಮನವಂ. ೨೮೧

೨. ಕದಿಯಬೇಕೆಂದು ನೆನೆಯುವುದೂ ಪಾಪ

ತ. ಉಳ್ಳತ್ತಾ ಲುಳ್ಳಲು ನ್ದೀದೇ ಪಿಱ ನ್ಬೊರುಳೈ
ಕಳ್ಳತ್ತಾ ಙ್ಕಳ್ವೇ ಮೆನಲ್

ಕ. ಮನದಿಂದ ನೆನೆವುದೂ ಹೊಲ್ಲದೇ
ಹೆರನೊಡವೆಯನು
ಕಳವಿಂದ ಕದಿಯೋಣವೆನ್ನದಿರಲಿ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಯೋಚಿಸುವುದೂ ಪಾಪ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆರರಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಅಪಹರಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣವೆಂದು ನೆನೆಯಲೂ ಬಾರದು. ೨೮೨

೩. ಕದ್ದು ಕೂಡಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವಂತೆ ತೋರಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ

ತ. ಕಳವಿನಾ ಲಾಗಿಯ ವಾಕ್ಕ ಮಳವಿಱ
ನ್ದಾವದು ಬೋಲ ಕ್ಕೆಡುಮ್

ಕ. ಕಳವಿನಿಂದಾಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತು ಅಳವಳಿದು
ಆಗುವುದರಂತೆಯೇ ತೋರಿ
ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುವುದು

ಕಳವಿನಿಂದ ಆದ ಸಂಪತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯುಂಟು ಮಾಡುವಂತೆ ತೋರಿ ಕಡೆಗೆ ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲೆ ಮೀರಿ ಹಾಳಾಗುವುದೆಂದರೆ-ತಾನು ಹೋಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾಪವನ್ನೂ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರನ್ನೂ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಮಾಡಿದ ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಒಡನೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಕಳವಿನ ಸಂಪತ್ತು ಧರ್ಮವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ಪಾಪವನ್ನೂ ತೊಡರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಯಕ್ಕೊದಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ; ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಈ ಮಾತು ಧನ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಅಲ್ಲ, ಜ್ಞಾನ ಧರ್ಮಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ."ವೇದಾರ್ಥವನ್ನೇ ಆದರೂ ಆಚಾರ್ಯನನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ಪಡೆದರೆ ಕಳವಾಗುತ್ತದೆ" (೨೮೧ನೆಯ ಕುಱಳಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ). ಹಾಗೆ ವಂಚಿಸಿ ಪಡೆದ ಜ್ಞಾನ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಸಮಯಕ್ಕೊದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗುವಂತೆ ತೋರಿ ಕೆಡುತ್ತದೆ. ಕರ್ಣನ ಅಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾಗ್ರಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ೨೮೩

೪. ಕಳವಿನ ಪರಿಣಾಮ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಕಟ

ತ. ಕಳವಿನ್ಗ ಟ್ಕನ್ರಿಯ ಕಾದಲ್ ವಿಳೈವಿ ನ್ಗಣ್
ವೀಯಾ ವಿೞುಮ ನ್ದರುಮ್

ಕ. ಕಳವಿನಲಿ ಪಳಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಪರಿಣಾಮದಲಿ
ಕೊನೆಗೊಳದ ಸಂಕಟವನುಂಟುಮಾಡುವುದು

ಕಳವನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿ ಒಬ್ಬನು ಹೆರರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸುವುದರಲ್ಲೆ ತೊಡಗಿರುವನೆಂದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅವನಿಗೆ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಆ ಕಳವು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಅವನಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಖವಾದಂತೆ ಕಂಡುಬಂದರೂ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂಕಟವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ; ಆ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವೇ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳವಿನಿಂದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಡು ಬರುವುದು ಖಂಡಿತ; ಎಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ೨೮೪

೫. ಕಳ್ಳನಿಗೆ ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲ, ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲ

ತ. ಅರುಳ್ಗರುದಿ ಯನ್ಬುಡೈಯ ರಾದಲ್ ಪೊರು ಳ್ಗರುದಿ
ಪ್ಪೊಚ್ಚಾಪ್ಪು ಪ್ಪಾರ್ ಪ್ಪಾರ್ಗ ಣಿಲ್

ಕ. ಕರುಣೆಗೋಸುಗ ತಾವು ಒಲವುಳ್ಳರಾಗುವುದು
ದ್ರವ್ಯಕೋಸುಗ ಮರವನೆದುರು ನೋಡುವರೊಳಿಲ್ಲ

ಹೆರರಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕದ್ದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಪ್ಪುವ ಸಮಯವನ್ನೇ ಕಾದು ನೋಡುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಕರುಣೆಯೂ ಪ್ರೀತಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವರು ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲೇ ದೋಷ ಕಂಡು ತೊರೆದಿರುವರು. ಅಂಥವರು ಇತರರಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವನ್ನು ವಂಚನೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವವರಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಾಣಿದಯೆಯಿಂದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾಗುವುದೆಂದು ನಂಬಿ ನಡೆಯುವ ಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತದೆ-ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವಿವರಣೆ. ೨೮೫

೬. ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟವರು ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಾರರು

ತ. ಅಳವಿನ್ಗಣಿ ನ್ರೊೞುಗ ಲಾಱ್ಱಾರ್ ಕಳವಿನ್ಗ
ಟ್ಕನ್ರಿಯ ಕಾದಲವರ್

ಕ. ಅಳವಿನಲಿ ನಿಂತು ನಡೆಯಲಾರದವರು
ಕಳವಿನಲಿ ಪಳಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿಯವರು

ಅಳವು=ಅಳತೆ; ಎಲ್ಲೆಕಟ್ಟು; ಪ್ರಮಾಣ; ಸನ್ಮಾರ್ಗ. (ಇಲ್ಲಿ) ಜ್ಞಾನ ಮಾರ್ಗ.

ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು, ಆ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆಯಲಾರದವರು ಯಾರೆಂದರೆ ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ಆಸೆಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿರುವವರು.

ಕಳವು ಧರ್ಮದ ಮಿತಿಗೆ ಹೊರಗಾದದ್ದು; ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟವರು ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಾರರು. ೨೮೬

೭. ಸನ್ಮಾರ್ಗಗಾಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಿಲ್ಲ

ತ. ಕಳವೆನ್ನು ಙ್ಗಾರಱಿವಾಣ್ಮೈ ಯಳವೆನ್ನು
ಮಾಱ್ಱಲ್ಬುರಿನ್ದಾರ್ಗಣಿಲ್

ಕ. ಕಳವೆಂಬ ಕಾರರಿವಿನೊಡೆತನವು
ಅಳವೆಂಬ ಆರ್ಪನೆಳಸಿದರೊಳಿಲ್ಲ

ಕಳವೆಂಬ ಕಾರರಿವು: ಕಾರರಿವು=ಕಪ್ಪು ತಿಳಿವು; ಎಂದರೆ ಮೋಹ. ಮೋಹ ಕಾರಣ; ಅದರಿಂದುಂಟಾಗುವ ಕಾರ್ಯ ಕಳವು. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಳವೆಂಬ ಆರ್ಪು: ಅಳವು ಕಾರಣ, ಆರ್ಪು (ಶಕ್ತಿ)ಕಾರ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಾರ್ಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಳವೂ ತೊಱವೂ (ಸಂನ್ಯಾಸವೂ) ಕತ್ತಲೆಯೂ ಬೆಳಕೂ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ; ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವುಳ್ಳವು; ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಾರವು - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಕಳವೆಂಬುದು ಕಾರರಿವು; ಎಂದರೆ ಕಪ್ಪ ತಿಳಿವು, ಮೋಹ; ಅದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳಗುವ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿಯಲ್ಲ. ಆ ಜ್ಞಾನಜ್ಯೋತಿ, ಅಳವು (=ಪ್ರಮಾಣ) ಗಳನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಡುವ ಅಳವಿನ (ಧರ್ಮ ಮಾರ್ಗದ) ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರಲ್ಲಿ ಕಳವಿನ ಕತ್ತಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ೨೮೭

೮. ಕಳ್ಳರಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ನೆಲಸುತ್ತದೆ

ತ. ಅಳವಱಿನ್ದಾರ್ ನೆಞ್ಜತ್ತಱಮ್ಪೋಲ ನಿಱ್ಕುಮ್
ಕಳವಱಿನ್ದಾರ್ ನೆಞ್ಜಿಱ್ಕರವು

ಕ. ಅಳವನರಿತವರ ಮನದಲ್ಲಿ
ಧರ್ಮವೆಂತಂತೆ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುವುದು
ಕಳವನರಿತವರ ಮನದಲ್ಲಿ ವಂಚನೆಯು

ಆಳವನ್ನು ಬಲ್ಲವರ, ಎಂದರೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಿಳಿಯುವ ತತ್ತ್ವ ಜಿಜ್ಞಾಸುಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಕಳವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲವರ, ಎಂದರೆ ರೂಢಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ವಂಚನೆ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಕಳವನ್ನು ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ವಂಚನೆಯೊಂದು ಸಾಧಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಧರ್ಮ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೨೮೮

೯. ಕಳವಿನಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದವರು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾರೆ

ತ. ಅಳವಲ್ಲ ಶೆಯ್ದಾಙ್ಗೇ ವೀವರ್ ಕಳವಲ್ಲ
ಮಱ್ಱೈಯ ದೇಱ್ಱಾದವರ್

ಕ. ಅಳವಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿ ಅಂದಲ್ಲೆ ಸಾಯುವರು
ಕಳವಲ್ಲದುಳಿದುವನು ಅರಿಯದವರು

ಕಳವಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ಯಾವೊಂದು ಧರ್ಮವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸದವರು, ಪ್ರಮಾಣ ಸಿದ್ಧವಲ್ಲದ ನಿಷಿದ್ಧ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೊಡನೆಯೇ ಅವರು ಹಾಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಳವು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವ ಧರ್ಮವೂ ರುಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾಪದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿ ಅದರಿಂದ ಅವರು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

[ಪರಿಮೇಲೞಗರು ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ: "ಕಳವಲ್ಲದ ಬೇರೆಯವನ್ನು ಅರಿಯದವರು ಅಳವಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಎಂದರೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಡದ, ಕೆಟ್ಟ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ನೆನೆದು, ನೆನೆದ ಕೂಡಲೆ ಕೆಡುತ್ತಾರೆ.".

ಕೆಟ್ಟ ನೆನವುಗಳು: ದ್ರವ್ಯವುಳ್ಳವರನ್ನು ವಂಚಿಸುವುದು, ವಂಚನೆಯಿಂದ ಆ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ವಂಚಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ತಾವು ವಿಷಯ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು, ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಯೋಚನೆಗಳು. ನೆನೆಯುವುದೂ ಮಾಡುವುದಾದ್ದರಿಂದ 'ಮಾಡಿ' ಎಂದರು. ಅಂಥ ನೆನವು ಇದ್ದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ, ವಂಚನೆಯ ನಡೆನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೋಗಿಸಿ ಆಗಲೇ ಕೆಡಿಸುವುದರಿಂದ 'ಅಂದಲ್ಲೆ ಸಾಯುವರು' ಎಂದರು. ಉಳಿದುವು ಯಾವುವೆಂದರೆ - ತೊರೆದವರಿಗೆ ಉಣವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಕಾಯಿ, ಹಣ್ಣು, ಗೆಡ್ಡೆ ತರಗು ಮೊದಲಾದವು ಮತ್ತು ಗೃಹಸ್ಥರು ಕೊಡುವ ದಾನಗಳು. ಅರಿಯದಿರುವುದು - ಆ ಕಾಯಿ ಮೊದಲಾದವನ್ನೇ ಅನುಭವಿಸಿ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯದಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಕಳುವವರು ಕೆಡುವ ರೀತಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.] ೨೮೯

೧೦. ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಸರ್ವನಾಶ; ಕಳದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವರ್ಗ ಸಂಪತ್ತು

ತ. ಕಳ್ವಾರ್ ಕ್ಕುತ್ತಳ್ಳು ಮುಯಿರ್‌ನಿಲೈ ಕಳ್ವಾರ್‌ಕ್ಕು
ತ್ತಳ್ಳಾದು ಪುತ್ತೇಳುಲಗು

ಕ. ಕಳುವರಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದು ತಮ್ಮುಸಿರುನೆಲೆಯೂ
ಕಳದರಿಗೆ ತಪ್ಪದು ದೇವಲೋಕತಾನೂ

ಉಸಿರುನೆಲೆ=ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದು; ಶರೀರ.

ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ತಮ್ಮ ದೇಹವೂ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡದವರಿಗೆ ದೇವಲೋಕವೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಸರ್ವನಾಶವೂ ಕಳ್ಳತನಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಸಂಪತ್ತೂ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಈ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅರಸನಿಂದ ದಂಡಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ "ತಮ್ಮುಸಿರುನೆಲೆಯೂ ತಪ್ಪುವುದು" ಎಂದೂ, ಮರುಮೈಯಲ್ಲಿ ದೇವತೆಯಾಗುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ 'ದೇವಲೋಕವೂ ತಪ್ಪದು' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೯೦

* * *

ಮೂವತ್ತನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ದಿಟ ನುಡಿಯುವುದು (ಸತ್ಯ)

[ಉಣ್ಮೈ, ವಾಯ್ಮೈ, ಮೈಯ್ಮೈ - ಎಂದು 'ಸತ್ಯ'ಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮಾತುಗಳಿವೆ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ. ಉಳ್(ಮನಸ್ಸು), ವಾಯ್ (ಬಾಯಿ), ಮೆಯ್ (ಶರೀರ) - ಈ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ - ಮೈ (-ತನ) ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯ ಸೇರಿ ಆದ ಭಾವನಾಮಗಳು ಇವು. ಮನಸ್ಸು ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೈಗಳ ಸಹಜ ಸ್ವಭಾವವೇ ಸತ್ಯ ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಈ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾನಸಿಕ ಸತ್ಯ, ವಾಚಿಕ ಸತ್ಯ, ಶಾರೀರಕ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ 'ವಾಯ್ಮೈ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 'ಸತ್ಯ' ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಪದಗಳನ್ನೂ ಬಳಸಬಹುದು.]

೧. ಕೇಡಾಗದ್ದನ್ನು ಆಡುವುದೇ ಸತ್ಯ

ತ. **ವಾಯ್ಮೈ ಯೆನಪ್ಪಡುವದಿಯಾದೆನಿನ್ ಯಾದೊನ್ರು**
ನ್ದೀಮೈ ಯಿಲಾದ ಶೊಲಲ್
ಕ. ದಿಟವೆಂದು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾವುದೆಂದರೆ
ಯಾವೊಂದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದುವನೆ ಆಡುವುದು

'ಸತ್ಯ' ಎಂದರೆ ಯಾವುದು? ಯಾವುದೊಂದೂ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ನಡೆದದ್ದನ್ನು ನಡೆದಂತೆಯೇ ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಜನಸಾಮಾನ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೇ ಸಾಲದು. ಆಡಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ಯಾವ ಜೀವಕ್ಕೂ ಯಾವ ಕೇಡೂ ಉಂಟಾಗಬಾರದು. ಅಂಥ ಮಾತೇ ಸತ್ಯ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಕೇಡು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಸತ್ಯವಾಗಲಾರದು. 'ನಡೆದದ್ದನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು' ಕೇಡು ಫಲಿಸದಾದರೆ ಸತ್ಯವಾಗುವುದು; ಫಲಿಸಿದರೆ ಸಟೆಯಾಗುವುದು - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೯೧

೨. ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಫಲಿಸುವುದಾದರೆ ಸುಳ್ಳೂ ದಿಟವೇ

ತ. **ಪೊಯ್ಮ್ಮೈಯುಮ್ ವಾಯ್ಮೈಯಿಡತ್ತ ಪುರೈ ತೀರ್ನ್ದ**
ನನ್ಮೈ ಪಯಕ್ಕು ಮೆನಿನ್
ಕ. ಸಟೆಯೂ ದಿಟದ ನೆಲೆಗೇ ಬಹುದು
ಅದರಿಂದ

ದೋಷವಿಲ್ಲದ ನಲ್ಮೆ ಫಲಿಸುವುದು ಎನಲು

ಆಡಿದ ಮಾತು ನಡೆಯದ ಸಟೆಯೇ ಆದರೂ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಕೇಡೂ ಇಲ್ಲದೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲವೇ ಉಂಟಾಗುವುದಾದರೆ ಆ ಮಾತನ್ನು 'ದಿಟ, ಸತ್ಯ' ಎಂದೇ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಸುಳ್ಳೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾತಿನಿಂದ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಶುಭಫಲವುಂಟಾಗುವುದಾದರೆ, ಅದು ಸತ್ಯವೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಫಲ ತರುವ ಮಾತೇ ಸತ್ಯ.

'ನಡೆಯದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದು' ಒಳ್ಳೆಯ ಫಲವನ್ನುಂಟು ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ಸಟೆಯಾಗುವುದು; ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ದಿಟ (ಸತ್ಯ)ವಾಗುವುದು. ಇವು ಎರಡು ಪದಗಳಿಂದಲೂ, (೧)ಕೇಡು ಫಲಿಸದ 'ನಡೆದದ್ದು ನುಡಿಯುವುದೂ' ನಲ್ಮೆ ಫಲಿಸುವ 'ನಡೆಯದ್ದು ನುಡಿಯುವುದೂ' ಸತ್ಯ ಎಂದೂ, (೨) ನಲ್ಮೆ ಫಲಿಸದ ನಡೆಯದ್ದು ನುಡಿಯುವುದೂ ಕೇಡು ಫಲಿಸುವ ನಡೆದಿದ್ದು ನುಡಿಯುವುದೂ ಅಸತ್ಯ ಎಂದೂ ಅವುಗಳ (ಎಂದರೆ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯಗಳ) ಲಕ್ಷಣ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.-ಪರಿಮೇಲಟಿಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.
೨೯೨

೩. ತಿಳಿದೂ ಸುಳ್ಳಾಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸೇ ಸುಡುತ್ತದೆ

ತ. **ತನ್ನೆಞ್ಜಱಿವದು ಪೊಯ್ಯಱ್ಕ ಪೊಯ್ತ್ತ ಪಿ**
ನ್ರನ್ನೆಞ್ಜೇ ತಲ್ಲೈ ಶುಡುಮ್
ಕ. ತನ್ನ ಮನವರಿವುದನು ಹುಸಿಯಲಾಗದು
ಹುಸಿದ ಬಳಿಕ
ತನ್ನ ಮನವೇ ತನ್ನ ನೆರೆ ಸುಡುವುದು

'ಇದು ಸುಳ್ಳು' ಎಂದು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆಡಬಾರದು. ಆಡಿದರೆ, ಆ ಸುಳ್ಳಿಗೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ಸುಡುತ್ತದೆ (ಎಂದರೆ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ). ಲೋಕದವರು ಅರಿಯದಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ಸುಳ್ಳು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೇ ಗೊತ್ತು; ಅದರಿಂದ ಮರೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸುಳ್ಳಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೨೯೩

೪. ಸತ್ಯವಂತನನ್ನು ಲೋಕವೆಲ್ಲ ನೆನೆಯುತ್ತದೆ

ತ. **ಉಳ್ಳತ್ತಾ ಱ್ಪೊಯ್ಯಾ ದೊೞುಗಿ ನುಲಗತ್ತಾ**
ರುಳ್ಳತ್ತು ಳೆಲ್ಲಾ ಮುಳನ್
ಕ. ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯದೆಯೆ ನಡೆವನಾದರೆ
ಅವನು
ಲೋಕದವರೆಲ್ಲರ ಮನದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವನು

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ಹುಸಿ ತಲೆದೋರದಂತೆ ಸದಾ ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವವನು

ಲೋಕದವರೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ನೆಲೆನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಎಂದರೆ, ಸತ್ಯವಂತನನ್ನು ಲೋಕದ ಜನರೆಲ್ಲ ನೆನೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಉಳ್ಳತ್ತಾಲ್(ಮನದಲ್ಲಿ)ಎಂಬಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥೀವಿಭಕ್ತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ, "ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗುವಂತೆ (ಎಂದರೆ, ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಹೊಂದುವಂತೆ) ಹುಸಿನುಡಿಯದೆ .... " ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೨೯೪

೫. ಮನಮಾತುಗಳ ಸತ್ಯ ದಾನ ತಪಸ್ಸುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು

ತ. ಮನತ್ತೊಡು ವಾಯ್ಮೈ ಮೊೞಿಯಿ ಱ್ರವತ್ತೊಡು
ದಾನಞ್ಜೆಯ್ವಾ ರಿಱ್ರಲೈ

ಕ. ಮನಗೂಡಿ ಸತ್ಯವನು ನುಡಿವನಾದರೆ
ಅವನು
ದಾನತಪಗಳ ಮಾಡುವರಿಗಿಂತ ಮೇಲು

ಮನಗೂಡಿ ನುಡಿಯುವುದು: ಬರಿಯ ಬಾಯಿಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಆಡುವುದಲ್ಲ, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಅದನ್ನು ನೆನೆದು ಒಪ್ಪಿ ಆಡುವುದು. (ಉಣ್ಮೈ, ವಾಯ್ಮೈ - ಎರಡೂ ಸೇರಿದ ಹಾಗಾಯಿತು).

"ಹೊರಗಿನದಾಗಿರುವ ಮೈಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಳಗಿನವಾಗಿರುವ ಮನಮಾತುಗಳಿಂದ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಫಲವುಳ್ಳದ್ದು ಎಂದಾಯಿತು" - ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೨೯೫

೬. ಸತ್ಯ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತದೆ

ತ. ಪೊಯ್ಯಾಮೈಯನ್ನಪುಗೞಿಲ್ಲೈ ಯೆಯ್ಯಾಮೈ
ಯೆಲ್ಲಾವಱಮು ನ್ದರುಮ್

ಕ. ಹುಸಿಯದಿರುವುದರಂಥ ಹೊಗಳು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ
ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆಯೆ ಅದು
ಬೇರೆಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಫಲವನೂ ತಾನೀವುದು

ಸುಳ್ಳಾಡದಿರುವುದರಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೀರ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದರಿಂದಲೇ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಮೈ ನೋಯಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಿಬಿಡಬಹುದು.

ಸತ್ಯಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರೋ ಧರ್ಮ:, ಸತ್ಯಾನ್ನಾಸ್ತಿ ಪರಂ ತಪಃ. ೨೯೬

೭. ಸತ್ಯವ್ರತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಉಳಿದವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಡಸಿದಂತೆ

ತ. ಪೊಯ್ಯಾಮೈ ಪೊಯ್ಯಾಮೈ ಯಾಱ್ರಿನಱಮ್ಬಿಱ
ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ನನ್ರು

ಕ. ಹುಸಿಯದಿರುವುದ ತಪ್ಪದಾಚರಿಸಬಲ್ಲರೆ
ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳನಾಚರಿಸದುದೆ,
ಆಚರಿಸದುದೆ ಲೇಸು

ಸತ್ಯವ್ರತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡಸಿದರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ನಡಸದಿದ್ದರೂ ನಡಸಿದಂತೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಅದರಿಂದಲೇ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುವುವಾದ್ದರಿಂದ ಸತ್ಯವ್ರತವೊಂದನ್ನು ನಡಸಿದರೆ ಉಳಿದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ನಡಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ೨೯೭

೮. ಸತ್ಯ ಅಂತಶ್ಶುದ್ಧಿಗೆ ಸಾಧನ

ತ. ಪುರನ್ದೂಯ್ಮೈ ನೀರಾ ನಮೈಯು ಮಗನ್ದೂಯ್ಮೈ
ವಾಯ್ಮೈಯಾ ಱ್ಕಾಣಪ್ಪಡುಮ್

ಕ. ಹೊರಶುದ್ಧಿ ನೀರಿನಿಂದೊದಗುವುದು
ಒಳಶುದ್ಧಿ ಸತ್ಯದಿಂ ಕಾಣಲಾಗುವುದು

ನೀರು ಮೈಯ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಸತ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಕೊಳೆಯನ್ನು ತೊಳೆದು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ೨೯೮

೯. ಸತ್ಯವೇ ನಿಜವಾದ ಬೆಳಕು

ತ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಳಕ್ಕುಮ್ ವಿಳಕ್ಕಲ್ಲ ಶಾನ್ರೋರ್ಕ್ಕು
ಪೊಯ್ಯಾ ವಿಳಕ್ಕೇ ವಿಳಕ್ಕು

ಕ. ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕೂ ತಾನು ಬೆಳಕಲ್ಲ
ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ
ಹುಸಿಯಮೆಯ ಬೆಳಕೆ ಬೆಳಕು

ಹುಸಿಯಮೆ=ಸುಳ್ಳಾಡದಿರುವುದು, ಸತ್ಯ.'ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ' (ಶಾನ್ರೋರ್ಕ್ಕು) ಎಂಬುದನ್ನು 'ತೊಱವಿನಿಂದ ಕೂಡಿದವರಿಗೆ' ಎಂದರೆ, 'ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವರಿಗೆ' ಎಂದು ಪರಿಮೇಲಟಗರು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕೂ ಬೆಳಕಲ್ಲ; ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಬೆಳಕುಗಳು ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿ. ಇವು ಹೊರಗಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತವೆ; ಒಳಗಿನ ಕತ್ತಲೆ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲಾರವು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವು ನಿಜವಾಗಿ ಬೆಳಕಲ್ಲ. ಇವಕ್ಕೆ ಹೋಗದ ಈ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸತ್ಯವೇ ನಿಜವಾದ ಬೆಳಕು. - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೨೯೯

೧೦. ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ

ತ. ಯಾ ಮೆಯ್ಯಾ ಕ್ಕಣ್ಡವಱ್ರು ಳಿಲ್ಲೈ ಯೆನೈ ತ್ತೊನ್ರುಮ್
ವಾಯ್ಮೈಯಿ ನಲ್ಲಪಿಱ

ಕ. ದಿಟವಾಗಿ ನಾವು ಕಂಡಿರುವವರೊಳಿನ್ನಿಲ್ಲ
ದಿಟಕಿಂತ ಒಳಿತಾದ ಬೇರೆ ಏನೊಂದೂ

ಸತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗೆಂದು ಎಲ್ಲ ಸತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಹೇಳಿದೆ. ಸತ್ಯವೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಧರ್ಮವೆಂದು ವೇದಾಗಮಗಳ ನಿಶ್ಚಯ.

ದಿಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುವವನ್ನು 'ದಿಟ' ಎಂದರು [ಸತ್ಯದ ಅರಿವುಂಟು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿ 'ದಿಟ' (=ಸತ್ಯ)ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ]. ದಿಟವಾಗಿ ನಾವು ಕಂಡಿರುವವರೊಳ್=ನಾವು ಸತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿ ಕಂಡಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ. ಅವು ಯಾವುವೆಂದರೆ: ಲೋಕದವರು ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಭಗವಂತನು ಹೇಳಿರುವ ಆಗಮಗಳು. ಅವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಇದು (ಎಂದರೆ ಸತ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ) ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು - ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಪರಿಮೇಲಟಿಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೦೦

* * *

ಮೂವತ್ತೊಂದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಮುನಿಯದಿರುವುದು (ಅಕ್ರೋಧ)

೧. ನಡೆಯುವ ಕಡೆ ಸಿಟ್ಟು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಅಕ್ರೋಧ

ತ. ಶೆಲ್ಲಿಡತ್ತು ಕ್ಕಾಪ್ಪಾನ್ ಶಿನಙ್ಗಾಪ್ಪಾ ನಲ್ಲಿಡತ್ತು
ಕ್ಕಾಕ್ಕಿ ನೆನ್ ಕಾವಾಕ್ಕಾ ಲೆನ್

ಕ. ಸಲ್ಲುವೆಡೆ ತಡೆವವನೆ ಕೋಪ ತಡೆವವನು
ಅಲ್ಲದೆಡೆ ತಡೆದರೇನು? ತಡೆಯದಿದ್ದರೇನು?

ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲುವುದೋ ಎಂದರೆ, ಆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಫಲ ದೊರೆಯುವುದೋ, ಅಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡದೆ ತಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಿಟ್ಟು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಆ ಸಿಟ್ಟು ಸಲ್ಲದ ಕಡೆ, ತನಗಿಂತಲೂ ಬಲಿಷ್ಠರಾಗಿ ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಆಗದಿರುವಂಥವರ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸದೆ ತಡೆದುಕೊಂಡರೂ ಅದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಿಟ್ಟು ತಡೆದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಕಡೆ ತಡೆದರೂ ಒಂದೇ, ತಡೆಯದಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ. ತಡೆದಿದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಕ್ಷಮಾವಂತನಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಕೋಪನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ತಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ, ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡುವನೋ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕೇಡೂ ಇಲ್ಲ; ಆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಫಲವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೇಡಾಗುವ ಹಾಗಿರುವಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ 'ಅಕ್ರೋಧ' ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ೩೦೧

೨. ಕೋಪ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದೇ

ತ. ಶೆಲ್ಲಾವಿಡತ್ತು ಚ್ಚಿನ ನ್ದೀದು ಶೆಲ್ಲಿಡತ್ತು
ಮಿಲ್ಲದನಿ ಱ್ರೀಯ ಪಿಱ

ಕ. ಸಲ್ಲದೆಡೆ ಕೋಪ ಕೆಟ್ಟದು
ಸಲ್ಲುವೆಡೆಯಲೂ
ಇಲ್ಲ, ಅದಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟುದ್ದು ಬೇರಾವುದೂ

ಸಲ್ಲದ ಕಡೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೇ ತನಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲುವ ಕಡೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿದರೆ, ಸದ್ಯಕ್ಕೇನೋ ತನ್ನ ಇಷ್ಟ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಪವೂ

ಬಂದು ಪರಸುಖಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಲ್ಲುವ ಕಡೆಯೂ ಕೋಪಕ್ಕಿಂತ ಕೆಡುಕಾದ್ದು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ - ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಡವನ ಸಿಟ್ಟು ದವಡೆಗೆ ಮೂಲ - ಗಾದೆ

"ಕೋಪವೆಂಬುದನರ್ಥಸಾಧನ... ಕೋಪದಿಂದಿಹ ಪರವು ಕೆಡುವುದು" - ಗದುಗಿನ ಭಾರತ.

೩೦೨

೩. ಕೋಪದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಡೂ

ತ. ಮಱತ್ತಲ್ ವೆಗುಳಿಯೈ ಯಾರ್ಮಾಟ್ಟುನ್ದೀಯ
ಪಿಱತ್ತ ಲದನಾನ್ ವರುಮ್

ಕ. ಮರೆಯುವುದು ಕೋಪವನು ಯಾರಲೂ
ಕೆಟ್ಟವು ಹುಟ್ಟುವುದು ಅದರಿಂದ ಬಹುದು

ಕೆಟ್ಟವು ಹುಟ್ಟುವುದು=ತೊರೆದವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಕೆಟ್ಟ ಯೋಚನೆಗಳುಂಟಾಗುವುದು - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಕೇಡುಗಳುಂಟಾಗುವುದು - ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೊಂದುವಂತೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾರಲೂ=ತನಗೆ ಸಮಾನರು, ಹೆಚ್ಚು ಬಲಿಷ್ಠರು ಮತ್ತು ತನಗಿಂತ ಬಲಹೀನರು-ಈ ಯಾರ ಮೇಲೂ.

ಯಾರ ಮೇಲೂ ಕೋಪಮಾಡಬಾರದು. ಕೆಟ್ಟದ್ದೇನಿದೆಯೋ ಅದೆಲ್ಲ ಆ ಕೋಪದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ೩೦೩

೪. ಕೋಪಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಗೆಯಿಲ್ಲ

ತ. ನಗೈಯು ಮುವಗೈಯು ಙ್ಗೊಲ್ಲು ಞ್ಜಿ ನತ್ತಿ
ಱ್ಪಗೈಯು ಮುಳವೋ ಪಿಱ

ಕ. ನಗೆಯನೂ ನಲಿವನೂ ಕೊಲ್ವ ಕೋಪಕ್ಕಿಂತ
ಮಿಗಿಲಾದ ಬೇರೆ ಹಗೆಯೂ ಇರುವುವೊ?

ಕೋಪ ನಗೆಯನ್ನೂ ನಲಿವನ್ನೂ ಕೊಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಗೆ ಬೇರೆ ಉಂಟೆ?

ಪ್ರೀತಿ ಹರ್ಷಗಳು ಉಳಿಯದಂತೆ ಹಾಳು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸಿಟ್ಟಿನಂಥ ಶತ್ರು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ೩೦೪

೫. ಕೊಪವನ್ನು ತಡೆಯದಿದ್ದರೆ ತನ್ನನ್ನೇ ಕೆಡಿಸುತ್ತದೆ

ತ. ತನ್ನೈತ್ತಾನ್ ಕಾಕ್ಕಿ ಱ್ಚಿನಙ್ಗಾಕ್ಕ ಕಾವಾಕ್ಕಾ
ಱ್ತನ್ನೈಯೇ ಕೊಲ್ಲು ಞ್ಜಿನಮ್

ಕ. ತನ್ನ ತಾನ್ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆ
ಮುನಿಸ ತಡಕೊಳಬೇಕು
ತಡೆಯದಿರೆ
ತನ್ನನೇ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಮುನಿಸು

ತನಗೆ ಕೇಡುಂಟಾಗದೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸಿಟ್ಟು ಹುಟ್ಟದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ, ಸಿಟ್ಟು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದು ತನ್ನನ್ನೇ ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ತಪಶ್ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆರರಿಗೆ ಶಾಪ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಆ ತಪಸ್ಸಿನ ಕಷ್ಟವನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಹುಟ್ಟು ಕಷ್ಟವನ್ನೂ (=ಜನ್ಮ ದುಃಖವನ್ನೂ) ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ 'ತನ್ನನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುವುದು' ಎಂದರು - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೦೫

೬. ಕೋಪ ಬೆಂಕಿಗಿಂತ ಕ್ರೂರ

ತ. ಶಿನಮೆನ್ನುಞ್ಜೇರ್‌ನ್ದಾರೈ ಕ್ಕೊಲ್ಲಿ ಯಿನಮೆನ್ನು
ಮೇಮಪ್ಪುಣೈಯೈ ಚ್ಚುಡುಮ್

ಕ. ಮುನಿಸೆಂಬ ಸೇರ್ದರನ್‌ಕೊಲ್ಲಿ
ಕುಲವೆಂಬ ಕಾಪುಹರಿಗೋಲನೂ
ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು

ಸೇರ್ದರನ್ ಕೊಲ್ಲಿ=ಬೆಂಕಿ.

ಕೋಪವೆಂಬುದು ಒಂದು ಬೆಂಕಿ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಧಾರಣವಾದ ಬೆಂಕಿಯಂತಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯಸ್ಥಾನವನ್ನೇ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ, 'ಸೇರ್ದರನ್ ಕೊಲ್ಲಿ'ಎಂದರೆ, 'ತಾನು ಸೇರಿದವರನ್ನೇ ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಆಶ್ರಯಾಶ'ಎಂದು ಹೆಸರುಗೊಂಡಿದೆ. ಕೋಪಾಗ್ನಿ ಈ ಸಾಧಾರಣ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತನ್ನ ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು (ತಾನು ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು)ಮಾತ್ರ ಸುಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಆಶ್ರಯಕ್ಕೆ ನೆರೆಹೊರೆಯಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ, ಕೋಪ ತಾನು ಯಾರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆಯೋ ಅವನನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಜೊತೆ ಸೇರಿರುವ ಹಿತವರನ್ನೂ ತೊಂದರೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಪದದಲ್ಲಿ, 'ಕುಲವೆಂಬ ಕಾಪುಹರಿಗೋಲನೂ ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು' ಎಂದಿದೆ. 'ಕುಲ' ಎಂಬುದು ಜೊತೆ ಸೇರಿದವರ ಗುಂಪನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. 'ಕಾಪುಹರಿಗೋಲು' ಎಂದರೆ, 'ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿರುವ ಹರಿಗೋಲು' ಎಂದರ್ಥ. ಹಿತೋಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಹೇಳುವ ಜೊತೆಯವರನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗದಂತೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿ ದಡ ಸೇರಿಸುವ ಹರಿಗೋಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಪವೆಂಬ ಬೆಂಕಿ ತನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸುಡದೆ ಈ ಹರಿಗೋಲನ್ನೂ

ಸುಟ್ಟುಬಿಡುತ್ತದೆ; ಎಂದರೆ, ಕೋಪ ತನ್ನ ಜೊತೆಯವರೂ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ತನ್ನನ್ನು ತೊರೆದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತನ್ನನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತದೆ - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೩೦೬

೭. ಕೋಪದಿಂದ ಕೇಡಾಗುವುದು ತಪ್ಪದು

ತ. ಶಿನತ್ತೈಪ್ಪೊರುಳೆನ್ರು ಕೊಣ್ಡವ ನ್ಗೇಡು
ನಿಲತ್ತಱೈನ್ದಾನ್ಕೈ ಬಿೞೈಯಾ ದಱ್ಱು
ಕ. ಮುಳಿಸೊಂದು ಹುರುಳೆಂದು ಕೈಕೊಂಡವನು
ಕೆಡುವುದೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪದು
ನೆಲವ ತಟ್ಟಿದನ ಕೈ ಸೋಕುವುದು ತಪ್ಪದಂತೆ

ಇದೊಂದು 'ಹುರುಳು' (ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವ, ಪ್ರಯೋಜನವುಳ್ಳ ವಸ್ತು) ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಕೋಪವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವನಿಗೆ ಕೇಡು ಬರುವುದು, ನೆಲವನ್ನು ತಟ್ಟಿದವನ ಕೈ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ, ಎಂದೆಂದಿಗೂ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ೩೦೭

೮. ಎಂಥ ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೂ ಕೋಪಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ಮೇಲು

ತ. ಇಣರೆರಿ ದೋಯ್ವನ್ನ ವಿನ್ನಾ ಶೆಯಿನುಮ್
ಪುಣರಿನ್ ವೆಗುಳಾಮೈ ನನ್ರು
ಕ. ಗೊಂಚಲುರಿಯೊಳಗದ್ದಿದಂಥ
ಬಲ್ಕೇಡುಗಳ ಮಾಡಿದರೂ
ಅವರ ಮೇಲೆ
ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕೋಪಗೊಳದಿಹುದೆ ಲೇಸು

ಅನೇಕ ಉರಿಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸುವ ಗೊಂಚಲುರಿ ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಂದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದಂತೆ ಉರಿಯಲ್ಲಿ ಮೈ ಮುಳುಗಿಸಿದಾಗ ಎಷ್ಟು ಸಂಕಟವಾಗುವುದೋ ಆ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಸಮವಾದಂಥ ಅಹಿತಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೂ ಕೋಪಗೊಳ್ಳದೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ, ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

"ಕೇಡಿನ ಅಹಿತತ್ವದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೋರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ' ಗೊಂಚಲುರಿ' ಎಂದೂ, ಆ ಕೆಲಸ ಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಕೋಪಗೊಳಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, 'ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು."- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. 'ಮರೆಯುವುದು ಕೋಪವನು ಯಾರಲೂ ' (೩೦೩ನೆಯ ಕುಱಳು) ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ೩೦೮

೯. ಕೋಪವಿಲ್ಲದವನು ನೆನೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಕೈಗೂಡುತ್ತದೆ

ತ. ಉಳ್ಳಿಯ ದೆಲ್ಲಾ ಮುಡ ನೆಯ್ದು ಮುಳ್ಳತ್ತಾ
ಲುಳ್ಳಾನ್ ವೆಗುಳಿ ಯೆನಲ್
ಕ. ನೆನೆದುದೆಲ್ಲವನೊಡನೆ ಪಡೆಯುವನು
ಮನದಲ್ಲಿ ನೆನೆಯನವ ಮುಳಿಸನೆನಲು

ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪವೆಂಬುದನ್ನು ನೆನೆಯದಿರುವವನಿಗೆ - ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕೋಪದ ಸೆಲೆಯೇ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ - ಅವನು ನೆನೆದದ್ದೆಲ್ಲ ಆ ಕೂಡಲೆ ಕೈ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅಕ್ರೋಧ ಮನಸ್ಕನಾದವನು ಬಯಸಿದ್ದೆಲ್ಲ ಆ ಕ್ಷಣವೇ ನೆರವೇರುತ್ತದೆ.

"ಮನದಲ್ಲಿ ಎಂದು ಬೇಡದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, 'ಕರುಣೆಯುಳ್ಳ ಮನಸ್ಸು' ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ, ನೆನೆಯದಿರುವುದೆಂಬುದು, ಆ ಕರುಣಾರೂಪವಾದ ಶತ್ರುವನ್ನು ಬೆಳಸಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಕೋಪವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊಲಗಿಸುವುದು - ಎಂದಾಯಿತು" - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೦೯

೧೦. ಕೋಪವುಳ್ಳವರು ಬದುಕಿಯೂ ಸತ್ತವರು

ತ. ಇಱನ್ದಾ ರಿಱನ್ದಾರನ್ನೈಯರ್ ಶಿನತ್ತೈ
ತ್ತುಱನ್ದಾರ್ ತುಱನ್ದಾರ್ ತುಣ್ಣೈ
ಕ. ಕೋಪಮಿಗಿಲಾದವರು ಸತ್ತುಹೋದಂಥವರು
ಕೋಪವನು ತೊರೆದವರು ತೊರೆದರಂಥವರು

ಕೋಪ ತುಂಬಿದವರು ಬದುಕಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಂತೆಯೇ. ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರು ಸಾಯುವವರಾದರೂ ಸಾವನ್ನು ಮೀರಿದವರಿಗೆ ಸಮಾನ.

"ಕೋಪವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಣ ಇರುವುದಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿನ ಕ್ಷೋಭೆಯಿಂದ ಅದನ್ನು (ಎಂದರೆ, ಜ್ಞಾನವನ್ನು) ಪಡೆಯಲಾಗದಿರುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸತ್ತವರಂಥವರು ಎಂದರು. ಕೋಪವನ್ನು ಬಿಟ್ಟವರಿಗೆ ಸಾವಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ದೇಹವಿರುವುದಾದರೂ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಸಮಾನರಾದವರು ಎಂದರು." - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೧೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಮೂವತ್ತೆರಡನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಇನಿದಲ್ಲದ್ದನ್ನು (ಅಹಿತವನ್ನು) ಮಾಡದಿರುವುದು

೧. ಮಹಾ ಮಹಿಮೆ ಬರುವಹಾಗಿದ್ದರೂ ಇತರರಿಗೆ ಅಹಿತ ಮಾಡಬಾರದು

ತ. ಶಿಱಪ್ಪೀನು ಇಙ್ಜ್ಲ್ವ ಮ್ಬೆರಿನುಮ್ ಪಿಱರ್ ಕ್ಕಿನ್ನಾ
ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ಮಾಶಱ್ಱಾರ್ ಕೋಳ್
ಕ. ಮಹಿಮೆಯೀಯುವ ಸಿರಿಯ ಪಡೆವ ಹಾಗಿದ್ದರೂ
ಪರರಿಗಹಿತವ ಮಾಡದಿರುವುದೇ
ಮಾಸಳಿದು ಹೋದವರ ದೃಢನಿಶ್ಚಯ

ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹಿತವಲ್ಲದವನ್ನು (ಎಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೇಡುಂಟು ಮಾಡುವಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು) ಮಾಡಿದರೆ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ತನಗೆ ಯೋಗಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅಣಿಮಾದಿ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯವೇ ದೊರೆಯುವ ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾಸೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಶುದ್ಧರಾದವರ ದೃಢನಿಶ್ಚಯ.

ಹೆರರಿಗೆ ಹಿತವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತನಗೆ ಅಂಥ ಸಂಪತ್ತು ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು, 'ಪಡೆವ ಹಾಗಿದ್ದರೂ' ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಸೂಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ ಎಂಬ ದೋಷಗಳು ಉಡುಗಿ ಅಡಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ 'ಮಾಸಳಿದು ಹೋದವರು' ಎಂದರು. ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಯೋಗವನ್ನು 'ಮಹಿಮೆ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಗದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಅಣಿಮಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾದ್ದರಿಂದ, 'ಮಹಿಮೆ ಈಯುವ ಸಿರಿ' ಎಂದರು. ಪ್ರಯೋಜನಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೆರರಿಗೆ ಅಹಿತಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಇದರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು.- ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೧೧

೨. ತಮಗೆ ಅಹಿತ ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಅಹಿತ ಮಾಡಬಾರದು

ತ. ಕಱುತ್ತಿನ್ನಾ ಶೆಯ್ದ ವಕ್ಕಣ್ಣು ಮಱುತ್ತಿನ್ನಾ
ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ಮಾಶಱ್ಱಾರ್ ಕೋಳ್
ಕ. ಮುನಿದು ಅಹಿತವ ತಮಗೆ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿಯೂ
ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ತಾನಹಿತ ಮಾಡದೆಯೆ ಇರುವುದು

ಮಾಸಳಿದು ಹೋದವರ ದೃಢನಿಶ್ಚಯ

ಯಾರಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷಗೊಂಡು ಕೋಪದಿಂದ ಬೇಕೆಂದೇ ತಮಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೂ ಆಗ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕೇಡು ಮಾಡದಿರುವುದು ಮನಶ್ಶುದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವರ ದೃಢನಿಶ್ಚಯ.

ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತೀಕಾರಕ್ಕೆಂದೂ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಮಾಡಲಾಗದು - ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ೩೧೨

೩. ತಾನು ಕೇಡು ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ತನಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಕೂಡ ಅಹಿತ ಮಾಡಬಾರದು

ತ. ಶೆಯ್ಯಾಮ ಜ್ಜೆಱ್ಱಾರ್ಕ್ಕು ಮಿನ್ನಾದ ಶೆಯ್ದಪಿ
ನುಯ್ಯಾ ವಿಱುಮನ್ದರುಮ್
ಕ. ತಾನು ಕೇಡೆಸಗದೆಯೂ ತನಗೆ ಕೇಡೆಸಗುವಾ
ಅವರಿಗೂ ಕೇಡೆಸಗೆ, ಆ ಬಳಿಕ
ಉದ್ಧಾರಕರಿದಾದ ನೋವ ನೀಡುವುದು

ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡು ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗಿ ಕೇಡು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ತಾನು ಮೊದಲು ಕೇಡು ಮಾಡಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ ಮುಯ್ಯಾಗಿ ಇತರರು ಕೇಡು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದು ಸರಿಯೆನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ, ತಾನು ಯಾವ ತೊಂದರೆಯನ್ನೂ ಮಾಡದಿರುವಾಗ ಬೇರೊಬ್ಬನು ತನಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವುದು ಸಹಜ. ಅದು ಕೂಡ ತಪ್ಪೆಂದೂ, ಆ ರೀತಿ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ದಾಟಲರಿದಾದ ಕೇಡು ತನಗೇ ಉಂಟಾಗುವುದೆಂದೂ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ೩೧೩

೪. ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ ಮರೆತುಬಿಡುವುದೇ ಅಪಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತೀಕಾರ

ತ. ಇನ್ನಾ ಶೆಯ್ದಾರೈ ಯೊಱುತ್ತಲವರ್ ನಾಣ
ನನ್ನಯ ಇಙ್ಜೆಯ್ದು ವಿಡಲ್
ಕ. ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರನು ಪೀಡಿಸುವುದೆಂತೆನಲು
ಅವರು ನಾಚುವ ಹಾಗೆ
ಉಪಕಾರಮಾಡಿ ಮರೆತೇ ಬಿಡುವುದು

ತನಗೆ ನಿಷ್ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೂ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿತು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರತೀಕಾರಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕೆನ್ನಿಸಿದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು

ಹೇಗೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆ: ತಮಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ತಾವೂ ಕೇಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಅಪಕಾರ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು ನಾಚುತ್ತಾರೆ. "ಅಯ್ಯೋ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆವಲ್ಲ!" ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಪಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿ, ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಂದ ತಮಗಾದ ಅಪಕಾರವನ್ನೂ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನೂ - ಈ ಯೆರಡನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮರೆತುಬಿಡಬೇಕು. ಇದೇ ತಮಗೆ ಅಹಿತ ಮಾಡಿದವರನ್ನು ನೋಯಿಸುವ ಮಾರ್ಗ.

"ಪೀಡಿಸುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿರುವರಾದರೂ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಇದು ಪೀಡಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತೀಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತನಗೆ ಕೇಡುಮಾಡಿದವರನ್ನೂ ತಿದ್ದಿ, ಹಿತವರಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಗೆದ್ದುಬಿಡುವ ಉಪಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೧೪

೫. ಪ್ರಾಣಿ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಕಷ್ಟಕೊಡದಿರಬೇಕು

ತ. **ಅಱಿವಿನಾ ನಾಗುವ ದುಣ್ಡೋ ಪಿಱಿದಿ ನೋಯ್**
ತನ್ನೋಯ್ಪೋ ಱ್ಪೋಱ್ಱಾ ಕ್ಕಡೈ
ಕ. ಅರಿವಿನಿಂದಾಗುವುಪಕಾರವೂ ಉಂಟೊ
ಬೇರೊಂದರ ನೋವ ತನ್ನ ನೋವಿನ ಹಾಗೆ
ತಿಳಿದು ಕಾಪಾಡದ ಕಡೆ

ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾದ ನೋವನ್ನು ತನ್ನ ನೋವಿನಂತೆಯೇ ಭಾವಿಸಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡದಂತೆ ತಾನು ನಡೆಯಬೇಕು. ತಾನು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ತಪ್ಪಿದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ನೋವುಂಟಾದಾಗ, ಅದಕ್ಕೆ ನೋವು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ತಾನೇ ಅದರ ನೋವಿಗೆ ಹೊಣೆಯಾಗಬೇಕು; ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆಯ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕು. ಆ ದೋಷದಿಂದ ತಾನು ಕಷ್ಟಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮರವಿನಿಂದ ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಕಾರಣವಾದರೆ ದುಃಖಾನುಭವ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮರೆತು ಕೂಡ ಬೇರೊಂದು ಜೀವಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಬಾರದು.

"ತಿಳಿದು ಕಾಪಾಡುವುದೆಂದರೆ - ನಡೆಯುವುದು, ಕೂರುವುದು, ಮಲಗುವುದು, ನಿಲ್ಲುವುದು, ಉಣ್ಣುವುದು ಮೊದಲಾದ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಬೇರೆಯವುಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕೇಡುಗಳನ್ನು ಮೊದಲೇ ಅರಿತು ಆ ಕೇಡು ಉಂಟಾಗದ ಹಾಗೆ ಕಾಪಾಡುವುದು" - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೧೫

೬. ಅಹಿತವೆಂದು ತನಗೇ ಗೊತ್ತಿರುವವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದು

ತ. **ಇನ್ನಾ ವೆನ ತ್ತಾನುಣರ್ನ್ದ ವೈ ತುನ್ನಾ ಮೈ**
ವೇಣ್ಡು ಮ್ಪಿಱನ್ಕ ಟ್ಚೆಯಲ್
ಕ. ಅಹಿತಗಳಿವೆಂದು ತಾನರಿತು ಬಲ್ಲವನು
ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡಲೆಳಸದಿರಬೇಕು

ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನೆನೆಯಲೂ ಬಾರದು. ೩೧೬

೭. ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಕೇಡೆಣಿಸದಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ

ತ. **ಎನ್ನೈತ್ತಾನು ಮೆಞ್ಞಾನ್ರುಮ್ ಯಾರ್ಕ್ಕು ಮನತ್ತಾನಾ**
ಮಾಣಾ ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ತಲೈ
ಕ. ಎನಿತನೂ ಎಂದೂ ಯಾರಿಗೂ ಮನದಲ್ಲಿ
ಕೇಡುಗಳ ಮಾಡದುದು ಲೇಸು

ಮನದಲ್ಲಿ : (ಮನತ್ತಾನ್ ಆಮ್) ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ; 'ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಆಗದ ಕಡೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ' (ಎಂದರೆ, ಕೇಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯದಿದ್ದರೆ ಪಾಪವಿಲ್ಲ)- ಎಂಬುದನ್ನು ಪಡೆದೆವು. ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಂಟಾದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಆಗದಾದ್ದರಿಂದ 'ಎಂದೂ' ಎಂದೂ, ಬಲಹೀನರಿಗೂ ಆಗದ್ದರಿಂದ 'ಯಾರಿಗೂ' ಎಂದೂ, ಮಾಡಿದ್ದು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಪಾಪ ಹಿರಿದಾಗುವುದರಿಂದ 'ಎನಿತನೂ' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು - ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೧೭

೮. ತನಗೆ ಅಹಿತವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೂ ಅದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಮಾಡುವವನು ಮೂಢ

ತ. **ತನ್ನುಯಿರ್ ಕ್ಕಿನ್ನಾ ಮೈ ತಾನಱಿವಾ ನೆನ್ಗೊಲೋ**
ಮನ್ನುಯಿರ್ ಕ್ಕಿನ್ನಾ ಶೆಯಲ್
ಕ. ತನಗಹಿತವೆಂಬುದನು ತಾನರಿತು ಬಲ್ಲವನು
ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಅಹಿತ ಮಾಡುವುದದೆಂತೊ

ತನಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ, 'ಇದು ನನಗೆ ಹಿತವಲ್ಲದ್ದು' ಎಂದು ಅನುಭವದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಹಾಗೆ ಅನುಭವದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವನೂ ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡುತ್ತಾನಲ್ಲ! 'ಇದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ' ಎಂದು ತಿಳಿಯ ಬಲ್ಲವನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾನಲ್ಲ! ಅಯ್ಯೋ, ಅದೇಕೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೋ! ಅದಕ್ಕೆ ಅವನ ಮರುಳುತನವೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು. ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಎಂದಿಗೂ ಕೇಡು ಮಾಡಲಾರ. ೩೧೮

೯. ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ಕೇಡು ಬೈಗಿನಲ್ಲೆ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ

ತ. ಪಿಱರ್ ಕ್ಕಿನ್ನಾ ಮುಱ್ಪಗ ಱ್ಚೆಯ್ಯಿ ಱ್ಪಮ ಕ್ಕಿನ್ನಾ
ಪ್ಪಿಱ್ಪಗ ಱ್ರಾಮೇ ವರುಮ್
ಕ. ಪರರಿಗಹಿತವನು ಮುಂಬಗಲು ಮಾಡಿದರೆ
ತನಗಹಿತ ಹಿಂಬಗಲು ತಾನೆ ಬಹುದು

ಮುಂಬಗಲು=ಹಗಲ ಮೊದಲ ಭಾಗ, ಹೊತ್ತಾರೆ, ಬೆಳಗ್ಗೆ,
ಹಿಂಬಗಲು=ಹಗಲ ಹಿಂಭಾಗ, ಬೈಗು, ಸಂಜೆ.

ಮಾಡಿದವರು ಮರೆತರೂ ಕೇಡು ತಾನು ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ತಾನಾಗಿಯೇ ಕೇಡುಗನ ಮೇಲೆ ಬಂದುಬಿಡುವುದು. ಒಬ್ಬನು ಇತರರಿಗೆ ಕೇಡು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಕೇಡು ತನಗೇ ಕೇಡಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಮೇಲೆಯೇ ಬರುತ್ತದೆ; ಬಹು ಬೇಗಲೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಿನ ಕೇಡು ಬೈಗಿನಲ್ಲೇ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ೩೧೯

೧೦. ದುಃಖ ಬೇಡವೆಂಬವರು ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ನೋಯೆಲ್ಲಾ ನೋಯ್ಸೈಯ್ದಾರ್ ಮೇಲವಾ ನೋಯ್ಸೈಯ್ಯಾರ್
ನೋಯಿನ್ಮೈ ವೇಣ್ಡುಬವರ್
ಕ. ನೋವೆಲ್ಲ ನೋವೆಸಗಿದವರ ಮೇಲೆ ಹೊರುವುದು
ನೋವೆಸಗರು ನೋವಿಲ್ಮೆ ಬಯಸುವವರು

ನೋವಿಲ್ಮೆ=ನೋವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು (ನೋವು+ಇಲ್+ಮೆ)

ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ನೋವಿಗೆ ಆ ನೋವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದವರದೇ ಹೊಣೆ. ನೋವಿಲ್ಲದ್ದನ್ನು (=ತಮಗೆ ಯಾವ ನೋವೂ ಇರಬಾರದೆಂದು) ಬಯಸುವವರು ತಾವು ಬೇರೆ ಯಾರಿಗೂ ನೋವುಂಟುಮಾಡರು.

ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕಟಪಟ್ಟಿದ್ದರ ಫಲವನ್ನು ಆ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಆ ಸಂಕಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದವರು ತಪ್ಪದೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ತಮಗೆ ಸಂಕಟ ಬೇಡವೆಂದು (ದುಃಖರಾಹಿತ್ಯವನ್ನು) ಬಯಸುವವರು ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಗೂ ನೋವುಂಟುಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ೩೨೦

✥ ✥ ✥ ✥ ✥ ✥

ಮೂವತ್ತಮೂರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಕೊಲ್ಲಮೆ

೧. ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ; ಕೊಲ್ಲುವುದು ಮಹಾ ಪಾಪ

ತ. ಅಱವಿನ್ನೈ ಯಾದೆನಿ ಱ್ಕೊಲ್ಲಾಮೈ ಕೋಱಲ್
ಪಿಱವಿನ್ನೈ ಯೆಲ್ಲಾ ನ್ದರುಮ್
ಕ. ಧರ್ಮಕೃತಿ ಯಾವುದೆನೆ ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು
ಕೊಲ್ಲುವುದು ಪಾಪಕೃತಿಯೆಲ್ಲವನು ತಹುದು

ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಧರ್ಮ ಯಾವುದು ? - ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, 'ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು' ಎನ್ನಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಅ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಒಳಕೊಳ್ಳುವ ಅಧರ್ಮ ಯಾವುದು? - ಎಂದರೆ, 'ಕೊಲ್ಲುವುದು' ಎನ್ನಬೇಕು. ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ; ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಮಹಾ ಪಾಪ. ೩೨೧

೨. ಅನ್ನ ಹಾಕಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಧರ್ಮ

ತ. ಪಗು ತ್ತುಣ್ಡು ಪಲ್ಲುಯಿ ರೋಮ್ಬುದ ನೂಲೋರ್
ತೊಗುತ್ತವಱ್ರು ಳೆಲ್ಲಾ ನ್ದಲೈ
ಕ. ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟುಂಡು ಹಲವುಸಿರ ಕಾಯುವುದು
ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಯ್ದೊಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದ
ಧರ್ಮಗಳಲೆಲ್ಲ ಮೇಲು

ತಾನು ತಂದ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡುವ ಧರ್ಮ ಬಹು ಮೇಲಾದ ಧರ್ಮ. ಧರ್ಮ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರು ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಹುಡುಕಿ ನೋಡಿ, 'ಮಾಡಬೇಕಾದ ಧರ್ಮಗಳು ಇವು' ಎಂದು ಕಲೆ ಹಾಕಿರುವ ಧರ್ಮಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇದೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು.

ಅಹಿಂಸಾ ಪರಮೋ ಧರ್ಮಃ

"ಎಲ್ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಒಳ್ಳೆಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪುದುವಾಗುವಂತೆ (ಎಂದರೆ, ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಂದುವಂತೆ) ಹೇಳುವುದು ಇವರಿಗೆ (=ಈ'ಕುಱಳ್'ಗ್ರಂಥಕಾರರಿಗೆ) ಸ್ವಭಾವವಾದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪುದುವಾಗುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು (ನೂಲೋರ್) ಎಂದು ಹೇಳಿದರು" ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೨೨

೩. ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಧರ್ಮ ಅಹಿಂಸೆ; ಅದಕ್ಕೆರಡನೆಯದು ಸತ್ಯ

ತ. **ಒನ್ರಾಗ ನಲ್ಲದು ಕೊಲ್ಲಾಮೈ ಮಱ್ರದನ್**
ಪಿನ್ ಶಾರ ಪ್ಪೊಯ್ಯಾಮೈ ನನ್ರು
ಕ. ತಾನೊಂದೆ ಒಂದಾಗಿ ನಲ್ಲದೆನಿಸುವುದು ಕೊಲ್ಲಮೆ
ಮತ್ತದರ ಬಳಿಸಾರಿ ನಲ್ಲದೆನಿಸುವುದು ಹುಸಿಯಮೆ

ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿರುವ ಧರ್ಮ ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು. ಅದಕ್ಕೆರಡನೆಯದಾಗಿ ಅದರ ಬಳಿ ನಿಲ್ಲುವ ಹಾಗಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಧರ್ಮ ಸುಳ್ಳಾಡದಿರುವುದು.

ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿ ಅದ್ವಿತೀಯವಾಗಿರುವ ಸದ್ಧರ್ಮ. 'ಅಹಿಂಸೆ' ಎಂದೂ, ಅದಕ್ಕೆರಡನೆಯದು 'ಸತ್ಯ' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ೩೨೩

೪. ಯಾವ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನೂ ಕೊಲ್ಲಬಾರದೆನ್ನುವುದೇ ಸದ್ಧರ್ಮ

ತ. **ನಲ್ಲಾಱೆನಪ್ಪಡುವದಿಯಾದೆನಿನ್ ಯಾದೊನ್ರು**
ಙ್ಗೊಲ್ಲಾಮೈ ಶೂೞು ನೆಱಿ
ಕ. ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾವುದೆಂದರೆ
ಯಾವೊಂದನೂ ಕೊಲ್ಲದುದ ನೆನೆವ ಮಾರ್ಗ

ಅಹಿಂಸಾಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಸನ್ಮಾರ್ಗ. ೩೨೪

೫. ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವನು ಸರ್ವರಿಗೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ

ತ. **ನಿಲೈ ಯಞ್ಜಿ ನೀತ್ತಾರುಳೆಲ್ಲಾ ಙ್ಗೊಲೈ ಯಞ್ಜಿ**
ಕ್ಕೊಲ್ಲಾಮೈ ಶೂೞ್ವಾ ನ್ರಲೈ
ಕ. ಸಂಸಾರಕಂಜಿ ನೆರೆ ತೊರೆದವರೊಳೆಲ್ಲ
ಕೊಲೆಗಂಜಿ ಕೊಲ್ಲಮೆಯ ಕೊಂಡವನೆ ಮೇಲು

ಹುಟ್ಟಿನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಅದರ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಅಂಥ ಹುಟ್ಟು ತಮಗೆ ಉಂಟಾಗದಿರಲೆಂಬು ಹೆಬ್ಬಯಕೆಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲವೆ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆಯನ್ನು (=ಗೃಹಧರ್ಮವನ್ನು)ಬಿಟ್ಟು ತೊರೆದು ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೈ ಕೊಳ್ಳುವುದು? ಹಾಗೆ ತೊರೆದವರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕೊಲ್ಲುವುದು ಮಹಾಪಾಪವೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಭಯಪಟ್ಟು ಸದಾ ಕೊಲ್ಲಮೆ (=ಅಹಿಂಸೆ)ಯನ್ನು ಮರೆಯದೆ ನೆನೆದು ನಡಸುತ್ತಿರುವವನೇ ಸರ್ವೋತ್ತಮನೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ೩೨೫

೬. ಕೊಲ್ಲದಿರುವವನು ಸಾವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತಾನೆ

ತ. **ಕೊಲ್ಲಾಮೈ ಮೇಱ್ಕೊ ಣ್ಡೊೞುಗುವಾನ್ ವಾೞ್ನಾಣ್ಮೇ**
ಱ್ಚೆಲ್ಲಾ ದುಯಿರುಣ್ಣು ಙ್ಗೂಱ್ರು

ಕ. ಕೊಲ್ಲಮೆಯ ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆವವನ ಬಾಳ್ದಿನದ ಮೇಲೆ
ಸಲ್ಲಲಾರದು ಎಲ್ಲ ಜೀವನಗಳನೆಳೆದುಂಬ ಮೃತ್ಯು

ಬಾಳ್ದಿನ=ಜೀವಿಸುವ ಕಾಲ, ಆಯಸ್ಸು. ಸಲ್ಲಲಾರದು=ಹೋಗಲಾರದು.

ಕೊಲ್ಲದಿರುವ ವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ನಡಸುತ್ತಿರುವವನ ಆಯಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳನ್ನೂ ಕಬಳಿಸುವ ಮೃತ್ಯು ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

"ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಧರ್ಮಮಾಡಿದವರೂ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪಾಪಮಾಡಿದವರೂ ಆ ಕರ್ಮಗಳು ನಿದಾನವಾಗಿ ಪಕ್ವವಾಗಿ ಫಲಕೊಡುವ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲೇ ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರೆಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರ ನಿಶ್ಚಯದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದೊಡ್ಡ ಧರ್ಮವನ್ನು (ಕೊಲ್ಲಮೆಯನ್ನು) ಮಾಡಿದವನು ತಾನೂ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ, ಮೊದಲೇ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ಅವನ ಆಯಸ್ಸಿನ ಕಾಲ (=ಬಾಳ್ದಿನ) ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಕೊನೆಮುಟ್ಟುವುದು - ಎಂದು ಹೇಳಲು, 'ಬಾಳ್ದಿನದ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲಲಾರದು' ಎಂದರು. ಮೃತ್ಯು ದಾಳಿ ಮಾಡದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಬದುಕುವ ಕಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಹುಟ್ಟಿ ಜೀವ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ- ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ" - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೨೬

೭. ತನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹೋಗುವುದಾದರೂ ಕೊಲ್ಲಬಾರದು

ತ. **ತನ್ನುಯಿರ್ ನೀಪ್ಪಿನು ಞ್ಜೆಯ್ಯಱ್ಕ ತಾನ್ ಪಿಱಿ**
ದಿನ್ನುಯಿರ್ ನೀಕ್ಕುಮ್ ವಿನೈ
ಕ. ತನ್ನುಸಿರ ನೀಗುವಂತಾದರೂ ತಾ ಮಾಡದಿರಬೇಕು
ಬೇರೊಂದರಿನಿಯುಸಿರ ನೀಗಿಸುವ ಕೀಳ್ಗೆಲಸವ

ತಾನು ಕೊಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವೇ ಹೋಗುವ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ತಾನು ಬೇರೊಂದು ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಾರದು.

"ತಾನು ಕೊಂದರೆ ಪಾಪ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ; ಕೊಲೆ ಹೊಂದಿದರೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ, ತನ್ನನ್ನು ಅದು ಕೊಂದರೂ ತಾನು ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಗದು ಎಂದರು" - ಪರಿಮೇಲೞಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೨೭

೮. ಕೊಲೆಯಿಂದ ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ ಬಂದರೂ ಅದು ಕೀಳು

ತ. **ನನ್ರಾಗು ಮಾಕ್ಕ ಮ್ಬೆರಿದೆನಿನು ಞ್ಜಾನ್ರೋರ್ಕ್ಕು**
ಕ್ಕೊನ್ರಾಗು ಮಾಕ್ಕ ಙ್ಗಡೈ
ಕ. ನಲ್ಲದಹ ಸಂಪತ್ತು ಹಿರಿದೆಂದರೂ
ಸಂಪನ್ನರಿಗೆ
ಕೊಂದಾಗುವೈಶ್ವರ್ಯ ಕೀಳು

ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುವ ಬಹು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ ಕೊಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದಾಗಿದ್ದರೂ, ಹಾಗೆ ಕೊಂದದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಬರುವ ಆ ಅಪರಿಮಿತ ಸಂಪತ್ತೂ ಸಂಪನ್ನರಾದವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕಡೆಯಾಗಿಯೇ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಬಲಿಗೊಟ್ಟು ಹೋಮ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಸ್ವರ್ಗದ ಆಸೆಯಿಂದ ಗೃಹಸ್ಥರು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸ್ವರ್ಗಸುಖ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಚ್ಯುತಿಯುಳ್ಳದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದು ಶಾಶ್ವತವಾದ ಮೋಕ್ಷಸುಖಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯ ಸಂಪನ್ನರಾದ ತೊರವಿಗಳು ಸ್ವಾಭಾವವಾಗಿಯೇ ಸ್ವರ್ಗಸುಖವನ್ನು ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಲ್ಲಿ, ಆ ಅಲ್ಪ ಸುಖವೂ ಕೊಲೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೀಳೆಂದೇ ಅವರು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕೊಲೆಯನ್ನು ತೊರೆದದ್ದರಿಂದ ದೊರೆಯುವ ಮೋಕ್ಷಸುಖವೇ ಅವರಿಗೆ ಮಹತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ೩೨೮

೯. ಕೊಲೆಗೆಲಸದವರು ಹೊಲೆಗೆಲಸದವರು

ತ. ಕೊಲೈವಿನೈಯ ರಾಗಿಯ ಮಾಕ್ಕಳ್ ಪುಲೈವಿನೈಯರ್
ಪುನ್ಮೈ ತೆರಿವಾ ರಗತ್ತು
ಕ. ಕೊಲೆಗೆಲಸದಾ ಜನರು ಹೊಲೆಗೆಲಸದವರದರ
ಹುಲುತನವನರಿವವರ ಮನದಿ

ಕೊಲೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜನರು ಆ ಕೆಲಸದ ಕೀಳ್ತನವನ್ನು ತಿಳಿದವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಹೊಲೆಗೆಲಸದವರೆಂದೇ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ.

ಕೊಲೆ ಮಾಡುವವರು ತಮ್ಮದು ಹೊಲೆಗೆಲಸವೆಂದು ಅರಿಯರು. ಆದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಹೊಲೆಯೇ. ಮೇಲು ಕೀಳುಗಳ ನಿಜವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಮಾತ್ರ ಅವರನ್ನು ಹೊಲೆಗೆಲಸದವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೊಲೆಯೇ ಹೊಲೆ.

"'ಕೊಲೆಗೆಲಸದವರು' ಎಂದದ್ದರಿಂದ ಬೇಳ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಯಲ್ಲದ್ದನ್ನು ಅರಿಯಲಿ (ಎಂದರೆ, ವೃತ್ತಿಕೊಲೆಯಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಶುಹಿಂಸೆ ಕೊಲೆಯೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ - ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಿ)" - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ.

ಇಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತಿಗೆ 'ಕೊಲ್ಲುವುದೇ ಕುಲವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವವರು' ಎಂದು ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಂಕೋಚಿಸದೆ, ' ಕೊಲೆಮಾಡುವವರು' ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ.

ಕೊಲ್ಲುವವನೇ ಹೊಲೆಯ. ಅಡಗ ತಿಂಬುವವನೇ ಮಾದಿಗ - ಬಸವಣ್ಣ. ೩೨೯

೧೦. ಕೊಲೆಯ ಫಲ ರೋಗದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳ ಕೀಳು ಬಾಳು

ತ. ಉಯಿರುಡಮ್ಬಿನೀಕ್ಕಿಯಾ ರೆನ್ಪ ಶೆಯಿರುಡಮ್ಬಿ
ಜ್ಚೆಲ್ಲಾ ತ್ತೀವಾಟ್ಕ್ಕೈಯವರ್
ಕ. ಉಸಿರನದರೊಡಲಿಂದ ತೊಲಗಿಸಿದವರೆ ಅಹುದು
ರೋಗದೊಡಲನು ತಾಳಿ ಸಲ್ಲದಾ ಬಾಳ್ ಬಾಳುವವರು

ರೋಗದ ಶರೀರದಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಲ್ಲದ ಕೀಳ್ಬಾಳು ಬಾಳುವವರು ' ದೇಹದಿಂದ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ನೀಗಿಸಿದವರು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕಡು ಕಷ್ಟದ ರೋಗಗಳಿಂದಲೂ ದಟ್ಟ ದರಿದ್ರದಿಂದಲೂ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತ ಕೀಳುಬಾಳು ಬಾಳುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಕಂಡರೆ, 'ಇವರು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪ್ರಾಣ ತೆಗೆದವರೇ ಸರಿ' - ಎಂದು ತಿಳಿದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದವರು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ರೋಗಿಷ್ಠರಾಗಿಯೂ ದರಿದ್ರರಾಗಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿ ಕೀಳ್ಬಾಳು ಬಾಳುತ್ತಾರೆ - ಎಂದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಕರುಣೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು' ಮೊದಲುಗೊಂಡು 'ಕೊಲ್ಲಮೆ' ಕೊನೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿರುವ ಇವುಗಳಲ್ಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳದಿರುವ ವ್ರತಗಳೂ ಅಡಗುವುವು; ಅದನ್ನರಿತು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ - ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ೩೩೦

* * *

ಜ್ಞಾನ

ಇನ್ನು ಆ ವ್ರತಗಳ ಫಲವಾಗಿರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಜ್ಞಾನವೆಂಬುದು ಮೋಕ್ಷ ಕೊಡುವ ಅರಿವು. ಅದು, 'ನೆಲೆಯಮೆ' ಮೊದಲುಗೊಂಡು 'ಆಸೆ ಕತ್ತರಿಸುವುದು' ಕೊನೆಯಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಅಧಿಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು-ಪ.ಮೇ.

ಮೂವತ್ತನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ನೆಲೆಯಮೆ (ಅನಿತ್ಯತ್ವ)

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 'ನೆಲೆಯಮೆ' ಎಂಬುದು ಹುಟ್ಟುಳ್ಳವು ಯಾವುವೂ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವಾಗುವ ಸ್ವಭಾವ (ಎಂದರೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯುಳ್ಳವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವುವಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಧ್ರುವತ್ವ, ಅನಿತ್ಯತ್ವ). (೧) ಮೋಹಗೊಂಡ ಬಳಿ ಬಿಸಿಲುಗುದುರೆಯ ಹೊನಲಿನಂತೆ (ತ. ಪೇಯ್‌ತ್ತೇರ್ ಪುನಲ್ ಪೋಲ. =ಮೃಗಜಲ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ) ಹುಟ್ಟಿದರೂ, ದಿಟವರಿತ ಬಳಿ ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಾವಿನ ಹಾಗೆ ಕೆಡುವುದರಿಂದ 'ಹುಸಿ' (ಪೊಯ್, ಮಿಥ್ಯಾ) ಎನ್ನುವವರೂ, (೨) ನೆಲೆ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಬರುವುದರಿಂದ (ಎಂದರೆ, ಸ್ಥಿತಿ ಬೇರ್ಪಡುತ್ತಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ) ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯುವುದೆನ್ನುವವರೂ, (೩) ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡುವುದನ್ನೂ ಒಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡದಿರುವುದನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ನೆಲೆಯಾಗಿರುವುದೂ ನೆಲೆಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದೂ ಒಟ್ಟಿಗೆಯೇ ಉಳ್ಳವಾಗಿರುವುದು ಎನ್ನುವವರೂ - ಈ ರೀತಿ ವಸ್ತುಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಹೇಳುವವರು ಹಲವು ತೆರದವರಾಗಿರುವರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವುಗಳ ನೆಲೆಯಮೆ ಸಮ್ಮತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಅದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅರಿತಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೆ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿನ 'ಪತ್ತು' (ಪಱ್ರು=ಪಟ್ಟು, ಹಿಡಿತ, ಮಮತೆ) ಬಿಡದಾದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. - ಪ.ಮೇ.

೧. ಅಸ್ಥಿರವಾದ್ದನ್ನು ಸ್ಥಿರವೆಂದು ನೆನೆಯುವುದು ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನ

ತ. ನಿಲ್ಲಾದವಟ್ರೈ ನಿಲೈಯಿನವೆ ನ್ರುಣರುಮ್
ಪುಲ್ಲಱಿವಾಣ್ಮೈ ಕಡೈ
ಕ. ನಿಲ್ಲದುವನೆಲ್ಲ ನೆಲೆಯುಳ್ಳವೆಂದೆಣಿಸುವ
ಹುಲ್ಲರಿವ ಪಡೆದಿರುವುದದುವೆ ಕೀಳು

ನೆಲೆನಿಲ್ಲದೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು, 'ಇವು ನೆಲೆಯಾಗಿರುವಂಥವು'ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು ಕೀಳು.

ಹುಟ್ಟಿದುವೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಆ ಅಶಾಶ್ವತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತವೆಂದು ನಂಬಿ ಅವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವುದು ಬರಿಯ ಕಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಶ್ವತ

ಸುಖವಾದ ಮೋಕ್ಷದ ಕಡೆ ಮನಸ್ಸು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಯುವುದು 'ಹುಲ್ಲರಿವು', 'ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನ'. ಹುಲ್ಲರಿವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು ಕೀಳ್ತನದ ಲಕ್ಷಣ.

"ಹುಲ್ಲರಿವುಳ್ಳವರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೂ ಪತ್ತು ಮಾಡುವುದು (ಎಂದರೆ, ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು) ಕಿರುಸುಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ದೇಹದಲ್ಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ನೆಲೆಯಮೆಯನ್ನು ವಿಶೇಷ ತೋರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ" - ಪ.ಮೇ. ೩೩೧

೨. ಸಂಪತ್ತು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ಹೇಗೋ ಬಂದು ಬಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ

ತ. ಕೂತ್ತಾಟ್ಟವೈ ಕ್ಕುೞಾತ್ತಟ್ರೇಪೆರು ಞ್ಜೆಲ್ವಮ್
ಬೋಕ್ಕು ಮದು ವಿಳಿನ್ದಱ್ರು
ಕ. ನಾಟ್ಯಸಭೆಯಲಿ ಕೂಟ ನೆರೆದಂತೆ ಸಂಪತ್ತು
ಹೋಗುವುದೂ ಆ ಕೂಟ ಹೋದಂತೆಯೇ

ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಬಂದು ಕೂಡುವುದು ಆಟ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾಟ್ಯರಂಗಕ್ಕೆ ಜನ ಬಂದು ಗುಂಪು ಕೂಡುವ ಹಾಗೆ. ಆ ಸಂಪತ್ತು ಹೋಗುವುದು ಕೂಡ ಆಟ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಮೊದಲು ಬಂದು ಗುಂಪು ಕೂಡಿದ್ದ ಅದೇ ಜನ ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಎದ್ದು ರಂಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗುವ ಹಾಗೆ.

ನೃತ್ಯ ನಡೆಯುವವರೆಗೆ ಇದ್ದ ನೆರವಿ ನೃತ್ಯ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಚೆದರಿ ಹೋಗುವ ಹಾಗೆ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಫಲ - ಪುಣ್ಯ - ಇರುವವರೆಗೂ ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡಿದ್ದು, ಅದು ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ತನಗೆ ತಾನೆ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಸೇರಿದ್ದು ಆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲವಾದೊಡನೆಯೇ ತೊಲಗಿಹೋಗುವ ಸ್ವಭಾವ ಸಂಪತ್ತಿನದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ-ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೩೩೨

೩. ಸಂಪತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಧರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು

ತ. ಅಱ್ಕಾವಿಯಲ್ಪಿಱ್ರು ಮದು ಪೆಱ್ರಾಲ್
ಅಱ್ಕುಬ ವಾಙ್ಗೇ ಶೆಯಲ್
ಕ. ನಿಲ್ಲದಿಹ ಗುಣವುಳ್ಳುದೈಶ್ವರ್ಯ
ಅದ ಪಡೆದ ಪಕ್ಷದಲಿ
ನಿಲ್ಲುವುದನಲ್ಲೆ ಮಾಡುವುದು

ಸಂಪತ್ತು ನೆಲೆಯಲ್ಲ. ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ಧರ್ಮವೊಂದೇ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಕೈಗೆ ಬಂದಾಗ, ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದ ಆ ಸಂಪತ್ತು ಕೈ ಬಿಟ್ಟು

ಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕು.

"ಮಾಡಬೇಕಾದ ಧರ್ಮಗಳಾವುವೆಂದರೆ, ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾಡುವ ದೇವ ಪೂಜೆ, ದಾನ ಮೊದಲಾದವು. ಅವು ಜ್ಞಾನಹೇತುಗಳಾಗಿ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಫಲವಾಗಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನು 'ನಿಲ್ಲುವವು' ಎಂದರು " - ಪ.ಮೇ. ೩೩೩

೪. ಶರೀರ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ. ದಿನವೆಂಬ ಗರಗಸ ಸೀಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ

ತ. ನಾಳೆನ ವೊನ್ರು ಪೋಱ್ಕಾಟ್ಟಿಯುಯಿ ರೀರುಮ್
ವಾಳ ದುಣರ್ವಾರ್ ಪ್ಪೆರಿನ್
ಕ. ದಿನವೆಂಬ ಗಡುವೊಂದರಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು
ಉಸಿರ ಸೀಳುತ್ತಿರುವ ಗರಗಸದ ಬಾಯಿನಲಿ
ಸಿಕ್ಕಿರುವುದೀ ಬಾಳು; ಅದನರಿವರಿರಲು

'ಉಸಿರು' (ಎಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ 'ಶರೀರ') 'ದಿನ' ಎಂಬ ಒಂದರ ಹಾಗೆ ತೋರಿ, ಸೀಳುತ್ತಿರುವ ಕತ್ತಿಯ ಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವಂಥದು, ಅದನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳುವವರನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಾದರೆ - ಇದು ಅನ್ವಯ ಕ್ರಮವಾದ ಅರ್ಥ.

'ದಿನ' ಎಂಬ ಕಾಲವಿಭಾಗ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಗರಗಸ ಎನ್ನಬೇಕು. ಗರಗಸ ಮರವನ್ನು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ, ಈ 'ದಿನ' ಮನುಷ್ಯನ 'ಉಸಿರನ್ನು' (=ಪ್ರಾಣವನ್ನು, ಆಯಸ್ಸನ್ನು)ಸೀಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಗರಗಸದ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮರದ ಹಾಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಉಸಿರು; ಸದಾ ಸೀಳಲ್ಪಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ, ದಿನ ದಿನ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲ ಆಯಸ್ಸು ಕೊರೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಜವನ್ನರಿಯದೆ ಜನರು ತಮಗೆ ದಿನ ಕಳೆದದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವನ್ನು ಅರಿಯಬಲ್ಲವರು ಬಹು ವಿರಳ. ಅಂಥವರು, ದಿನವೆಂಬುದು ತಮ್ಮ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಒಂದು ಕತ್ತಿಯೇ (ಗರಗಸವೇ) ಹೊರತು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ-ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶರೀರ ಕಾಲವೆಂಬ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೩೩೪

೫. ಸಾವು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಸತ್ಕರ್ಮ ಮಾಡಬೇಕು

ತ. ನಾ ಚ್ಚೆಱ್ರು ವಿಕ್ಕು ಣ್ಮೇಲ್ ವಾರಾ ಮು ನಲ್ವಿನೈ
ಮೇಱ್ಚೆನ್ರು ಶೆಯ್ಯಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ನಾಲಗೆಯನದುಮಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯಾಕ್ರಮಿಸಿ
ಮೇಲೆ ಬರುವಾ ಮೊದಲೆ ತಾನಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗಿ
ಕೈಕೊಂಡು ಸತ್ಕರ್ಮಗಳ ಮಾಡಬೇಕು

ಸಾವು ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿರಲಿ, ಬಿಕ್ಕಲು ಒತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾಲಗೆಯಡಗಿ ಮಾತಾಡಲೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾವು ಬರುವ ಮೊದಲೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯದೆ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕು.

ಈ ಮಾತಿನಿಂದ ದೇಹಾನಿತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಯಿತು. ೩೩೫

೬. ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಲೋಕಜೀವನದ ಸ್ವರೂಪ

ತ. ನೆರುನ ಲುಳ ನೊರುವ ನಿನ್ರಿಲ್ಲೈ ಯೆನ್ನುಮ್
ಪೆರುಮ್ಮೈ ಯುಡೈತ್ತಿವ್ವುಲಗು
ಕ. ನಿನ್ನೆಯಿದ್ದನದೊಬ್ಬನಿಂದಿಲ್ಲವೆಂದೆಂಬ
ಹೆಮ್ಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು ಈ ಲೋಕ

'ನಿನ್ನೆ ಇದ್ದನು, ಇಂದಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ 'ನಿನ್ನೆ ಹುಟ್ಟಿದನು, ಇವತ್ತು ಸತ್ತನು' ಎಂದು ಅರ್ಥ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಪರಿಮೇಲಟಗರು. ೩೩೬

೭. ಬಾಳೇ ನೆಲೆಯಲ್ಲ. ಆದರೂ ಮನುಷ್ಯನ ಎಣಿಕೆಗೆ ಮಿತಿಯಿಲ್ಲ

ತ. ಒರು ಪೊೞುದುಮ್ ವಾೞ್ವ ದಱಿಯಾರ್ ಕರುದುಬ
ಕೋಡಿಯು ಮಲ್ಲ ಪಲ
ಕ. ಒಪ್ಪೊತ್ತೂ ಬಾಳುವುದನರಿಯರು
ನೆನೆಯುವರು ಕೋಟಿಗೂ ಮೀರಿದ ಹಲವನು

ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನವೆಷ್ಟು ಕಾಲ? ತಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಆಳವೆಷ್ಟು? ಒಪ್ಪೊತ್ತಾದರೂ ತಾವು ಬದುಕಿರುವರೇ? - ಎಂಬುದನ್ನೇ ಜನ ತಿಳಿಯಲಾರರು. ಆದರೂ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಎಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ಮರುಕ್ಷಣವೇ ತಾವು ಬದುಕಿರುವರೋ ಸತ್ತಿರುವರೋ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಏನೇನೋ ಹಲವಾರು ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು.

"ನಾಳೆ ಯಾರೋ ನಾನು ಯಾರೋ!" - ಗಾದೆ. ೩೩೭

೮. ಶರೀರಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಕ್ಷಣಿಕ

ತ. ಕುಡಮ್ಬೈತನಿ ತ್ತೊೞಿಯ ಪುಟ್ಪಱನ್ದಱ್ರೇ
ಯುಡಮ್ಬೋ ಡುಯಿರಿಡೈ ನಟ್ಪು
ಕ. ಮೊಟ್ಟೆ ತನಿತುಳಿಯೆ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿಹೋದಷ್ಟೆ
ಒಡಲಿಗೂ ಉಸಿರಿಗೂ ಇರುವ ನಂಟು

ಹುಟ್ಟುವಾಗ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದರೂ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಲ ಹಾರಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಆ ಮೊಟ್ಟೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಣವೂ ಹಾಗೆಯೇ; ಒಂದು ಸಲ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅದರೊಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳ ಸ್ನೇಹ ಗಟ್ಟಿಯಲ್ಲ; ಸಹಜವೂ ಅಲ್ಲ; ಬಹು ಬೇಗ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ; ಮತ್ತೆ ಕೂಡುವುದಿಲ್ಲ - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

"ಚೇತನವಾಗಿ ಅರೂಪವಾಗಿ ನಿತ್ಯವಾಗಿರುವ ಉಸಿರೂ, ಅಚೇತನವಾಗಿ ರೂಪವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಅನಿತ್ಯವಾಗಿರುವ ಒಡಲೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧವಾದ್ದರಿಂದ ಕರ್ಮವಶದಿಂದ ಕೂಡಿದವಲ್ಲದೆ 'ನಣ್ಪಿಲ್ಲದವು' ಎಂದು ಅರಿಯಲಿ" - ಪ. ಮೇ. ೩೩೮

೯. ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳು ಜೀವಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳಂತೆ

ತ. ಉಱಙ್ಗುವದು ಪೋಲು ಞ್ಜಾಕ್ಕಾ ಡಱಙ್ಗಿ
ವಿೞಿಪ್ಪದು ಪೋಲುಮ್ ಪಿಱಪ್ಪು
ಕ. ಮಲಗುವುದ ಹೋಲುವುದು ಸಾವು
ಮಲಗಿ ಕಣ್ದೆರೆಯುವುದ ಹೋಲುವುದು ಹುಟ್ಟು

ಸಾವೆಂಬುದು ನಿದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಮಲಗಿದಂತೆ. ಹುಟ್ಟೆಂಬುದು ನಿದ್ದೆ ತಿಳಿದು ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟಂತೆ.

ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ನಿದ್ದೆ ಮುಗಿದು ಏಳುವುದು ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ನಿದ್ದೆ ಎಚ್ಚರಗಳಂತೆ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳೂ ಒಂದಾದ ಮೇಲೊಂದರಂತೆ ತಿರುತಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅಸ್ಥಿರತೆಯೇ ಸ್ಥಿರವಾದ ಹಾಗಾಯಿತು. ೩೩೯

೧೦. ಶರೀರ ಜೀವಕ್ಕೆ ತಂಗೆಡೆ ಮಾತ್ರ; ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಾನವಲ್ಲ

ತ. ಪುಕ್ಕಿ ಲಮ್ಮೈ ನ್ದಿನ್ರು ಗೊಲ್ಲೋ ಉಡಮ್ಬಿನು
ಟ್ಚುಚ್ಚಿಲಿರುನ್ದ ವುಯಿರ್ಕ್ಕು
ಕ. ನೆಲೆವೀಡು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಏನೊ
ಒಡಲಿನಲಿ ತಂಗಿದ್ದ ಈ ಉಸಿರಿಗೆ

ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಮಾತ್ರ ತಂಗಿದ್ದ ಜೀವಕ್ಕೆ ನಲೆಯಾದ ಮನೆ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ!

ಜೀವ ಒಂದು ಶರೀರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ರೋಗದ ಬೀಡಾದ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ತಂಗಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಕಾಲ ನಿಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅದು ಎಲ್ಲಿಯೂ ನಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ನೆಲೆಯಾದ ಮನೆ ಇನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೇನೋ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಶರೀರವೂ ಜೀವಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಪರಮಪದ (ಮೋಕ್ಷ) ವೊಂದೇ ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನ. ೩೪೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಮೂವತ್ತೈದನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ತೊರೆಹ

ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಹೊರಗಿನದಾದ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಒಳಗಿನದಾದ ಶರೀರದಲ್ಲೂ ಇರುವ ಪತ್ತುಗೆಯನ್ನು (=ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು)ಅವುಗಳ ಅಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡುವುದು.

೧. ಎಷ್ಟು ತೊರೆದರೆ ಅಷ್ಟು ದುಃಖ ಪರಿಹಾರ

ತ. ಯಾದನಿನ್ ಯಾದನಿನ್ ನೀಙ್ಗಿಯಾ ನೋದ
ಲದನಿ ನದನಿ ನಿಲನ್

ಕ. ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವುದರಿಂದ ತೊಲಗಿದನೋ
ಅದರಿಂದ ಅದರಿಂದ ನೋಯುವುದು ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು

ಒಬ್ಬನು ಯಾವ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೊರೆಯುತ್ತಾನೋ ಆಯಾ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ದುಃಖಗಳಿಲ್ಲದವನಾಗುತ್ತಾನೆ.

"ಇಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಎಂದದ್ದು (೧) ಈ ಮೈಯಲ್ಲಿ (=ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ) ಅವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದರಿಂದಲೂ ಕಾಪಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದಲೂ ಬರುವವು; (೨) ಮರುಮೈಯಲ್ಲಿ (=ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ)ಪಾಪದಿಂದ ಬರುವವು -ಈ ಎರಡನ್ನೂ. ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡುವುದೇ ಮೇಲು. ಅದಲ್ಲದೆ, ಒಂದೊಂದೇ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ದುಃಖ ಇಲ್ಲದವನಾಗುವನು -ಎಂಬುದು ತಾತ್ಪರ್ಯ - ಪ.ಮೇ.

ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೊರೆದರೆ ದುಃಖ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ೩೪೧

೨. ಬೇಗ ತೊರೆದಷ್ಟೂ ಸುಖ ಹೆಚ್ಚು

ತ. ವೇಣ್ಡಿ ನುಣ್ಡಾಗ ತ್ತು ಱಕ್ಕ ತುಱನ್ದ ಪಿ
ನೀಣ್ಡಿಯಱ್ಪಾಲ ಪಲ

ಕ. ಬೇಕಾದರುಂಟಾಗುವಂತೆ ತೊರೆಯಲಿ
ತೊರೆಯ ಬಳಿಕಿಲ್ಲೆ ಉಂಟಾಗುವಾ ಹಲವು

ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ತೊರೆದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಇಹದಲ್ಲೇ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸುಖಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಸುಖಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವವರು ಬೇಗ ತೊರೆದುಬಿಡಲಿ.

ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ತೊರೆದರೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೊರೆಹದ ಸುಖ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಡನೆಯೇ ತೊರೆದು ಬಿಡಬೇಕು. ೩೪೨

೩. ಇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಿಡಬೇಕು; ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕು

ತ. ಅಡಲ್ವೇಣ್ಡು ಮೈನ್ದ ನ್ಬುಲತ್ತೈ ವಿಡಲ್ವೇಣ್ಡುಮ್
ವೇಣ್ಡಿಯ ವೆಲ್ಲಾ ಮೊರುಙ್ಗು

ಕ. ಕೆಡಿಸಬೇಕೈದರ ಹೊಲವನ್ನೂ
ಬಿಡಬೇಕು ಒಟ್ಟಿಗೆಯೆ ಬೇಕಾದುವೆಲ್ಲವನ್ನೂ

ಹೊಲ=ವಿಹಾರಕ್ಷೇತ್ರ, ವಿಷಯಗಳು.

ಇಂದ್ರಿಯಗಳೈದರ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನಿಸಿರುವವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತೊರೆದುಬಿಡಬೇಕು.

ಎಂದರೆ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಮೂಲಕ ಸುಖಾನುಭವ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಸುಖಾನುಭವಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಬಿಡದೆ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದರೆ ಬಯಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಖಾನುಭವವನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ವಸ್ತುಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊರೆಯುವುದೇ ಸರಿಯಾದ ಉಪಾಯ. ೩೪೩

೪. ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸಹಜ

ತ. ಇಯಲ್ಬಾಗು ನೋನ್ಬಿ ಱ್ಕೊನ್ರಿನ್ಮೈ ಯುಡ್ಮೈಮೈ
ಮಯಲಾಗು ಮಱ್ರು ಮ್ಬೆಯರ್ತ್ತು

ಕ. ಸಾಜವಾಗುವುದು ವ್ರತಕೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು
ಇರುವುದು ಮರುಳಾಗುವುದು ಮತ್ತೂ ಕೆಡಿಸಿ

ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಭಾವವಾಗುತ್ತದೆ. [ಒಂದಾದರೂ] ಇರುವುದು ಆ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಮತ್ತೂ ಮರುಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಯಾವುದೊಂದನ್ನೂ ತನ್ನದೆಂದು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು ತಪಸ್ಸಿನ ಸ್ವಭಾವಲಕ್ಷಣ. ಹಾಗೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡದೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ತನ್ನದೆಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅದು ತಪಸ್ಸಿಗೆ ವಿಘ್ನವುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ತಪಸ್ಸು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿ, ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ಮೋಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ೩೪೪

೫. ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶರೀರವೇ ಬೇಡದ ಪದಾರ್ಥ; ಬೇರೆ ತೊಡಕೇಕೆ?

ತ. ಮಱ್ರು ನ್ದೊಡರ್ಪ್ಪಾ ಡೆವನ್ಗೊಲ್ ಪಿಱಪ್ಪಱುಕ್ಕ
ಲುಱ್ರಾರ್ ಕ್ಕುಡಮ್ಬು ಮಿಗೈ

ಕ. ಮತ್ತೆಯೂ ತೊಡರುಗಳವೇತಕೋ
ಹುಟ್ಟೆ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಕೆ ಹೆಣಗುತಿರುವರಿಗೆ
ತಮ್ಮೊಡಲೆ ಮಿಗಿಲು

ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ದೇಹವೇ ತಮಗೆ ಬೇಡದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪದಾರ್ಥವಾಗಿ ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಯಸಿ ಅವನ್ನು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವುದೇತಕ್ಕೆ? ಅವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಫಲವಿಲ್ಲ. ೩೪೫

೬. ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನು ಮುಕ್ತಿ ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ

ತ. ಯಾನೆನದೆನ್ನು ಞ್ಜೆಱುಕ್ಕಱುಪ್ಪಾನ್ ವಾನೋರ್
ಕ್ಕುಯರ್ನ್ದ ವುಲಗ ಮ್ಬುಗುಮ್
ಕ. ನಾನು ನನ್ನದು ಎಂಬ ಮರುಳ ಕತ್ತರಿಪವನು
ಬಾನವರಿಗೂ ಮೇಲುಲೋಕಕ್ಕೈದುವವನು

ನಾನು, ನನ್ನದು - ಎಂಬ ಮರುಳುತನವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವನು ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ದುರ್ಲಭವಾದ ಉನ್ನತವಾದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೂ ಮೋಕ್ಷವಿಲ್ಲ. ಆ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟವನು ಆ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೇಲಾದ ಗತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಮೋಕ್ಷ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ.

"ತಾನಲ್ಲದ ಒಡಲನ್ನು (ಶರೀರವನ್ನು) 'ನಾನು' ಎಂದೂ ತನ್ನೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಪುರುಳನ್ನು (ವಸ್ತುಗಳನ್ನು) 'ನನ್ನದು' ಎಂದೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾಗಿರುವ ಭಾವನೆ ಮರುಳುತನ. ಈ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಪತ್ತುಗಳನ್ನೂ (ಎಂದರೆ, ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳೆಂಬ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಪರಿಗ್ರಹಗಳೆರಡನ್ನೂ) ಬಿಟ್ಟವರಿಗೇ ಮೋಕ್ಷ ದೊರೆಯುವುದು - ಎಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು" - ಪ.ಮೇ. ೩೪೬

೭. 'ನಾನು ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಭಾವಗಳನ್ನು ಬಿಡದವನಿಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ

ತ. ಪಱ್ಱಿ ವಿಡಾಅ ವಿಡುಮ್ಬೈಗಳ್ ಪಱ್ಱಿನೈ
ಪ್ಪಱ್ಱಿ ವಿಡಾಅ ದವರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಹಿಡಿದು ಬಿಡವು ಆ ಸಂಕಟಂಗಳು
ಪತ್ತುಗೆಯ ಹಿಡಿದು ಬಿಡದವರನು

ಪತ್ತುಗೆ=ಹಿಡಿತ, ಆಸಕ್ತಿ, ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು.

ನಾನು, ನನ್ನದು - ಎಂಬ ಅಂತರ್ಬಾಹ್ಯ ಪರಿಗ್ರಹಗಳೆರಡನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಬಿಡದವರನ್ನು ಹುಟ್ಟು ಸಾವಿನ ದುಃಖಗಳು ಹಿಡಿದು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ; ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳನ್ನು ಬಿಡುವ ವರೆಗೂ ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೩೪೭

೮. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊರೆದವರೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಡೆದವರು

ತ. ತಲೈ ಪ್ಪಟ್ಟಾರ್ ತೀರ ತ್ತುಱನ್ದಾರ್ ಮಯಙ್ಗಿ
ವಲೈಪ್ಪಟ್ಟಾರ್ ಮಱ್ಱೈಯವರ್
ಕ. ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪಡೆದವರು ತೀರ ತೊರೆದವರು
ಮರುಳಾಗಿ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರು ಮತ್ತಿನವರು

ಮತ್ತಿನವರು=ಉಳಿದವರು.

ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊರೆದವರೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಉಳಿದವರು ಭ್ರಾಂತಿ ಹೊಂದಿ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರು.

ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೊರೆದವರು ಯಾರೋ ಅವರೇ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು.

[ಹಾಗೆ ತೊರೆಯುವುದರಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದರಿಂದ 'ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆದವರು' ಎಂದರು - ಪ.ಮೇ]. ಹಾಗೆ ತೊರೆಯದೆ, 'ನಾನು, ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದವರು ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳೆಂಬ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಸದಾ ನರಳುತ್ತಲೇ ಇರುವರು. ೩೪೮

೯. ಆಸಕ್ತಿ ಕತ್ತರಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ಹುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ

ತ. ಪಱ್ಱಱ್ಱ ಗಣ್ಣೇ ಪಿಱ ಪ್ಪಱುಕ್ಕು ಮಾಱ್ಱು
ನಿಲೈಯಾಮೈ ಕಾಣಪ್ಪಡುಮ್
ಕ. ಪತ್ತುಗೆಯ ಕತ್ತರಿಸಿದಾ ಹೊತ್ತೆ
ಹುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸುವುದು
ಕತ್ತರಿಸದಿರಲನಿತ್ಯತೆ ಕಾಣುತಿಹುದು

'ನಾನು, ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನಗಳು (ಆಸೆಗಳು) ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋದೊಡನೆಯೇ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳೂ ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆ ಆಸೆಗಳು ಕತ್ತರಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿರುವುದಾದರೆ, ಹುಟ್ಟಿ ಸಾಯುತ್ತ ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿರುವುದೊಂದೇ ಕಾಣ ಬರುತ್ತದೆ. ೩೪೯

೧೦. ಭಗವಂತ ತಿಳಿಸಿರುವ ಧರ್ಮವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ನೀಗಲಿ

ತ. ಪಱ್ಱುಗ ಪಱ್ಱಱ್ಱಾನ್ ಪಱ್ಱಿನೈ ಯಪ್ಪಱ್ಱೈ
ಪ್ಪಱ್ಱುಗ ಪಱ್ಱು ವಿಡಱ್ಕು

ಕ. ಪತ್ತುವಿಡಿವುದು ಪತ್ತ ಕತ್ತರಿಸಿದನ ಪತ್ತ
ಪತ್ತುವಿಡಿವುದು ಪತ್ತು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ

ಪತ್ತುವಿಡಿ=ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿ. ಪತ್ತ ಕತ್ತರಿಸಿದವನು=ಪರಿಗ್ರಹಗಳು ಅಂಟದವನು; ದೇವರು.

ಶರೀರಾದಿಗಳಲ್ಲಿ 'ನಾನು, ನನ್ನದು' ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನದ ಬಂಧ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಂಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆ ಬಂಧದ ಹಿಡಿತ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಉಪಾಯವೇನು? ಎಲ್ಲ ಬಂಧಗಳೂ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗಿರುವವನಾದ, ಯಾವೊಂದು ಆಶಾಭಿಮಾನವೂ ಇಲ್ಲದವನಾದ ಭಗವಂತನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗಾನುಸರಣೆಯೊಂದೇ. ಭಗವದುಕ್ತವಾದ ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕು; ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಬಿಡದೆ ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಭಿಮಾನಬಂಧ ತಾನಾಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ. ೩೫೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಮೂವತ್ತಾರನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ನಿಜವನ್ನರಿಯುವುದು (ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ)

ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಜನ್ಮ ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನೂ ಅವುಗಳ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ವಿಪರೀತ ಸಂದೇಹಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲದೆ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು.

೧. ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನ ಜನ್ಮಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

ತ. ಪೊರುಳಲ್ಲವಱ್ಱೈ ಪೊರುಳೆನ್ರುಣರು
ಮರುಳನಾ ಮಾಣಾ ಪ್ಪಿಱಪ್ಪು

ಕ. ಹುರುಳಲ್ಲದುವನು ಹುರುಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವ
ಮರುಳಿನಿಂದಾಗುವುದು ಮೇಲಿರದ ಹುಟ್ಟು

ಮರುಳು=ನಿಜವಸ್ತುವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಿಜವಸ್ತುವೆಂದು ತಿಳಿಯುವ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನ; ಭ್ರಾಂತಿ.

ವಸ್ತುವಲ್ಲದ್ದನ್ನು ವಸ್ತುವೆಂದು ಭ್ರಮಿಸುವ ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ದುಃಖಮಯವಾದ ಜನ್ಮಬಂಧವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

"ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನ : ಮರು ಹುಟ್ಟೂ, ಸತ್ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳೆಂಬ ಕರ್ಮದ್ವಯದ ಫಲವೂ ದೇವರೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೂ, ಬೇರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯವನ್ನೂ ಹೇಳುವ ಮರುಳ್ ನೂಲ್ಗಳ ಬಳಕೆಗಳನ್ನು (ಭ್ರಾಂತಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಚನಗಳನ್ನು) ನಿಜ ನೂಲ್ಗಳ ಬಳಕೆಯೆಂದು (ಎಂದರೆ, ಸತ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಚನಗಳೆಂದು) ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದು. ಮರದ ಮೋಟನ್ನು ಮನುಷ್ಯನೆಂದೂ ಚಿಪ್ಪನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಯೆಂದೂ ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದನ್ನು ಬೇರೊಂದನ್ನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದೂ ಅದು. ಮರುಳು, ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನ, ಅವಿದ್ಯೆ - ಎಂಬವು ಒಂದರ್ಥವುಳ್ಳ ಪದಗಳು. ನಾರಕಿಗಳು, ತಿರ್ಯಗ್ಜೀವಿಗಳು, ಮನುಷ್ಯರು, ದೇವತೆಗಳು - ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲೂ ಇರುವುದು ದುಃಖವೇ ಆದ್ದರಿಂದ, 'ಮೇಲಿರದ ಹುಟ್ಟು' ಎಂದರು. ಇದರಿಂದ, ಹುಟ್ಟು ದುಃಖವೆಂಬುದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಕಾರಣ ಅವಿದ್ಯೆಯೆಂಬುದೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು" - ಪ.ಮೇ. ೩೫೧

೨. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವುಂಟಾದರೆ ನಿತ್ಯಸುಖ

ತ. ಇರುಣೀಙ್ಗಿ ಯಿನ್ಪ ಮ್ಪಯಕ್ಕು ಮರುಣೀಙ್ಗಿ
ಮಾಶಱು ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್ಕ್ಕು

ಕ. ಕತ್ತಲೆ ತೊಲಗಿ ಸುಖ ಫಲಿಸುವುದು
ಮರುಳ್ ತೊಲಗಿ ಮಾಸರತ ಕಾಣ್ಕೆಯುಳ್ಳರಿಗೆ

ಕತ್ತಲೆ=ನರಕ. ಲಕ್ಷಣಾಪ್ರಯೋಗ. ನರಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ 'ಅವಿದ್ಯೆ' ಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಸರತಕಾಣ್ಕೆ (=ದೋಷವಿಲ್ಲದ ದರ್ಶನ) ಎಂದದ್ದು ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನವನ್ನು. ಇದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬುದು ನಿರತಿಶಯ ಸುಖವೆಂಬುದೂ ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಣ ಕೇವಲ ಜ್ಞಾನ (=ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ) ವೆಂಬುದೂ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. - ಪ.ಮೇ.

ವಿಪರೀತ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತೊರೆದು ಭ್ರಮೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ನಿರ್ದೋಷವಾದ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಿಗೆ, ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಜನ್ಮಾದಿ ದುಃಖಗಳು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಮುಕ್ತಿ ಸುಖ ಫಲಿಸುತ್ತದೆ. ೩೫೨

೩. ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲದಂತೆ ತತ್ತ್ವವನ್ನರಿತವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಲೋಕ ಈ ಲೋಕಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತಿರ

ತ. ಐಯತ್ತಿ ನೀಙ್ಗಿ ತ್ತೆಳಿನ್ದಾರ್ಕ್ಕು ವೈಯತ್ತಿನ್
ವಾನ ನಣಿಯ ದುಡೈತ್ತು
ಕ. ಸಂದೇಹದಿಂ ತೊಲಗಿ ನೆರೆ ತಿಳಿದವರಿಗೆ
ನೆಲಕಿಂತ ಬಾನ್‌ಲೋಕ ಹತ್ತಿರಾಗುವುದು

ಸಂದೇಹವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಜ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವವರಿಗೆ ಮೋಕ್ಷ ಲೋಕ ತಾವು ನೆಲಸಿರುವ ಭೂಲೋಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹತ್ತಿರದ್ದಾಗುವುದು. ಭೂಲೋಕವೇ ದೂರ, ಮುಕ್ತಿ ಲೋಕವೇ ಹತ್ತಿರ - ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಅದು ಪಡೆಯಲು ಬಹು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಸಂದೇಹವೆಂಬುದು ಹಲವು ತೆರನಾದ ಒಣರ್ವು (ಎಂದರೆ, ಬಹುಮುಖ ಜ್ಞಾನ). ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ: ಮರು ಹುಟ್ಟೊ, ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವೂ ದೇವರೂ ಉಂಟೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯ ಹುಟ್ಟದೆ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಬಿಸಿಲು ಗುದುರೆಯೋ ಹೊನಲೋ, ಹಗ್ಗವೋ ಹಾವೋ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸದೆ ನಿಲ್ಲುವುದೂ ಅದೇ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಇತರ ಮತಗಳನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ಮತವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಮತಗ್ರಂಥಗಳಿಗೂ ಸ್ವಭಾವವಾದ್ದರಿಂದ ಅವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಪುರುಳು (=ವಿಷಯ)ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸತ್ಯ ಎಂದು ಉಂಟಾಗುವ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಯೋಗ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದ ತೊಲಗಿಸಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿಯುವರಾದ್ದರಿಂದ, 'ಸಂದೇಹದಿಂ ತೊಲಗಿ ತಿಳಿದವರು' ಎಂದೂ; ಅವರಿಗೆ ಆ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನವು ಅಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬರಬರುತ್ತ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನವು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು (ಎಂದರೆ, ಆ ಅನುಭವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು) ಫಲದ ಮೇಲಿಟ್ಟು 'ನೆಲಕಿಂತ ಬಾನ್ ಲೋಕ(=ಮೋಕ್ಷ)ಹತ್ತಿರಾಗುವುದು' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು. ಹೇಳಲಾಗಿ, ಸಂದೇಹ ಜ್ಞಾನವೂ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು." - ಪ.ಮೇ. ೩೫೩

೪. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಮನೋ ನಿಗ್ರಹ ವ್ಯರ್ಥ

ತ. ಐಯುಣ ರ್ವೆಯ್ದಿ ಯಕ್ಕಣ್ಣುಮ್ ಪಯಮಿನ್ರೇ
ಮೆಯ್ಯುಣ ರ್ವಿಲ್ಲಾ ದವರ್ಕ್ಕು
ಕ. ಐದರಿವನೂ ಪಡೆದ ಆ ಯೆಡೆಯೂ ಫಲವಿಲ್ಲ
ನಿಜದರಿವು ಇಲ್ಲದರಿಗೆ

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿ ಸ್ವಾಧೀನವಾದರೂ ಫಲವಿಲ್ಲ.

ಮನಸ್ಸು ಐದು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಆ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಒಮ್ಮುಖವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಬಹು ಕಷ್ಟ. ಹಾಗೆ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡುತ್ತಿರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೂ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಮನೋನಿಗ್ರಹ ನಿಷ್ಫಲ - ಎಂದಂತಾಯಿತು.

"ಐದರಿವು (ಐಯುಣರ್ವು), ವಿಷಯಗಳ ಬೇರ್ಪಾಟಿನಿಂದ ಐದಾಗಿರುವ ಅರಿವು. ಎಂದರೆ, ಮನಸ್ಸು. ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೆಂಬುದು, ಮರಳಿ ಬಂದು (ಎಂದರೆ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ನಿವೃತ್ತವಾಗಿ) ಒಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವುದು. ಹಾಗೆ ನಿಂತಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಡು (=ಮೋಕ್ಷ) ಫಲಿಸದ್ದರಿಂದ 'ಫಲವಿಲ್ಲ' ಎಂದರು." - ಪ.ಮೇ. ೩೫೪

೫. ವಾಸ್ತವ ಸ್ವರೂಪಜ್ಞಾನವೇ ತತ್ವಜ್ಞಾನ

ತ. ಎಪ್ಪೊರು ಳೆತ್ತನ್ಮೈತ್ತಾಯಿನು ಮಪ್ಪೊರು
ಳ್ಮೆಯ್ ಪ್ಪೊರು ಳ್ಕಾಣ್ಬ ದಱಿವು
ಕ. ಯಾವ ಪುರುಳ್ ಯಾವ ಪರಿಯದಾದರೂ
ಆ ಪುರುಳ ನಿಜಪುರುಳ ಕಾಣುವುದು ಅರಿವು

ಯಾವ ವಸ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ತೋರಿದರೂ ಆ ತೋರಿಕೆಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿರುವ ಅದರ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಿಜವಾದ ಅರಿವು. ವಾಸ್ತವ ಸ್ವರೂಪ ಜ್ಞಾನವೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ.

"ಪುರುಳೊಂದೊಂದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಲೋಕದ ಜನರು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಾಣುವುದು"-ಎಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. - ಪ.ಮೇ. ೩೫೫

೬. ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಲಿತು ಕಂಡರೆ ಮುಕ್ತಿ ಮಾರ್ಗ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ

**ತ.	ಕಱ್ಱೀಣ್ಡುಮೆಯ್ಪ್ಪೊರುಳ್ಗಣ್ಡಾರ್ ತಲೈಪ್ಪಡುವರ್**
ಮಱ್ಱೀಣ್ಡು ವಾರಾ ನೆಱಿ

ಕ.	ಕಲ್ತಿಲ್ಲಿ ನಿಜಪುರುಳ ಕಂಡವರು ಪಡೆಯುವರು
ಮತ್ತಿಲ್ಲಿ ಬರದ ದಾರಿಯನು

ಈ ಮನುಷ್ಯಜನ್ಮ ದುರ್ಲಭ. ಈ ಜನ್ಮ ದೊರೆತಿರುವಾಗಲೇ ಗುರೂಪದೇಶದಿಂದ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡವರು, ಮತ್ತೆ ಈ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಬರದ ದಾರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಎಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳದಂತೆ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸೇರುವರು. ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಲಿತು ಕಾಣಬೇಕು; ಕಂಡರೆ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

"ಮುಕ್ತಿಗೆ ನಿಮಿತ್ತ ಕಾರಣವಾದ 'ಮೊದಲ್ಪುರುಳನ್ನು' (=ಮೂಲ ತತ್ತ್ವವನ್ನು) ಅರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಾಯ ಮೂರು. ಅವು ಕೇಳ್ವಿ, ವಿಮರ್ಶೆ, ಭಾವನೆ (=ಶ್ರವಣ,ಮನನ, ನಿಧಿಧ್ಯಾಸ) ಎಂಬವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳ್ವಿ (ಶ್ರವಣ) ಇದರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು" - ಪ.ಮೇ. ೩೫೬

೭. ಮನನದಿಂದ ತತ್ತ್ವನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ

**ತ.	ಓರ್ತ್ತುಳ್ಳ ಮುಳ್ಳ ದುಣರಿ ನೊರುದಲೈಯಾ**
ಪ್ಪೇರ್ ತ್ತುಳ್ಳವೇಣ್ಡಾ ಪಿಱಪ್ಪು

ಕ.	ಉಳ್ಳುದನು ದೃಢವಾಗುವಂತೆ ಮನವಾರ್ಸೈದು ತಿಳಿಯೆ
ಮರಳಿ ನೆನೆಯಲೆ ಬೇಡ ಮರುಹುಟ್ಟನು

ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗುವಂತೆ ಅರಿತರೆ ಅವನಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟು ಬರುವುದೆಂದು ನೆನೆಯಬೇಡ.

ಉಪದೇಶ ಪಡೆದು ಕೇಳಿ ಕೈಕೊಂಡ ವಿಷಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ನಿಜವಾಗಿ ಇರುವುದೇನು? - ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡವನು ತಿರುಗಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದರಿಂದ "ವಿಮರ್ಶೆ" (=ಮನನ) ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ೩೫೭

೮. ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನರಿಯುವುದೇ ಜ್ಞಾನ

**ತ.	ಪಿಱ ಪ್ಪೆನ್ನುಮ್ ಪೇದೈಮೈ ನೀಙ್ಗ ಚ್ಚಿ ಱ ಪ್ಪೆನ್ನು**
ಞ್ಜೆಮ್ಪೊರು ಳ್ಗಾಣ್ಬ ದಱಿವು

ಕ.	ಹುಟ್ಟೆಂಬ ಹೆಡ್ಡತನ ಹರಿಯೆ
ಹಿರಿದೆಂಬ ಚೆಂಬುರುಳ
ಕಾಣುವುದೆ ಅಱಿವು

ಅವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದು ಹುಟ್ಟು. ಈ ಹುಟ್ಟನ್ನು ಕೆಡಿಸಿ ಮೋಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಂಡರಿಯುವುದೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

["'ಹುಟ್ಟೆಂಬ ಹೆಡ್ಡತನ' ಎಂದೂ, 'ಹಿರಿದೆಂಬ ಚೆಂಬುರಳು' ಎಂದೂ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಾರಣವಾಗಿ ಉಪಚರಿಸಿದರು. ಐದು ಬಗೆಯ ದೋಷಗಳಲ್ಲಿ (ಅವಿದ್ಯೆ, ಅಹಂಕಾರ, ರಾಗ, ಅಭಿನಿವೇಶ, ದ್ವೇಷ) ಅವಿದ್ಯೆ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲ ಪುರುಳಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದರಿಂದ ಮೋಕ್ಷ 'ಹಿರಿದು' (ಶಿಱಪ್ಪು) ಎನ್ನಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳು (=ಉತ್ಪತ್ತಿವಿನಾಶಗಳು) ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಿತ್ಯವಾಗಿ, ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಒಂದೂ ಕಲೆಯುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ (ಎಂದರೆ, ತಪಃ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವುದೊಂದೂ ಬಂದು ಬೆರೆತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ) ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗಿ, ತಾನು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಲೆತು ನಿಲ್ಲುವ ಮೊದಲ ಪುರುಳು (=ತಾನು ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳೊಡನೆಯೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವವು) ವಿಕಾರವಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಸ್ವಭಾವದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು 'ಚೆಂಬುರುಳ್' (=ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಸ್ತು, ಪರವಸ್ತು) ಎಂದರು. ಮೇಲೆ (೫ ಮತ್ತು ೭ ನೆಯ ಕುಱಳುಗಳಲ್ಲಿ) 'ನಿಜಪುರುಳು' ಎಂದೂ, 'ಉಳ್ಳುದು' ಎಂದೂ ಹೇಳಿರುವುದು ಇದನ್ನೇ. ಅದನ್ನು ಕಾಣುವುದೆಂಬುದು, ಜೀವಿ ತನ್ನ ಅವಿದ್ಯೆ ನಾಶವಾಗಿ ಅದರೊಡನೆ (ಎಂದರೆ, ಆ ಮೂಲ ತತ್ತ್ವದೊಡನೆ) ಏಕ್ಯವುಂಟಾಗುವಂತೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಭಾವಿಸುವುದು. ಇದನ್ನು 'ಸಮಾಧಿ' ಎಂದೂ, 'ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನ' ಎಂದೂ ಹೇಳುವರು. ಜೀವ ಶರೀರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರಿಂದ ಯಾವುದೊಂದು ಭಾವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಅದು ಅದೇ ಆಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದೆಂಬುದು ಎಲ್ಲಾ ಆಗಮಗಳಿಗೂ ನಿಶ್ಚಯ (ಸಿದ್ಧಾಂತ) ವಾದ್ದರಿಂದ, ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾದ ಭಾವನೆ ಕೆಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇವಲ ಪುರುಳನ್ನೇ (ಎಂದರೆ, ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನೇ) ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಮೊದಲೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಾದ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ - ಎಂದು ಅರಿಯಲಿ. ಇದರಿಂದ ಭಾವನೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು." - ಪ. ಮೇ.] ೩೫೮

೯. ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನರಿತು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರವಳಿದು ನಡೆದರೆ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ

**ತ.	ಶಾರ್ಬುಣರ್ನ್ದು ಶಾರ್ಬು ಕೆಡ ವೊೞುಗಿನ್ ಮಱ್ಱೞಿತ್ತು**
ಚ್ಚಾರ್ದರಾ ಶಾರ್ದರು ನೋಯ್

ಕ.	ಆಸರೆಯನರಿತು ಆಸರೆ ಕೆಡುವ ವೊಲು ನಡೆಯೆ
ಸಾರ್ತರವು ಮತ್ತಳಿಪಿ ಸಾರ್ತರುವ ನೋವು

ಸಾರ್ತರು =ಬಂದು ಸೇರು. ಅಳಿಪು=ನಾಶಮಾಡು.

ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳು ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ನಡೆಯುವುದಾದರೆ, ಹಾಗೆ ನಡೆಯುವವನನ್ನು ಜನ್ಮಾದಿ ದುಃಖಗಳು ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಪೀಡಿಸಲಾರವು. ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಿಗೆ ಯಾವ ದುಃಖವೂ ಇಲ್ಲ - ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಆ ಅರಿವನ್ನು ಪಡೆದು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಅವನನ್ನು ಬಂದು ಸೇರತಕ್ಕವಾಗಿದ್ದ ದುಃಖಗಳು ಅವನ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ನಡತೆಯನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಲಾರವು; ಮತ್ತೆ ಅವನನ್ನು ಸೇರಲೂ ಅರವು - ಪ.ಮೇ.

[ಲಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಸಾರುವ ಎಡೆಯನ್ನೂ ಸಾರುವವನ್ನೂ 'ಶಾರ್ಬು' (ಸಾರ್ವು =ಆಸರೆ) ಎಂದರು. ('ಆಸರೆಯನರಿತು' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಆಸರೆ' ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆಶ್ರಯವಾದ ಪರತತ್ತ್ವ. 'ಆಸರೆ ಕೆಡುವವೊಲು ' ಎಂಬಲ್ಲಿ 'ಆಸರೆ ' ಎಂದರೆ ತನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನಿಲ್ಲಬರುವ ಅಹಂಕಾರ ಮಮಕಾರಗಳೆಂಬ ಒಳಹೊರಗಿನ ಪತ್ತುಗೆಗಳು - ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು). ಇಲ್ಲಿ, 'ನಡೆಯುವುದು' ಎಂದದ್ದು ಯೋಗ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು. 'ಮತ್ತೆ ಸಾರ್ತರವು' ಎಂದು ಅನ್ವಯ. ಸಾರತಕ್ಕವಾಗಿ ನಿಂದ ದುಃಖಗಳು (ಸಾರ್ತರುವು ನೋವು) ಯಾವುವೆಂದರೆ : ಹುಟ್ಟು ಅನಾದಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜೀವಿಯಿಂದ ಅಳವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ (=ಸಂಪಾದಿಸಿ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟಿರುವ) ಕರ್ಮಗಳ ಫಲಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಹೋದ ಶರೀರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಿದವೂ, ಈಗ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮೊಗೆದು (=ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಉಳಿದಿರುವವೂ ಹೋಗಲಾಗಿ ಆಮೇಲೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವವು. ಅವು ಬೆಳಕಿನ ಎದುರಿಗೆ ಕತ್ತಲೆಯ ಹಾಗೆ ಜ್ಞಾನಯೋಗಗಳ ಎದುರಿಗೆ [ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ] ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ 'ಅಳಿಪಿ ಸಾರ್ತರವು' ಎಂದರು. ಇದನ್ನು ಆರ್ಹತರು 'ಜುಗುಪ್ಸೆ' (ತ. ಉವರ್ಪ್ಪು=ಹೇಸುವುದು) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದರಿಂದ ಸತ್ಕರ್ಮದ ಫಲವೂ 'ನೋವು' ಎನ್ನಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮೇಲೆ (೬ನೆಯ ಕುರಳಿನಲ್ಲಿ) ಮೂರು ಉಪಾಯಗಳಿಂದಲೂ (ಎಂದರೆ, ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸಗಳಿಂದ) ಪರವಸ್ತುವನ್ನು ಅರಿಯಲಾಗಿ ಹುಟ್ಟು ಕತ್ತರಿಸುವುದು - ಎಂದರು. ಅದು ಕತ್ತರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಡೆದಿರುವ (ಎಂದರೆ, ಇನ್ನೂ ಅನುಭವಿಸದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿದ್ದಿರುವ) ದುಃಖಗಳೆಲ್ಲ ಏನು ಮಾಡುವುವು? - ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಆಶಂಕಿಸಿ (ಎಂದರೆ, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದೆಂದು ಮೊದಲೇ ಊಹಿಸಿ), ಅವು ಜ್ಞಾನಯೋಗಗಳ ಪರಿಪಕ್ವತೆಯುಳ್ಳ ಜೀವವನ್ನು ಸಾರಲಾರದ್ದರಿಂದಲೂ, [ಅವಕ್ಕೆ] ಬೇರೆ ಆಸರೆಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದಲೂ ನಾಶವಾಗಿ ಬಿಡುವುವು ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು - ಪ.ಮೇ.] ೩೫೯

೧೦. ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ನಿತ್ಯಾನಂದ ನೆಲೆಯಾಗುವುದು

ತ. ಕಾಮಮ್ ವೆಗುಳಿ ಮಯಕ್ಕಮಿವೈ ಮೂನ್ರ
ನಾಮ ಙ್ಗೆಡ ಕ್ಕೆಡು ನೋಯ್

ಕ. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ -ಈ ಮೂರರ
ನಾಮ ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೆಡುವುದು ನೋವು

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಕಾಮಕ್ರೋಧ ಮೋಹಗಳು ಹೆಸರೂ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಜೊತೆಯೇ ಅವುಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ದುಃಖಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ; ಶಾಶ್ವತವಾದ ಆನಂದವೊಂದೇ ನೆಲೆಯಾಗುವುದು.

[ಅನಾದಿಯಾದ ಅವಿದ್ಯೆಯೂ, ಅದರ ಮೂಲಕ 'ನಾನು' ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಹಂಕಾರವೂ, ಅದರ ಮೂಲಕ 'ನನಗೆ ಇದು ಬೇಕು' ಎಂಬ ರಾಗವೂ, ಅದನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಆ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ 'ಆಸೆ'ಯೂ, ಅದನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಅದರ ಭಂಗದಲ್ಲಿ (ಎಂದರೆ, ಆ ಆಸೆ ನೆರವೇರದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ) ಸಲ್ಲುವ ಕೋಪವೂ - ಎಂದು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ದೋಷ ಐದೆನ್ನುವರು [ಮೇಲೆ ೮ನೆಯ ಕುಱಳಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನೋಡಿ]. ಇವರು (ಎಂದರೆ, ಈ ಕುಱಳ್ ಗ್ರಂಥಕಾರರು) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಹಂಕಾರವು ಅವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನನಗೆಂದು ಮಮತೆಪಡುವುದು ಆಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಗುವುದರಿಂದ ಮೂರೆಂದರು. ಎಡೆವರಿಯದ ಜ್ಞಾನಯೋಗಗಳ ಮುಂದೆ ಈ ದೋಷಗಳು 'ಕಾಡುಕಿಚ್ಚಿನ ಮುಂದೆ ಹತ್ತಿಯೆಳೆ'ಯನ್ನು ಹೋಲುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಆ ಹೆಚ್ಚುಗಾರಿಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಕ್ಕಾಗಿ 'ಈ ಮೂರರ ನಾಮ ಕೆಟ್ಟರೆ' ಎಂದರು..... ಕಾರಣವಾದ ಆ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕೆಡಿಸಿದವರು ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುವ ಇರುಗೆಯ್ಮೆಗಳನ್ನು (ಎಂದರೆ ಸತ್ಕರ್ಮ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳೆಂಬ ಎರಡು ಕರ್ಮಗಳನ್ನೂ) ಮಾಡದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ [ಮುಂದೆ] ಬರತಕ್ಕ ದುಃಖಗಳೂ ಇಲ್ಲ-ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮೊದಲು ಕೆಡೆದಿದ್ದ(=ಸಂಚಿತ) ದುಃಖಗಳೂ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕವಾದ (=ಆಗಾಮಿ)ದುಃಖಗಳೂ ಇಲ್ಲವಾಗುವುದು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ಇವೆರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಈ ಅಧಿಕಾರದವಾದವು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತತ್ತ್ವವನ್ನರಿತವರಿಗೆ ನಿಲ್ಲುವುವು ಅವರು ತಾಳಿದ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಅದು ಕೊಂಡ ಕರ್ಮಫಲಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪಡೆದೆವು. - ಪ.ಮೇ.] ೩೬೦

✣ ✣ ✣ ✣ ✣ ✣

ಮೂವತ್ತೇಳನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು

"ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ; ಮುಂದಿನ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮಬಂಧವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವನಿಗೆ ಉಳಿದಿರುವುದು ನಡುವೆ ನಿಂದ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಅದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕರ್ಮಫಲಗಳೂ [ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಕರ್ಮಗಳು] ಮಾತ್ರ. ಆಗಲೂ ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಹಿಂದೆ ತಾವು ತೊರೆದಿರುವ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಳೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವಶದಿಂದ ನೆನವು ಹೋಗುವುದುಂಟು. ಆ ನೆನವು ಕೂಡ ಅವಿದ್ಯೆಯೇ; ಅದೂ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಬಿತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಆ ನೆನವು ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ಷಣವೇ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು". - ಪ.ಮೇ.

೧. ಜನ್ಮ ಜಾಲಕ್ಕೆ ಆಸೆಯೇ ಬೀಜ

ತ. ಅವಾ ವೆನ್ಬ ವೆಲ್ಲಾ ವುಯಿರ್‌ಕ್ಕು ಮೆಞ್ಞಾನ್ರು
ನ್ದವಾ ಅಪ್ಪಿಱಪ್ಪೀನುಮ್ ವಿತ್ತು
ಕ. ಆಸೆಯೆಂಬರು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗೂ ಎಂದೆಂದೂ
ನಾಶವಾಗದ ಹುಟ್ಟನೀವ ಬಿತ್ತು

ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ತಪ್ಪದೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುವ ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಆಸೆಯೇ ಸರಿ - ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಮತಶಾಸ್ತ್ರಗಳವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

"ಒಡಲು ನೀಗಿ ಹೋಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೊತೆ ಸೇರಿದ ಕರ್ಮವೂ, ಅದು ಕಾಣಿಸುವ ಗತಿನಿಮಿತ್ತಗಳೂ, ಆ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸೆಯೂ ಜೀವದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಂದುದಿಸಲಾಗಿ, ಅರಿವನ್ನು ಮೋಹ ಮರೆಮಾಡಲಾಗಿ, ಆ ಜೀವವನ್ನು ಆ ಆಸೆ ಆ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು 'ಹುಟ್ಟನೀವ ಬಿತ್ತು' ಎಂದರು." - ಪ. ಮೇ. ೩೬೧

೨. ಬಯಸಬೇಕಾದ್ದು ಜನ್ಮನಾಶ; ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಧನ ವೈರಾಗ್ಯ

ತ. ವೇಣ್ಣುಙ್ಗಾಲ್ ವೇಣ್ಡು ಮ್ಬಿಱವಾಮೈ ಮಱ್ರದು
ವೇಣ್ಡಾಮೈ ವೇಣ್ಡ ವರುಮ್
ಕ. ಬೇಡುವಂದು ಬೇಡುವನು ಹುಟ್ಟಮೆಯನು
ಅದು ಮತ್ತೆ
ಬೇಡಮೆಯ ಬೇಡಿದರೆ ಬಹುದು

ಹುಟ್ಟಮೆ=ಹುಟ್ಟದಿರುವುದು, ಜನ್ಮರಾಹಿತ್ಯ. ಬೇಡಮೆ=ಯಾವುದನ್ನೂ ಬೇಡದಿರುವುದು, ಆಸೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು; ವೈರಾಗ್ಯ.

ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತವನು ಏನಾದರೂ ತನಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಲ್ಲಿ, ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರದಿರುವುದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟದಿರುವುದು, 'ಯಾವ ವಸ್ತುವೂ ತನಗೆ ಬೇಡ' ಎಂದು ಆಶಾರಾಹಿತ್ಯ (ಎಂದರೆ, ವೈರಾಗ್ಯ)ವನ್ನು ಬಯಸುವುದರಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ದೊರಕುತ್ತದೆ.

" ಅನಾದಿಯಾಗಿ ತಾನು ಹುಟ್ಟು, ರೋಗ, ಮುಪ್ಪು, ಸಾವುಗಳಿಂದ ದುಃಖ ಪಡುತ್ತ ಬರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಅರಿತವನಿಗೆ ಆಸೆ ಸುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಆದ್ದರಿಂದ, 'ಹುಟ್ಟಮೆಯನ್ನು ಬೇಡುವನು' ಎಂದೂ, ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸುಖಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ ಅದು 'ಹುಟ್ಟನೀವ ಬಿತ್ತಾಗಿ' ಆ ಮೇಲೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ದುಃಖವನ್ನೇ ಬೆಳಸುವುದರಿಂದ, 'ಅದು ಬೇಡಮೆಯ ಬೇಡಿದರೆ ಬಹುದು' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು" - ಪ.ಮೇ. ೩೬೨

೩. ವೈರಾಗ್ಯವೇ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ

ತ. ವೇಣ್ಡಾಮೈ ಯನ್ನ ವಿಱುಚ್ಚೆಲ್ವ ಮೀಣ್ಡಿಲ್ಲೈ
ಯಾಣ್ಡು ಮ∴ದೊಪ್ಪ ದಿಲ್
ಕ. ಬೇಡಮೆಯಂಥ ಮೇಲಾದ ಸಿರಿಯಿಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅದಕೆ ಎಣೆಯಾದುದಿಲ್ಲ

ವೈರಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಪತ್ತು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ; ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

"ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಪತ್ತೂ ದೇವತೆಗಳ ಸಂಪತ್ತೂ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ನೋಡಿದರೆ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವುದರಿಂದ, ತನಗೆ ಮೇಲಿಲ್ಲದ (ಎಂದರೆ, ತನಗಿಂತ ಮೇಲಾದ್ದು ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲದ) ವೈರಾಗ್ಯವನ್ನು 'ಮೇಲಾದ ಸಿರಿ' ಎಂದೂ, ಅದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನವಾದ್ದು ಇಲ್ಲ - ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು." ೩೬೩

೪. ಪರಿಶುದ್ಧಿಯೆಂದರೆ ಆಸೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು

ತ. ತೂಉಯ್ಮೈ ಯೆನ್ಬ ದವಾವಿನ್ಮೈ ಮಱ್ರದು
ವಾಅಯ್ಮೈ ವೇಣ್ಡ ವರುಮ್
ಕ. ಪರಿಶುದ್ಧಿಯೆಂಬುದು ಆಸೆಯಿಲ್ಲದುದು
ಮತ್ತೆ ಅದು
ಸತ್ಯವನು ಬೇಡಿದರೆ ಬಹುದು

ಆಸೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದೇ - ಎಂದರೆ ವೈರಾಗ್ಯವೇ - ಪರಿಶುದ್ಧಿ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಆ ವೈರಾಗ್ಯ ಸದಾ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ನೆನೆಯುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಸತ್ಯವುಳ್ಳ ಪರತತ್ತ್ವವನ್ನು (=ಭಗವಂತನನ್ನು) ಸತ್ಯವೆಂದೂ, ಸರ್ವದೋಷ ರಹಿತವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಪರಿಶುದ್ಧಿಯೆಂದೂ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ - ಎಂದು ಪರಿಮೇಲಟಗರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, ಸಂತತವಾದ ಭಗವದ್ಧ್ಯಾನದಿಂದ ವೈರಾಗ್ಯವೂ ಆ ವೈರಾಗ್ಯದಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮೋಕ್ಷವೂ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದೆಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೩೬೪

೫. ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದಲ್ಲದೆ ಜನ್ಮಬಂಧ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಅಱ್ರವ ರೆನ್ಪಾ ರವಾವಱ್ರಾರ್ ಮಱ್ರೈಯಾ
ರಱ್ರಾಗ ವಱ್ರಾದಿಲರ್

ಕ. ಕತ್ತರಿಸಿದವರೆಂಬರಾಸೆಯನು ಕತ್ತರಿಸಿದವರು
ಮತ್ತಿನವರ್ ಕತ್ತರಿಸಿ ಕತ್ತರಿಸದವರು

ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದವರೆಂಬವರು ಆಸೆಯಿಲ್ಲವಾದವರು. ಉಳಿದವರು ಅವರಂತೆ ಕೆಲವು ಬಂಧಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಯೂ ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸದೆ ಬಿಟ್ಟವರು.

ಹುಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದು ಆಸೆ. ಅದೊಂದು ಕತ್ತರಿಸದೆ ಉಳಿದ ಕಾರಣಗಳು ನಾಶವಾದರೂ ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟುವುದು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ; ಕೆಲಕೆಲವು ದುಃಖಗಳು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಆಸೆಯನ್ನು ಕಡಿದಲ್ಲದೆ ಮುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ -ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಯಿತು. ೩೬೫

೬. ಆಸೆ ವಂಚಿಸುತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ನಡೆಯಬೇಕು

ತ. ಅಞ್ಜುವ ದೋರು ಮಱನೇ ಯೊರುವನ್ನೈ
ವಞ್ಜಿಪ್ಪ ದೋರು ಮವಾ

ಕ. ಅಂಜುವುದೇ ಧರ್ಮ ಒಬ್ಬನನು
ವಂಚಿಸುವುದೇ ಆಸೆ

ಆಸೆ ಮೋಸಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಾಗಾದೀತೆಂದು ಅಂಜಿ ಸದಾ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರುವುದೇ ಧರ್ಮ.

ಸ್ವಲ್ಪ ಮರೆತರೂ ಸಾಕು, ಆಸೆ ಒಳಹೊಕ್ಕು ಮತ್ತೆ ಹಳೆಯ ದಾರಿಗೇ ಎಳೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿರುವವನು ಸತ್ಯಧ್ಯಾನ ಪರಾಯಣನಾಗಿ ಬಹು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು -ಎಂಬುದು ಪ್ರಕರಣಾನುಸಾರವಾದ ತಾತ್ಪರ್ಯ. ೩೬೬

೭. ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವನಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಮಾರ್ಗ ಬಹು ಸುಲಭ

ತ. ಅವಾವಿನ್ನೈ ಯಾಱ್ರ ವಱುಪ್ಪಿಱ್ರವಾ ವಿನ್ನೈ
ತಾನ್ ವೇಣ್ಡು ಮಾಱ್ರಾನ್ ವರುಮ್

ಕ. ಆಸೆಯನು ತೀರ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ
ತೀರಿಸದ ಕರ್ಮ
ತಾನು ಬಯಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲೆ ಬಹುದು

ತೀರಿಸದ ಕರ್ಮ =ಕೆಡಿಸದ, ನಾಶಮಾಡದ ಕರ್ಮ; ಎಂದರೆ ಜನ್ಮಬಂಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗದ ಕರ್ಮ; ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮ - ಪ.ಮೇ.

ಒಬ್ಬನು ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಬಲ್ಲವನಾದರೆ, ಅವನ ಅವಿನಾಶಕ್ಕೆ (ಎಂದರೆ, ಮುಕ್ತಿಗೆ) ಕಾರಣವಾದ ಕರ್ಮಗಳು ಅವನು ಬಯಸಿದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತವೆ.

"ಆಸೆಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದವನಿಗೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ; ಅವನು ಮಾಡಿದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಧರ್ಮವೇ ಆಗುತ್ತದೆ-ಎಂದು ತಾತ್ಪರ್ಯ." - ಪ.ಮೇ.

ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವನಿಗೆ ಕರ್ಮಬಂಧವಿಲ್ಲ - ಎಂದಂತಾಯಿತು. ೩೬೭

೮. ಆಸೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ದುಃಖವಿಲ್ಲ; ಇರುವವನಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ

ತ. ಅವಾ ವಿಲ್ಲಾರ್ ಕ್ಕಿಲ್ಲಾಗು ನ್ದುನ್ಬ ಮು∴ದುಣ್ಡೇ
ಱ್ರವಾಅದು ಮೇನ್ಮೇಲ್ ವರುಮ್

ಕ. ಆಸೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವಹುದಾ ದುಃಖ
ಉಂಟಾದರದು ನಿಲದೆ ಮೇಲ್ಮೇಲೆ ಬಹುದು

"ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅದೊಂದೇ (ಎಂದರೆ, ಆಸೆಯೊಂದೇ) ಇರುವುದಾದರೆ, ಅದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ದುಃಖಗಳೂ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಬರುತ್ತಿರುವುವು. ಇದರಿಂದ ಆಸೆಯೇ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ - ಎಂಬುದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು." - ಪ. ಮೇ. ೩೬೮

೯. ಆಸೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ನಿತ್ಯಾನಂದ

ತ. ಇನ್ಬಮಿಡ್ಯೈಯಱಾ ದೀಣ್ಡು ಮವಾ ವೆನ್ನು
ನ್ದುನ್ಬತ್ತುಟ್ಟುನ್ಬ ಈ್ಗಿಡಿನ್

ಕ. ಸುಖವು ತಾನೆಡೆವರಿಯದಿಲ್ಲಿಯೂ
ಆಸೆಯೆಂದೆಂಬ
ದುಃಖದೊಳ್ ದುಃಖ ಕೆಡಲು

ಆಸೆ ದುಃಖಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ದುಃಖ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದರೆ, ಮುಕ್ತಿಗೆ ಸಂದ ಮೇಲೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಸುಖ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸದಾ ಕಾಲವೂ ದೊರೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವರು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಮೋಕ್ಷ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ೩೬೯

೧೦. ಆಸೆ ತೊಲಗಿದ ಕ್ಷಣವೇ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ಥಿತಿ ; ಜೀವನ್ಮುಕ್ತಿ

ತ. ಆರಾವಿಯಱ್ಕೈ ಯವಾ ನೀಪ್ಪಿ ನನ್ನಿಲೈಯೇ
ಪೇರಾ ವಿಯಱ್ಕೈ ತರುಮ್

ಕ. ಆರದ ಸ್ವಭಾವದಾಸೆಯನು ತೊಲಗಿಸಲು
ಆ ನೆಲೆಯೆ ಮಾರದ ಸ್ವಭಾವವನು ತಹುದು

ನೆಲೆ =ಸ್ಥಿತಿ. ಮಾರದ=ಮಾರ್ಪಡದ; ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದದ.

ಆಸೆಗೆ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲ; ಏನು ಬಂದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಅದರ ಸ್ವಭಾವ. ಇಂಥ ತಣಿವಿಲ್ಲದ ಆಸೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಕ್ಷಣವೇ, ಮತ್ತೆ ಎಂದೆಂದಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಹೊಂದದ ಶಾಶ್ವತ ಸ್ವಭಾವದ್ದಾದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತಣಿವಿಲ್ಲದ ಆಸೆಯನ್ನು ನೀಗಿದರೆ, ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ ತಣಿವಿನ ನೆಲೆ ತನ್ನದಾಗುವುದು.

"ಸಂತೋಷ ವ್ಯಥೆಗಳೂ, ಹುಟ್ಟು ರೋಗ ಮುಪ್ಪು ಸಾವುಗಳೂ ಇವೇ ಮೊದಲಾದುವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವ ನಿರತಿಶಯ ಸುಖವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಬೀಡನ್ನು (=ಮೋಕ್ಷವನ್ನು) 'ಮಾರದ ಸ್ವಭಾವ' ಎಂದೂ, ಆಸೆಯನ್ನು ನೀಗಿದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ್ದರಿಂದ, 'ನೆಲೆಯೆ ತಹುದು' ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರು.

ಈ ನೆಲೆಯುಳ್ಳವನನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಕಾರರು 'ಜೀವನ್ಮುಕ್ತ' ಎನ್ನುವರು. ೩೭೦

ಸಂನ್ಯಾಸ ಧರ್ಮ ವಿಭಾಗ ಮುಗಿಯಿತು.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಮೈ, ಮರುಮೈ, ಬೀಡು (ಎಂದರೆ, ಈ ಜನ್ಮ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತಿ) ಎಂಬ ಮೂರನ್ನೂ ಫಲಿಸುವ ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದಾದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇನ್ನು ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಕಾಮವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವವರು ಅವುಗಳ ಮೊದಲ ಕಾರಣವಾಗಿರುವ'ವಿಧಿ' ಯ ಬಲ್ಮೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-ಪ. ಮೇ.

ಮೂವತ್ತೆಂಟನೆಯ ಅಧಿಕಾರ - ವಿಧಿ

ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಕರ್ಮಗಳೆರಡರ ಫಲ ಮಾಡಿದವರನ್ನೇ ಹೋಗಿ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇತುವಾಗಿರುವ ನಿಯತಿ. ಊಟ್, ಪಾಲ್ (=ಪಾಲು), ಮುಱೈ (ಮೊರೆ), ಉಣ್ಮೈ (=ಉಳ್ಮೆ ಎಂದರೆ, ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿ), ದೈವ, ನಿಯತಿ, ವಿಧಿ-ಎಂಬವು ಒಂದೇ ಅರ್ಥದ ಪದಗಳು. ಇದು ಅರ್ಥಕಾಮಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಪುದುವಾಗಿ (ಎಂದರೆ, ಸಮಾನವಾಗಿ ಸೇರುವುದಾಗಿ)ರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳೊಂದರಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಗದ್ದರಿಂದಲೂ, ಮೇಲಿರುವ ಧರ್ಮದೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳದ್ದರಿಂದಲೂ ಅದರ (ಎಂದರೆ 'ಧರ್ಮ' ವಿಭಾಗದ)ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. -ಪ. ಮೇ.

೧. ಆಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲತೆ; ಹೋಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಅಲಸತೆ

ತ. ಆಗೂೞಾಱ್ಱೋನ್ರು ಮಶೈವಿನ್ಮೈ ಕೈಪ್ಪೊರುಳ್
ಪೋಗೂೞಾ ಱ್ಱೋನ್ರು ಮಡಿ

ಕ. ಸಿರಿಯಾಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲತೆಯಹುದು
ಹೋಗುವಿಧಿಯಿಂದಲಸತನವಪ್ಪುದು

ಸಂಪತ್ತುಂಟುಮಾಡುವ ಆಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಆಲಸ್ಯ ವಿಲ್ಲದಿರುವುದುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹೋಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಅಲಸತನವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣಕೂಡುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಆಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣ ಕೈ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹೋಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಸೋಮಾರಿತನವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪತ್ತು ದಾರಿದ್ರ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಉದ್ಯೋಗತತ್ಪರತೆ ಮತ್ತು ಅಲಸತನಗಳಿಗೆ ವಿಧಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತದೆ - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.
೩೭೧

೨. ಹಾಳದೃಷ್ಟದಿಂದ ದಡ್ಡತನ; ಮೇಲದೃಷ್ಟದಿಂದ ಮಿಗಿಲರಿವು

**ತ.	ಪೇದೈಪ್ಪಡುಕ್ಕು ಮಿೞವೂ ೞಱಿವಗಱ್ಱು**
ಮಾಗಲೂ ೞುಱ್ಱ ಕ್ಕಡೈ
ಕ.	ಹೆಡ್ಡಪಡಿಸುವುದು ಅಳಿವಿಧಿ ತಾನು ಬಂದ ಕಡೆ
ಅರಿವ ಹಿಗ್ಗಿಸುವುದಾಗುವಿಧಿಯುಂಟಾದೆಡೆ

ಹಾಳದೃಷ್ಟ ಬಂದಾಗ, ಎಂಥ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹೆಡ್ಡತನವಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಮೇಲದೃಷ್ಟ ಬಂದಾಗ, ಎಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನೇ ಬಹು ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಅದೃಷ್ಟದ ಮುಂದೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೂ ನಿರ್ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೃಷ್ಟಬಲವೇ ಬಲ. ೩೭೨

೩. ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವೂ ನಿಷ್ಫಲ

**ತ.	ನುಣ್ಣಿಯ ನೂಲ್ ಪಲ ಕಱ್ಪಿನು ಮಱ್ಱುನ್ದ**
ನ್ನುಣ್ಮೈಯಱಿವೇ ಮಿಗುಮ್
ಕ.	ನುಣ್ಣನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹಲವ ಕಲಿತರೂ ತನ್ನ
ಸಾಜದರಿವೇ ಮತ್ತೆ ಮಿಕ್ಕು ನಿಲ್ಲುವುದು

ನುಣ್ಣನೆಯ=ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ. ಸಾಜದರಿವು=ಪೂರ್ವ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಬಂದು ತನಗೆ ಸ್ವಭಾವವಾಗಿರುವ ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಜ್ಞಾನ.

ಒಬ್ಬನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಕಲಿತರೂ ಅವನ ಅದೃಷ್ಟ ಕೀಳಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಅವನ ಸ್ವಭಾವಿಕ ಜ್ಞಾನವೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ನಿಷ್ಫಲವಾಗುತ್ತದೆ.

"ವಿಷಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಆರೋಪಿಸಿದರು. ಮಿಕ್ಕು ನಿಲ್ಲುವುದು: ಕಲಿತ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತಾನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುವುದು. [ಎಂದರೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ, ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದೂಡಿ, ತಾನೇ - ಎಂದರೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಹೆಡ್ಡತನದ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯೇ - ಮುಂದಾಳಾಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಗಬಾರದ್ದಾಗಿ, ಆಮೇಲೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, 'ಹೀಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆನಲ್ಲಾ!' ಎಂದು ಗೋಳಾಡುವುದು ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧನವಾಗುತ್ತದೆ - ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ]

ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಅರಿವನ್ನೂ ಕೀಳ್ಪಡಿಸುವುದು ಎಂಬುದಾಗುವುದು."- ಪ. ಮೇ. ೩೭೪

೪. ಅರಿವು ಬೇರೆ, ಸಿರಿ ಬೇರೆ ; ಅದೃಷ್ಟವಶ

**ತ.	ಇರುವೇ ಱುಲಗ ತ್ತಿಯಱ್ಕೈ ತಿರು ವೇಱು**
ತೆಳ್ಳಿಯ ರಾದಲುಮ್ ವೇಱು
ಕ.	ಎರಡು ಬಗೆ ಲೋಕಸ್ವಭಾವ ಸಿರಿ ಬೇರೆ
ಅರಿವುಳ್ಳರಾಗುವುದು ಬೇರೆ

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ರೀತಿ ಎರಡು. ಒಂದು ಸಿರಿವಂತಿಕೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ. ಬುದ್ಧಿವಂತರೇ ಸಿರಿವಂತರಾಗುವರೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ. ಆದರೆ, ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವೂ ಸಿರಿವಂತರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಹೀನತೆಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಿಧಿಯ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಅಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಅದೃಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನಿಗೆ ಐಶ್ವರ್ಯವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಪತ್ತು ತೊಲಗಿ ಹೋಗುವ ಹೀನ ಅದೃಷ್ಟವಿದ್ದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ದರಿದ್ರ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅರಿವು ಸಿರಿಗಳು ದೊರೆಯುವುದು ಅದೃಷ್ಟದ ಅಧೀನ. ೩೭೪

೫. ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದಾಗುತ್ತದೆ; ಕೆಟ್ಟದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ

**ತ.	ನಲ್ಲವೈ ಯೆಲ್ಲಾ ಅ ನ್ದೀಯವಾ ನ್ದೀಯವು**
ನಲ್ಲವಾ ಞ್ಜೆಲ್ವ ಞ್ಜೆಯಱ್ಕು
ಕ.	ನಲ್ಲವೆಲ್ಲಾ ಹೊಲ್ಲವಾಗುವುವು
ಹೊಲ್ಲವೆಲ್ಲಾ ನಲ್ಲವಾಗುವುವು
-ಸಂಪತ್ತು ಮಾಡುವುದಕೆ

ಅದೃಷ್ಟ ಕೆಟ್ಟದ್ದಾದಾಗ ಸಾಧನಗಳೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗುವುದು. ಅದೃಷ್ಟ ಒಳ್ಳೆಯದಾದಾಗ ಅವೆಲ್ಲ ಕೆಟ್ಟವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಒಳ್ಳೆಯವಾಗಿ ಸಂಪತ್ತು ಕೈ ಸೇರುವುದು. ಅದೃಷ್ಟವಶದಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕೆಟ್ಟದಾಗುತ್ತದೆ; ಕೆಟ್ಟದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ. ೩೭೫

೬. ಬರುವುದೂ ಹೋಗುವುದೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲ್ಲ

**ತ.	ಪರಿಯಿನು ಮಾಗಾವಾಮ್ ಪಾಲಲ್ಲ ವುಯ್‌ತ್ತು**
ಚ್ಚೊರಿಯಿನು ಮ್ಪೋಗಾ ತಮ
ಕ.	ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಆಗವು ಪಾಲಲ್ಲದುವು
ಒಯ್ದು ಸುರಿದರೂ ಹೋಗವು ತಮ್ಮವು

ಪಾಲಲ್ಲದುವು=ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲದವು; ಅದೃಷ್ಟದಿಂದ ತಮಗೆ ಸೇರಿದ ಭಾಗ ಅಲ್ಲವಾದವು.

ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬರದೆ ಇರುವ ವಸ್ತುಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೂ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ವಸ್ತುಗಳು ಹೊರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸುರಿದರೂ ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಬರುವುದಾಗಲಿ ಹೋಗುವುದಾಗಲಿ ತಮ್ಮಿಷ್ಟವಲ್ಲ; ಅದೃಷ್ಟದ ಅಧೀನ. ೩೭೬

೭. ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ

ತ. ವಗುತ್ತಾನ್ ವಗುತ್ತ ವಗೈ ಯಲ್ಲಾ ಙ್ಕೋಡಿ
ತೊಗುತ್ತಾರ್ಕ್ಕು ನ್ದುಯ್‌ತ್ತ ಲರಿದು

ಕ. ಪಾಲ್ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವನು ಪಾಲ್ಗಿತ್ತ ಬಗೆಯಿಂದಲಲ್ಲದೆ
ಕೋಟಿ ಕೂಡಿಟ್ಟರಿಗೂ ಅನುಭವಿಸಲರಿದು

ಪಾಲ್ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವನು=ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಜೀವಕ್ಕೆ ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟವನು; ವಿಧಿ.

ಕೋಟಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೂಡಿಟ್ಟವರಿಗೆ ಕೂಡ ಪಾಲು ಮಾಡಿಟ್ಟ ವಿಧಿ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಎಷ್ಟು ಕೂಡಿಟ್ಟರೇನು? ಅದೃಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಅನುಭವಿಸುವುದಕ್ಕಿಲ್ಲ. ೩೭೭

೮. ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅದೃಷ್ಟ

ತ. ತುಱಪ್ಪಾರ್ ಮಱ್ಱುಪ್ಪುರ ವಿಲ್ಲಾ ರು ಱಪ್ಪಾಲ
ವೂಟ್ಟಾ ಕೞಿಯು ಮೆನಿನ್

ಕ. ತೊರೆವರಲ್ಲವೆ ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲದವರು
ವಿಧಿ
ಬರುವುವನು ಊಡಿಸದೆ ತೊಲಗಿಸುವುದೆನಲು

ಬರಲಿರುವ ದುಃಖಗಳನ್ನು ತಾವು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡದೆ (ಅವು ತಮ್ಮನ್ನು ಮುಟ್ಟದಂತೆ) ತೊಲಗಿಸಿ ಬಿಡುವ ಹಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ, ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ದರಿದ್ರರು ತೊರೆದುಬಿಡುತ್ತಾರಲ್ಲವೆ!

ಜೀವಿಗಳು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳ ಫಲವನ್ನು ಅವು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅದೃಷ್ಟ. ಅದು ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲದ ದರಿದ್ರರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೊರೆದ ವಿರಾಗಿಗಳಂತೆ ಸುಖವಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತೊರೆಯಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳು ತಾವಾಗಿಯೇ ದೂರ ತೊಲಗಿ ಹೋದವೆಂದು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ದರಿದ್ರರು ಸಂತೋಷಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, 'ನಮಗೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲಾ' ಎಂದು ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ (ದುಃಖಪಡುವುದು) ಅವರ ಕರ್ಮಫಲ. ಏನೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ದರಿದ್ರರಿಗೂ ತೊರೆದವರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿರುವುದಾದರೂ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಭಾವನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಒಬ್ಬರು ದುಃಖಪಡುತ್ತಾರೆ, ಒಬ್ಬರು ಸುಖಪಡುತ್ತಾರೆ. ದರಿದ್ರರ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ದುಃಖವನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅವರ ಅದೃಷ್ಟ. ೩೭೮

೯. ಸುಖದುಃಖಗಳೆರಡನ್ನೂ ಸಮವಾಗಿಯೇ ಕಂಡು ಅನುಭವಿಸಬೇಕು

ತ. ನನ್ಱಾಙ್ಗಾ ನಲ್ಲವಾ ಕ್ಕಾಣ್ಬವ ರನ್ಱಾಙ್ಗಾ
ಲಲ್ಲಱ್ಪಡುವ ದೆವನ್

ಕ. ಒಳ್ಳಿತ್ತು ಆಗುವಂದೊಳ್ಳಿತೆನೆ ಕಾಣುವವ
ರಲ್ಲದ್ದು ಆಗುವಂದುಮ್ಮಳಿಪುದೇಕೊ!

ಒಳ್ಳಿತ್ತು=ಒಳ್ಳೆಯದು. ಉಮ್ಮಳಿಸು=ವ್ಯಥೆಪಡು.

" ಒಳ್ಳೆಯದಾದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂದು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ದುಃಖ ಬಂದಾಗ ಕೆಟ್ಟದ್ದೆಂದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಣಗಿ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸುಖ ಬೇಕು, ದುಃಖ ಬೇಡ - ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎರಡೂ ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಕರ್ಮದ ಫಲಗಳೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಾನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ, ಅನುಭವಿಸದೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. ವಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಲು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ." ೩೭೯

೧೦. ವಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಬಲವತ್ತಾದ್ದು

ತ. ಊೞಿ ಱ್ಪೆರುವಲಿ ಯಾವುಳ ಮಱ್ಱೊನ್ಱು
ಶೂೞಿನು ನ್ದಾನ್ ಮುನ್ದುರುಮ್

ಕ. ವಿಧಿಯಂತೆ ಬಲುಬಲ್ಮೆಯುಳ್ಳವು ಯಾವುವಿವೆ;
ಮತ್ತೊಂದ ನೆನೆದರೂ ತಾ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವುದು ಮುಂದೆ

ವಿಧಿಯ ಹಾಗೆ ಬಲವತ್ತಾದವು ಬೇರೆ ಯಾವುವಿವೆ? ಬೇರೊಂದನ್ನು ನೆನೆದರೂ ತಾನೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ವಿಧಿಯನ್ನು ತೊಲಗಿಸಲೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾದ ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದರೆ, ವಿಧಿ ಆ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತಾನೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ವಿರೋಧವಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದಿರಲಿ, ನೆನೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ಅಥವಾ ತೊಲಗಿಸುವ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿಗಳನ್ನೂ ಅದು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ೩೮೦

ಧರ್ಮಭಾಗ ಮುಗಿಯಿತು.

ಅನುಬಂಧ : ೧ 12B

ತಿರುಕ್ಕುಱಳಿನ ಅಱತ್ತುಪ್ಪಾಲಿನಲ್ಲಿರುವ

ತಮಿಳು ಶಬ್ದಗಳ ನಿಘಂಟು

ತಮಿಳು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಅದರ ಕನ್ನಡ ರೂಪವನ್ನೂ ಕಪ್ಪಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ರೂಪಸಾಮ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅರ್ಥಭೇದವಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಕನ್ನಡ ರೂಪವನ್ನು ಕಂಸಗಳೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಉದಾ.- **(ಇರುಳ್)**. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇದ್ದಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತೆಂಬ ರೂಪಗಳನ್ನು ಕಂಸಗಳೊಳಗೆ ನಕ್ಷತ್ರ ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಉದಾ.- **(ಅಗಮ್*)**. ಇಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ಅಕ್ಷರಾನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ತಮಿಳು ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಲ್ಲ.

ಶಬ್ದದ ಮುಂದಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಆ ಶಬ್ದ ಮೊದಲು ಪ್ರಯೋಗವಾಗಿರುವ ಕುರಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಾಮಪದಗಳಿಗೆ ವಿಭಕ್ತಿಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಹತ್ತಿದಾಗಿನ ರೂಪಭೇದಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಧಾತುಗಳ ಎಲ್ಲ ರೂಪಭೇದಗಳನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಅ

ಅಕ್ಕಣ್ ೩೧೨ ಅಲ್ಲಿ, ಆ ಕಡೆ.

ಅಗತ್ತುಱುಪ್ಪು ೭೯ ಆಗತ್ತು +ಉರುಪ್ಪು, ಒಳಅಂಗ.

ಅಗನ್ದೂಯ್ಮೈ ೨೯೮ ಅಗಮ್+ ತೂಯ್‌ಮೈ, ಒಳಶುದ್ಧಿ.

ಅಗನ್ರಾರ್ ೧೭೦ **(ಅಗಲ್ದರ್)** ಹೆಚ್ಚಿದವರು (<ಅಗಲ್)

ಅಗಮ್ ೭೮ **(ಅಗಂ*)** ಒಳಗು, ಒಳಭಾಗ, ಮನಸ್ಸು.

ಅಗರಮ್ ೧ **ಅಕಾರಂ** ಅ ಕಾರ.

ಅಗರಮುದಲ ೧ ಅಕಾರವೇ ಮೊದಲು (= ಆದಿ) ಆಗಿ ಉಳ್ಳವು.

ಅಗಱ್ರುಮ್ ೩೭೨ **ಅಗಲ್ಚುಗುಂ** ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡುತ್ತದೆ (<ಅಗಱ್ರು=ಅಗಲ್ಚು)

ಅಗಲ್ ೨೫ **ಅಗಲ್** ಹರಡು, ವಿಸ್ತಾರವಾಗು.

೧೭೦ ಹೆಚ್ಚು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಹೊಂದು.

ಅಗಲ್ವಿಶುಮ್ಬು ೨೫ ಅಗಲ್+ವಿಶುಮ್ಬು, ವಿಶಾಲವಾದ ಆಕಾಶ.

ಅಗೞ್ವಾರ್ ೧೫೧ **ಅಗೞ್ವರ್** ಅಗೆಯುವವರು (**ಅಗೞ್**=ಅಗೆ)

ಅ∴ಕಾಮೈ ೧೭೮ ಕ್ಷೀಣಿಸದಿರುವಿಕೆ (< ಅ∴ಕು=ಕ್ಷೀಣಿಸು, ನಾಶವಾಗು)

ಅ∴ಕಿ ೧೭೫ ಕೂರಾಗಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ (< ಅ∴ಕು)

ಅಚ್ಚಮ್ ೧೪೬ **ಅಂಜಿಕೆ** ಹೆದರಿಕೆ, ಭೀತಿ (<ಅಞ್ಜು)

ಅಞ್ಜಪ್ಪಡುಮ್ ೨೦೨ **ಅಂಜಪಡುಗುಂ** ಅಂಜಲ್ಪಡುವುವು (<ಅಞ್ಜು)

ಅಞ್ಜಾರ್ ೨೦೧ **ಅಂಜರ್** ಹೆದರುವುದಿಲ್ಲ (<ಅಞ್ಜು)

ಅಞ್ಜಿ ೩೨೫ **ಅಂಜಿ** ಹೆದರಿ (<ಅಞ್ದು)

ಅಞ್ಜುವದು ೩೬೬ **ಅಂಜುವುದು** ಹೆದರುತ್ತಿರಬೇಕು (<ಅಞ್ಜು)

ಅಞ್ಜುವರ್ ೨೦೧ **ಅಂಜುವರ್** ಹೆದರುತ್ತಾರೆ (<ಅಞ್ಜು)

ಅಡಕ್ಕಮ್ ೧೨೧ **ಅಡಕಂ** ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವುದು, ಸಂಯಮ (< ಅಡಙ್ಗು)

ಅಡಕ್ಕಲ್ ೧೨೬ **ಅಡಗಿಸಲ್** ಅಡಗಿಸಲು (<ಅಡಕ್ಕು)

ಅಡಙ್ಗ ೧೨೩ **ಅಡಗ** ಅಡಗೆ, ಅಡಗಲು (ಅಡಙ್ಗು)

ಅಡಙ್ಗ ಪ್ಪೆಱಿನ್ =ಅಡಗಪಡೆಯೆ.

ಅಡಙ್ಗಲ್ ೧೩೦ **ಅಡಗಲ್** ಅಡಗುವುದಕ್ಕೆ (<ಅಡಙ್ಗು)

ಅಡಙ್ಗಾಮೈ ೧೨೧ **ಅಡಗಮೆ** ಅಡಗದಿರುವುದು, ಅಸಂಯಮ (<ಅಡಙ್ಗು +ಆ+ಮೈ)

ಅಡಙ್ಗಿಯಾನ್ ೧೨೪ **ಅಡಗಿದನ್** ಅಡಗಿದವನು, ಸಂಯಮಿ (<ಅಡಙ್ಗು)

ಅಡಲ್‌ವೇಣ್ಡಾದಾನ್ ೨೦೬ ಪೀಡಿಸೆ ಬೇಡದನ್ = ಪೀಡಿಸಬೇಡವೆಂಬ
ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನು (<ಅಡು=ಪೀಡಿಸು, ಕೊಲ್ಲು, ನಾಶಮಾಡು,
ಯುದ್ಧಮಾಡು)

ಅಡಲ್ವೇಣ್ಡುಮ್ ೩೪೩ ಕಿಡಿಸವೇಟ್ಟುಂ, ಕೆಡಿಸಬೇಕು, ಬಿಡಬೇಕು (<ಅಡು)

ಅಡಿ ೩ ಅಡಿ ಹೆಜ್ಜೆ, ಪಾದ.

ಅಡಿಯುಱೈನ್ದ ೨೦೮ ಅಡಿ +ಉಱೈನ್ದ **ಅಡಿನೆಲಸಿದ.**

ಅಡಿಶೇರಾದಾರ್ ೧೦ **ಅಡಿಸೇರದರ್** ಪಾದವನ್ನು ಸೇರದವರು.

ಅಡಿಶೇರ್‌ನ್ದಾರ್ ೩ **ಅಡಿಸೇರ್ದರ್** ಪಾದವನ್ನು ಸೇರಿದವರು.

ಅಡುಮ್ ೨೦೭ ಕೊಲ್ಗುಂ, ಪೀಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಡೈಕ್ಕುಮ್ ೩೮ **ಅಡಚುವ** ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಾಕುವ (<ಅಡೈ)

೭೧ ಅಡ್ಡಹಾಕುವ, ತಡೆಮಾಡುವ.

ಅಣಿ ೯೫ **(ಅಣಿ)** ಅಲಂಕಾರ, ಒಡವೆ.

ಅಣ್ಣಾತ್ತಲ್ ೨೫೫ ಬಾಯಿ ತೆರೆಯುವುದು.

ಅದು ೩೨ ಅದು.

ಅ∴ದು ೩೮ ಅದು.

ಅನಿಚ್ಚಮ್ ೯೦ **ಅನಿಚ್ಚಂ** ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹೂವು.

ಅನೈತ್ತು ೩೪ **ಅನಿತು** ಅಷ್ಟು.

ಅನೈಯರ್ ೩೧೦ **ಅನ್ನರ್** ಅಂಥವರು, ಸಮಾನರು.

ಅನ್ದಣನ್ ೮ ಮನಸ್ಸು ತಣ್ಣಗಿರುವವನು, ಕರುಣಾಳು, ದೇವರು

(<ಅಮ್ = ಆಗಮ್+ತಣ್+ಅನ್)

೩೦ ತಪಸ್ವಿ (ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ)

-ಅನ್ನ ೧೮೯-ಅನ್ನ ಅಂಥ.

ಅನ್ನಿಲೈ ೩೭೦ **ಆ ನೆಲೆ** (ಅ+ನಿಲೈ)

ಅನ್ಬಿಲದು ೭೭ ಅನ್ಬು+ಇಲದು ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದ್ದು.

ಅನ್ಬಿಲಾರ್ ೭೨ ಅನ್ಬು+ಇಲಾರ್ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲದವರು.

ಅನ್ಬು ೭೧ ಒಲವು, ಪ್ರೀತಿ.

ಅನ್ಬುಡೈಯರ್ ೨೮೫ ಅನ್ಬು +ಉಡೈಯರ್ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು.

ಅನ್ಬುಡೈಯಾರ್ ೭೨ ಅನ್ಬು +ಉಡೈಯಾರ್ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು.

ಅನ್ಮೈ ೧೬೨ ಅಲ್ +ಮೈ **(ಅಲ್ಲಮೆ*)** ಅಲ್ಲದಿರುವುದು, ಬೇರೆ ಆಗಿರುವುದು.

ಅನ್ರು ೩೬ **ಅಂದು** ಆ ದಿನ.

ಅನ್ರು ೮೨ **ಅಲ್ಲ.**

೩೭೯ **ಅಲ್ಲದ್ದು** ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲದ್ದು.

ಅಪ್ಪೊರುಳ್ ೩೫೫ **ಆಪುರುಳ್** ಆ ವಸ್ತು.

ಅಮರ್‌ನ್ದ ೭೫ ಹೊಂದಿಕೆಯುಳ್ಳ (<ಅಮರ್)

ಅಮರ್‌ನ್ದು ೯೩ ನಲಿದು, ಸಂತೋಷ ಸೂಸಿ(<ಅಮರ್)

ಅಮರರ್ ೧೨೧ **ಅಮರರ್** ದೇವತೆಗಳು.

ಅಮಿೞ್ದಮ್ ೧೧ **ಅಮುರ್ದು** ಅಮೃತ.

ಅಮಿೞ್ದು ೬೪ **ಅಮುರ್ದು** ಅಮೃತ.

-ಅಮೈ ೩೮ **-ಅಮೆ** ಒಂದು ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಪ್ರತ್ಯಯ.

ಪಡಾಅಮೈ ಬೀಳದಂತೆ, ಉಂಟಾಗದಂತೆ.

ಅಮೈಗಲ್ ೨೧೯ ಸಂಕಟಪಡು, ವ್ಯಥೆಪಡು.

ಅಮೈನ್ದು ೧೧೮ ಸೇರಿ, ತುಂಬಿ (<ಅಮೈ)

೩೪೦ **ಸಮೆದು** ಮಾಡಿ (<ಅಮೈ=ಸಮೆ, ಮಾಡು)

ಅಮೈಯಾದು ೨೦ ಕೂಡದು, ನಡೆಯದು (<ಅಮೈ)

ಅರಿದು ೭ **ಅರಿದು** ಅಸಾಧ್ಯ. ಕಷ್ಟವಾದ್ದು.

ಅರಿಯ ೨೬ **ಅರಿಯವು** ಕಷ್ಟವಾದವು, ಅಸಾಧ್ಯವಾದವು.

ಅರುಙ್ಗೇಡನ್ ೨೧೦ ಅರುಮ್+ಕೇಡು+ಅನ್ **(ಅರಿದುಗೇಡವನ್*)**

ಕೇಡಾಗಲರಿದಾದವನು, ಕೇಡಿಲ್ಲದವನು.

ಅರುಟ್ಚೆಲ್ವಮ್ ೨೪೧ ಅರುಳ್+ಶೆಲ್ವಮ್**(ಅರುಳ್ಸಿರಿ*)** ಕರುಣಾ ಸಂಪತ್ತು.

ಅರುಮ್ಬಯನ್ ೧೯೮ ಅರುಮ್ +ಪಯನ್ **(ಅರುಮೆಫಲಂ*)** ದುರ್ಲಭವಾದ ಫಲ.

ಅರುಳ್ ೧೭೬ **(ಅರುಳ್*)** ದೈವಾನುಗ್ರಹ, ಕೃಪೆ, ಕರುಣೆ.

ಅರುಳಱ್ಱಾರ್ ೨೪೮ ಅರುಳ್+ಅಱ್ಱಾರ್ **(ಅರುಳಱತರ್*)** ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವರು, ನಿಷ್ಕರುಣಿಗಳು.

ಅರುಳಾದಾನ್ ೨೪೯ **(ಅರುಳದವನ್*)** ಕರುಣೆ ತೋರಿಸದವನು (ಅರುಳ್=ಕರುಣೆದೋರು)

ಅರುಳಾಳ್ಗ ೨೪೨ **(ಅರುಳಾಳ್ಗೆ*)** ಕರುಣೆದೋರಲಿ (<ಅರುಳ್+ಆಳ್)

ಅರುಳಾಳ್ವಾನ್ ೨೪೪ **(ಅರುಳಾಳ್ವಾನ್*)** ಕರುಣೆದೋರುವವನು

ಅರುಳಿಲ್ಲಾರ್ ೨೪೭ **(ಅರುಳಿಲ್ಲದರ್*)** ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವರು.

ಅಱ ೨೬೮ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ.

ಅಱ ಪ್ಪೆಱ್ಱಾನ್=ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪಡೆದವನು.

ಅಱಙ್ಗೂಱಾನ್ ೧೮೧ ಅಱಮ್+ಕೂಱಾನ್ ಧರ್ಮ ನುಡಿಯದವನು.

ಅಱಞ್ಜೆಯ್ಗ ೩೬ **ಅಱಂಗೆಯ್ಗೆ** ಧರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಲಿ.

ಅಱಞ್ಜೊಲ್ಲುನೆಞ್ಜತ್ತಾನ್ ೧೮೫ ಧರ್ಮವನ್ನು ನುಡಿಯುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನು.

ಅಱನ್ ೩೪ **ಅಱನ್, ಅಱಮ್** ಧರ್ಮ.

ಅಱನಲ್ಲ ೧೫೭ **ಅಱನಲ್ಲದುವು** ಧರ್ಮವಲ್ಲದವು, ಅಧರ್ಮಗಳು.

ಅಱನಿಯಲ್ ೧೪೭ ಅಱನ್+ಇಯಲ್ ಧರ್ಮಸ್ವಭಾವ.

ಅಱನೋಕ್ಕಿ ೧೮೯ ಅಱಮ್+ನೋಕ್ಕಿ ಧರ್ಮಕ್ಕೋಸ್ಕರ.

ಅಱನ್ಕಡೈ ನಿನ್ಱಾನ್ ೧೪೨ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಂತವನು, ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದವನು.

ಅಱನ್ವರೈಯಾನ್ ೧೫೦ ಅಱನ್+ವರೈ+ಆನ್ ಧರ್ಮದ ಎಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರದವನು.

ಅಱಮ್ ೩೫ **ಅಱಮ್** ಧರ್ಮ.

೧೩೦ ಧರ್ಮದೇವತೆ.

೧೮೩ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ.

ಅಱಮ್ಬೂಣ್ಡಾರ್ ೨೩ ಅಱಮ್+ಪೂಣ್ಡಾರ್ **ಅಱಮ್ಬೂಣ್ಡವರ್** ಧರ್ಮವನ್ನು ವ್ರತವಾಗಿ ಕೈಕೊಂಡವರು, ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದವರು.

ಅಱಮ್ಬೊರುಳ್ಗಣ್ಡಾರ್ ೧೪೧ ಅಱಮ್ +ಪೊರುಳ್+ಕಣ್ಡಾರ್

ಅಱಪುರುಳ್ಗಂಡವರ್ ಧರ್ಮಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲವರು.

ಅಱವಾೞಿ(ಯನ್ದಣನ್) ೮ ಅಱಮ್ +ಆೞಿ+ಅನ್ದಣನ್ ಧರ್ಮಸಾಗರನಾದ ಅಥವಾ ಧರ್ಮಚಕ್ರಪ್ರವರ್ತಕನಾದ (ಕರುಣಾಮೂರ್ತಿ)

ಅಱವಿನೈ ೩೩ ಅಱಮ್ +ವಿನೈ, ಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯ.

ಅಱವೋರ್ ೩೦ **(ಅಱವರ್*)** ಧರ್ಮಿಷ್ಠರು, ತಪಸ್ವಿಗಳು

ಅಱಾದು ೩೯ ಕತ್ತರಿಸದು (ಇಡೈಯಱಾದು ನೋ.)

ಅಱಿಗ ೧೧೬ **ಅಱಿಗೆ** ತಿಳಿಯಲಿ (<ಅಱಿ)

ಅಱಿನ್ದ ೬೧ **ಅಱಿತ** ತಿಳಿದ (<ಅಱಿ)

ಅಱಿನ್ದು ೧೨೩ **ಅಱಿತು** ತಿಳಿದು (<ಅಱಿ)

ಅಱಿನ್ದಾರ್ ೨೮೮ **ಅಱಿತವರ್ ತಿಳಿದವರು** (<ಅಱಿ)

ಅಱಿಯಾರ್ ೨೨೮ **ಅಱಿಯರ್** ತಿಳಿಯರು (<ಅಱಿ)

ಅಱಿವಗಱ್ಱುಮ್ ೩೭೨ ಅಱಿವು+ಅಗಱ್ಱುಮ್ **ಅಱಿವಗಲ್ಚುಗುಂ** ಜ್ಞಾನವನು ವಿಸ್ತಾರಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಱಿವದಿಲ್ಲೈ ೬೧ **ಅಱಿವುದಿಲ್ಲ** ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ (<ಅಱಿ)

ಅಱಿವನ್ ೨ ಅಱಿವು +ಆನ್ **(ಅಱಿವನ್)** ಅರಿವುಳ್ಳವನು, ಜ್ಞಾನಿ.

ಅಱಿವಱಿನ್ದ ೬೧ ಅಱಿವು+ಅಱಿನ್ದ **ಅಱಿವಱಿತ** ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿತ.

ಅಱಿವಱಿನ್ದು ೧೨೩ ಅಱುವು+ಅಱಿನ್ದು **ಅಱಿವಱಿತು** ಅರಿವನ್ನು ಕುರಿತು.

ಅಱಿವಾಮ್ ೩೬ **ಅಱಿವಂ** ತಿಳಿಯೋಣ (< ಅಱಿ)

ಅಱಿವಾಳನ್ ೨೧೫ **(ಅಱಿವಾಳಂ*)** ಅರಿವುಳ್ಳವನು

ಅಱಿವಿನಾರ್ ೧೯೮ **ಅಱುವಿನರ್** ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು (<ಅಱಿವು)

ಅಱಿವಿಲಾದಾರ್ ೧೪೦ ಅಱಿವು+ಇಲಾದಾರ್ **ಅಱಿವಿಲ್ಲದರ್** ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದವರು.

ಅಱಿವುಡೈಮೈ ೬೮ ಅಱಿವು+ಉಡೈಮೈ ಅರಿವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವಿಕೆ.

ಅಱಿವುಡೈಯಾರ್ ೧೭೯ ಅಱಿವು +ಉಡೈಯಾರ್ ಅರಿವುಳ್ಳವರು.

ಅಱುಕ್ಕಲ್ ೩೪೫ **ಅರಿಯಲು** ಕತ್ತರಿಸಲು (<ಅಱು)

ಅಱುಕ್ಕುಮ್ ೩೪೯ ಅರಿಗುಂ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ (<ಅಱು)

ಅಱುಪ್ಪಾನ್ ೩೪೬ **ಅರಿವವನ್** ಕತ್ತರಿಸುವವನು (<ಅಱು)

ಅಱುಪ್ಪಿನ್ ೩೬೭ **ಅರಿವೊಡೆ** ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ (<ಅಱು)

ಅಱೈನ್ದಾನ್ ೩೦೭ ತಟ್ಟಿದವನು (ಅಱೈ=ತಟ್ಟು)

ಅಱ್ಕಾ ೩೩೩ ನಿಲ್ಲದ (ಅಱ್ಕು=ನಿಲ್ಲು, ನೆಲಸಿರು)

ಅಱ್ಕುಬ ೩೩೩ ನಿಲ್ಲುವವು, ಶಾಶ್ವತವಾದವು (<ಅಱ್ಕು)

ಅಱ್ಱ ೩೪೯ ಕತ್ತರಿಸಿದ (<ಅಱು)

ಅಱ್ಱದು ೩೬೫ ಕತ್ತರಿಸಿದ್ದು, ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು(<ಅಱು)

ಅಱ್ಱವರ್ ೩೬೫ ಕತ್ತರಿಸಿದವರು (<ಅಱು)

ಅಱ್ಱಾರ್ ೨೨೬ ಅಱ್ಱವರ್ ಇಲ್ಲದವರು, ದರಿದ್ರರು (<ಅಱು)

–ಅಱ್ಱು ೨೨ **–**ಅಂತೆ, **–**ಹಾಗೆ, **–**ಅಷ್ಟು.

ಎಣ್ಣಿಕ್ಕೊಣ್ಡಱ್ಱು ೨೨ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡಷ್ಟು.

ತಳಿರ್ತ್ತಱ್ಱು ೭೮ ಚಿಗುರಿದಂತೆ.

ಕಣ್ಡಱ್ಱು ೨೪೯ ಕಂಡ ಹಾಗೆ.

ಅಲ್ಲ ೯೫ **ಅಲ್ಲ.**

೬೧ **ಅಲ್ಲದ.**

೧೧೬ **ಅಲ್ಲದುದು.**

ಅಲ್ಲದು ೧೦೮ ಅಲ್ಲದ್ದು.

೨೩೧ ಅಲ್ಲದೆ.

ಅಲ್ಲರ್ ೧೪೩ ಅಲ್ಲ+ಅರ್ ಅಲ್ಲರ್.

ಅಲ್ಲಱ್ಪಡುವದು ೩೭೯ ಅಲ್ಲಲ್ +ಪಡುವದು, ಉಮ್ಮಳಪಡುವುದು, ಸಂಕಟಪಡುವುದು.

ಅಲ್ಲಲ್ ೨೪೫ ಉಮ್ಮಳ, ನೋವು, ಸಂಕಟ.

ಅಲ್ಲವೈ ೯೬ **ಅಲ್ಲದುವು** ಪಾಪಗಳು.

ಅಲ್ಲಾರ್ ೨೬೬ **ಅಲ್ಲದರ್** ಬೇರೆಯವರು.

ಅಲ್ಲಾಲ್ ೭ ಅಲ್ಲದೆ.

ಅಲ್ಲಿಡಮ್ ೩೦೧ ಅಲ್ಲದ **ಎಡೆ.**

ಅವಞ್ಜೆಯ್ವಾರ್ ೨೬೬ ಅವಮ್ +ಶೆಯ್ವಾರ್ **ಕೇಡುಗೆಯ್ವರ್** (ಅವಮ್ =ಕೇಡು)

ಅವಮ್ ೨೬೨ ವ್ಯರ್ಥ.

ಅವಾ ೩೫ ಆಸೆ.

ಅವಾವಱ್ಱಾರ್ ೩೬೫ ಅವಾ+ಅಱ್ಱಾರ್ ಆಸೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದವರು.

ಅವಾವಿನ್ಮೈ ೩೬೪ ಅವಾ+ಇನ್ಮೈ ಆಸೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಅವಾವಿಲ್ಲಾರ್ ೩೬೮ ಅವಾ+ಇಲ್ಲಾರ್ ಆಸೆಯಿಲ್ಲದವರು.

ಅವಿ ೨೫೯ ಹವಿಸ್ಸು.

ಅವಿ ೬ ಅದುಮು, ಅಡಗಿಸು, ನಿಗ್ರಹಿಸು.

ಅವಿತ್ತಾನ್ ಅಡಗಿಸಿದವನು, ನಿಗ್ರಹಿಸಿದವನು.

ಅವೈ ೬೭ ಸಭೆ.

ಅವ್ವಿತ್ತು ೧೬೭ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಜುಗುಪ್ಸೆಪಟ್ಟು.

ಅವ್ವಿಯ ನೆಞ್ಜತ್ತಾನ್ ೧೬೯ ಕರುಬುಮನದವನು.

ಅವ್ವಿಯಮ್ ೧೬೯ ಕರುಬತನ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು.

ಅಶೈವಿನ್ಮೈ ೩೭೧ ಅಶೈವು+ಇನ್ಮೈ ಅಲಸತನವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ಅಶೈವು ೩೭೧ ಅಲಸತನ, ಸೋಮಾರಿತನ.

ಅಳವು ೨೮೩ **ಅಳವು** ಎಲ್ಲೆ, ಮೇರೆ.

೨೮೬ ಅಳತೆ, ಪ್ರಮಾಣ ; ಪ್ರಮಾಣಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಸನ್ಮಾರ್ಗ.

ಅಳಱು ೨೫೫ ನರಕ.

ಅಳಾವಿಯ ೬೪ ತೊಳಸಿರುವ, ಕೆದಕಿರುವ.

ಅಳೈಇ ೯೧ ಒಳಗೊಂಡು (<ಅಳೈ=ಸೇರು, ಒಳಕೊಳ್ಳು)

ಅೞಿಪಶಿ ೨೨೬ ಅೞಿ+ಪಶಿ **ಅೞಿಪಸಿವು** ಹಾಳುಹಸಿವು.

ಅೞೀಇ ೧೮೨ **ಅಱಿದು** ಕೆಡಿಸಿ, ನಾಶಮಾಡಿ (<ಅೞಿ)

ಅೞುಕ್ಕಱುಪ್ಪಾನ್ ೧೬೩ ಕರುಬುವವನು (ಅೞುಕ್ಕಱು=ಕರುಬು, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚುಪಡು)

ಅೞುಕ್ಕಱ್ಱು ೧೭೦ ಕರುಬಿ (<ಅೞುಕ್ಕಱು)

ಅೞುಕ್ಕಾಱು ೩೫ ಕರುಬುತನ, ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು (<ಅೞುಕ್ಕಱು)

ಆ

ಆ(=ಆಮ್, ಆಗುಮ್)೩೧೭ **ಅಪ್ಪ** ಆಗುವ (<ಆ=ಆಗು)

(=ಆಗ) ೧೦೪ **ಆಗೆ** ಆಗಿ, ಎಂದು (<ಆ)

ಆಕುಲಮ್ ೩೪ ಆರ್ಭಟ, ಪಟಾಟೋಪ.

ಆಕುಲನೀರ ಪಟಾಟೋಪ ಸ್ವಭಾವದವು.

ಆಕ್ಕಮ್ ೩೧ **(ಆಕ್ಕಂ*) ಅಕ್ಕು** ಸಿರಿ, ಸಂಪತ್ತು, ಭಾಗ್ಯ (<ಆ)

ಆಕ್ಕಲ್ ೨೬೪ **ಆಗಿಪುದು** ಎತ್ತುವುದು, ಉದ್ಧಾರಮಾಡುವುದು (<ಆ)

ಆಕ್ಕಿ ೧೨ **ಆಗಿಸಿ** ಉಂಟುಮಾಡಿ (<ಆಕ್ಕು)

ಆಗ ೯೨ **ಆಗೆ** ಆಗುವಂತೆ (<ಆ)

೧೦೦ ಆಗಿ (ಉಳವಾಗ ಇರಲಾಗಿ)

ಆಗಲೂೞ್ ೩೭೨ ಆಗಲ್+ಊೞ್ ಆಗುವಿಧಿ, ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅದೃಷ್ಟ.

ಆಗಾ ೩೭೬ **ಆಗವು** (<ಆ)

ಆಗಾದು ೧೨೮ **ಆಗದುದು** ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲದ್ದು (<ಆ)

ಆಗಿ ೧೭ **ಆಗಿ** (<ಆ)

ಆಗಿಯ ೨೪೭ **ಆಗಿರ್ಪ** (<ಆ)

ಆಗಿವಿಡಿನ್ ೧೭ **ಆಗಿಬಿಡಲ್** ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ

ಆಗಿವಿಡುಮ್ ೧೨೮ **ಆಗಿಬಿಡುಗುಂ** ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಆಗುಮ್ ೩೨೮ **ಅಪ್ಪ** ಆಗುವ (<ಆ)

ಆಗುವದು ೩೧೫ **ಅಪ್ಪುದು** ಆಗುವುದು, ಪ್ರಯೋಜನ (<ಆ)

ಆಗೂಟ್ ೩೭೧ ಆಗು+ಊಟ್ ಆಗುವಿಧಿ.

ಅಙ್ಗನ್ನ ೨೭೯ ಆಙ್ಗು +ಅನ್ನ **ಅಂಥನ್ನವು** ಅಂಥವು

ಆಙ್ಗು ೨೪೭ ಹಾಗೆ, ಅಂತೆ.

ಆಙ್ಗೇ ೧೫ ಹಾಗೆಯೇ

೧೭೧ ಆಗಲೇ

೧೭೯ ಅಲ್ಲಿಯೇ

ಆಣ್ಡು ೩೬೩ ಅಲ್ಲಿ.

ಆದಲ್ ೩೪ **ಅಕ್ಕೆ** ಆಗಲಿ (<ಆ)

೯೫ **ಅಪ್ಪುದು** ಆಗುವುದು.

೨೪೮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದು

ಆದಿಬಗವನ್ ೧ ಆದಿ +ಬಗವನ್ ಆದಿ ಭಗವಂತ

ಆನಾಲ್ ೫೩ **ಆಗೆ** ಆದರೆ (<ಆ)

-ಆನುಮ್ ೧೨೮ **- ಆದೊಡಂ** - ಆದರೂ.

ಆನ್ಱ ೧೪೮ ತುಂಬಿದ, ಪೂರ್ಣವಾದ.

ಆಮ್ ೯೧ **ಅಪ್ಪ** ಆಗುವ, ಆದ (<ಆ)

ಆಮೈ ೧೨೬ **ಆಮೆ.**

ಆಯ್ ೧೫ **ಆಗಿ (<ಆ)**

ಆಯ ೨ **ಆದ (<ಆ)**

ಆಯದು ೧೨ **ಅಪ್ಪುದು** ಆಗುವುದು (,ಆ)

ಆಯಾರ್ ೧೦೬ **ಆದವರ್** ಆದವರು (<ಆ)

ಆಯಿನ್ ೫೨ **ಆದೊಡೆ** ಆದರೆ (<ಆ)

ಆಯಿರಮ್ ೨೫೯ ಸಾವಿರ.

ಆಯುಮ್ ೧೯೮ **ಆಯುವ** (<ಆಯ್)

ಆರಾ ೩೭೦ **ಆರದ** ಅಡಗದ (<ಆರು)

ಆರಿರುಳ್ ೧೨೧ ಆರ್+ಇರುಳ್ ದಟ್ಟಗತ್ತಲೆ.

ಆರುಯಿರ್ ೭೩ ಆರುಮೈ+ಉಯಿರ್ ದುರ್ಲಭವಾದ (ಮನುಷ್ಯ) ಜನ್ಮ

ಆರ್ವಮ್ ೭೪ ಒಲವು, ಪ್ರೀತಿ.

ಆರ್ವಮುಡೈಮೈ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು.

ಆರ್ವಲರ್ ೭೧ ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು, ಒಲವಿಗರು (<ಆರ್ವಮ್)

ಆಱಾದು ೧೨೯ **ಆಱದು** ಮಾಯುವುದಿಲ್ಲ (<ಅಱು)

ಆಱು ೩೭ ದಾರಿ, ಮಾರ್ಗ.

ಆಱುಮ್ ೧೨೯ **ಆಱುಗುಂ** ಮಾಯುತ್ತದೆ (<ಅಱು)

ಆಱ್ಱ ೬೪ ಮಿಗಿಲು, ಹೆಚ್ಚು.

೩೬೭ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ

ಆಱ್ಱಲ್ ೨೫ **ಆರ್ಪು** ಸಾಮರ್ಥ್ಯ (<ಆಱ್ಱು)

ಆಱ್ಱಲ್ ೧೦೧ ಸಮನಾಗಲು, ಪ್ರತಿಯಾಗಲು.

ಆಱ್ಱಾರ್ ೨೮೬ **ಆಱದರ್** ಸಮರ್ಥರಾಗದವರು (<ಆಱ್ಱು)

ಆಱ್ಱಿನ್ ೩೮ ಮಾಡಿದರೆ (<ಆಱ್ಱು)

೧೨೬ **ಆರ್ಪೊಡೆ** ಸಮರ್ಥನಾದರೆ (<ಆಱ್ಱು)

೨೩೪ ಪಡೆಯೆ, ಪಡೆದರೆ (<ಆಱ್ಱು)

ಆಱ್ಱುಮ್ ೬೭ ಮಾಡುವ (< ಆಱ್ಱು)

೧೪೯ ಹೊರುತ್ತದೆ (<ಆಱ್ಱು)

೨೧೧ **ಆರ್ಪುದು** ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ (<ಆಱ್ಱು)

ಆಱ್ಱುವಾನ್ ೧೩೦ **ಆರ್ಪವನ್** ಸಮರ್ಥನಾದವನು (ಆಱ್ಱು)

-ಆಲ್ ೧೧ -ಇಂದ (**ವರುದಲಾಲ್**=ಬರುವುದರಿಂದ)

ಆಲ್ ೯೧ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಭರ್ತಿಪದ.

ಆವದು ೨೮೩ **ಅಪ್ಪುದು** ಆಗುವುದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದು (<ಆ)

ಆಶೈ ೨೬೬ **ಆಸೆ.**

ಆಳುಮ್ ೨೫೧ **ಆಳ್ಗುಂ** ಆಳುವವನು (<ಆಳ್)

ಆೞಿ ೮ ಸಮುದ್ರ, ಚಕ್ರ, ಅಱವಾೞಿ, ಪಿಱವಾೞಿ ನೋಡಿ.

ಇ

ಇಗವಾ ೧೪೬ **ಹೋಗವು** ನಾಶವಾಗವು (<ಇಗ)

ಇಗೞ್ವಾರ್ ೫೯ ತೆಗಳುವವರು, ಹೀಯಾಳಿಸುವವರು (<ಇಗೞ್)

ಇಡತ್ತು ೨೫೦ ಎಡೆಯೊಳ್ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ, ಸಮಯದಲ್ಲಿ (<ಇಡಮ್)

ಇಡನಿಲ್ ೨೧೮ **ಎಡೆಯಿರದ** ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ (<ಇಡನ್)

ಇಡಲ್ವೇಣ್ಡುಮ್ ೮೫ **ಇಡವೇಟ್ಟುಂ** ಇಡಬೇಕು, ಹಾಕಬೇಕು (<ಇಡು)

ಇಡುಮ್ಬೈ ೪ ದುಗುಡ, ದುಃಖ, ನೋವು.

- **ಇಡೈ** ೩೭ (- ಎಡೆ - ಅಲ್ಲಿ)

ಉರ್ನ್ದಾನಿಡೈ =ಹತ್ತುವವನಲ್ಲಿ.

ಇಡೈಯಱಾದು ೩೬೯ ಇಡೈ+ಅಱಾದು **ಎಡೆವರಿಯದು** ನಡುವೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಣರ್ ೩೦೮ ಗೊಂಚಲು

ಇಣರೆರಿ=ಗೊಂಚಲುರಿ.

ಇದು ೩೭ ಇದು.

ಇನಮ್ ೩೦೬ ಜಾತಿ, ಕುಲ.

ಇನಿದು ೬೬ **ಇನಿದು** ಇಂಪು, ಹಿತ.

೯೩ **ಇನಿದಾಗಿ** ಹಿತವಾಗಿ

ಇನಿಯ ೯೬ **ಇನಿದಾಗಿ** ಹಿತವಾಗುವ ಹಾಗೆ.

೧೦೦ **ಇನಿಯವು** ಇಂಪಾದವು, ರುಚಿಯಾದವು.

ಇನೈತ್ತುಣೈತ್ತು ೮೭ ಇನೈ+ತುಣೈತ್ತು **ಇನಿತಳವಿನದು** ಇಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವುಳ್ಳದ್ದು, ಇಷ್ಟು.

ಇನ್ದಿರನ್ ೨೫ ಇಂದ್ರ.

ಇನ್ನಾ ೧೧೯ ಕೇಡುಗಳು, ಅಹಿತಗಳು.

ಇನ್ನಾಚ್ಚೊಲ್ ೩೫ ಇನ್ನಾ +ಶೊಲ್ ಅಹಿತವಾದ ಮಾತು.

ಇನ್ನಾದ ೧೦೦ ಇನಿದಲ್ಲದುವು.

ಇನ್ನಾದದು ೨೩೦ ಇನಿದಲ್ಲದ್ದು, ಅಹಿತ

ಇನ್ನಾದು ೨೨೪ **ಇನಿದಾಗದು** ಹಿತವಾಗದು.

ಇನ್ನಾಮೈ ೩೧೮ ಇನ್ನಾ+ಮೈ ಹಿತವಲ್ಲದ್ದಾಗಿರುವಿಕೆ, ಅಹಿತ.

ಇನ್ನಾವುಲಗಮ್ ೨೪೩ ಇನಿದಲ್ಲದ ಲೋಕ, ದುಃಖಲೋಕ, ನರಕ.

ಇನ್ನುಯಿರ್ ೩೨೭ **ಇನಿಮೈ+ಉಯಿರ್ ಇನಿಯುಸಿರ್** ಪ್ರಿಯವಾದ ಪ್ರಾಣ.

ಇನ್ಬಮ್ ೩೯ ಕಾಮಸುಖ.

೬೫ ಸುಖ.

ಇನ್ಬು ೭೫ ಸುಖ.

ಇನ್ಬುಱ್ಱಾರ್ ೭೫ ಇನ್ಬಮ್ +ಉಱ್ಱಾರ್ ನಲವುಂಡವರು, ಸುಖಪಡೆದವರು.

ಇನ್ಬುಱೂಉಮ್ ೯೪ ಸುಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ.

ಇನ್ಮುಗಮ್ ೨೨೪ ಇನ್+ಮುಗಮ್ **ಇನಿಮೊಗಂ** ಸುಖಸೂಸುವ ಮುಖ.

ಇನ್ಮೈ ೮೯ ಇಲ್+ಮೈ **ಇಲ್ಮೆ, ಇಲ್ಲಮೆ** ಬಡತನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ.

೧೧೯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಅಭಾವ.

ಇನ್ರಿ ೧೧೨ ಇಲ್ಲದೆ.

ಇನ್ರು ೨೦ ಇಲ್ಲದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ.

೮೩ **ಇಲ್ಲ (ಪಾಟ್ಪಡುದಲಿನ್ರು**=ಪಾಟ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ)

ಇನ್ರು ೩೩೬ **ಇಂದು** ಈದಿನ, ಇವತ್ತು.

ಇನ್ಶೊಲ್ ೯೧ ಇನ್ +**ಶೊಲ್ ಇಞ್ಜೊಲ್** ಇನಿವಾತು, ಹಿತವಾದ ಮಾತು.

ಇನ್ ಶೊಲನ್ ೯೨ ಇನ್ +**ಶೊಲ್+ಅನ್ ಇಂಜೊಲ್ಲನ್** ಇನಿನುಡಿಯನ್, ಇಂಪಾಗಿ ಮಾತಾಡುವವನು.

ಇನ್ಶೊಲಿನದು ೯೩ **ಇಂಜೊಲ್ಲಿನದು** ಇಂಪು ಮಾತುಳ್ಳದ್ದು.

ಇಮ್ಮೈ ೯೮ **ಈ ಮೆಯ್** ಈ ಜನ್ಮ, ಇಹ.

ಇಯನ್ರದು ೩೫ ನಡೆದುದು (**ಇಯಲ್**=ನಡೆ)

ಇಯಱ್ಕೈ ೩೭೦ ಸ್ವಭಾವ.

ಇಯಱ್ಪಾಲ ೩೪೨ ಇಯಲ್+ಪಾಲ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕವು.

ಇಯಲ್ಬಿಱ್ರು ೩೩೩ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದ್ದು (<ಇಯಲ್ಬು)

ಇಯಲ್ಬು ೪೧ ಸ್ವಭಾವ, ರೀತಿ.

ಇಯ್ಯೈನ್ದ ೭೩ ಸೇರಿದ (<ಇಯ್ಯೈ)

ಇಯ್ಯೈಯಾ ೨೩೦ ಸೇರದ (<ಇಯ್ಯೈ+ಆ)

ಇರಕ್ಕಪ್ಪಡುದಲ್ ೨೨೪ **ಎರೆಯಪಡುವುದು** ಬೇಡಲ್ಪಡುವುದು (<ಇರ)

ಇರಣ್ಡು ೧೯ ಎರಡು.

ಇರತ್ತಲ್ ೨೨೯ ಎರೆವುದು ಬೇಡುವುದು (<ಇರ)

ಇರನ್ದವರ್ ೨೨೪ **ಎರೆದವರ್** ಬೇಡಿದವರು (<ಇರ)

ಇರಪ್ಪಾರ್ ೨೩೨ **ಎರೆವರ್** ಬೇಡುವವರು (<ಇರ)

ಇರುನ್ದು ೮೧ **ಇರ್ನ್ದು** ಇದ್ದು (<ಇರು)

ಇರುಪ್ಪ ೬೭ **ಇರುವಂತೆ** (<ಇರು)

೧೦೦ ಇರಲಾಗಿ, ಇರುವಾಗ.

ಇರುಮೈ ೨೩ **ಇರ್ಮೆ** ಎರಡಾಗಿರುವುದು, ದ್ವಂದ್ವ; ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ಮೋಕ್ಷ (<ಇರು+ಮೈ)

ಇರುವಿನೈ ೫ ಇರು +ವಿನೈ ಎರಡು ಕರ್ಮ (ಪುಣ್ಯ, ಪಾಪ)

ಇರುವೇಱು ೩೭೪ ಇರು+ವೇಱು ಎರಡು ಬಗೆ.

ಇರುಳ್ ೫ **(ಇರುಳ್)**ಕತ್ತಲೆ, ಅಜ್ಞಾನ.

ಇಱನ್ದಾರ್ ೨೨ ಸತ್ತವರು (<ಇಱ)

೧೫೯ (ಸನ್ಮಾರ್ಗವನ್ನು) ಮೀರಿದವರು.

೩೧೦ ಮಿಗಿಲಾದವರು.

ಇಱಪ್ಪು ೧೫೨ ಮೀರಿದ ನಡವಳಿಕೆ, ಕೇಡು.

ಇಱಲ್ ೧೮೦ ಅಳಿವು, ಸಾವು, ನಾಶ.

ಇಱೈವನ್ ೫ ಎರೆಯನ್ ಒಡೆಯ, ದೇವರು.

-ಇಲ್ ೯ ಇಲ್ಲದ (ಕೋಳಿಲ್ಪೊಱಿ)

ಇಲ್ ೫೨ ಇಲ್ಲ.

ಇಲ್ ೫೯ ಮನೆಯವಳು, ಹೆಂಡತಿ.

೮೪ ಮನೆಯಲ್ಲಿ.

ಇಲ ೪ ಇಲ್ಲ.

-ಇಲನ್ ೩೪ - ಇಲ್ಲದವನು (ಮಾಶಿಲನ್)

ಇಲನ್ ೨೦೫ (ಇಲನ್*) ಇಲ್ಲದವನು, ದರಿದ್ರ.

ಇಲಮ್ ೧೭೪ **ಇಲ್ಲರೆಂ** ನಾವು ಇಲ್ಲದವರು.

ಇಲರ್ ೨೭೦ ಇಲ್ಲದರ್ ಇಲ್ಲದವರು, ದರಿದ್ರರು.

ಇಲವರ್ ೭೯ ಇಲ್ +ಅವರ್ **ಇಲ್ಲದರ್** ಇಲ್ಲದವರು.

ಇಲಾ ೨೩೮ ಇಲ್ಲದ.

ಇಲಾದ ೧೬೧ **ಇಲ್ಲದ.**

ಇಲಾನ್ ೪ **ಇರದನ್** ಇಲ್ಲದವನು.

ಇಲಾರ್ ೮೦ **ಇರದವರ್** ಇಲ್ಲದವರು.

ಇಲಾಳ್ ೫೬ **ಇರದವಳ್** ಇಲ್ಲದವಳು.

ಇಲೋರ್ ೫೯ **ಇಲ್ಲದರ್** ಇಲ್ಲದವರು.

ಇಲ್ಲದು ೫೩ **ಇಲ್ಲದುದು** ಇಲ್ಲದ್ದು.

ಇಲ್ಲವಳ್ ೫೩ ಮನೆಯವಳು, ಹೆಂಡತಿ.

ಇಲ್ಲಾ ೭೮ **ಇಲ್ಲದ.**

ಇಲ್ಲಾದ ೧೯೮ **ಇಲ್ಲದ.**

ಇಲ್ಲಾದಾನ್ ೭ **ಇಲ್ಲದವನು.**

ಇಲ್ಲಾರ್ ೧೭೦ **ಇಲ್ಲದವರು.**

ಇಲ್ಲಾಳ್ ೫೨ ಮನೆಯವಳು, ಹೆಂಡತಿ.

ಇಲ್ಲಱಪ್ಪಾನ್ ೧೪೫ ಇಲ್+ಇಱಪ್ಪಾನ್ ಪರಸತಿಯನ್ನು ಸೇರುವವನು.

ಇಲ್ವಾೞ್ವದು ೮೧ ಇಲ್+ವಾೞ್ವದು **ಮನೆಬಾೞ್ವದು** ಗೃಹಸ್ಥಜೀವನ

ನಡಸುವುದು

ಇಲ್ವಾೞ್ವಾನ್ ೪೧ ಇಲ್ +ವಾೞ್ವಾನ್ **ಮನೆಬಾೞ್ವನ್** ಗೃಹಸ್ಥ.

ಇವನ್ ೭೦ ಇವನ್ ಇವನು, ಇವನ.

ಇವ್ವುಲಗು ೩೩೬ ಇ+ಉಲಗು ಈ ಲೋಕ.

ಇಶೈ ೨೩೧ ಕೀರ್ತಿ, ಹೊಗಳಿಕೆ.

ಇಶೈಪಡ ೨೩೧ ಕೀರ್ತಿಹೊಂದುವಂತೆ.

ಇೞಕ್ಕುಮ್ ೨೨೮ ಕಳೆಯುವ, ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ (<ಇೞ)

ಇೞವೂೞ್ ೩೭೨ ಇೞ+ಊೞ್ ಅಳಿವಿಧಿ, ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ

ಕಾರಣವಾದ ಹಾಳದೃಷ್ಟ.

ಇೞಿನ್ದ ೧೩೩ ಕೀಳಾದ (<ಇೞಿ)

ಇೞುಕ್ಕಮ್ ೧೩೩ ತಪ್ಪುವುದು, ಕೊರತೆ.

ಇೞುಕ್ಕಾ ೩೫ ತೊರೆದು

ಇೞುಕ್ಕಾಱು ೧೬೪ ಇೞುಕ್ಕು+ಆಱು ಕೀಳುಮಾರ್ಗ.

ಈ

ಈಗೈ ೨೨೧ (ಈಗೆ*) ಈವುದು, ದಾನ, (<ಈ)

ಈಣ್ಡು ೧೮ ಇಲ್ಲಿ.

ಈತ್ತು ೨೨೮ ಇತ್ತು, ಕೊಟ್ಟು (<ಈ)

ಈದಲ್ ೯೨ **ಈವುದು** ದಾನ (<ಈ)

ಈನುಮ್ ೩೧ **ಈನ್ನುಂ** ಈವುದು, ಕೊಡುತ್ತದೆ (<ಈನ್)

ಈನ್ಬದು ೧೬೫ **(ಈನ್ಬುದು)** ಈವುದು, ಕೊಡುತ್ತದೆ (<ಈನ್)

ಈನ್ಱ ೬೯ **ಈನ್ದ** ಹೆತ್ತ (<ಈನ್)

ಈನ್ಱಲ್ ೯೯ ಈವುದು, ಕೊಡುವುದು (<ಈನ್)

ಈನ್ಱು ೯೭ ಇತ್ತು, ಕೊಟ್ಟು (<ಈನ್)

ಈರಮ್ ೯೧ ಒಲವು, ಪ್ರೀತಿ, ಆರ್ದ್ರತೆ.

ಈರುಮ್ ೩೩೪ ಸೀಳುವ (<ಈರ್)

ಈವದು ೨೨೧ **ಈವುದು** ಕೊಡುವುದು (<ಈ)

ಈವಾರ್ ೨೩೨ **ಈವವರ್** ಕೊಡುವವರು (<ಈ)

ಉ

ಉಟ್ಕೋಟ್ಟಮ್ ೧೧೯ ಉಳ್+ಕೊಟ್ಟಮ್ ಮನಬಾಗು.

ಉಡಮ್ಬು ೮೦ **ಒಡಲು** ಶರೀರ.

ಉಡಮ್ಬೋಡು ೩೩೮ ಒಡಲೊಡನೆ.

ಉಡನ್ ೩೦೯ ಒಡನೆ ಕೂಡಲೆ.

ಉಡಲ್ ೬೫ **ಒಡಲ್** ಒಡಲು, ಮೈ.

ಉಡಱ್ಱುಮ್ ೧೩ ಕಾಡುವುದು (<ಉಡಱು)

ಉಡುಪ್ಪದು ೧೬೬ ಉಡುವುದು, ಬಟ್ಟೆ (<ಉಡು)

-ಉಡೈ ೬೨ ಉಳ್ಳ.

-ಉಡೈತ್ತು ೧೨೧ ಉಳ್ಳದ್ದು.

ಉಡೈಯ ೪೧ **ಒಡೆಯ** ಪಡೆದಿರುವ, ಉಳ್ಳ(ಉಡೈ)

ಉಡೈಯರ್ ೧೫೯ **ಒಡೆಯರ್** ಉಳ್ಳವರು (<ಉಡೈ)

ಉಡೈಮೈ ೮೯ **(ಒಡಮೆ)** ಒಡೆತನ, ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು, ಸಿರಿವಂತಿಕೆ.

ಉಣರ್ ಒಣರ್ ಭಾವಿಸು.

ಉಣರಲ್ ೧೧ **ಒಣರಲ್** ಭಾವಿಸುವುದು (<ಉಣರ್)

ಉಣರಪ್ಪಾಱು ಉಣರಲ್+ಪಾಱು ಎಣಿಸಲ್ಪಡುವುದು.

ಉಣರಿನ್ ೩೫೭ **ಒಣರೆ** ತಿಳಿದರೆ, ಅರಿತರೆ (<ಉಣರ್)

ಉಣರುಮ್ ೩೩೧ **ಒಣರ್ವ** ಭಾವಿಸುವ (<ಉಣರ್)

ಉಣರ್ನ್ದವೈ ೩೧೬ **ಒಣರ್ದುವನ್ನು** ತಿಳಿದುವನ್ನು (<ಉಣರ್)

ಉಣರ್ವಾರ್ ೨೫೭ **ಒಣರ್ವರನ್** ತಿಳಿಯುವವರನ್ನು.

ಉಣಲ್ ೨೨೯ **ಉಣ್ಬುದು** ಉಣ್ಣುವುದು, ಅನುಭವಿಸುವುದು (<ಉಣ್)

ಉಣ್ಡಲ್ ೮೨ **ಉಣ್ಬುದು** ಉಣ್ಣುವುದು, ಅನುಭವಿಸುವುದು (<ಉಣ್)

ಉಣ್ಣಾದು ೧೬೦ **ಉಣ್ಣದೆ** (<ಉಣ್)

ಉಣ್ಣಾಮೈ ೨೫೫ **ಉಣ್ಣಮೆ** (ಮಾಂಸ) ತಿನ್ನದಿರುವುದು (<ಉಣ್+ಆ+ಮೈ)

ಉಣ್ಬದು ೧೬೬ **ಉಣ್ಬುದು** ಅನ್ನ, ಆಹಾರ (<ಉಣ್)

ಉಣ್ಡು ೮೯ **ಉಂಟು** (<ಉಳ್)

ಉಣ್ಡಾಗ ೫೪ **ಉಂಟಾಗೆ** ಉಂಟಾಗುವಂತೆ.

ಉಣ್ಡಾಮ್ ೧೧೦ **ಉಂಟಕ್ಕುಂ** ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಣ್ಡಾಯಿನ್ ೧೨೮ ಉಂಟಾದರೆ

ಉಣ್ಡೋ ೭೧ **ಉಂಟೋ** ಇದೆಯೆ.

ಉಣ್ಡೇಲ್ ೩೬೮ ಉಂಟಾದರೆ.

ಉಣ್ಮೈ ೩೭೩ ಉಳ್+ಮೈ ನಿಜ, ಸ್ವಭಾವ.

ಉಣ್ಮೈಯಱಿವು (ಪೂರ್ವಕರ್ಮಾರ್ಜಿತವಾದ)ಸ್ವಭಾವಿಕ ಜ್ಞಾನ.

ಉದವಿ ೭೦ ಉಪಕಾರ, ಸಹಾಯ.

ಉದವಿವರೈತ್ತು ೧೦೫ ಸಹಾಯದ ಮಿತಿಯುಳ್ಳದ್ದು.

-ಉಮ್ ೫ **-ಉಮ್** - ಊ.

ಉಯ್ಕ್ಕುಮ್ ೧೨೧ **ಉಯ್ಯುಗುಂ** ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ (<ಉಯ್)

ಉಯ್ತ್ತು ೧೨೧ **ಉಯ್ದು** ಒಯ್ದು (<ಉಯ್)

ಉಯ್ವರ್ ೨೦೭ ಬದುಕುವರು, ಉದ್ಧಾರವಾಗುವರು (<ಉಯ್)

ಉಯ್ಯಾ ೩೧೩ ಜೀವಿಸಲರಿದಾದ, ಉದ್ಧಾರವಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ (<ಉಯ್+ಆ)

ಉಯ್ವು ೧೧೦ ಉಳಿವು, ಉದ್ಧಾರ (<ಉಯ್)

-ಉಯರ್ ೨೭೨ ಎದ್ದ, ಉನ್ನತವಾದ

ವಾನುಯರ್ತೋಱ್ಱಮ್=ಬಾನೆಟ್ಟ ತೋರ್ಕೆ

ಉಯರ್ನ್ದ ೨೩೩ ಎತ್ತರವಾದ, ಮೇಲಾದ (<ಉಯರ್)

ಉಯರ್ವು ೧೩೫ ಏಳಿಗೆ, ಮೇಲ್ಮೆ (<ಉಯರ್)

ಉಯಱ್ಪಾಲದು ೪೦ ತಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು, ಬಿಡಬೇಕಾದ್ದು (<ಉಯಲ್+ಪಾಲದು)

ಉಯಿರ್ ೩೧ **ಉಸಿರು** ಜೀವಿ, ಪ್ರಾಣಿ.

೧೩೩ ಪ್ರಾಣ.

ಉಯಿರ್ನಿಲೈ ೮೦ **ಉಸಿರ್ನೆಲೆ** ಪ್ರಾಣವುಳ್ಳದ್ದು.

೨೫೫ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಉಳಿವು.

೨೯೦ ಪ್ರಾಣದ ಉಳಿವು.

ಉಯಿರ್ವಾೞ್ಕ್ಕೈ ೭೮ **ಉಸಿರ್ಬಾೞ್ಕೆ** (ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮದಲ್ಲಿ) ಜೀವಿಸಿರುವುದು.

ಉಯಿರ್ವಾೞ್ದಲ್ ೧೮೩ **ಉಸಿರ್ಬಾೞ್ವುದು** ಪ್ರಾಣಸಹಿತ ಬದುಕಿರುವುದು.

ಉಯಿರ್ವಾೞ್ವಾನ್ ೨೧೪ **ಉಸಿರ್ಬಾೞ್ವನ್** ಪ್ರಾಣಗೂಡಿ ಬದುಕಿರುವವನು.

ಉರನ್ ೨೪ ಬಲ.

ಉರವೋರ್ ೧೩೬ (ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ) ಬಲಿಷ್ಠರು, ಧೀರರು; ಚಿತ್ತದಾರ್ಢ್ಯವುಳ್ಳವರು.

ಉರಿಯರ್ ೭೨ ಬಾಧ್ಯರು.

ಉರು ೨೬೧ ರೂಪ.

ಉರೈ ೧೯೩ **ಒರೆ** ಮಾತು.

ಒರೆ ಹೇಳು.

ಉರೈಕ್ಕುಮ್ ೧೯೩ ಹೇಳುವ (<ಉರೈ)

ಉರೈಪ್ಪವೈ ೨೩೨ ಹೇಳುವವು (<ಉರೈ)

ಉರೈಪ್ಪಾನ್ ೧೮೯ ಹೇಳುವವನು (<ಉರೈ)

ಉರೈಪ್ಪಾರ್ ೨೩೨ ಹೇಳುವವರು (<ಉರೈ)

ಉರೈಯಾಮೈ ೨೨೩ ಹೇಳದಿರುವುದು (<ಉರೈ+ಆ+ಮೈ)

[**ಉಱಙ್ಗು ಒಱಂಗು** ಮಲಗು]

ಉಱಙ್ಗುವದು ೩೩೯ **ಒಱಂಗುವುದು** ಮಲಗುವುದು (<ಉಱಙ್ಗು)

ಉಱಙ್ಗಿ ೩೩೯ **ಒಱಂಗಿ** ಮಲಗಿ (<ಉಱಙ್ಗು)

ಉಱಱ್ಪಾಲ ೩೭೮ ಉಱಲ್+ಪಾಲ ಬರಲಿರುವವು.

ಉಱು ಗಣ್ ೨೬೧ ನೋವು, ಪೀಡೆ, ತೊಂದರೆ.

ಉಱುಪ್ಪು ೭೯ ಅಂಗ.

ಉಱೂಉಮ್ ೯೪ ಉಂಟುಮಾಡುವ (<ಉಱು)

ಉಱೈನ್ದ ೨೦೮ ನೆಲಸಿದ (<ಉಱೈ)

ಉಱೈಯುಮ್ ೮೪ ನೆಲಸುವಳು (<ಉಱೈ)

ಉಱ್ಱ ೨೬೧ ಉಂಟಾದ, ಬಂದ (ಉಱು)

ಉಱ್ಱು ೭೫ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ (<ಉಱು)

ಉಲಗಮ್ ೧೧ ಲೋಕ, ಲೋಕಜೀವನ.

ಉಲಗು ೧ ಲೋಕ.

೨೦ ಲೋಕನಡವಳಿಕೆ.

ಉವಕ್ಕುಮ್ ೬೯ ನಲಿಯುವಳು.

೨೨೮ ನಲಿಯುವ.

ಉವನ್ದಾರ್ ೨೬೪ ಒಲಿದವರು.

ಉವಗೈ ೩೦೪ ನಲಿವು, ಹಿಗ್ಗು.

ಉವಮೈ ೭ ಉಪಮೆ.

ಉಳ್ ೧೨೯ ಒಳಗು (ಉಳ್+ಆಱುಮ್)

ಉಳ್ಳೂರ್ ೨೧೬ ಉಳ್ +ಊರ್ ನಡುವೂರು, ಊರ ನಡುವೆ.

ಉಳ ೫೪ **ಒಳವು** ಇವೆ (<ಉಳ್)

ಉಳದು ೨೩೫ **ಒಳದು** ಉಳ್ಳದ್ದು, ಇರುವುದು (<ಉಳ್)

ಉಳನ್ ೨೯೪ **ಒಳನ್** ಇರುವನು (<ಉಳ್)

ಉಳವು ೧೦೦ ಒಳವು ಇವೆ.

-ಉಳಾರ್ ೨೫ -ಒಳರ್ - ಇರುವವರು, ನಿವಾಸಿಗಳು (<ಉಳ್)

ಉಳ್ಳ ೧೦೯ ನೆನೆಯಲು, ಸ್ಮರಿಸಿದರೆ (<ಉಳ್ಳು)

ಉಳ್ಳಾನ್ ೩೦೯ ನೆನೆಯನು (<ಉಳ್ಳು)

ಉಳ್ಳದು ೫೩ **ಉಳ್ಳುದು** ಉಳ್ಳದ್ದು, ಇರುವುದು (<ಉಳ್)

ಉಳ್ಳಲ್ ೨೮೨ ನೆನೆಯುವುದು (<ಉಳ್)

ಉಳ್ಳಮ್ ೨೮೨ ಮನಸ್ಸು.

ಉೞವರ್ ೧೪ ಉಳುವವರು (<ಉೞು)

ಉೞಾಅರ್ (=ಉೞಾರ್) ೧೪ **ಉೞರ್** ಉಳುವುದಿಲ್ಲ (<ಉೞು)

-ಉೞಿ ೧೬೮ - ಅಲ್ಲಿ.

ಊ

ಊಉಙ್ಗು = ಊಙ್ಗು ೩೧ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಮಿಗಿಲು.

ಊಕ್ಕಾದು ೨೫೩ ಎಣಿಸದು.

ನನ್ರೂಕ್ಕಾದು ನನ್ರು+ಊಕ್ಕಾದು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಎಣಿಸದು.

ಊಟ್ಟಾ ೩೭೮ ಊಡಿಸದೆ (<ಊಟ್ಟು)

ಊಣ್ ೨೨೭ ಆಹಾರ, ಊಟ ಮಾಡುವುದು.

ಊದಿಯಮ್ ೨೩೧ ಫಲ, ಲಾಭ.

ಊನ್ ೨೫೧ ಮಾಂಸ.

ಊನುಣ್ಣ ೨೫೫ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನಲು.

ಊನುಣ್ಬಾನ್ ೨೫೧ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವನು.

ಊನ್ರಿನಲ್ ೨೫೪ ಊನ್+ತಿನಲ್ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವುದು

ಊನ್ರಿನ್ಬವರ್ ೨೫೨ ಊನ್+ತಿನ್ಬವರ್ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುವವರು.

ಊರ್ ೨೧೬ **ಊರು (ಉಳ್ಳೂರ್** =ನಡುವೂರೊಳ್)

ಊರ್ನ್ದಾನ್ ೩೭ ಹತ್ತಿದವನು, ಏರಿದವನು (<ಊರ್= ವಾಹನವನ್ನೇರು, ನಡಸು)

ಊಱು ೨೭ ಸ್ಪರ್ಶ.

ಊೞ್ ೩೮೦ ವಿಧಿ, ಅದೃಷ್ಟ.

ಎ.

ಎಙ್ಗನಮ್ ೨೫೧ ಎಂತು, ಹೇಗೆ.

ಎಚ್ಚಮ್ ೧೧೨ ಸಂತತಿ.

ಎಞ್ಞಾನ್ರುಮ್ ೧೪೫ ಎ +ಞಾನ್ರುಮ್ ಎಂದೆಂದೂ.

ಎಡುಪ್ಪದು ೧೫ ಎತ್ತುವದು (<ಎಡು=ಎತ್ತು)

ಎಣ್ಣಾದು ೧೮೦ ಎಣಿಸದೆ (<ಎಣ್=ಎಣಿಸು)

ಎಣ್ಣಿಕ್ಕೊಣ್ಡಱ್ಱು ೨೨ ಎಣಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ (<ಎಣ್)

ಎಣ್ಣಿನ್ ೨೬೪ ಎಣಿಸಿದರೆ, ನೆನೆದರೆ (ಎಣ್)

ಎಣ್ಗುಣತ್ತಾನ್ ೯ ಎಣ್+ಗುಣತ್ತಾನ್ **ಎಣ್ಗುಣದವನ್** ಎಂಟು
ಗುಣಗಳುಳ್ಳವನು (<ಎಣ್=ಎಂಟು)

ಎತ್ತನ್ಮೈತ್ತು ೩೫೫ ಎ+ತನ್ಮೈತ್ತು ಯಾವ ಸ್ವಭಾವದ್ದು.

ಎನ್ ೨ ಏನ್ ಏನು.

ಎನ ೫೫ ಎನೆ ಎಂದರೆ (<ಎನ್=ಎನ್ನು)

ಎನದು ೩೪೬ **ಎನದು,** ಎನ್ನದು ನನ್ನದು.

ಎನಪ್ಪಡುವದು ೨೯೧ **ಎನ್ನಪಡುವುದು** ಎನ್ನಲ್ಪಡುವುದು (<ಎನ್)

ಎನಲ್ ೧೯೬ **(೧)** ಎನ್ನಲಾಗದು (೨) ಎನ್ನಬೇಕು (<ಎನ್)

ಎನವೇಣ್ಡಾ ೩೭ ಎನ್ನಬೇಡ, ಎನ್ನಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ (<ಎನ್)

ಎನಿನ್ ೨ ಎನ್ನಲಾಗಿ, ಎಂದರೆ (<ಎನ್)

ಎನಿನುಮ್ ೮೨ ಎಂದರೂ (<ಎನ್)

ಎನುಮ್ ೭೦ ಎನ್ನುವ, ಎಂಬ (<ಎನ್)

ಎನೈತ್ತಾನುಮ್ ೩೧೭ ಎನೈತ್ತು+ಆನುಮ್ **ಎನಿತಾನುಂ** ಎಷ್ಟಾದರೂ.

ಎನೈತ್ತುಣೈಯರ್ ೧೪೪ ಎನೈ +ತುಣೈಯರ್ **ಎನಿತಳವಿನವರು** ಎಷ್ಟು
ಬಲಿಷ್ಠರು.

ಎನೈತ್ತೊನ್ರು ೨೮೯ ಎನೈತ್ತು+ಒನ್ರು **ಎನಿತೊಂದು** ಎಷ್ಟೊಂದು.

ಎನೈಮಾಟ್ಚಿತ್ತು ೫೨ ಎನೈ+ಮಾಟ್ಚಿತ್ತು ಎನಿತು ಮಹಿಮೆಯದು.

ಎನ್ನನ್ರಿ ೧೧೦ ಎ +ನನ್ರಿ ಯಾವ ಧರ್ಮ.

ಎನ್ನಾದು ೩೬ ಎನ್ನದೆ (<ಎನ್)

ಎನ್ನುಮ್ ೧೪ ಎನ್ನುವ, ಎಂಬ (<ಎನ್)

ಎನ್ನೈ ೧೮೮ ಏನನ್ನು.

ಎನ್ಬ ೬೦ ಎಂಬರ್ ಎನ್ನುವರು (<ಎನ್)

ಎನ್ಬದು ೮೭ ಎಂಬುದು (<ಎನ್)

ಎನ್ಬಾನ್ ೪೦ ಎಂಬನ್ ಎಂಬವನು (<ಎನ್)

ಎನ್ಬಾರ್ ೨೭೫ ಎಂಬರ್ ಎನ್ನುವವರು.

ಎನ್ಬಿಲದು ೭೭ ಎನ್ಬು+ಇಲದು ಎಲುವಿಲ್ಲದ್ದು, ಹುಳು.

ಎನ್ಬು ೭೨ ಎಲುವು ಮೂಳೆ.

ಎನ್ಬುದೋಲ್ಪೋರ್ತ್ತ ೮೦ ಎಲುವಿಗೆ ತೊಗಲು ಹೊದಿಸಿದ.

ಎನ್ಬೋಡು ೭೩ ಎಲುವಿನೊಡನೆ (ಇಲ್ಲಿ, ಶರೀರದೊಡನೆ)

ಎನ್ಬೊರ್ ೩೦ ಎಂಬೊರ್ ಎಂಬವರು (<ಎನ್)

ಎನ್ರ ೨೭ ಎಂಬ (<ಎನ್)

ಎನ್ರಲ್ ೧೮೧ ಎನ್ನುವುದು (<ಎನ್)

ಎನ್ರು ೧೧ **ಎಂದು** (<ಎನ್)

ಎನ್ರು ೧೩೮ **ಎಂದು** ಯಾವ ದಿನ.

ಎನ್ರುಮ್ ಎಂದೂ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ.

ಎಪ್ಪೊರುಳ್ ೩೫೫ ಎ +ಪೊರುಳ್ **ಏಪುರುಳ್** ಯಾವ ವಸ್ತು.

ಎಯ್ದಲಾಲ್ ೨೬೫ ಎಯ್ದಲ್, ಎಯ್ದೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ (<ಎಯ್ದು)

ಎಯ್ದಾ ೧೩೭ ಎಯ್ದಬಾರದ ಪಡೆಯಬಾರದ (<ಎಯ್ದು +ಆ)

ಎಯ್ದಿಯ ೩೫೪ ಎಯ್ದಿದ ಪಡೆದ (<ಎಯ್ದು)

ಎಯ್ದುಮ್ ೭೫ ಎಯ್ದುವ ಪಡೆಯುವ (<ಎಯ್ದು)

೧೪೫ ಎಯ್ದುವನ್ ಪಡೆಯುವನು.

ಎಯ್ದುವರ್ ೧೩೭ ಎಯ್ದುವರ್ ಪಡೆಯುವರು

ಎಯ್ಯಾಮೈ ೨೯೬ ನೋಯದಂತೆ, ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ (<ಎಯ್+ಆ+ಮೈ)

ಎರಿ ೩೦೮ **ಉರಿ**

ಎಙ್ರು ೨೫೫ ಎಂತು, ಹೇಗೆ.

ಎಲ್ಲಾ ೨೯೬, **ಎಲ್ಲಾಮ್** ೧ ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಂ.

ಎಲ್ಲಾರ್ ೧೯೧ ಎಲ್ಲರ್ ಎಲ್ಲರು.

ಎವನ್ ೩೧ ಯಾವುದು, ಏನು.

೯೯ ಏಕೆ.

ಎವ್ವಮ್ ೨೨೩ ಕೀಳ್ತನ, ಕುಂದುತರುವ ಮಾತು, ದೈನ್ಯ.

ಎಳಿದು ೧೪೫ **ಇಳಿದು** ಸುಲಭ.

ಎಳ್ಳಪ್ಪಡು ೧೯೧ ಎಳ್ಳೆಣಿಸಲ್ಪಡು (ಎಳ್=ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು)

ಎಳ್ಳಾಮೈ ೨೮೧ **(ಎಳ್ಳಮೆ*)** ಎಳ್ಳಿನಂತೆ ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಾಣದಿರುವಿಕೆ
(<ಎಳ್+ಆ+ಮೈ)

ಎೞಿಲಿ ೧೭ ಮೋಡ, ಮೇಘ.

ಎೞು ೬೨ ಏೞ್ ಏಳು.

ಎೞುತ್ತು ೧ ಅಕ್ಷರ.

ಎೞುವಾಳ್ ೫೫ ಏೞ್ವಳ್ ಏಳುವಳು.

ಏ

-ಏ ೧ ಏ ಅವಧಾರಣಾರ್ಥದ ಪ್ರತ್ಯಯ.

ಏಗಿನಾನ್ ೩ **ಏಗಿದವನ್** ನಡೆದವನು, ಬಂದವನು (<ಏಗು=ನಡೆ)

ಏದಮ್ ೧೩೬ ನೋವು, ದುಃಖ.

ಏದಿಲಾರ್ ೧೮೮ ಹೊರಗಿನವರು, ಹಗೆಗಳು.

-ಏನುಮ್ ೨೭೭ -ಆದರೂ.

ಏನ್ನೈಯ ೨೬೮ ಉಳಿದ, ಇತರ.

ಏಮಪ್ಪುಣೈ ೩೦೬ ಏಮಮ್+ಪುಣೈ ರಕ್ಷಣೆಯ ಹರಿಗೋಲು.

ಏಮಮ್ ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾಪು.

ಏಮಾಪ್ಪು ೧೧೨ ರಕ್ಷಣೆ, ಕಾಪು.

ಏಮಾಪ್ಪುಡೈತ್ತು ಕಾಪುಳ್ಳದ್ದು.

ಏರು ೧೪ ಆರು, ಉಳುಮೆಯೆತ್ತುಗಳ ಜೋಡಿ.

ಏಱು ೨೯ **ಏಱು** ಹತ್ತು.

ಏಱು ೫೯ ಗಂಡು (ಪ್ರಾಣಿ), ವೃಷಭ.

-ಏಲ್ ೧೮ - ರೆ; 'ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ'ಎಂಬರ್ಥದ ಪ್ರತ್ಯಯ.

ಐ

ಐನ್ದವಿತ್ತಾನ್ ೫, ೨೫ ಐನ್ದು+ಅವಿತ್ತಾನ್ ಐದಡಗಿಸಿದವನು.

ಐನ್ದು ೫ ಐದು.

ಐಯಮ್ ೩೫೩ ಸಂದೇಹ.

ಐಯುಣರ್ವು ೩೫೪ ಐನ್ದು +ಉಣರ್ವು **ಐವೊಣರ್ವು** ಐದು

ಇಂದ್ರಿಯಗಳಿಂದ ಬರುವ ಜ್ಞಾನ.

ಒ

ಒಟ್ಟ ೧೪೦ ಒಪ್ಪುವಂತೆ, ಹೊಂದುವಂತೆ (<ಒಟ್ಟು=ಅಂಟು, ಸೇರು, ಹೊಂದು)

-ಒಡು ೧೮ **-ಒಡನೆ.**

ಒತ್ತದು ೨೧೪ ಉಪ್ಪುವುದು, ಹೊಂದಿಕೆ (<ಒತ್ತು=ಹೊಂದು)

ಒನ್ರಾಗ ೩೨೩ **ಒಂದಾಗೆ** ಎಣೆಯಿಲ್ಲದ್ದಾಗಿ.

ಒನ್ರು ೮೭ ಒಂದು.

ಒನ್ನಾರ್ ೧೬೫ ಆಗದವರು, ಹಗೆಗಳು.

ಒಪ್ಪದು ೧೬೨ ಒಪ್ಪುವುದು, ಸಮನಾದ್ದು (<ಒಪ್ಪು)

ಒಪ್ಪುರವು ೨೧೩ ಯೋಗ್ಯನಡವಳಿಕೆ, ಉಪಕಾರ.

ಒರಾಲ್ ೧೫೩ ಓಡಿಸುವುದು.

ಒರೀಇ ೧೧೬ ಬಿಟ್ಟು, ತಪ್ಪಿ.

ಒರು ೧೫೬ **ಒರ್** -ಒಂದು -

ಒರುಗಾಲ್ ೨೪೮ **ಒರ್ಕಾಲಂ** ಒಂದು ಸಮಯ.

ಒರುಙ್ಗು ೩೪೩ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ.

ಒರುದಲೈ ೧೧೯ ಒಂದೇ ನೆಲೆ.

ಒರುಪಾಲ್ ೧೧೮ ಒಂದು ಕಡೆ.

ಒರುವನ್ ೩೮ **ಒರ್ವನ್** ಒಬ್ಬ.

ಒಱುತ್ತಾರ್ ೧೫೫ ನೋಯಿಸಿದವರು (<ಒಱುತ್ತು =ಪೀಡಿಸು)

ಒಲ್ಗಾರ್ ೧೩೬ ಉಡುಗರು, ಹಿಂಜರಿಯರು (<ಒಲ್ಗು=ಉಡುಗು, ನಡುಗು)

ಒಲ್ಲಾ ೧೩೯ ಸಾಧ್ಯವಾಗದು (<ಒಲ್=ಸಾಧ್ಯವಾಗು)

ಒಲ್ಲುಮ್ ೩೩ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ (<ಒಲ್)

ಒಳಿ ೨೭ ರೂಪ.

೨೬೭ ಕಳೆ, ಕಾಂತಿ (**ಒಳಿವಿಡು** ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊರಬಿಡು, ಕಳೆಸೂಸು)

ಒೞಿತ್ತು ೨೮೦ **ಉೞಿದು** ಬಿಟ್ಟು (<ಒೞಿ)

ಒೞಿಯ ೨೪೦ **ಉೞಿಯೆ** ಬಿಟ್ಟು (<ಒೞಿ)

೩೩೮ **ಉೞಿಯೆ** ಉಳಿಯುವಂತೆ (<ಒೞಿ)

ಒೞಿಯುವಿಡಲ್ ೧೧೩ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು.

ಒೞುಕ್ಕನೆಱಿ ೬ ಒೞುಕ್ಕಮ್+ನೆಱಿ ಆಚಾರಮಾರ್ಗ.

ಒೞುಕ್ಕಮ್ ೨೧, ೧೩೧ ನಡತೆ, ನಡೆವಳಿ ಆಚಾರ.

ಒೞುಕ್ಕಮುಡೈಮೈ ೧೩೩ ಒೞುಕ್ಕಮ್ +ಉಡೈಮೈ ನಡತೆವಂತಿಕೆ.

ಒೞುಕ್ಕಮುಡೈಯವರ್ ೧೩೯ ಒೞುಕ್ಕಮ್ +ಉಡೈಯವರ್ ನಡತೆವಂತರು,

ಆಚಾರಶೀಲರು.

ಒೞುಕ್ಕಾಱು ೧೬೧ ಒೞುಕ್ಕು+ಆಱು ನಡೆವಳಿಯ ಮಾರ್ಗ.

ಒೞುಕ್ಕು ೨೦ ಒೞ್ಕು ಪ್ರವಾಹ.

೧೪೮ ನಡತೆ, ಸದಾಚಾರ.

ಒೞುಗಲ್ ೧೪೦ ನಡೆಯುವುದು (<ಒೞುಗು)

ಒೞುಗಲಾನ್ ೩೦ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ (<ಒೞುಗು)

ಒೞುಗಪ್ಪಡುಮ್ ೧೫೪ ನಡೆಯಲ್ಪಡುವುದು, ನಡೆಯಬೇಕು (<ಒೞುಗು)

ಒೞುಗ ೧೧೧, ನಡೆಯೆ, ನಡೆಯ -(<ಒೞುಗು)

ಒೞುಗಿನ್ ೨೯೪ ನಡೆದರೆ (<ಒೞುಗು)

ಒೞುಗುಮ್ ೧೪೧ ನಡೆಯುವ (<ಒೞುಗು)

ಒೞುಗುವಾರ್ ೧೪೩ ನಡೆಯುವವರು (<ಒೞುಗು)

ಓ

ಓಡಿ ೨೧೦ ಓಡಿ (<ಓಡು)

-ಓಡು ೩೭ -ಒಡನೆ.

ಓತ್ತು ೧೩೪ **ಓದು** (ವಿದ್ಯೆ), ವೇದ.

ಓಮ್ಬುಪ್ಪಡುಮ್ ೧೩೧ ಕಾಪಾಡಲ್ಪಡುವುದು (<ಓಮ್ಬು=ಕಾಪಾಡು, ರಕ್ಷಿಸು)

ಓಮ್ಬಲ್ ೮೯ ರಕ್ಷಿಸುವುದು, ಉಪಚರಿಸುವುದು (<ಓಮ್ಬು)

ಓಮ್ಬಾ ೮೯ ಪೋಷಿಸದ, ನಡಸದ (<ಓಮ್ಬು)

ಓಮ್ಬಿ ೮೧ ಕಾಪಾಡಿ (<ಓಮ್ಬು)

ಓಮ್ಬುವಾನ್ ೮೩ ಕಾಪಾಡುವವನು, ಸತ್ಕರಿಸುವವನು (<ಓಮ್ಬು)

ಓರ್-೨೪ ಒರ್-ಓರ್-ಒಂದು.

ಓರ್ತ್ತು ೩೫೭ ಆರೈದು, ಆಲೋಚಿಸಿ (<ಓರ್)

ಓರುಮ್ ೪೦ ಅವಧಾರಣಾರ್ಥದ ಒಂದು ಅವ್ಯಯ.

ಓವಾದೇ ೩೩ ಬಿಡದೆ (<ಓ=ಬಿಡು)

ಓಶೈ ೨೭ ಶಬ್ದ.

ಕ.

ಕಡನ್ ೨೧೮ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಕಡನಱಿ ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್ ೨೧೮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಲ್ಲ ಕಾಣ್ಕೆಯುಳ್ಳವರು.

ಕಡಪ್ಪಾಡು ೨೧೧ ಉಪಕಾರ.

ಕಡಲ್ ೧೦ **ಕಡಲ್** ಸಮುದ್ರ.

ಕಡೈ ೫೩ **ಕಡೆ** ಸ್ಥಳ.

೩೨೮ **ಕಡೆ** ಕೊನೆಯದು, ಕೀಳು.

–ಕಟ್ಟೇ ೨೭ ಕಣ್+ಏ**–**ಅಲ್ಲಿಯೇ.

–ಕಣ್ ೫೦ ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ

ಕಣ್ ೧೮೪ ಕಣ್ಣೆದುರು (**ಕಣ್**+ನಿನ್ರು)

ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ (**ಕಣ್+ಅಱ**=ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆ)

೭೧ **ಕಣ್** ಕಣ್ಣು.

ಕಣಮ್ ೨೯ ಕ್ಷಣ.

ಕಣೀರ್ ೭೧ ಕಣ್+ನೀರ್ ಕಣ್ಣೀರು.

ಕಣೈ ೨೭೯ **ಕಣೆ** ಬಾಣ.

ಕಣ್ಡನ್ನೈಯರ್ ೨೭೭ ಕಣ್ಡ+ಅನ್ನೈಯರ್ **ಕಂಡನ್ನರ್** ಕಂಡಂಥವರು.

ಕಣ್ಡಱ್ರು ೨೮೯ ಕಣ್ಡ+ಅಱ್ರು **ಕಂಡಂತೆ** ಕಂಡಹಾಗೆ (<ಕಾಣ್)

ಕಣ್ಡವಱ್ರುಳ್ ೩೦೦ **ಕಂಡವಱೊಳ್** ಕಂಡವುಗಳಲ್ಲಿ (<ಕಾಣ್)

ಕಣ್ಡಾರ್ ೯೧ ಕಂಡವರು (<ಕಾಣ್)

ಕದಮ್ ೧೩೦ ಕೋಪ.

ಕದಙ್ಗಾತ್ತು =ಕೋಪವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಂಡು.

ಕನಿ ೧೦೦ ತನಿವಣ್ಣು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಗಿದ ಹಣ್ಣು.

ಕನ್ರಿಯ ೨೮೪ ಪಳಗಿರುವ (<ಕನ್ರು =ಹೆಚ್ಚು ಮಾಗು, ಪಳಗು)

ಕರವು ೨೮೮ ಮರೆಮಾಡುವುದು, ವಂಚನೆ (<ಕರ)

ಕರಿ ೨೫ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಕರಿಯಾರ್ ೨೭೭ **ಕರಿಯರ್** ಕಪ್ಪಗಿರುವವರು.

ಕರುದಿ ೨೮೫ ನೆನೆದು, ಬಯಸಿ (<ಕರುದು=ನೆನೆ, ಯೋಚಿಸು)

ಕರುದುಬ ೩೩೭ ನೆನೆಯುವರು (<ಕರುದು)

ಕರುಮಮ್ ೨೬೬ ಕರ್ಮ.

ಕರುಮಞ್ಜೆಯ್ವಾರ್ =ಕರ್ಮಂಗೆಯ್ವರ್ ಕರ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕಱುತ್ತು ೩೧೨ ಮುನಿದು, ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡು.

ಕಱ್ಪು ೫೪ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ, ಏಕನಿಷ್ಠೆ.

ಕಱ್ರದು ೨ **ಕಲ್ತುದು** ಕಲಿತದ್ದು, ವಿದ್ಯೆ (<ಕಲ್)

ಕಱ್ರಿನುಮ್ ೩೭೩ ಕಲಿತರೂ (<ಕಲ್)

ಕಱ್ರಿ ೧೩೦ ಕಲ್ತು ಕಲಿತು (<ಕಲ್)

ಕಲ್ ೩೮ ಕಲ್ಲು.

ಕಲ್ಲಾರ್ ೧೪೦ **ಕಲಿಯದರ್** ಕಲಿಯದವರು (<ಕಲ್=ಕಲಿ)

ಕಲನ್ ೬೦ ಒಡವೆ.

ಕವರ್ನ್ದ ೧೦೦ ತುಡುಕಿದ, ಕಿತ್ತುಕೊಂಡ (<ಕವರ್)

ಕವಲೈ ೭ ಚಿಂತೆ, ಕಳವಳ.

ಕಳವು ೨೮೩ **ಕಳವು** ಕಳ್ಳತನ (<ಕಳ್)

ಕಳ್ಳಮ್ ೨೮೨ ಕಳವು (<ಕಳ್)

ಕಳ್ಳಾಮೈ ೨೮೧ **ಕಳ್ಳಮೆ** ಕದಿಯದಿರುವುದು (<ಕಳ್+ಆ+ಮೈ)

ಕಳ್ಳಾರ್ ೨೯೦ **ಕಳದರ್** ಕದಿಯದವರು (<ಕಳ್)

ಕಳ್ವಾರ್ ೨೯೦ **ಕಳ್ವರ್** ಕದಿಯುವವರು (<ಕಳ್)

ಕಳ್ವೇಮ್ ೨೮೨ **ಕಳ್ವೆಂ** ಕದಿಯುತ್ತೇವೆ (<ಕಳ್)

ಕೞಿಯುಂ ೩೭೮ ಕಳೆಯುವುದು, ಬಿಡುವುದು (<ಕೞಿ)

ಕಾಕ್ಕ ೧೨೨ **ಕಾಯ್ಗೆ** ಕಾಪಾಡಲಿ (<ಕಾ)

೧೨೭ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿಡಲಿ, ಅಡಗಿಸಲು.

ಕಾಕ್ಕಿನ್ ೩೦೧ ಕಾದೊಡೆ ಕಾಪಾಡಿದರೆ, ಅಡಗಿಸಿದರೆ (<ಕಾ)

ಕಾಕ್ಕುಮ್ ೫೭ **ಕಾವ** ಕಾಯುವ (<ಕಾ)

ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್ ೧೭೪ ಕಾಟ್ಚಿ+ಅವರ್ **ಕಾಣ್ಕೆಯವರ್ (ಕಾಣ್ಕೆ**=ಕಾಣುವುದು, ದರ್ಶನ, <ಕಾಣ್)

ಕಾಟ್ಚಿಯಾರ್ ೨೫೮ ಕಾಟ್ಚಿ+ಆರ್ **ಕಾಣ್ಕೆಯವರ್.**

ಕಾಟ್ಟಿ ೧೬೮ **ಕಾಣಿಸಿ** ತೋರಿ (<ಕಾಣ್)

ಕಾಟ್ಟಿವಿಡುಮ್ ೨೮ ತೋರಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ (<ಕಾಣ್)

ಕಾಣಪ್ಪಡುಮ್ ೧೧೪ **ಕಾಣಪಡುಗುಮ್** ಕಾಣಲ್ಪಡುವುದು (<ಕಾಣ್)

ಕಾಣುಮ್ ೨೨೪ **ಕಾಣ್ಬ** ಕಾಣುವ (<ಕಾಣ್)

ಕಾಣ್ಗಿನ್ ೧೯೦ **ಕಾಣ್ಬೊಡೆ** ಕಂಡರೆ (<ಕಾಣ್)

ಕಾಣ್ಬಾನ್ ೯೯ **ಕಾಣ್ಬನ್, ಕಾಂಬನ್** ಕಾಣುವವನು (<ಕಾಣ್)

ಕಾಣ್ಬು ೧೬ **ಕಾಣ್ಬುದು,** ಕಾಣುವುದು (<ಕಾಣ್)

ಕಾತ್ತಲ್ ೨೯ ತಾಳುವುದು, ತಡೆಯುವುದು (<ಕಾ)

ಕಾತ್ತು ೫೬ **ಕಾದು** ಕಾಪಾಡಿ (<ಕಾ)

ಕಾದಲ್ ೨೮೪ **ಕಾದಲ್ಮೆ** ಪ್ರೀತಿ.

ಕಾದಲನ್ ೨೦೯ ಕಾದಲ್ +ಅನ್ **ಕಾದಲಿಪನ್** ಪ್ರೀತಿಸುವವನು.

ಕಾದಲವರ್ ೨೮೬ **ಕಾದಲವರ್** ಪ್ರೀತಿಯುಳ್ಳವರು.

ಕಾಪ್ಪಾನ್ ೩೦೧ **ಕಾವವನ್** ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನು (<ಕಾ)

ಕಾಪ್ಪು ೫೭ **ಕಾಪು** ಕಾವಲು (<ಕಾ)

ಕಾಮಮ್ ೩೬೦ **ಕಾಮಂ** ಕಾಮ.

ಕಾಯ್ ೧೦೦ **ಕಾಯ್** ಕಾಯಿ.

ಕಾಯುಮ್ ೭೭ **ಕಾಯಿಪುದು** (ಕಾಯ್)

ಕಾರಣಮ್ ೨೭೦ **ಕಾರಣಂ** ಕಾರಣ.

ಕಾರಱಿವಾಣ್ಮೈ ೨೮೭ ಕಾರ್+ಅಱಿವು+ಆಣ್ಮೈ **ಕಾರಱಿವೊಡೆತನ** ಕಪ್ಪನೆಯ ತಿಳಿವು (=ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರ) ಉಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು.

-ಕಾಲ್ ೧೪ - ಕಾಲದಲ್ಲಿ, -ಅಂದು, -ಆಗ.

ಕಾಲಮ್ ೧೦೨ **ಕಾಲಂ** ಕಾಲ.

ಕಾವಾಕ್ಕಾಲ್ ೧೨೭ ಕಾಯದಿದ್ದರೆ (<ಕಾ)

ಕಾವಾರ್ ೧೨೭ **ಕಾಯರ್** ಅಡಗಿಸದವರು (<ಕಾ)

ಕುಡಮ್ಬೈ೩೩೮ ಮೊಟ್ಟೆ.

ಕುಡಿ ೧೭೧ **ಕುಡಿ** ವಂಶ, ಕುಲ.

ಕುಡಿಮೈ ೧೩೩ ಕುಲವಂತಿಕೆ.

ಕುಣಮ್ ೯ **ಗುಣಂ** ಗುಣ.

ಕುದಿತ್ತಲ್ ೨೬೯ ದಾಟುವುದು (<ಕುದಿ=ಹಾರು, ದಾಟು)

ಕುನ್ರ ೧೩೪ **ಕುಂದೆ** ಕುಂದಿದರೆ (<ಕುನ್ರು=ಕುಂದು)

ಕುನ್ರಿ ೧೪ **ಕುಂದಿ** (<ಕುನ್ರು)
ಕುನ್ರಿಕ್ಕಾಲ್=ಕುಂದಿದಾಗ.

ಕುನ್ರಿ ೨೭೭ **ಗುಂಜಿ** ಗುಲಗಂಜಿ.
ಕುನ್ರಿ ಕಣ್ಡನೈಯರ್=ಗುಂಜಿಕಂಡನ್ನರ್ ಗುಲಗಂಜಿಯಂಥವರು.

ಕುನ್ರು ೨೯ **ಕುಂದ** ಗುಡ್ಡ.

ಕುನ್ರುಮ್ ೨೩೯ **ಕುಂದುಗುಂ** ಕುಂದುತ್ತದೆ (<ಕುನ್ರು)

ಕುಱಿಯೆದಿರ್ಪ್ಪು ೨೨೧ **ಕುಱಿತಮುಯ್** ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ದೊರೆಯುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಫಲ.

ಕುಱ್ರಪ್ಪಡಿನ್ ೨೭೨ **(*ಕುತ್ತಪಟ್ಟೊಡೆ)** ದೋಷದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರೆ (<ಕುಱ್ಱಮ್ +ಪಡು)

ಕುಱ್ರಮ್ ೧೭೧ **ಕುತ್ತಂ** ದೋಷ, ಪಾಪ.

ಕುಲನುಡೈಯಾನ್ ೨೨೩ ಕುಲನ್+ಉಡೈಯಾನ್ **ಕುಲಮುಳ್ಳವನ್** ಕುಲವಂತ.

ಕುೞಲ್ ೬೬ **ಕೊೞಲ್** ಕೊಳಲು.

ಕುೞಾತ್ತಱ್ರು ೩೩೨ ಕುೞಾತ್ತು+ಅಱ್ರು ಗುಂಪು ಬಂದು ನೆರೆದ ಹಾಗೆ (<ಕುೞಾಮ್)

ಕುೞೈಯುಮ್ ೯೦ **ಬಾಡುವುದು** (<ಕುೞೈ)

ಕೂತ್ತಾಟ್ಟವೈ ೩೩೨ ಕೂತ್ತು+ಆಡು+ಅವೈ=ಕುಣಿತ+ಆಟ+ಸಭೆ ನಾಟ್ಯಸಭೆ.

ಕೂಪ್ಪಿ ೨೬೦ ಮುಗಿದು (<ಕೂಪ್ಪು)

ಕೂಱಲ್ ೧೦೦ ಆಡುವುದು, ನುಡಿಯುವುದು (<ಕೂಱು)

ಕೂಱಿನ್ ೨೨ ಹೇಳಿದರೆ, ಹೇಳುವುದಾದರೆ (<ಕೂಱು)

ಕೂಱುವಾನ್ ೧೮೬ ಆಡುವವನು (<ಕೂಱು)

ಕೂಱ್ರಮ್ ೨೬೯ ಮೃತ್ಯು.

ಕೂಱ್ರು ೩೨೬ ಮೃತ್ಯು.

ಕೂೞ್ ೬೪ **ಕೂೞ್** ಕೂಳು, ಅನ್ನ.

ಕೆಟ್ಟಾರ್ ೧೫ ಕೆಟ್ಟವರು, ದುಃಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಿದ್ದವರು.

ಕೆಡ ೩೬೦ **ಕಿಡೆ** ಕೆಟ್ಟರೆ (<ಕೆಡು)

ಕೆಡಿನ್ ೩೬೯ **ಕಿಡೆ** ಕೆಟ್ಟರೆ (<ಕೆಡು)

ಕೆಡು ೧೧೭ **ಕೇಡು** ನಾಶ (<ಕೆಡು)

ಕೆಡುದಲ್ ೨೦೮ **ಕೆಡುವುದು** (<ಕೆಡು)

ಕೆಡುಪ್ಪದು ೧೫ **ಕಿಡಿಪುದು** ಕೆಡಿಸುವುದು (<ಕೆಡು)

ಕೆಡುಮ್ ೧೦೯ **ಕಿಡುಗುಂ** ಕೆಡುತ್ತದೆ, ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ (<ಕೆಡು)

ಕೆಡುವಲ್ ೧೧೬ **ಕಿಡುವೆನ್** ಕೆಡುತ್ತೇನೆ (<ಕೆಡು)

ಕೇಟ್ಟ ೬೯ **ಕೇಳ್ದ** ಕೇಳಿದ (<ಕೇಳ್)

ಕೇಟ್ಟಲ್ ೬೫ **ಕೇಳ್ಪುದು** ಕೇಳುವುದು (<ಕೇಳ್)

ಕೇಡು ೩೨ ಕೇಡು.

ಕೇಳಾದವರ್ ೬೬ **ಕೇಳದವರ್** (<ಕೇಳ್)

ಕೇಳಿರ್ ೧೮೭ ನಂಟರು.

ಕೈ ೩೦೭ ಕೈ.

ಕೈಗೂಡುಮ್ ೨೬೯ **ಕೈಗೂಡುಗುಂ** ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು (<ಕೈಗೂಡು)

ಕೈಗೊಪ್ಪಿ ೨೬೦ ಕೈಮುಗಿದು (<ಕೈಕೂಪ್ಪು)

ಕೈಪ್ಪೊರಳ್ ೧೭೮ ಕೈ+ಪೊರುಳ್ **ಕೈ ಪುರಳ್** ಸಂಪತ್ತು.

ಕೈಮ್ಮಾಱು ೨೧೧ ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರ.

ಕೊಡಿದು ೨೭೯ ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಕ್ರೂರ.

ಕೊಡುಪ್ಪದು ೧೬೬ **ಕೊಡುವುದು** (<ಕೊಡು)

ಕೊಣ್ಡವನ್ ೩೦೭ **ಕೊಂಡವನ್** ಭಾವಿಸಿದವನು (<ಕೊಳ್)

ಕೊಣ್ಡಾನ್ ೫೧ **ಕೊಂಡವನ್** ತೆಗೆದುಕೊಂಡವನು, ಕೈ ಹಿಡಿದವನು (<ಕೊಳ್)

ಕೊಣ್ಡಾರ್ ೨೫೩ **ಕೊಂಡವರ್** ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು, ಹಿಡಿದವರು (<ಕೊಳ್)

ಕೊನ್ರ ೧೧೦ **ಕೊಂದ** ಕೆಡೆಸಿದ, ನಾಶಮಾಡಿದ (<ಕೊಲ್)

ಕೊನ್ರಾರ್ ೧೧೦ **ಕೊಂದರ್** ಕೊಂದವರು (<ಕೊಲ್)

ಕೊನ್ರು ೩೨೮ **ಕೊಂದು** (<ಕೊಲ್)

-ಕೊಲ್ ೨ ಒಂದು ಭಾವಸೂಚಕಾವ್ಯಯ.

ಕೊಲೈಯಞ್ಞು ೩೨೫ ಕೊಲೈ+ಅಞ್ಞು **ಕೊಲೆಗಂಜು.**

ಕೊಲೈವಿನೈಯಾರ್ ೩೨೯ ಕೊಲೈ+ವಿನೈ+ಆರ್ ಕೊಲೆಗೆಲಸ ಮಾಡುವವರು.

ಕೊಲ್ಲಾದು ೨೫೬ **ಕೊಲ್ಲದು (<ಕೊಲ್)**

ಕೊಲ್ಲಾನ್ ೨೬೦ **ಕೊಲ್ಲದನ್** ಕೊಲ್ಲದವನು (<ಕೊಲ್)

ಕೊಲ್ಲಾಮೈ ೨೫೪ **ಕೊಲ್ಲಮೆ** ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು (<ಕೊಲ್)

ಕೊಲ್ಲುಮ್ ೩೦೪ **ಕೊಲ್ವ,** ಕೊಲ್ಲುವ (<ಕೊಲ್)

೩೦೫ **ಕೊಲ್ಗುಂ** ಕೊಲ್ಲುತ್ತದೆ (<ಕೊಲ್)

ಕೊಳಲ್ ೧೩೪ **ಕೊಳಲ್** ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು (<ಕೊಳ್)

೨೨೨ **ಕೊಳ್ವುದು** ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

೨೭೯ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕೊಳ್ಗ ೧೬೧ **ಕೊಳ್ಗೆ** ಗ್ರಹಿಸಲಿ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ (<ಕೊಳ್)

ಕೊಳ್ವರ್ ೧೦೪ **ಕೊಳ್ವರ್** ಭಾವಿಸುವವರು (<ಕೊಳ್)

ಕೊೞುನನ್ ೫೫ ಪತಿ, ಗಂಡ.

ಕೋಟ್ಟಕ್ಕದು ೨೨೦ ಕೊಳ್+ತಕ್ಕದು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವಿಕೆ.

ಕೋಟ್ಟಮ್ ೧೧೯ **ಕೋಡುವಿಕೆ** ಬಾಗುವುದು (<ಕೋಡು)

ಕೋಡು ೨೭೯ **ಕೊಂಕು,** ಬಾಗಿರುವಿಕೆ.

ಕೋಡಾಮೈ ೧೧೫ **ಕೋಡಮೆ** ಬಾಗದಿರುವುದು (ಕೋಡು+ಆ+ಮೈ)

ಕೋಡಿ ೩೩೭ ಕೋಟಿ.

ಕೋಮಾನ್ ೨೫ ದೊರೆ.

ಕೋಱಲ್ ೨೫೪ **ಕೊಲ್ವುದು** ಕೊಲ್ಲುವುದು (<ಕೊಲ್)

ಕೋಲ್ ೧೧೮ **ಕೋಲ್** ಕೋಲು, ತಕ್ಕಡಿಯ ದಂಡ.

ಕೋಳ್ ೯ **ಕೋಳ್** ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿ (<ಕೊಳ್)

೩೧೧ ಗ್ರಹಿಕೆ, ನಿಶ್ಚಯ.

ಕೋಳಿಲ್ಪೊರಿ ೯ ಕೋಳ್+ಇಲ್+**ಪೊಱಿ** ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಇಂದ್ರಿಯ.

ಞ

ಞಾಲಮ್ ೧೦೨ ನೆಲ, ಭೂಲೋಕ.

ತ

ತಕ್ಕ ೫೪ ತಕ್ಕುವು ತಕ್ಕವು (<ತಗು)

ತಕ್ಕಾರ್ ೧೧೪ **ತಕ್ಕವರ್** ತಕ್ಕವರು (<ತಗು)

ತಗವಿಲರ್ ೧೧೪ ತಗವು+ಇಲರ್ ತಗುಮೆಯಿಲ್ಲದವರು, ಅಯೋಗ್ಯರು.

ತಗವು ೧೧೪ ತಗುಮೆ ತಕ್ಕತನ, ಯೋಗ್ಯತೆ (<ತಗು)

ತಗುದಿ ೧೧೧ ತಗುಮೆ (ಇಲ್ಲಿ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ) (<ತಗು)

೧೫೪ ತಕ್ಕತನ (ಇಲ್ಲಿ, ತಾಳ್ಮೆ) (<ತಗು)

ತಗೈ ೫೬ **ತಗುಮೆ** ತಕ್ಕತನ, ಯೋಗ್ಯತೆ (<ತಗು)

ತಗೈತ್ತು ೧೨೫ **ತಗುಮೆಯದು** ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳದ್ದು (<ತಗೈ)

ತಗೈಯಾನ್ ೨೧೭ **ತಗುಮೆಯವನ್** ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನು (<ತಗೈ)

ತಙ್ಗಾ ೧೯ **ತಂಗವು** ನೆಲಸುವುದಿಲ್ಲ (<ತಙ್ಗು)

ತಙ್ಗಿಯಾನ್ ೧೧೭ **ತಂಗಿದನ್** ನೆಲಸಿದವನು (<ತಙ್ಗು)

ತಡಿನ್ದು ೧೭ ಕೊರೆಮಾಡಿ (<ತಡಿ)

ತಣ್ಮೈ ೩೦ **ತಣ್ಮೆ** ತಂಪು, (ಇಲ್ಲಿ) ಕರುಣೆ.

ತನ್ ೧೭ ತನ್ನ, ತನ್ನನ್ನು.

ತನ್ದಮ್ ೬೩, **ತನ್ನೀರ್ಮೈ** ೧೭, **ತನ್ನುಯಿರ್** ೨೪೪, **ತಙ್ಙಾತ್ತು** ೫೬, ಇತ್ಯಾದಿ.

ತನಿತ್ತು ೩೩೮ **ತನಿತು** ಒಂಟಿಯಾಗಿ

ತನ್ದ ೨೧೨ **ತಂದ** ಸಂಪಾದಿಸಿದ (<ತರು=ಕೊಡು, ಫಲಿಸು)

ತನ್ದೈ ೬೭ **ತಂದೆ.**

ತಪ್ಪಾ ೨೧೭ **ತಪ್ಪದ** ವ್ಯರ್ಥವಾಗದ (<ತಪ್ಪು)

ತಮ್ ತಮ್ಮ.

ತನ್ದಮ್ ತಮ್+ತಮ್ ೬೩, **ತಮ್ಪೊರುಳ್ ತಮ್ಮಕ್ಕಳ್** ೬೩.

ತಮ ೧೨೦ ತಮ್ಮವು.

ತಮಿಯರ್ ೨೯ **ತನಿಯಾಗಿ** ಒಂಟಿಯಾಗಿ

ತರಲ್ ೧೩೧ **ತರ್ಪುದು** ತರುವುದು (<ತರು=ಕೊಡು)

ತರಿನುಮ್ ೧೧೩ **ತಂದೊಡಂ** ಕೊಟ್ಟರೂ (<ತರು)

ತರುಮ್ ೭೧ **ತರ್ಕುಂ** ತರುವುದು (<ತರು)

ತರುವಾರ್ ೨೫೬ **ತರುವವರ್** ಕೊಡುವವರು (<ತರು)

ತಲೈ ತಲೆ.

೪೭ ಮೇಲು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ್ದು.

ತಲೈಪ್ಪಟ್ಟವರ್ ೨೬೯ ಧರಿಸಿದವರು (<ತಲೈಪಡು=ಧರಿಸು, ಪಡೆ)

ತಲೈಪ್ಪಟ್ಟಾರ್ ೩೪೮ ಪಡೆದವರು (<ತಲೈಪಡು)

ತಲೈಪ್ಪಡಾದಾರ್ ೮೮ ತಾಳದವರು, ಕೈಕೊಳ್ಳದವರು (<ತಲೈಪ್ಪಡು)

ತಲೈಪ್ಪಡುವರ್ ೩೫೬ ಪಡೆಯುವರು (<ತಲೈಪ್ಪಡು)

ತಲೈಪಿರಿನ್ದ ೨೫೮ ತೊಲಗಿದ, ದೂರವಾದ (<ತಲೈಪ್ಪಿರಿ=ನೀಗು, ಅಗಲು)

ತಲೈಪ್ಪಿರಿಯಾ ೯೭ ತೊಲಗದ, ಅಗಲದ (<ತಲೈಪ್ಪಿರಿ)

ತವಮ್ ೧೯ **ತಪಂ** ತಪಸ್ಸು.

ತವಙ್ಜೆಯ್ವಾರ್ ೨೬೬ **ತಪಂಗೆಯ್ವರ್** ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರು.

ತವಮಱೈನ್ದು ೨೭೪ **ತಪಮಱೆಗೊಂಡು** ತಪಸ್ಸಿನ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ.

ತವಮುಡೈಯಾರ್ ೨೬೨ **ತಪಮುಳ್ಳವರ್** ತಪಸ್ಸುಳ್ಳವರು.

ತವಾ ೩೬೧ **ತವದ** ನಾಶವಾಗದ (<ತವು)

ತವಾಅದು ೩೬೮ **ತವದೆ** ನಾಶವಾಗದೆ (<ತವು)

ತವಾವಿನೈ ೩೬೭ ನಾಶವಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಕರ್ಮ (<ತವು)

ತವ್ವೈ ೧೬೭ ಅಕ್ಕ, ಜ್ಯೆಷ್ಠಾಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ತಳಿರ್ತ್ತ ೭೮ **ತಳಿರ್ತ** ಚಿಗುರಿದ (<ತಳಿರ್)

ತಳ್ಳಾದು ೨೯೦ ತಪ್ಪದು (<ತಳ್ಳು)

ತಳ್ಳುಮ್ ೨೯೦ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ (<ತಳ್ಳು)

ತಾಙ್ಗುಮ್ ೧೫೧ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವ (< ತಾಙ್ಗು)

ತಾನ್ ೧೧ **ತಾನ್** ತಾನು.

ತಾನ್ದಮ್ ೧೫೮ **ತಾಮ್+ತಾಮ್**= ತಾವು ತಮ್ಮ.

ತಾನಮ್ ೧೯ **ದಾನಂ** ದಾನ.

ತಾಮ್ ೨೯ **ತಾಮ್** ತಾವು.

ತಾಮುಡೈಮೈ ೨೨೮ **ತಮ್ಮೊಡಮೆ** ತಮ್ಮದಾಗಿರುವ ವಸ್ತು.

ತಾಯ್ ೬೯ **ತಾಯ್** ತಾಯಿ.

ತಾಳ್ ೨, ೯ **ತಾಳ್** ಕಾಲು.

ತಾಳಾಱ್ರಿ ೨೧೨ **ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು**, ದುಡಿದುಡಿದು (<ತಾಳಾಱು)

ತಾಟ್ ೭೧ **ತಾಟ್** ಬೀಗ.

ತಾಟ್ಟು ೧೧೭ **ಬೀಳು**, ಅವನತಿ (<ತಾಟ್)

ತಿಣ್ಮೈ ೫೪ **ತಿಣ್ಮೆ** ಸ್ಥೈರ್ಯ.

ತಿನಲ್(ಪೊರುಟ್ಟು) ೨೫೬ **ತಿನಲ್(ಎಂದು)**ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ (<ತಿನ್)

ತಿನ್ನೈ ೧೦೪ **ತೆನೆ** ನವಣೆ.

ತಿನ್ನೈತ್ತುಣೈ ತೆನೆಯನಿತು.

ತಿನ್ಬವರ್ ೨೫೨ **ತಿಂಬವರ್** ತಿನ್ನುವವರು (<ತಿನ್)

ತಿರಿಯಾದು ೧೨೪ **(ತಿರಿಯದೆ)** ಕದಲದೆ, ಚಲಿಸದೆ (<ತಿರಿ)

ತಿರು ೧೭೯ ಸಿರಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

೨೧೫ ಸಂಪತ್ತು

ತಿರುಚ್ಚೆಱ್ರು ೧೬೮ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ.

ತಿಱನ್ ೧೫೭ **ತೆಱನ್** ರೀತಿ.

ತೀ ೧೨೯ ಬೆಂಕಿ.

ತೀಚ್ಚೊಱ್ಪೊರುಟ್ಪಯನ್ ೧೨೮ ತೀ+ಶೊಲ್+ಪೊರುಳ್+ಪಯನ್

ಕೆಡುಸೊಲ್ಪುರುಳ್ಫಲಂ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥದ ಫಲ.

ತೀಚ್ಚೊಲ್ =ಕೆಟ್ಟ ಮಾತು.

ತೀಣ್ಡಾನ್ ೬೫ ಮುಟ್ಟುವುದು (<ತೀಣ್ಡು)

ತೀಣ್ಡಾ ೬೨ ಮುಟ್ಟವು, ತಟ್ಟವು (<ತೀಣ್ಡು)

ತೀದು ೧೮೨ ಕೆಟ್ಟದು.

ತೀಪ್ಪಾಲ ೨೦೬ ತೀ+ಪಾಲ್+ಅ **ಕೇಡುಪಾಲಾದುವು** 'ಕೇಡು ಎಂಬ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವು'.

ತೀಪ್ಪಿಣಿ ೨೨೭ ತೀ +ಪಿಣಿ ಕೆಟ್ಟ ರೋಗ, ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳು.

ತೀಮ್ಮೈ ೧೪೩ ಕೆಟ್ಟದ್ದು.

ತೀಯ ೧೩೯ ಕೆಟ್ಟವು, ಕೆಟ್ಟ ಮಾತುಗಳು.

ತೀಯವ್ವೆ ೭೨ ಕೆಟ್ಟವು, ಕೇಡುಗಳು.

ತೀಯೊೞುಕ್ಕಮ್ ೧೩೮ ತೀ +**ಒೞುಕ್ಕಮ್** ಕೆಟ್ಟ ನಡತೆ, ದುರಾಚಾರ.

ತೀವಾಟ್ಕ್ಕೈಯವರ್ ೩೩೦ ತೀ +ವಾಟ್ಕ್ಕೈ +ಅವರ್ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸದ ಕೀಳು ಜೀವನ ನಡಸುವವರು.

ತೀವಿನೈಯಾರ್ ೨೦೧ ತೀವಿನೈ +ಆರ್ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು.

ತೀವಿನೈ ತೀ+ವಿನೈ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ, ದುಷ್ಕರ್ಮ.

-ತೀರ್-೬ ಅಗಲಿದ, ತೊಲಗಿದ.

ಪೊಯ್ +ತೀರ್ = ಹುಸಿಯಳಿದ, ಸುಳ್ಳಿಲ್ಲದ.

-ತೀರ್ನ್ದ ೨೯೨ ತೊಲಗಿದ (<ತೀರ್)

ಪುರೈತೀರ್ನ್ದ=ದೋಷವಿಲ್ಲದ.

ತೀರ್ನ್ದಾರ್ ೧೭೦ ಅಗಲಿದವರು (<ತೀರ್)

ತೀರ ೩೪೮ ತೀರ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ.

ತುಚ್ಚಿಲಿರು ೩೪೦ ತಂಗಿರು.

ತುಚ್ಚಿಲ್ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಇರುವ ಸ್ಥಳ, ತಂಗುಮನೆ.

ತುಡೈತ್ತವರ್ ೧೦೭ **ತೊಡೆದವರ್** ಪರಿಹರಿಸಿದವರು (<ತುಡೈ)

ತುಣಿವು ೨೦ ನಿಶ್ಚಯ (<ತುಣಿ)

೨೨ ಅಳವು, ಪ್ರಮಾಣ.

ತುಣೈ ೩೬ **ತೊಣೆ** ಜೊತೆ, ನೆರವು.

೧೫೬ ವರೆಗೆ.

ತುಣೈಕ್ಕೂಱಿನ್ ೨೨ ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ (<ತುಣೈ+ಕೂಱು)

ತುಣೈತ್ತುಣೈ ೮೭ ತುಣೈ+ತುಣೈ ಅಳವಿನಳವು.

ತುನ್ನಱ್ಕ ೨೮೯ ತುನ್ನು+ಅಲ್+ಕ ಮಾಡದಿರಲಿ (<ತುನ್ನು)

ತುನ್ನಾಮೈ ೩೧೬ ತುನ್ನು +ಆ+ಮೈ ಮಾಡದಿರುವುದು.

ತುನ್ನಿಯಾರ್ ೧೮೮ ಕೂಡಿದವರು, ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದವರು (<ತುನ್ನು = ಒತ್ತಾಗಿ ಸೇರಿರು)

ತುನ್ಬಮ್ ೧೦೬ ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ.

ತುನ್ಬು ೯೪ (= ತುನ್ಬಮ್) ದುಃಖ, ಕಷ್ಟ.

ತುಪ್ಪಾರ್ ೧೨ ಉಣ್ಣುವವರು.

ತುಪ್ಪು ೧೨ ಉಣವು, ಒಳ್ಳೆಯದು.

೧೦೬ ನೆರವು.

ತುಪ್ಪುರವು ೨೬೩ ಆಹಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು, ಭೋಗ್ಯಗಳು.

ತುಯ್ತ್ತಲ್ ೩೭೭ ಉಣ್ಣುವುದು, ಅನುಭವಿಸುವುದು (<ತುಯ್)

ತುಱಕ್ಕ ೩೪೨ **ತೊಱೆಗೆ** ತೊರೆದುಬಿಡಲೆ (<ತುಱ)

ತುಱನ್ದ ೩೪೨ **ತೊಱೆದ** ಬಿಟ್ಟ, ತ್ಯಜಿಸಿದ (<ತುಱ)

ತುಱನ್ದಾರ್ ೨೨ **ತೊಱೆದವರ್** ತೊರೆದವರು, ತ್ಯಾಗಿಗಳು (<ತುಱ)

ತುರಪ್ಪಾರ್ ೩೭೮ **ತೊಱೆವರ್** ತೊರೆಯುವರು, ಸಂನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವರು (<ತುಱ)

ತುಱವಱವಿಯಲ್ ತುಱವಱಮ್ +ಇಯಲ್ ತೊಱವರ ವಿಭಾಗ.

ತುಱವಱಮ್ ತುಱವು+ಅಱಮ್ (ತೊಱವಱಮ್)ಸಂನ್ಯಾಸಧರ್ಮ.

ತುಱವಱ್ಕ ೧೦೬ **ತೊಱೆಯದಿರ್ಕೆ** ಬಿಡದಿರಲಿ (<ತುಱ)

ತುಱವಾರ್ ೨೭೬ **ತೊಱೆಯದರ್** ತೊರೆಯದವರು (<ತುಱ)

ತುವ್ವಾಮೈ ೯೪ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ದಾರಿದ್ರ್ಯ (<ತುವ್ವು +ಆ+ಮೈ)

ತುಳಿ ೧೬ ಹನಿ.

ತೂಕ್ಕಾರ್ ೧೦೩ **ತೂಗರ್** ತೂಗದವರು (<ತೂಕ್ಕು)

ತೂಕ್ಕಿನ್ ೧೦೩ **ತೂಗೆ** ತೂಗಿದರೆ (<ತೂಕ್ಕು)

ತೂಕ್ಕುಮ್ ೧೧೮ ತೂಗುವ, ತೂಕಮಾಡುವ (<ತೂಕ್ಕು)

ತೂ(ಉ) ಯ್ಮೈ ೧೩೯ ಪರಿಶುದ್ಧಿ (<ತೂಯ್)

ತೂಯ್ಮೈಯುಡೈಯರ್ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು.

ತೂಱ್ಱುಮ್ ೧೮೮ **ತೂಱುವ** ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎರಚುವ (<ತೂಱು)

ತೆರಿನ್ದ ೨೩ **ತಿಳಿದು** (<ತೆರಿ)

ತೆರಿವಾನ್ ೨೭ **ತಿಳಿವನ್** ತಿಳಿಯುವವನು (<ತೆರಿ)

ತೆರುಳಾದಾನ್ ೨೪೯ ಅರಿಯದವನು, ತಿಳಿಯದವನು (<ತೆರುಳ್)

ತೆಱಲ್ ೨೬೪ ಕೆಡಿಸುವುದು.

ತೆಳಿನ್ದಾರ್ ೧೪೩ **ತಿಳಿದರ್** ತಿಳಿದವರು (<ತೆಳಿ)

ತೆಳ್ಳಿಯರ್ ೩೭೪ ಅರಿತವರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು.

ತೇಯ ೯೬ **ತೇಯಲ್** ತೇದು ಹೋಗಲು (<ತೇಯ್)

ತೇರಾನ್ ೧೪೪ ನೆನೆಯದವನು, ತಿಳಿಯದವನು (<ತೇರ್)

ತೇರಿನ್ ೧೩೨ ನೆನೆದರೆ, ವಿಚಾರಮಾಡಿದರೆ (<ತೇರ್)
೨೪೨ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದರೆ.

ತೇಱ್ಱಾದವರ್ ೧೮೭ ಳಿಯದವರು (<ತೇಱ್ಱು)

ತೊಗುತ್ತವರ್ ೩೨೨ ಕೂಡಿಸಿದವರು (<ತೊಗು)

ತೊಗುತ್ತಾರ್ ೩೭೭ ಕೂಡಿಟ್ಟವರು (<ತೊಗು)

ತೊಡರ್ಪ್ಪಾಡು ೩೪೫ **ತೊಡರ್ಪಾಡು** ತೊಡರಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಂಬಂಧ
(<ತೊಡರ್ಪಡು)

ತೊಡರ್ಬು ೭೩ **(ತೊಡರ್ಪು*)** ಸಂಬಂಧ (<ತೊಡರ್)

ತೊೞಾಅರ್ ೨ ನಮಸ್ಕರಿಸರು (<ತೊೞು)

ತೊೞಾಅಳ್ ೫೫ ನಮಸ್ಕರಿಸಳು (<ತೊೞು)

ತೊೞುದು ೫೫ ಎರಗಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ (<ತೊೞು)

ತೊೞುಮ್ ೨೬೦ ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದು (<ತೊೞು)

ತೋಟ್ಟಿ ೨೪ **ದೋಟಿ.**

ತೋನ್ರಲ್ ೨೩೬ ಹುಟ್ಟುವುದು (<ತೋನ್ರು)

ತೋನ್ರಾಮೈ ೨೩೬ ಪುಟ್ಟಮೆ ಹುಟ್ಟದಿರುವುದು (<ತೋನ್ರು=ಹುಟ್ಟು)

ತೋನ್ರಿನ್ ೨೩೬ ಹುಟ್ಟಿದರೆ (<ತೋನ್ರು)

ತೋನ್ರುಗ ೨೩೬ ಹುಟ್ಟಲಿ (<ತೋನ್ರು)

ತೋನ್ರುಮ್ ೨೭೦ ಹುಟ್ಟುವುದು (<ತೋನ್ರು)

ತೋಯಾದಾರ್ ೧೪೯ ಸೇರದವರು (<ತೋಯ್)

ತೋಯ್ವು ೩೦೮ **ತೋಯ್ವು** ನೆನೆಯುವಿಕೆ (<ತೋಯ್)

ತೋಱ್ಱಮ್ ೧೨೪ **ತೋರ್ಕೆ** ಕಾಣುವ ರೀತಿ, (ಇಲ್ಲಿ) ಔನ್ನತ್ಯ (<ತೋನ್ರು)

ತೋಲ್ ೮೦ **ತೊವಲ್** ತೊಗಲು, ಚರ್ಮ.

ದ

ದೆಯ್ವಮ್ ೫೫ **ದೈವಂ,** ದೇವರು, ದೇವತೆ.

ನ

ನಗ ೧೮೭ **ನಗೆ** ನಗುವಂತೆ (<ನಗು)

ನಗುಮ್ ೨೭೧ **ನಗುಗುಂ** ನಗುತ್ತವೆ (<ನಗು)

ನಗೈ ೧೮೨ **ನಗೆ** ನಗುವುದು (<ನಗು)

ನಟ್ಟಾರ್ ೧೯೨ ನಂಟರು, ಕೆಳೆಯರು.

ನಟ್ಪಾಡಲ್ ೧೮೭ ಕೆಳೆಬೆಳೆಸಲು (<ನಟ್ಪು+ಆಡಲ್)

ನಟ್ಪು ೧೦೬ **ನಂಟು** ಗೆಳೆತನ.

ನಡು ೧೧೩ ನಡುನೆಲೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ.

ನಡುವನ್ಮೈ ೧೭೨ ನಡು+ಅಲ್+ಮೈ **ನಡುವಲ್ಲಮೆ**
ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಲ್ಲದಿರುವುದು.

ನಡೈ ೫೯ **ನಡೆ** ನಡಗೆ.

ನಣಿಯದು ೩೫೩ **ಸನಿಯಂ** ಸಮೀಪ.

ನಣ್ಬು ೭೪ **ನಣ್ಪು** ಸ್ನೇಹ (<ನಣ್)

ನತ್ತಮ್ ೨೩೫ ಏಳಿಗೆ (<ನನ್ದು)

ನನ್ಗಲನ್ ೬೦ ನಲ್+ಕಲನ್ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಡವೆ.

ನನ್ನಯಮ್ ೩೧೪ ನಲ್+ನಯಮ್ **ನಲ್ನಯಂ** ಒಳ್ಳೆಯ ಹಿತ.

ನನ್ಪೊರುಳ್ ೧೭೧ ನಲ್+ಪೊರುಳ್ **ನಲ್ಪುರುಳ್** ಒಳ್ಳೆಯ ವಸ್ತು.

ನನ್ಮಕ್ಕಳ್ ೬೦ ನಲ್+ಮಕ್ಕಳ್ **ನಲ್ಮಕ್ಕಳ್** ಒಳ್ಳೆಯ ಮಕ್ಕಳು.
ನನ್ಮಕ್ಕಟ್ಪೇರು ನಲ್ಮಕ್ಕಳ್ +ಪೇಱು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಪಡೆಯುವುದು.

ನನ್ಮೈ ೧೦೩ **ನಲ್ಮೆ** ಒಳ್ಳೆಯತನ (<ನಲ್)

ನನ್ರಿ ೬೭ **(ನನ್ನಿ)** ಉಪಕಾರ.
೯೭ ಧರ್ಮ.
೧೩೮ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಶುಭ.

ನನ್ರು ೩೮ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಧರ್ಮ.

ನಯನ್ ೯೭ **ನಯಂ** ನಯ, ನೀತಿ.
೧೦೩ ಒಳ್ಳೆಯತನ.
ನಯನಿಲ ೧೯೨ ನಯವಿಲ್ಲದವು, ಹಿತಕರವಲ್ಲದವು.
ನಯನಿಲನ್ ೧೯೩ ನಯವಿಲ್ಲದವನು.
ನಯನುಡೈಯಾನ್ ೨೧೬ ನಯವುಳ್ಳವನು, (ಇಲ್ಲಿ) ಉಪಕಾರಶೀಲ.

ನಯವಾದವನ್ ೧೪೭ ಬಯಸದವನು (<ನಯವು)

ನಯವಾಮೈ ೧೫೦ ಬಯಸದಿರುವುದು (<ನಯವು)

ನಲಮ್ ೧೪೯ ಮೇಲು, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು.

ನಲ್ಗಾದು ೧೭ ಕೊಡದು, ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು (<ನಲ್ಗು)

ನಲ್ಗೂರ್ನ್ದಾನ್ ೨೧೯ ಗತಿಯಿಲ್ಲದವನು;ದರಿದ್ರ (<ನಲ್ಗೂರ್)

ನಲ್ಲ ೩೦೦ ನಲ್ಲವು ಒಳ್ಳೆಯವು.

ನಲ್ಲವೈ ೩೭೫ ನಲ್ಲವು ಒಳ್ಳೆಯವು.

ನಲ್ಲಾಱು ೪೧ ನನ್ಱು+ಆಱು ಒಳ್ಳೆಯ ದಾರಿ, ಸನ್ಮಾರ್ಗ.

ನಲ್ಲೊೞುಕ್ಕಮ್ ೧೩೮ ನಲ್+ಒೞುಕ್ಕಮ್ **ನಲ್ನಡತೆ,** ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ.

ನಱ್ಱಾಳ್ ೨ ನಲ್+ತಾಳ್ ನಲ್ಲಡಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪಾದ.

ನಲ್ವಿನೈ ೩೩೫ ನಲ್+ವಿನೈ ನಲ್ಗೆಯ್ಮೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ, ಸತ್ಕರ್ಮ.

ನಲ್ವಿರುನ್ದು ೮೪ ನಲ್+ವಿರುನ್ದು **ನಲ್ಬಿರ್ದು** ಒಳ್ಳೆಯ ಅತಿಥಿ.

ನಾ ೧೨೭ ನಾಲಗೆ.

ನಾಡಾ ೭೪ ಎಣಿಸಲರಿದಾದ (<ನಾಡು=ಹುಡುಕು)

ನಾಡಿ ೯೬ ಹುಡುಕಿ, ಆಲೋಚಿಸಿ (<ನಾಡು)

ನಾಣ ೩೧೪ **ನಾಣ್ಚೆ** ನಾಚುವ ಹಾಗೆ (<ನಾಣ್)

ನಾಣುಬವರ್ ೧೭೨ **ನಾಣ್ಚುವವರ್** ನಾಚುವವರು (<ನಾಣ್)

ನಾನ್ಗು ೩೫ **ನಾಲ್ಕು.**

ನಾಮಮ್ ೩೬೦ **ನಾಮಂ** ಹೆಸರು.

ನಾಮನೀರ್ ೧೪೯ ನಾಮ+ನೀರ್ ದಿಗಿಲು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ನೀರು, ಸಮುದ್ರ.

ನಾಱ್ಱಮ್ ೨೭ **ನಾತಂ** ನಾತ, ಗಂಧ.

ನಾಳ್ ೩೮ ದಿನ.

ನಾಳೈ ೧೫೬ **(ನಾಳೆ)** ದಿನ.

ನಿನೈಕ್ಕ ೨೫೦ **ನೆನೆಗೆ** ನೆನೆಯಲಿ (<ನಿನೈ)

ನಿನೈಕ್ಕಪ್ಪಡುಮ್ ೧೬೯ **ನೆನೆಯಪಡುಗುಂ** ನೆನೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ (<ನಿನೈ)

ನಿನ್ಱ ೪೧ **ನಿಂದ** ನಿಂತ (ನಿಲ್)

ನಿನ್ಱಾನ್ ೧೭೬ **ನಿಂದವನ್** ನಿಂತವನು (<ನಿಲ್)

ನಿನ್ಱು ೧೧ **ನಿಂದು** ನಿಂತು, ನೆಲಸಿ (<ನಿಲ್)

ನಿರಪ್ಪಿಯ ೨೨೯ **ನೆರಪಿದುವು** ಕೂಡಿಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳು (<ನಿರಪ್ಪು)

ನಿಱೈ ೫೭ ಶೀಲರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಂಗಸಿನ ಮನೋದಾರ್ಢ್ಯ.
೧೫೪ **ನೆಱಿತೆ** ತುಂಬಿರುವಿಕೆ, ಪೂರ್ಣತೆ **(<ನಿಱೈ**=ತುಂಬಿರು,
ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗು)

ನಿಱೈಮೊೞಿ ೨೮ **ನೆಱೆನುಡಿ** ಅಮೋಘವಚನ.

ನಿಱ್ಕುಮ್ ೧೪೫ ನಿಲ್ಬ ನಿಲ್ಲುವ (<ನಿಲ್)
೨೮೮ ನಿಲ್ಗುಂ ನಿಲ್ಲುವುದು (<ನಿಲ್)

ನಿಱ್ಪದು ೨೩೩ **ನಿಲ್ಬುದು** ನಿಲ್ಲುವಂಥದು (<ನಿಲ್)

ನಿಲಮ್ ೩ **ನೆಲಂ** ನೆಲ, ಭೂಮಿ.

ನಿಲವರೈ ೨೩೪ **ನೆಲನೆಲ್ಲೆ (ವರಂ)** ಭೂಮಿಯ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ

ನಿಲೈ ೧೨೪ **ನೆಲೆ** ಸ್ಥಾನ.

ನಿಲೈಮೈ ೨೭೩ **(ನೆಲೆಮೆ*)** ನೆಲೆ, ಸ್ಥಿತಿ.

ನಿಲೈಯಞ್ಜಿ ೩೨೫ ನೆಲೆಗೆ (=ಸಂಸಾರಸ್ಥಿತಿಗೆ) ಅಂಜಿ.

ನಿಲೈಯಿನ ೩೩೧ **ನೆನೆಯುಳ್ಳುವು** ಸ್ಥಿರವಾದುವು.

ನಿಲೈಯಾಮೈ ೩೪೯ ನಿಲೈ+ಆ+ಮೈ **ನೆಲೆಯಮೆ** ನೆಲೆಯಿಲ್ಲದಿರುವುದು,
ಅನಿತ್ಯತೆ.

ನಿಲ್ಲಾದ ೩೩೧ ನಿಲ್ಲದ (<ನಿಲ್)

ನಿೞಲ್ ೨೦೮ **ನೆೞಲ್** ನೆರಳು.

ನೀಕ್ಕಿಯಾರ್ ೩೩೦ **ನೀಗಿಸಿದರ್** ಬಿಟ್ಟುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದವರು (<ನೀಕ್ಕು)

ನೀಕ್ಕುಮ್ ೨೯೪ **ನೀಗಿಪುದು** ನೀಗಿಸುತ್ತದೆ (< ನೀಕ್ಕು)

ನೀಙ್ಗ ೩೫೮ **ನೀಗೆ** ತೊಲಗಲಾಗಿ (<ನೀಙ್ಗು)

ನೀಙ್ಗಾ ಮೈ ೧೫೪ (ನೀಗಮೆ*) ನೀಗದಿರುವುದು (<ನೀಙ್ಗು +ಆ+ಮೈ)

ನೀಙ್ಗಿ ೨೪೬ ನೀಗಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು (<ನೀಙ್ಗು)

ನೀಙ್ಗಿಯ ೯೮ ನೀಗಿರ್ಪ ತೊಲಗಿರುವ (< ನೀಙ್ಗು)

ನೀಙ್ಗಿಯಾನ್ ೩೪೧ **ನೀಗಿದನೊ** ತೊಲಗಿದನೊ (< ನೀಙ್ಗು)

ನೀಙ್ಗುಮ್ ೧೯೫ **ನೀಗುಗುಂ,** ತೊಲಗುತ್ತದೆ (< ನೀಙ್ಗು)

ನೀಟ್ಟಲ್ ೨೮೦ ನಿಡಿದು ಮಾಡುವುದು, ಉದ್ದವಾಗಿ ಬೆಳಸುವುದು (<ನೀಟ್ಟು)

ನೀಡು ೩ **ನೀಡು** ನಿಡುಗಾಲ, ಬಹುಕಾಲ.

ನೀತ್ತಾರ್ ೨೧ ತೊರೆದವರು (<ನೀತ್ತು)

ನೀಪ್ಪಿನ್ ೩೨೭ ನೀಗುವೊಡೆ, ನೀಗುವುದಕ್ಕೆ (< ನೀಙ್ಗು)
೩೭೦ ನೀಗೆ, ನೀಗಿದರೆ.

ನೀನ್ದಲ್ ೮ ದಾಟುವುದು (<ನೀನ್ದು)

ನೀನ್ದಾರ್ ೧೦ ದಾಟರು (<ನೀನ್ದು)

ನೀನ್ದುವರ್ ೧೦ ದಾಟುವರು, ದಾಟುತ್ತಾರೆ (<ನೀನ್ದು)

ನೀರ್ ೧೩ **ನೀರ್** ನೀರು.

-ನೀರ ೩೪ ತೆರ, ರೀತಿ.

ನೀರದು ೨೨೧ ತೆರ, ರೀತಿ.

ನೀರಾಡಿ ೨೭೮ **ನೀರಾಡಿ** ಸ್ನಾನಮಾಡಿ (<ನೀರಾಡು)

ನೀರ್ಮೈ ೧೭ ತೆರ, ಪರಿ, ರೀತಿ.

೧೯೫ ಒಳ್ಳೆಯ ನಡತೆ

ನೀಳ್ಪುಗಟ್ ೨೩೪ ನೀಳ್+ಪುಗಟ್ **ನೀಳ್ಪೊಗಳ್** ಹರಡಿದ ಹೊಗಳು, ಕೀರ್ತಿ.

ನುಣ್ಣಿಯ ೩೭೩ **ನುಣ್ಣನೆಯ** ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ (<ನುಣ್)

ನುಟ್ಟೈನ್ದು ೧೩೦ **ನುಸಿದು** (<ನುಟ್ಟೈ)

ನೂಲೋರ್ ೩೨೨ **(ನೂಲವರ್*)** ಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು (<ನೂಲ್=ಗ್ರಂಥ)

ನೆಞ್ಜಮ್ ೧೧೫ ಮನಸ್ಸು.

ನೆಞ್ಜಿನಾರ್ ೨೪೩ ಮನದವರ್ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರು.

ನೆಞ್ಜು ೨೮೧ ಮನಸ್ಸು.

ನೆಡುಙ್ಗಡಲ್ ೧೭ ನೆಡುಮೈ+ಕಡಲ್ **ನಿಡುಗಡಲ್** ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರ.

ನೆರುನಲ್ ೩೩೬ ನಿನ್ನೆ.

ನೆಱ ೩೨೪ **(ನಿಱಿ)** ದಾರಿ, ಮಾರ್ಗ.

ನೆಱಿನಿನ್ರಾರ್ ೬ **ನಿಱನಿಂದಮ್** ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತವರು.

ನೋಕ್ಕ ೯೦ **ನೋಡೆ** ನೋಡಿದರೆ (<ನೋಕ್ಕು)

ನೋಕ್ಕಾದ ೧೪೮ **ನೋಡದ** (<ನೋಕ್ಕು)

ನೋಕ್ಕಿ ೯೩ **ನೋಡಿ** (<ನೋಕ್ಕು)

ನೋದಲ್ ೩೪೧ **ನೋವುದು** ನೋಯುವುದು, ಸಂಕಟಪಡುವುದು (<ನೋ)

ನೋ ೧೫೭ **ನೋವು.**

ನೋನೊನ್ದು ನೋವಿಗಾಗಿ ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟು.

ನೋನ್ಬು ೩೪೪ **ನೋಂಪಿ** ವ್ರತ, ತಪಸ್ಸು (<ನೋಲ್)

ನೋಯ್ ೩೧೫ **ನೋವು** ದುಃಖ, ಸಂಕಟ.

ನೋಯಿನ್ಮೈ ೩೨೦ ನೋಯ್+ಇಲ್+ಮೈ **ನೋವಿಲ್ಮೆ** ನೋವಿಲ್ಲದಿರುವುದು.

ನೋಯ್‌ಪ್ಪಾಲ ೨೦೬ **ನೋವುಪಾಲಿನವು** ದುಃಖಗಳು.

ನೋಱ್ಕಿಱ್ಪವರ್ ೧೫೯ ತಾಳುವವರು, ಸಹಿಸುವವರು (<ನೋಲ್)

೨೬೭ **ನೋನಬಲ್ಲವರು** ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಬಲ್ಲವರು.

ನೋಱ್ಪಾರ್ ೧೬೦ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವವರು (<ನೋಲ್)

೨೭೦ **ನೋನ್ಬವರ್** ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವವರು.

ನೋಱ್ರಲ್ ೨೬೯ **ನೋಂಪಿ** ವ್ರತ, ತಪಸ್ಸು (<ನೋಲ್)

ನೋಱ್ರಾನ್ ೭೦ **ನೋಂತನ್** ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದವರು (<ನೋಲ್)

ನೋಲಾದವರ್ ೨೭೦ **ನೋನದವರ್** ತಪಸ್ಸು ಮಾಡದವರು (<ನೋಲ್)

ನೋವದು ೨೩೭ **ನೋವುದು** ವ್ಯಥೆಪಡುವುದು (<ನೋ)

ಪ

ಪಗ ೧೮೭ ಭಾಗ ಮಾಡುವಂತೆ, ಅಗಲುವಂತೆ (<ಪಗು=ಭಾಗಮಾಡು)

ಪಗುತ್ತು ೩೨೨ **ಪಚ್ಚಿ,** ಹಂಚಿ (<ಪಗು)

ಪಗುದಿ ೧೧೧ ಪಸುಗೆ, ಭಾಗ (<ಪಗು)

ಪಗೈ ೧೪೬ **ಪಗೆ** ಹಗೆತನ.

ಪಟ್ಟು ೨೬೬ ಬಿದ್ದು (<ಪಡು)

ಪಡಾಅಮೈ ೩೮ **(ಪಡದವೋಲ್)** ಉಂಟಾಗದ ಹಾಗೆ (<ಪಡು)

ಪಡಿನ್ ೨೧೬ **ಪಟ್ಟೊಡೆ** ನೆಲಸಿದರೆ (<ಪಡು)

ಪಡಿಱ ೯೧ ವಂಚನೆ, ಮೋಸ.

ಪಡಿಱಿಲ=ವಂಚನೆಯಿಲ್ಲದ.

ಪಡಿಱ್ರೊಟುಕ್ಕಮ್ ೨೭೧ ಪಡಿಱ+ಒಟುಕ್ಕಮ್ ಕಳ್ಳನಡವಳಿಕೆ.

ಪಡುಪಯನ್ ೧೭೨ ಪಡು+ಪಯನ್ **ಬರ್ಪ ಫಲಂ** ಮುಂದೆ ಉಂಟಾಗುವ ಲಾಭ.

ಪಡೈ ೨೫೩ ಆಯುಧ.

ಪಡೈಗೊಣ್ಡಾರ್ ೨೫೩ ಪಡೈ+ಕೊಣ್ಡಾರ್ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದವರು.

ಪಣಿದಲ್ ೧೨೫ (ಇಲ್ಲಿ)ಅಡಕ, ನಮ್ರತೆಯಿಂದಿರುವಿಕೆ (<ಪಣಿ=ಸೇವಿಸು, ವಂದಿಸು)

ಪಣಿವು ೯೫ ಸೇವೆ, ತಗ್ಗಿ ನಡೆಯುವುದು, ವಿನಯ (<ಪಣಿ)

ಪಣಿವುಡೈಯನ್ ಪಣಿವು+ಉಡೈಯನ್ ವಿನಯವಂತ.

ಪಣ್ಬಿಲ್‌ಶೊಲ್ ೧೯೪ ಪಣ್ಬು+ಇಲ್+ಶೊಲ್ ಗುಣವಿರದ ಮಾತು.

ಪಣ್ಬು ೬೨ ಗುಣ.

ಪದಡಿ ೧೯೬ ಹೊಟ್ಟು.

ಪನುವಲ್ ೨೧ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಆಗಮ.

ಪನೈ ೧೦೪ **ಪನೆ** ತಾಳೆಮರ.

ಪಯಕ್ಕುಮ್ ೯೭ **ಫಲಿಕ್ಕುಂ** ಫಲವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ (<ಪಯನ್)

ಪಯತ್ತಲ್ ೨೦೨ **ಫಲಿಸುವುದು** (<ಪಯನ್)

ಪಯನ್ ೯೭ **ಫಲಂ** ಫಲ.

ಪಯನ್ಮರಮ್ ೨೧೬ ಪಯನ್ +ಮರಮ್ **ಪಣ್ಮರಂ** ಹಣ್ಣಿನ ಮರ.

ಪಯಮ್ ೩೫೪ **ಫಲಂ.**

ಪರಿನ್ದು ೮೮ ಕಾಪಾಡಿ (<ಪರಿ)

ಪರಿಯಿನುಮ್ ೩೭೬ **ಪೊರೆವೊಡಂ** ಕಾಪಾಡಿದರೂ (<ಪರಿ)

ಪರುವನ್ದು ೮೩ ನೋವುಹೊಂದಿ (<ಪರುವರು)

ಪಱನ್ದ ೩೩೮ **ಪಾಱಿದ** ಹಾರಿದ (<ಪಱ)

ಪಱ್ಱಱ್ಱಾನ್ ೩೫೦ ಪಱ್ಱು+ಅಱ್ಱಾನ್ **ಪತ್ತಱತವನ್**
ಪತ್ತುಗೆಯಿಲ್ಲದವನು, ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲದವನು,
ಪರಿಗ್ರಹಗಳಂಟದವನು, ದೇವರು.

ಪಱ್ಱಱ್ಱೇಮ್ ೮೮ ಪಱ್ಱು+ಅಱ್ಱೇಮ್ **ನೆಲೆಗೆಟ್ಟರೆಂ** ನಾವು ಆಧಾರವನ್ನು
ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಾದೆವು.

ಪಱ್ಱಿ ೩೪೭ **ಪಿಡಿದು** ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು (<ಪಱ್ಱು)

ಪಱ್ಱು ೮೮, ೩೪೭ **(ಪಟ್ಟು)** ಪತ್ತು, ಪತ್ತುಗೆ.
=ಹಿಡಿತ, 'ನಾನು, ನನ್ನದು'ಎಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ; ಆಸೆ.

ಪಱ್ಱುಗ ೩೫೦ **ಪತ್ತುವಿಡಿಗೆ** ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿಯಲಿ (<ಪಱ್ಱು)

ಪಲ ೧೪೦ **ಪಲವು** ಹಲವು.

ಪಲರ್ ೨೭೦ **ಪಲರ್** ಹಲವರು.

ಪಲ್ಲಾರ್ ೧೯೧ ಪಲರ್.

ಪಲ್ಲಾಱು ೨೪೨ ಪನ್ಮೈ +ಅಱು **ಪಲದಾರಿ** ಹಲವು ದಾರಿ.

ಪಲ್ಲುಯಿರ್ ೩೨೨ ಪನ್ಮೈ+ಉಯಿರ್ **ಪಲಪುಸಿರ್** ಹಲವು ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

ಪಶಿ ೧೩ **ಪಸಿವು** ಹಸಿವು.

ಪಶಿಯಾಱ್ಱಲ್ ೨೨೫ ಪಶಿ+ಆಱ್ಱಲ್ **ಪಸಿವಾರ್ಪು** ಹಸಿವನ್ನು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿ.

ಪಶುಮ್ಪುಱ್ಱಲೈ ೧೬ ಪಶುಮ್+ಪುಲ್+ತಲೈ **ಪಸುಂಬುಲ್ತಲೆ** ಹಸುರು ಹುಲ್ಲಿನ
ತಲೆ.

ಪೞಿ ೪೦ **ಪೞಿ** ನಿಂದೆ, ದೂರು, ಅಪಕೀರ್ತಿ.

ಪೞಿತ್ತದು ೨೮೦ **ಪೞಿದುದು** ನಿಂದಿಸುವಂಥದು.

ಪೞಿತ್ತ ೨೧೬ **ಪಣ್ತು** ಹಣ್ಣುಬಿಟ್ಟ.

ಪೞಿಪ್ಪಡುವ ೧೭೨ **ಪೞಿಪಡುವುವು** ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವಂಥವು.

ಪಾಕ್ಕು ೧೩೬ ರೀತಿ.
ಪಡುಪಾಕ್ಕು ಉಂಟಾಗುವ ರೀತಿ.

ಪಾತ್ತು ೨೨೭ ಪಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು, ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟು (<ಪಗು)

ಪಾಯಿರಮ್ ಪೀಠಿಕೆ.

ಪಾರಾಟ್ಟುವಾನ್ ೧೯೬ ಕೊಂಡಾಡುವವನು (<ಪಾರಾಟ್ಟು=ಕೊಂಡಾಡು)

ಪಾರಿತ್ತು ೧೯೩ ಬಿತ್ತರಿಸು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ.

ಪಾರ್ಕ್ಕುಮ್ ೧೩೦ **(ಪಾರ್ಕುಂ*) ಪಾರುಗುಂ** ಎದುರುನೋಡುವುದು (<ಪಾರ್)

ಪಾರ್ತ್ತು ೮೬ **ಪಾರ್ದು** ಎದುರುನೋಡುತ್ತ (<ಪಾರ್)

ಪಾರ್ಪ್ಪಾನ್ ೧೩೪ **ಪಾರ್ವಂ** ಹಾರುವ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ (<ಪಾರ್)

ಪಾರ್ಪ್ಪಾರ್ ೨೮೫ **ಪಾರ್ದಿರ್ಪವರ್** ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವವರ (<ಪಾರ್)

ಪಾಱ್ಪಟ್ಟು ೧೧೧ **ಪಾಲ್ಪಟ್ಟು** ತನ್ನ ಪಾಲಿನದಾದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು.

ಪಾಱ್ಱು ೧೧ ಪಾಲ್+ತು ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳದ್ದು, ತಕ್ಕದ್ದು.

ಪಾಲ್ ೧೧೮ ಪಾಲ್ ಪಕ್ಷ, ಕಡೆ.
೨೦೯ ಪಾಲು, ಭಾಗ.
೭೮ ಬೆಂಗಾಡು, ಮರುಭೂಮಿ.

ಪಾವಮ್ ೧೪೬ **ಪಾಪಂ** ಪಾಪ.

ಪಾವಿ ೧೬೮ **ಪಾಪಿ.**

ಪಾೞ್ಪಡುದಲ್ ೮೩ **ಪಾೞ್ಪಡುವುದು** ಹಾಳಾಗುವುದು (<ಪಾೞ್+ಪಡು)

ಪಿಣಿ ೨೨೭ ರೋಗ.

ಪಿನ್ ೧೬೦ **ಪಿಂತೆ, ಬೞಿಕಂ** ಹಿಂದೆ, ಆಮೇಲೆ.

ಪಿನ್ನೋಕ್ಕಾ ೧೮೪ ಪಿನ್+ನೋಕ್ಕಾ ಆಮೇಲೆ ಬರುವುದನ್ನು ನೋಡದ,
ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಗಣಿಸದ.

ಪಿರಿಪ್ಪರ್ ೧೮೭ **(ಬಿರಿಯಿಪರ್*)** ಅಗಲಿಸುತ್ತಾರೆ (<ಪಿರಿ)

ಪಿಱ್ಪಗಲ್ ೩೧೯ ಪಿನ್+ಪಗಲ್ **ಪಿಂಬಗಲ್** ಹಗಲಿನ ಕಡೆಯ ಭಾಗ, ಬೈಗು.

ಪಿಱ ೩೪ **ಪೆಱವು** ಬೇರೆಯವು.

ಪಿಱತ್ತಲ್ ೩೦೩ ಹುಟ್ಟುವುದು (<ಪಿಱಙ್ಗು)

ಪಿಱಙ್ಗಾ ೬೨ ಬೆಳಗದ, ಬೆರೆಯದ (<ಪಿಱಙ್ಗು)

ಪಿಱಙ್ಗುಱ್ಱು ೨೩ ಬೆಳಗಿತು (<ಪಿಱಙ್ಗು)

ಪಿಱನ್ ೭೨ **ಪೆಱನ್** ಬೇರೆಯವನು

ಪಿಱವಿನೈ ೩೨೧ ಪಿಱ+ವಿನೈ **ಪೆಱಗೆಯ್ಮ** ಬೇರೆಯ ಕರ್ಮ.

ಪಿಱಪ್ಪು ೬೨ ಹುಟ್ಟು, ಜನ್ಮ (<ಪಿಱ)

ಪಿಱವಾಮೈ ೩೬೨ ಪುಟ್ಟಮೆ, ಹುಟ್ಟದಿರುವುದು, ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲದಿರುವುದು
(ಪಿರ+ಅ+ಮೈ)

ಪಿಱವಾೞಿ ೮ ಪಿಱ+ಆೞಿ **ಪೆಱಗಡಲ್** ಬೇರೆಯ ಸಮುದ್ರ
(**ಪೆಱಚಕ್ರ**=ಬೇರೆಯ ಚಕ್ರ)

ಪಿಱವಿ ೧೦ ಪುಟ್ಟು, ಹುಟ್ಟು, ಜನ್ಮ (<ಪಿಱ)

ಪಿಱಿದು ೨೫೧ **ಪೆಱತು** ಬೇರೆಯದು.
ಪಿಱಿದೂನ್ ಪೆಱತಡಗು ಬೇರೆಯದರ ಮಾಂಸ.

ಪಿೞೈಯಾದ ತಪ್ಪದ (<ಪಿೞೈ=ತಪ್ಪು)

ಪೀಡು ೫೯ ಗಾಂಭೀರ್ಯ, ಮಹಿಮೆ.

ಪೀಡುನಡೈ ಗಂಭೀರ ನಡಗೆ.

ಪುಕ್ಕಿಲ್ ೩೪೦ ನೆಲೆವೀಡು, ಸ್ಥಿರವಾದ ಮನೆ.

ಪುಗಲ್ ೧೪೪ **ಪುಗುವುದು** ಹೊಗುವುದು, ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದು (<ಪುಗು)

ಪಿಱನಿಲ್ಪುಗಲ್ =ಪರಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಾಮಿಸುವುದು, ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಹವಾಸ ಮಾಡುವುದು

ಪುಗೞ್ ೫ **ಪೊಗೞ್** ಹೊಗಳಿಕೆ, ಕೀರ್ತಿ.

ಪುಗೞಾಱ್ಱಿನ್ ೨೩೪ ಪುಗೞ್+ಆಱ್ಱಿನ್ **ಪೊಗೞ್ಪಡೆಯೆ** ಕೀರ್ತಿಪಡೆದರೆ.

ಪುಗೞ್ಪಡ ೨೩೭ **ಪೊಗೞ್ಪಡೆ** ಕೀರ್ತಿ ಹೊಂದುವಂತೆ (<ಪುಗೞ್+ಪಡು)

ಪುಗೞ್ಪುರಿನ್ದ ೫೯ ಪುಗೞ್+ಪುರಿನ್ದ **ಪೊಗೞೊಲ್ದ** ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ.

ಪುಗೞ್ಪುರಿನ್ದಾರ್ ೫ **ಪೊಗೞೊಲ್ದರ್** ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದವರು.

ಪುಗುಮ್ ೩೪೬ **ಪುಗುಗುಂ** ಹೊಗುವನು, ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು (<ಪುಗು)

ಪುಣ್ ೧೨೯ **ಪುಣ್** ಹುಣ್ಣು.

ಪುಣರಿನ್ ೩೦೮ **(ಪೊಣರ್ವೊಡೆ)** ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ (<ಪುಣರ್=ಸೇರು, ಕೂಡು)

ಪುಣೈ ೩೦೬ ಹರಿಗೊಲು, ತೆಪ್ಪ, ದೋಣಿ.

ಪುತ್ತೇಳಿರ್ ೫೮ ದೇವತೆಗಳು.

ಪುತ್ತೇಳುಲಗಮ್ ೨೧೩
ಪುತ್ತೇಳುಲಗು ೨೩೪ } ದೇವಲೋಕ

ಪುದಲ್ ೨೭೪ **ಪೊದಱ್** ಪೊದೆ, ಹೊದರು.

ಪುದನ್ಮಱೈನ್ದು=ಪೊದಱ್ಮಱೆಗೊಂಡು ಪೊದೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ.

ಪುನ್ಗಣೀರ್ ೭೧ ಪುನ್ಮೈ+ಕಣೀರ್ ಮೃದುವಾದ ಕಣ್ಣೀರು.

ಪುನಶೊಲ್ ೧೮೯ ಪುನ್ಮೈ+ಸೊಲ್ **ಹುಲುಸೊಲ್** ಕೀಳು ಮಾತು.

ಪುನ್ಮೈ ೧೮೫ ಪುಲ್+ಮೈ ಪುಲ್ಮೆ ಹುಲುತನ, ನೀಚತನ.

ಪುಯಲ್ ೧೪ **(ಪುಯ್ಯಲ್*)** ಮೋಡ, ಮಳೆ.

ಪುರಿನ್ದ ೫೯ ಒಲ್ದ ಮೆಚ್ಚಿದ (<ಪುರಿ)

ಪುರಿನ್ದಾರ್ ೫ ಒಲ್ದರ್ ಮೆಚ್ಚಿದವರು (<ಪುರಿ)

ಪುರೈ ೨೯೨ ಕರೆ, ಕುಂದು.

ಪುರೈತೀರ್ನ್ದ=ಕರೆಯಿಲ್ಲದ, ನಿರ್ದೋಷವಾದ.

ಪುಱಙ್ಗೂಱಾನ್ ೧೮೧ ಪುಱಮ್+ಕೂಱಾನ್ **ಹಿಂದಾಡನ್** ಚಾಡಿ ಹೇಳನು.

ಪುಱಙ್ಗೂಱಿ ೧೮೩ ಪುಱಮ್+ಕೂಱಿ **ಹಿಂದಾಡಿ** ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದಾಗ ದೂರಿ.

ಪುಱಞ್ಚೊಲ್ಲುಮ್ ೧೮೫ ಪುಱಮ್+ಶೊಲ್ಲುಮ್ **ಪಿಂಜೊಲ್ವ** ಚಾಡಿಹೇಳುವ.

ಪುಱತ್ತ ೩೯ **ಪೊಱಗಿನವು** ಹೊರಗಿನವು (<ಪುಱಮ್)

ಪುಱತ್ತದು ೮೨ **ಪೊಱಗಿನದು** ಹೊರಗಿರುವುದು (<ಪುಱಮ್)

ಪುಱತ್ತುಱುಪ್ಪು ೭೯ ಪುಱತ್ತು+ಉಱುಪ್ಪು **ಪೊಱಅಂಗ** ಹೊರಗಿನ ಅಂಗ.

ಪುಱನ್ ೧೮೨ ಹಿಂದೆ, ಎದುರಿಗಿಲ್ಲದಾಗ (<ಪುರಮ್)

ಪುಱನೋಕ್ಕಿ ೧೮೯ **ಪೊಱನೋಡಿ** 'ಹೊರಗು' ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು.

ಪುಱನ್ದೂಯ್ಮೈ ೨೯೮ ಪುಱಮ್+ತೂಯ್ಮೈ **ಪೊಱಶುದ್ಧಿ** ಹೊರಗಡೆಯ ಶುದ್ಧಿ, ಶರೀರಶುದ್ಧಿ.

ಪುಲ್ ೧೬ **ಪುಲ್** ಹುಲ್ಲು.

ಪುಲಮ್ ೮೫ **ಪೊಲಂ** ಹೊಲ.

೩೪೩ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ವಿಹಾರಕ್ಷೇತ್ರ,ವಿಷಯ.

ಪುಲಮ್ವೆನ್ಱ ೧೭೪ ಇಂದ್ರಿಯಂಗೆಲ್ದ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಗೆದ್ದ.

ಪುಲವರ್ ೨೩೪ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು.

ಪುಲಾಅಲ್ ೨೫೭ ಮಾಂಸ (<ಪುಲಾಲ್)

ಪುಲಾಲ್ ೨೬೦ ಮಾಂಸ.

ಪುಲಿ ೨೭೩ **ಪುಲಿ** ಹುಲಿ.

ಪುಲೈವಿನೈಯರ್ ೩೨೯ ಪುಲೈ+ವಿನೈ+ಅರ್ **ಪೊಲೆಗೆಯ್ಮೆಯವರ್** ಹೊಲೆಗೆಲಸದವರು.

ಪುಲ್ಮೈ ೧೭೪ **ಪುಲ್ಮೆ** ಹುಲುತನ, ಅಲ್ಪತನ.

ಪುಲ್ಮೈಯಿಲ್ಕಾಟ್ಚಿಯವರ್=ಪುಲ್ಮೆಯಿಲ್ಲದಕಾಣ್ಕೆಯವರ್ ಅಲ್ಪತನವಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರು.

ಪುಲ್ಲಱಿವಾಣ್ಮೈ ೩೩೧ ಪುಲ್+ಅಱಿವು+ಆಳ್+ಮೈ **ಪುಲ್ಲಱಿವನ್ ಪಡೆದಿರ್ಪುದು** ಅಲ್ಪಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು.

ಪುಳ್ ೨೭೪ ಹಕ್ಕಿ.

ಪೂಣ್ಡಾರ್ ೨೩ **ಪೂಣ್ದವರ್** ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದವರು, ವ್ರತಹಿಡಿದವರು.

ಪೂಣ್ಡು ೩೦ **ಪೂಣ್ದು** ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ, ಕೈಕೊಂಡು.

ಪೂಪ್ಪರ್ ೨೪೮ **ಪೂಪ್ಪರ್** ಸಮೃದ್ಧಿಹೊಂದುವರು, ಏಳಿಗೆ ಹೊಂದುವರು.

ಪೂರಿಯಾರ್ ೨೪೧ ಕೀಳರು.

ಪೂಶನೈ ೧೮ **ಪೂಜನೆ** ಪೂಜೆ.

ಪೂಶಲ್ ೭೧ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಪೆಟ್ಪು ೧೪೧ ಬಯಸಿ.

ಪೆಣ್ ೫೪ **ಪೆಣ್** ಹೆಣ್ಣು, ಹೆಂಗಸು.

ಪೆಣ್ಮೈ ೧೪೭ **ಪೆಣ್ಮೆ** ಹೆಣ್ಣುತನ.

ಪೆಣ್ಮೈನಯವುದಲ್=ಕಾಮಸುಖಕ್ಕೆ ಆಸೆಪಡುವುದು.

ಪೆಣ್ಡಿರ್ ೫೮ **ಪೆಂಡಿರ್** ಹೆಂಗಸರು.

ಪೆಯ್ ೫೫ **ಪೊಯ್** ಹುಯ್ಯಿ, ಸುರಿ (<ಪೆಯ್)

ಪೆಯ್ಯುಮ್ ೫೫ **ಪೊಯ್ಯುಂ** ಹುಯ್ಯುತ್ತದೆ.

ಪೆಯರ್ತ್ತು ೨೦೫ ಬಳಿಕ.

ಪೆರಿದು ೬೯ ಪಿರಿದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ.

೧೦೨ ಹೆಚ್ಚಾದ್ದು, ದೊಡ್ಡದು.

ಪೆರಿಯರ್ ೧೬೦ ಪಿರಿಯರ್ ದೊಡ್ಡವರು, ಮಹಿಮಾವಂತರು.

ಪೆರಿಯಾರ್ ೨೬ ಪಿರಿಯರ್ ದೊಡ್ಡವರು.

ಪೆರುಕ್ಕ ೨೫೧ **ಪೆರ್ಚಿಸೆ** ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಬೆಳಸಲು (<ಪೆರು)

ಪೆರುಕ್ಕಮ್ ೧೧೫ **ಪೆರ್ಚುಗೆ** ಹೆಚ್ಚಿಗೆ, ಸಮೃದ್ಧಿ (<ಪೆರು)

ಪೆರುಗುಮ್ ೯೬ **ಪೆರ್ಚುಗುಮ್** ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ (<ಪೆರು)

ಪಿರುಙ್ಗಡಲ್ ೧೦ ಪೆರುಮ್ಮೈ+ಕಡಲ್ **ಪೆರ್ಗಡಲ್** ದೊಡ್ಡ ಸಮುದ್ರ.

ಪೆರುಞ್ಜಿಱಪ್ಪು ೫೮ ಪೆಱುಮ್ಮೈ+ಶಿಱಪ್ಪು (**ಪೆರ್ಜಿಱಪು**) ಮಹಾಮಹಿಮೆ.

ಪೆರುನ್ದಕ್ಕ ೫೪ ಮಿಗೆ ತಕ್ಕುವು, ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯವಾದವು.

ಪೆರುನ್ದಗೈಯಾನ್ ೨೧೭ **ಪೆರ್ತಗುಮೆಯವನ್** ಹೆಚ್ಚು ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳವನು.

ಪೆರುಮ್ಮೈ ೨೧ **ಪೆರ್ಮೆ** ಹಿರಿಮೆ, ದೊಡ್ಡತನ.

ಪೆರುಮ್ಬಯನ್ ೧೯೮ ಪೆರುಮ್ಮೈ+ಪಯನ್ ದೊಡ್ಡಫಲ, ಮಹಾಫಲ.

ಪೆರುವಲಿ ೩೮೦ ಪೆರುಮ್ಮೈ+ವಲಿ **ಪೆರ್ಬಲ್ಮೆ** ಹಿರಿದಾದ ಶಕ್ತಿ.

ಪೆಱಲ್ ೨೧೩ **ಪೆಱಲ್** ಪಡೆಯುವುದು (<ಪೆಱು)

ಪೆಱಾಅ ೨೩೮ **ಪೆಱದೆ** ಪಡೆಯದೆ (<ಪೆಱು)

ಪೆಱಾಅವಿಡಿನ್ ಪಡೆಯದೆ ಹೋದರೆ.

ಪೆಱಿನ್ ೫೪ **ಪೆಱೆ** ಪಡೆದರೆ (<ಪೆಱು)

ಪೆಱುಮ್ ೬೧ **ಪೆಱುವ** ಪಡೆಯತಕ್ಕ (<ಪೆಱು)

ಪೆಱುವವಱ್ರುಳ್ ಪೆಱುಮ್+ಅವಱ್ರುಳ್ ಪಡೆಯತಕ್ಕವುಗಳಲ್ಲಿ.

ಪೆಱುವದು ೪೬ **ಪೆಱುವುದು** ಪಡೆಯುವುದು (<ಪೆಱು)

ಪೆಱುವರ್ ೫೮ **ಪೆಱುವರ್** ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ (<ಪೆಱು)

ಪೆಱ್ರಾನ್ ೫೮ **ಪೆತ್ತವನ್** ಪಡೆದವನು, ಸಂಪಾದಿಸಿದವನು (<ಪೆಱು)

ಪೆಱ್ರಾಲ್ ೩೩೩ **ಪೆತ್ತೊಡೆ** ಪಡೆದರೆ (<ಪೆಱು)

ಪೆಱ್ರಮ್ ೨೭೩ ಹಸು, ಎತ್ತು.

ಪೇಣಾದು ೧೬೩ **ಹಿಗ್ಗದೆ** (<ಪೇಣು=ಬಯಸು, ಮೆಚ್ಚು)

ಪೇಣಿ ೫೬ ಉಪಚರಿಸಿ, ಸೇವಿಸಿ (<ಪೇಣು)

೧೨೦ ಕಾಪಾಡಿ.

ಪೇದೈಪ್ಪಡುಕ್ಕುಮ್ ೩೭೨ ಪೇದೈ+ಪಡುಕ್ಕುಮ್ **ಗಾಂಪುಪಡಿಕುಂ** ಹೆಡ್ಡಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಪೇದೈಮೈ ೧೪೧ ಪೇದೈ+ಮೈ ಹೆಡ್ಡತನ, ಪೆದ್ದತನ.

ಪೇದೈಯಾರ್ ೧೪೨ ಪೆದ್ದರು, ಹೆಡ್ಡರು.

ಪೇರಱಿವಾಳನ್ ೨೧೫ ಪೆರುಮ್ಮೈ+ಅಱಿವು+ಆಳನ್ **ಪೇರಱಿವುಳ್ಳನ್** ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವನು.

ಪೇರಾ ೩೭೦ ಮಾಱದ ಮಾರ್ಪಡದ (<ಪೇರ್=ಪೆಯರ್)

ಪೇರಾಣ್ಮೈ ೧೪೮ ಪೇರ್+ಆಳ್+ಮೈ **ಪೇರಾಳ್ಮೆ** ಮಹಾ ಪೌರುಷ.

ಪೇರ್ತ್ತು ೩೫೭ ಮರಳಿ, ಮತ್ತೆ (<ಪೆಯರ್=ಪೇರ್)

ಪೇಱು ೬೦ **(ಪೇಱು*) ಪಡಪು** ಪಡೆಯುವುದು (<ಪೇಱು)

೧೬೨ **ಪಡಪು** ಪಡೆದದ್ದು, ಭಾಗ್ಯ (<ಪೇಱು)

ಪೊಚ್ಚಾಪ್ಪು ೨೮೫ ಮರವು, ಮೈ ಮರೆತಿರುವುದು.

ಪೊಚ್ಚಾನ್ದಾರ್ ೨೪೬ ಮರೆತುಹೊದವರು (<ಪೊಚ್ಚಾಪ್ಪು)

ಪೊಚ್ಚಾನ್ದು ೧೯ ಮಱೆದು, ಮರೆತು (<ಪೊಚ್ಚಾಪ್ಪು)

ಪೊದಿತ್ತು ೧೫೫ **ಪುದಿದು** ಒಳಕ್ಕೆ ಹುದುಗಿಸಿ (<ಪೊದಿ)

ಪೊನ್ ೧೫೫ **ಪೊನ್** ಹೊನ್ನು, ಚಿನ್ನ.

ಪೊನ್ರಾ ೩೬ **ಪೊಂದದ** ಸಾಯದ, (<ಪೊನ್ರು)

ಪೊನ್ರಾದು ೨೩೩ **ಪೊಂದದೆ** ಸಾಯದೆ, ನಾಶವಾಗದೆ (<ಪೊನ್ರು)

ಪೊನ್ರಿ ೧೭೧ **ಪೊಂದಿ** ಸತ್ತು, ನಾಶವಾಗಿ (<ಪೊನ್ರು)

ಪೊನ್ರುಮ್ ೩೬ **ಪೊಂದುವ** ಸಾಯುವ (<ಪೊನ್ರು)

ಪೊಯ್ತ್ತ ೨೯೩ **ಪುಸಿದ** ಹುಸಿದ, ಸುಳ್ಳಾಡಿದ (<ಪೊಯ್)

ಪೊಯ್ತ್ತು ೧೮೨ **ಪುಸಿದು** ಹುಸಿದು, ಸುಳ್ಳಾಡಿ (<ಪೊಯ್)

ಪೊಯ್ದೀರೊಱುಕ್ಕನೆಱಿ ೬ ಪೊಯ್+ತೀರ್+ಒಱುಕ್ಕಮ್+ನೆಱಿ ಹುಸಿಯಳಿದ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮಾರ್ಗ, ಒಳ್ಳೆಯ ಶೀಲದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾರ್ಗ.

ಪೊಯ್ಪ್ಪಿನ್ ೧೩ **ಪುಸಿದೊಡೆ** ಹುಸಿದರೆ, ಬರದೆ ಇದ್ದರೆ (<ಪೊಯ್)

ಪೊಯ್ಮೈ ೨೯೨ ಪೊಯ್+ಮೈ **ಪುಸಿ (ಮೆ)**ಹುಸಿ(ತನ), ಸುಳ್ಳು.

ಪೊಯ್ಯಱ್ಕ ೨೯೩ ಪೊಯ್+ಅಲ್+ಕ **ಪುಸಿಯದಿರ್ಕೆ** ಹುಸಿಯಬಾರದು, ಸುಳ್ಳಾಡಬಾರದು.

ಪೊಯ್ಯಾ ೨೯೯ **ಪುಸಿಯದ** ಸುಳ್ಳಾಡದಿರುವ (<ಪೊಯ್+ಆ)

ಪೊಯ್ಯಾವಿಳಕ್ಕು 'ಸುಳ್ಳಾಡದಿರುವುದು'ಎಂಬ ಬೆಳಕು.

ಪೊಯ್ಯಾದು ೨೯೪ **ಪುಸಿಯದೆ** ಸುಳ್ಳಾಡದೆ (<ಪೊಯ್)

ಪೊಯ್ಯಾಮೈ ೩೨೩ ಪೊಯ್+ಆ+ಮೈ **ಪುಸಿಯಮೆ** ಹುಸಿಯದಿರುವುದು.

ಪೊರುಟ್ಟು ೮೦ ಓಸ್ಕರ.
ಶೆಯ್ದಱ್ಪೊರುಟ್ಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ.

ಪೊರುಟ್ಚೆಲ್ವಮ್ ೨೪೧ ಪೊರುಳ್+ಶೆಲ್ವಮ್ **ಪುರುಳ್ಸಿರಿ** ಧನಸಂಪತ್ತು.

ಪೊರುಳ್ ೫ **ಪುರುಳ್** ಹುರುಳು, ಸತ್ಯ.
೧೨೨ ವಸ್ತು, ದ್ರವ್ಯ, ಸಂಪತ್ತು.
೧೯೯ ಅರ್ಥ, ಸಾರ.
೨೪೬ ಸಾರವಸ್ತು, ಧರ್ಮ.

ಪೊರುಳಱ್ರಾರ್ ೨೪೮ ಪೊರುಳ್+ಅಱ್ರಾರ್ **ಪುರುಳಱತವರ್** ಸಂಪತ್ತು ಬತ್ತಿಹೋದವರು, ಧನಹೀನರು.

ಪೊರುಳಾಟ್ಚಿ ೨೫೨ ಪೊರುಳ್+ಆಟ್ಚಿ **ಪುರುಳಾಳ್ಕೆ** ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದು, ಸಿರಿವಂತಿಕೆ.

ಪೊಱಿ ೬ ಇಂದ್ರಿಯ.
ಪೊಱಿವಾಯಿಲ್ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಬಾಗಿಲು.

ಪೊಱುತ್ತ ೨೩೯ **ಪೊತ್ತ** ಹೊತ್ತ (<ಪೊಱು)

ಪೊಱುತ್ತಲ್ ೧೫೧ **ಪೊಱುವುದು** ತಾಳುವುದು, ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು (<ಪೊಱು)

ಪೊಱುತ್ತಾನ್ ೩೭ **ಪೊತ್ತವನ್** ಹೊತ್ತವನು (<ಪೊಱು)
೧೫೫ **ತಾಳ್ದವನ್** ಸಹಿಸಿದವನು.

ಪೊಱೈ ೧೫೩ **ತಾಳ್ವುದು** ತಾಳ್ಮೆ (<ಪೊಱು)
೧೮೯ **ಪೊಱೆ** ಹೊರೆ, ಭಾರ.

ಪೊಱೈಯುಡೈಮೈ ೧೫೪ ಪೊಱೈ+ಉಡೈಮೈ ತಾಳ್ಮೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿರುವುದು.

ಪೊಲ್ಲಾದ ೧೭೬ **ಪೊಲ್ಲವು** ಹೊಲ್ಲವು, ಕೆಟ್ಟವು.

ಪೊೞುದು ೬೯ **ಪೊೞ್ತು** ಹೊತ್ತು, ಸಮಯ, ಕಾಲ.

ಪೋಕ್ಕು ೩೩೨ **ಪೋಗು** ಹೋಗುವುದು, ನಾಶ (<ಪೋ)

ಪೋಗಾ ೩೭೬ **ಪೋಗವು** ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ (<ಪೋ)

ಪೋಗೂಟ್ ೩೭೧ ಪೋಗು+ಊಟ್ **ಪೋಗುವಿಧಿ** ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ವಿಧಿ, ಹಾಳದೃಷ್ಟ.

ಪೋರ್ತ್ತ ೮೦ **ಪೊದೆಯಿಸಿದ** ಹೊದಿಸಿದ (<ಪೋರ್)

ಪೋರ್ತ್ತು ೨೭೩ **ಪೊದೆದು** ಹೊದೆದು (<ಪೋರ್)

ಪೋಱ್ರಾ ೩೧೫ ಕಾಯದ, ಕಾಪಾಡದ (<ಪೋಱ್ರು)

ಪೋಱ್ರಾದಾರ್ ೨೫೨ ಕಾಯದವರು, ನಡಸದವರು (<ಪೋಱ್ರು)

ಪೋಱ್ರಾದು ೨೩೪ ವಂದಿಸದು, ನಮಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ (<ಪೋಱ್ರು)

ಪೋಱ್ರು ೧೫೪ ಕಾದು, ಕಾಪಾಡಿ (<ಪೋಱ್ರು)

ಪೋಲ್ ೫೯ **ಪೋಲ್, ವೋಲ್** ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ.
ಏಱುಬೋಲ್ ಗೂಳಿವೋಲ್.

ಪೋಲ ೭೭ **ಪೋಲ್** ಅಂತೆ, ಹಾಗೆ.

ಪೋಲುಮ್ ೩೩೯ **ಪೋಲ್ಗುಂ** ಹೋಲುತ್ತದೆ.

ಬ

ಬಗವನ್ ೧ **ಭಗವಂತ.**

ಬೂತಙ್ಗಳ್ ೨೭೧ **ಭೂತಂಗಳ್** ಪೃಥಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಪಂಚಭೂತಗಳು.

ಮ

ಮಕ್ಕಟ್ಪದಡಿ ೧೯೬ ಮಕ್ಕಳ್+ಪದಡಿ 'ಜನರಲ್ಲಿ ಹೊಟ್ಟು' ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ಮನುಷ್ಯ.

ಮಕ್ಕಟ್ಪೇಱು ೬೦ ಮಕ್ಕಳ್+ಪೇಱು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.

ಮಗನ್ ೬೭ **ಮಗನ್** ಮಗ.
೧೯೬ ಮನುಷ್ಯ.

ಮಗಳಿರ್ ೫೬ **ಮಗಳ್ದಿರ್** ಹೆಂಗಸರು.

ಮಂಗಲಮ್ ೬೦ **ಮಂಗಳಂ** ಮಂಗಳ, ಶುಭ.

ಮಡಮೈ ೮೯ ಮಡೆಯತನ, ಹೆಡ್ಡತನ.

ಮಡವಾರ್ ೮೯ **ಮಡೆಯರ್** ಹೆಡ್ಡರು.

ಮಡಿ ೩೭೧ ಅಲಸತನ.

ಮನ್ ೩೭೮ ಅಲ್ತೆ, ಅಲ್ಲವೆ.
ತುಱಪ್ಪಾರ್ಮನ್=ತೊಱೆವರಲ್ತೆ.

ಮನಕ್ಕವಲೈ ೭ ಮನ್‌ಮ್+ಕವಲೈ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಳವಳ, ಚಿಂತೆ.

ಮನಮ್ ೩೪ **ಮನಂ** ಮನಸ್ಸು.

ಮನೈ ೫೧ ಗೃಹಸ್ಥ ಧರ್ಮ.

ಮನೈತ್ತಕ್ಕ ಮಾಣ್ಬು=ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೇಲ್ಮೆ.

ಮನೈಮಾಟ್ಚಿ ೫೨ ಮನೈ+ಮಾಟ್ಚಿ **ಮನೆಮಹಿಮೆ** ಗೃಹಸ್ಥಧರ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಸದ್ಗುಣ ಸದಾಚಾರಗಳು.

೬೦ ಗೃಹಿಣಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಸದ್ಗುಣ ಸದಾಚಾರಗಳು.

ಮನ್ನುಯಿರ್ ೬೮ ಮನ್ನುಮ್ +ಉಯಿರ್ ನೆಲೆಯುಸಿರ್, ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಜೀವಿಗಳು.

ಮನ್ರ ೧೪೩ ದಿಟ, ನಿಶ್ಚಯ ಎಂಬರ್ಥದ ಒಂದು ಅವ್ಯಯ.

ಮಯಕ್ಕಮ್ ೩೬೦ ಮೋಹ (<ಮಯಲ್)

ಮಯಙ್ಗಿ ೩೪೮ ಮೋಹಗೊಂಡು (<ಮಯಲ್)

ಮಯಲ್ ೩೪೪ **ಮರುಳು** ಮೋಹಕಾರಣ.

ಮರಮ್ ೭೮ **ಮರಂ** ಮರ.

ಮರಬಿನಾರ್ ೧೮೮ ಗುಣದವರು (<ಮರಬು=ಗುಣ)

ಮರೀಇಯವನ್ ೨೨೭ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡವನು.

ಮರುಙ್ಗು ೨೧೦ ಪಕ್ಕ.

ಮರುಙ್ಗು ಓಡಿ ಹೋಗಬೇಕಾದ ನೇರ ದಾರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ.

ಮರುನ್ದು ೧೧೭ **ಮರ್ದು** ಮದ್ದು, ಔಷಧ, **ಶಾವಾ ಮರುನ್ದು** ನೋ.

ಮರುಳ್ ೧೯೯ ಭ್ರಾಂತಿ,ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನ, ಅಜ್ಞಾನ. 'ಅರುಳ್'ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥವುಳ್ಳ ಶಬ್ದ.

ಮಱತ್ತಲ್ ೩೨ **ಮಱೆವುದು** ಮರೆತುಬಿಡುವುದು (<ಮಱ)

ಮಱನ್ದಾರ್ ೨೬೩ **ಮಱೆತರ್** ಮರೆತರು (<ಮಱ)

ಮಱನ್ದು ೨೦೪ **ಮಱೆದು** ಮರೆತು (<ಮಱ)

ಮಱಪ್ಪದು ೧೦೮ **ಮಱೆವುದು** ಮರೆಯುವುದು (<ಮಱ)

ಮಱಪ್ಪಿನುಮ್ ೧೩೪ **ಮಱೆವೊಡಂ** ಮರೆತರೂ (<ಮಱ)

ಮಱಮ್ ೭೬ **(ಮಱಂ*)** ಅಧರ್ಮ, ಪಾಪ; ಹಗೆ, ವೀರ.

'ಅಱ'ಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಶಬ್ದ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಮಱವಱ್ಕ ೧೦೬ **(ಮಱೆಯಲ್*)** ಮಱೆಯದಿರ್ಕೆ ಮರೆಯಬಾರದು (<ಮಱ)

ಮಱುತ್ತಾನ್ ೨೬೦ ತೊರೆದವನು, ಬಿಟ್ಟವನು (<ಮಱು)

ಮಱುತ್ತು ೩೧೨ **ಮಗುಳ್ಚಿ**, ಪ್ರತಿಯಾಗಿ (<ಮಱು)

ಮಱುಮೈ ೯೮ **ಮಱುಮೆಯ್** ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ, ಪರಲೋಕ.

ಮಱೈನ್ದು ೨೭೪ **ಮಱೆಗೊಂಡು** ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಗಿ (<ಮಱೈ)

ಮಱೈಮೊೞಿ ೨೮ ಮಱೈ+ಮೊೞಿ **ಮಱೆನುಡಿ** ರಹಸ್ಯವುಳ್ಳ ಮಾತು, ವೇದವಚನ.

ಮಱ್ರು ೧೫ **ಮತ್ತೆ.**

೩೯ ಬೇರೆ.

ಮಱ್ರಿನ್ಬಮ್ ೧೭೩ ಮಱ್ರು+ಇನ್ಬಮ್ ಮತ್ತಿನ ಸುಖ; ಬೇರೆಯ ಸುಖ.

ಮಱ್ರುಮ್ ೩೪೪ **ಮತ್ತಂ** ಅನಂತರವೂ.

ಮಱ್ರೈಯದು ೨೮೯ **ಮತ್ತಿನದು** ಬೇರೆಯದು.

ಮಱ್ರೈಯವರ್ ೩೪೮ **ಮತ್ತಿನವರ್** ಬೇರೆಯವರು.

ಮಱ್ರೈಯಾನ್ ೨೧೪ **ಮತ್ತಿನವನ್** ಬೇರೆಯವನು.

ಮಲರ್ ೩ **ಮಲರ್** ಹೂವು.

ಮಲೈ ೧೨೪ **ಮಲೆ** ಬೆಟ್ಟ

ಮಲ್ಲಲ್ ೨೪೫ ಹುಲಿಸು, ಸಮೃದ್ಧಿ.

ಮೞಲೈಚ್ಚೊಲ್ ೬೬ ಮೞಲೈ+ಶೊಲ್ ತೊದಲು ಮಾತು.

ಮೞಿತ್ತಲ್ ೨೮೦ ಬೋಳಿಸುವುದು (<ಮೞಿ)

ಮೞೈ ೧೨ **ಮೞೆ** ಮಳೆ.

ಮಾಕ್ಕಳ್ ೩೨೯ ಮೃಗಸಮಾನರಾದ ಮನುಷ್ಯರು (<ಮಾ=ಮೃಗ)

ಮಾಟ್ಚಿತ್ತು ೫೨ **ಮಹಿಮೆಯದು** ಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳದ್ದು (<ಮಾಟ್ಚಿ=ಮಹಿಮೆ)

-ಮಾಟ್ಟು ೫ - ಅಲ್ಲಿ ಸಪ್ತಮೀವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ.

ಮಾಣ ೧೦೨ **ಮಿಗೆ** ಬಹಳ.

ಮಾಣಡಿ ೩ ಮಾಣ್+ಅಡಿ ಮೇಲಡಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪಾದ.

ಮಾಣಾ ೫೩ ಮೇಲಲ್ಲದ, ಶ್ರೇಷ್ಠಗಳಲ್ಲದ.

೩೧೭ ಮೇಲಲ್ಲದವು, ಕೇಡುಗಳು.

ಮಾಣ್ಡಱ್ಕು ೧೭೭ ಮೇಲಾಗುವುದಕ್ಕೆ, ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಕ್ಕೆ (<ಮಾಣ್)

ಮಾಣ್ಡಾರ್ ೨೭೮ ಮಹಿಮರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಮಹಾತ್ಮರು (<ಮಾಣ್)

ಮಾಣ್ಬು ೫೧ ಮೇಲ್ಮೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ (<ಮಾಣ್)

ಮಾನಿಲಮ್ ೬೮ ಮಾ+ನಿಲಮ್ **ಮಾನೆಲಂ** ದೊಡ್ಡದಾದ ಭೂಮಿ.

ಮಾನ್ದರ್ ೨೭೮ ಮನುಷ್ಯರು.

ಮಾರಿ ೨೧೧ ಮುಗಿಲು, ಮೇಘ.

ಮಾಱ್ರಲ್ ೭ ಕಳೆಯುವುದು, ಪರಿಹರಿಸುವುದು.

ಮಾಱ್ರುವಾರ್ ೨೨೫ ಪರಿಹರಿಸುವವರು (<ಮಾಱ್ರು)

ಮಾಶಱುಕಾಟ್ಚಿಯವರ್ ಮಾಶು+ಅಱು+ಕಾಟ್ಚಿ+ಅವರ್ ೧೯೯ **ಮಾಸಱಿತಕಾಣ್ಕೆಯವರ್** ಪರಿಶುದ್ಧ ದರ್ಶನವುಳ್ಳವರು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು.

ಮಾಶಱ್ಱಾರ್ ೩೧೧ ಮಾಶು+ಅಱ್ಱಾರ್ **ಮಾಸರತವರ್** ದೋಷವಿಲ್ಲದವರು.

ಮಾಶಿಲನ್ ೩೪ ಮಾಶು+ಇಲನ್ **ಮಾಸಿಲ್ಲದವನ್** ದೋಷವಿಲ್ಲದವನು.

ಮಾಶು ೨೭೮ **ಮಾಸು** ಕೊಳೆ, ದೋಷ.

ಮಿಕ್ಕವೈ ೧೫೮ **ಮಿಕ್ಕವು** ಧರ್ಮವನ್ನು ಮೀರಿದವು, ಅನ್ಯಾಯಗಳು, ಕೇಡುಗಳು.

ಮಿಗುದಿ ೧೫೮ ಸೊಕ್ಕು, ಮದ (<ಮಿಗು)

ಮಿಗುಮ್ ೩೭೩ **ಮಿಗುಗುಂ** ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತದೆ (<ಮಿಗು)

ಮಿಗೈ ೩೪೫ (ಮಿಗೆ) **ಮಿಗಿಲು** ಹೆಚ್ಚು.

ಮಿಚ್ಚಿಲ್ ೮೫ ಮಿಕ್ಕುದು, ಮಿಕ್ಕದ್ದು.

-ಮಿಶೈ ೩ - ಮೇಲೆ.

ಮಲರ್ಮಿಶೈ=ಮಲರ್ಮೇಲೆ.

ಮಿಶೈವಾನ್ ೮೫ ಉಣ್ಣುವವನು (<ಮಿಶೈ)

ಮುಗನ್ ೮೪ **ಮೊಗಂ** ಮುಖ.

ಮುಗಮ್ ೯೩ **ಮೊಗಂ** ಮುಖ.

-ಮುದಲ ೧ ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳವು (<ಮುದಲ್=ಮೊದಲು, ಆದಿ)

-ಮುದಱ್ಱು ೧ ಮುದಲ್ +ತು **(ಮೊದಲ್ತು*)** ಮೊದಲಾಗಿ ಉಳ್ಳವು.

ಮುನ್ ೫೯ **ಮುಂದೆ** ಎದುರಿಗೆ.

ಮುನಿಯ ೧೯೧ **ಮುನಿಯೆ** ಕೋಪಿಸುವಂತೆ, ಹೇಸುವಂತೆ.

ಮುನ್ದಿ ೬೭ **ಮುಂದೆ** ಮುಂದುಗಡೆ, ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು.

ಮುನ್ದುಱುಮ್ ೩೮೦ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ (<ಮುನ್)

ಮುಯಲಪ್ಪಡುಮ್ ೨೬೫ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲ್ಪಡುವುದು (<ಮುಯಲ್=ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡು)

ಮುಱ್ಪಗಲ್ ೩೧೯ ಮುನ್+ಪಗಲ್ **ಮುಂಬಗಲ್** ಹಗಲಿನ ಮೊದಲ ಭಾಗ.

ಮುಱ್ಱಿಱ್ಱು ೨೪೦ ಮುಗಿಯಿತು.

ಮೂಕ್ಕು ೨೭೭ ಮೂಗು.

ಮೂವರ್ ೪೧ **ಮೂವರ್** ಮೂವರು (ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ, ವಾನಪ್ರಸ್ಥ, ಸನ್ಯಾಸಿ)

ಮೆಯ್ಪ್ಪೊರುಳ್ ೨೪೯ ಮೆಯ್+ಪೊರುಳ್ **ನಿಜಪುರುಳ್** ಸತ್ಯಾರ್ಥ, ತತ್ತ್ವ.

ಮೆಯ್ಪ್ಪೊರುಳ್ಗಣ್ಡಾರ್ ೩೫೬ ಮೆಯ್+ಪೊರುಳ್+ಕಂಡಾರ್ **ನಿಜಪುರುಳ್ಗಂಡವರ್** ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಂಡವರು.

ಮೆಯ್ಪ್ಪೊರುಳ್ಗಾಣ್ಬದು ೩೫೫ ಮೆಯ್+ಪೊರುಳ್+ಕಾಣ್ಬದು ನಿಜಪುರುಳ್ಗಾಣ್ಬುದು, ತತ್ತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುವುದು.

ಮೆಯ್ಯುಣರ್ವು ೩೫೪ ಮೆಯ್+ಉಣರ್ವು ನಿಜವೊಣರ್ವು ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ.

ಮೆಲಿಯಾರ್ ೨೫೦ **ಮೆಲ್ಲಿದರ್** ಸುಲಭರಾದವರು, ದುರ್ಬಲರು.

ಮೆನ್ಮೇಲ್ ೩೬೮ ಮೇಲ್+ಮೇಲ್ **ಮೇಲ್ಮೇಲೆ.**

ಮೇನ್ಮೈ ೧೩೭ **ಮೇಲ್ಮೆ.**

ಮೇಯ್ನ್ದ ೨೭೩ **ಮೇಯ್ದ** (<ಮೇಯ್)

ಮೇಱ್ಕೊಣ್ಡು ೩೨೬ **(ಮೇಲ್ಕೊಂಡು)** ಕೈಕೊಂಡು (<ಮೇಲ್+ಕೊಳ್)

ಮೇಱ್ಕೊಳ್ವದು ೨೬೨ **(ಮೇಲ್ಕೊಳ್ವುದು)** ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದು (<ಮೇಲ್+ಕೊಳ್)

ಮೇಱ್ಚೆನ್ಱು ೩೩೫ **ಮೇಲ್ಸಂದು** ತಾನಾಗಿ ಮೇಲೆ ನುಗ್ಗಿ ಹೋಗಿ, ಬೇಗ ಕೈಕೊಂಡು (<ಮೇಲ್+ಶೆಲ್)

- ಮೇಲವಾಂ ೩೨೦ - ಮೇಲಿನವು -ಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಮೇಲುಲಗಮ್ ೨೨೨ ಮೇಲ್ +ಉಲಗಮ್ **ಮೇಲೋಕಂ** ಉತ್ತಮ ಲೋಕ. ಸ್ವರ್ಗ.

ಮೇಲ್ವಾರಾ ಮುನ್ ೩೩೫ ಮೇಲೆ ಬರದ ಮೊದಲು, ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಬರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ.

ಮೊೞಿ ೨೮ **ನುಡಿ** ಮಾತು.

೨೯೫ **ನುಡಿ** ಮಾತಾಡು.

ಮೋಪ್ಪ ೯೦ **ಮೂಸೆ** ಮೂಸಿದರೆ (<ಮೋ)

ಯ

ಯಾ ೫೪ ಯಾವವು.

ಯಾಕಾವಾರ್ ೧೨೭ ಯಾ+ಕಾವಾರ್ ಏ **ಕಾಯರ್** ಯಾವುದನ್ನು ಅಡಗಿಸಿಡಲೊಲ್ಲದವರು.

ಯಾಕ್ಕೈ ೭೯ ಒಡಲು, ಶರೀರ.

ಯಾಣ್ಡು ೩೬೨=ಆಣ್ಡು.

ಯಾದು ೩೪೧ **ಯಾವುದು.**

ಯಾನ್ ೧೧೬ **ನಾನ್** ನಾನು.

ಯಾಮ್ ೬೧ **ನಾಮ್** ನಾವು.

ಯಾರ್ ೨೦ **ಆರ್** ಯಾರು.

ಯಾೞ್ ೬೬ (ಇ) ಯಾೞ್ ವೀಣೆ (ಯಂಥ ಒಂದು ವಾದ್ಯ)

ವ

ವಗುತ್ತ ೩೭೭ ಪಾಲುಮಾಡಿದ (<ವಗು)

ವಗುತ್ತಾನ್ ೩೭೭ ಪಾಲು ಮಾಡಿದವನು, ಸುಖದುಃಖಗಳನ್ನು ಜೀವಕ್ಕೆ ಪಾಲು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವನು, ವಿಧಿ.

ವಗೈ ೨೩ **ಬಗೆ** ರೀತಿ.

ವಞ್ಜಮನತ್ತಾನ್ ೨೭೧ ವಞ್ಜಮ್+ಮನತ್ತು+ಆನ್ **ವಂಚನೆಯ ಮನದವನ್.**

ವಞ್ಜಿತ್ತು ೨೭೬ **ವಂಚಿಸಿ** (<ವಞ್ಜಿ)

ವಞ್ಜಿಪ್ಪದು ೩೬೬ **ವಂಚಿಪುದು** ವಂಚಿಸುವುದು (<ವಞ್ಜಿ)

ವಡು ೧೨೯ ಕಲೆ.

ವಣಙ್ಗಾ ೯ ಮಣಿಯದ, ವಂದಿಸದ (<ವಣಙ್ಗು)

ವಣ್ಬಯನ್ ೨೩೯ ವಣ್+ಪಯನ್ ಹುಲಿಸುಬೆಳೆ.

ವನ್ಗಣವರ್ ೨೨೮ ವನ್ಗಣ್+ಅವರ್ ಕಟುಕರು, ಕ್ರೂರಿಗಳು.

ವನ್ಗಣಾರ್ ೨೭೬ ವನ್ಗಣ್+ಆರ್ ಕಟುಕರು, ಕ್ರೂರಿಗಳು.

ವನ್ಬಾಲ್ ೭೮ ವನ್+ಪಾಲ್ ಕಠಿನವಾದ ಬೆಂಗಾಡು **(ಪಾಲ್=ಪಾಲೈ** ಮರುಭೂಮಿ)

ವನ್ಶೊಲ್ ೯೯ ವನ್+ಶೊಲ್ ಕಡುಸೊಲ್, ಕಠಿನವಾದ ಮಾತು.

ವನ್ಮೈ ೧೫೩ **ಬಲ್ಮೆ** ಶಕ್ತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

-ವಯಿನ್ ೧೭೭ ಸಪ್ತಮೀವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ-ಒಳ್, -ಅಲ್ಲಿ.

ವರನ್ ೨೪ **ವರಂ** ಶ್ರೇಷ್ಠ.

ವರುದಲ್ ೧೧ **ಬರ್ಪುದು** ಬರುವುದು (<ವಾ)

ವರುಮ್ ೨೬೪ **ಬರ್ಕುಂ** ಬರುತ್ತದೆ (<ವಾ)

ವರವದು ೩೯ **ಬರ್ಪುದು** ಬರುವಂಥದು (<ವಾ)

ವರುವಿರುನ್ದು ೮೩ ವರುಮ್+ವಿರುನ್ದು **ಬರ್ಪಬಿರ್ದು** ಬರುವ ಅತಿಥಿ.

ವರೈ ೧೫೦ ಎಲ್ಲೆ, ಮೇರೆ.

ವರೈತ್ತು ೧೦೫ ಎಲ್ಲೆಯುಳ್ಳದ್ದು.

ವರೈಯಾಳ್ ೧೫೦ ಎಲ್ಲೆಯಳ್, ಎಲ್ಲೆಯೊಳಗಿರುವಳು.

ವಱಕ್ಕುಮ್ ೧೮ **ಬತ್ತುಗುಂ** ಬತ್ತುವುದು (<ವಱ)

ವಱಿಯಾರ್ ೨೨೧ **ಬಱಿಯರ್** ಇಲ್ಲದವರು, ದರಿದ್ರರು.

ವಱ್ಱನ್ಮರಮ್ ೭೮ ವಱ್ಱಲ್+ಮರಮ್ **ಬತ್ತಲ್ಮರಂ** ಬತ್ತಿಹೋದ ಮರ, ಒಣಗಿದ ಮರ.

ವಲಿಯಾರ್ ೨೫೦ **ಬಲ್ಲಿದರ್** ಬಲವಂತರು.

ವಲಿಯಿನಿಲೈಮೈಯಾನ್ ೨೭೩ ವಲಿ+ಇಲ್+ನಿಲೈಮೈ+ಆನ್ **ಬಲಮಿರದ ನೆಲೆಯವನ್** ಬಲವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯವನು.

ವಲ್ಲುರುವಮ್ ೨೭೩ ವಲ್+ಉರುವಮ್ **ಬಲರೂಪು** ಬಲಶಾಲಿಗಳ ವೇಷ.

ವಲೈಪ್ಪಟ್ಟಾರ್ ೩೪೮ ವಲೈ+ಪಟ್ಟಾರ್ **ಬಲೆಪಟ್ಟವರ್** ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವರು.

ವಶೈ ೨೩೮ ನಿಂದೆ, ಕುಂದು, ದೋಷ.

ವಶೈಯಿಲಾ ೨೩೯ ವಶೈ+ಇಲಾ ಕುಂದಿರದ, ನಿಂದೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗದ.

ವಳಮ್ ೧೪ ವರಮಾನ, ವಿಶೇಷ ಫಲ, (ಇಲ್ಲಿ ವಾರಿವಳಂ-ಸುವೃಷ್ಟಿ)

ವಳತ್ತಕ್ಕಾಳ್ ೫೧ ವಳಮ್+ತಕ್ಕಾಳ್ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವಳು, ಆದಾಯವನ್ನರಿತು ಮೀರದೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವವಳು.

ವಳಿ ೨೪೫ ಗಾಳಿ.

ವೞಕ್ಕು ೭೩ **(ಬೞಕೆ)** ನಡೆವಳಿ.
೭೫ ನಡವಳಿಕೆಯ ಫಲ.

ವೞಙ್ಗಾದು ೧೯ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ (<ವೞಙ್ಗು=ಕೊಡು)

ವೞಙ್ಗಿ ೧೧ ನಡೆದು (<ವೞಙ್ಗು)

ವೞಙ್ಗುಮ್ ೨೪೫ ನಡೆಯುವ, ಬೀಸುವ (<ವೞಙ್ಗು)

ವೞಙ್ಗುವದು ೯೯ **ಬೞಸಿದಪುದು** ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು (<ವೞಙ್ಗು)

ವೞಿ ೩೮ **ಬೞಿ** ದಾರಿ.

ವೞಿಯದು ೮೦ **ಬೞಿಯದು** ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿದ್ದು (<ವೞಿ)

ವೞುಕ್ಕಿ ೧೩೯ **ತಪ್ಪಿ** (<ವೞುಕ್ಕು)

ವಾಅಯ್ಮೈ ೩೬೪ =ವಾಯ್ಮೈ.

ವಾಣಿಗಮ್ ೧೨೦ **ವಾಣಿಜ್ಯ** =ವ್ಯಾಪಾರ.

ವಾನ್ ೧೧ **(ಬಾನ್)** ಮಳೆ.

ವಾನುಯರ್ ೨೭೨ **ಬಾನೆಟ್ಟ** ಆಕಾಶದಷ್ಟು ಎತ್ತರವಾದ, ಉನ್ನತ.

ವಾನುಮ್ ೧೮ ಮಳೆ.
೩೫೩ ಸ್ವರ್ಗ.

ವಾನಗಮ್ ೧೦೧ ವಾನ್+ಅಗಂ **(ಬಾನಗಂ*)** ಸ್ವರ್ಗಲೋಕ.

ವಾನತ್ತವರ್ ೮೬ **ಬಾನಿನವರ್** ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದವರು, ದೇವತೆಗಳು.

ವಾನೋರ್ ೧೮ **ಬಾನೋರ್** ಬಾನಿನವರು, ದೇವತೆಗಳು.

ವಾಯ್ ೩೩ ಎಡೆ, ಸ್ಥಳ.
೯೧ **ಬಾಯ್** ಬಾಯಿ.

ವಾಯಿಲ್ ೬ **ಬಾಗಿಲ್** ಬಾಗಿಲು.

ವಾಯ್ಚ್ಚೊಲ್ ೯೧ ವಾಯ್+ಶೊಲ್ **ಬಾಯ್ಸೊಲ್** ಬಾಯ ಮಾತು.

ವಾಯ್ಮೈ ೨೯೧ ವಾಯ್+ಮೈ (**ಬಾಯ್ಮೆ,** ಬಾಯ್ತನ=ಬಾಯಿನ ಸಹಜ ವ್ಯಾಪಾರ) ದಿಟ ಹೇಳುವುದು, ಸತ್ಯ.

ವಾಯ್ಮೈಯಿಡತ್ತ ೨೯೨ ವಾಯ್ಮೈ+ಇಡತ್ತ **ದಿಡದೆಡೆಯದು** ದಿಟವೇ.

ವಾರಾ ೩೩೫ ಬರದ (<ವಾ)

ವಾರಿ ೧೪ ವರಮಾನ, ಆದಾಯ.

ವಾಲಱಿವನ್ ೨ ವಾಲ್+ಅಱಿವು+ಅನ್ ಪರಿಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನು, -ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿ.

ವಾಳ್ ೩೩೪ **ಬಾಳ್** ಕತ್ತಿ.

ವಾಳದು ೩೩೪ **ಬಾಳಿನದು** ಕತ್ತಿಯುಳ್ಳದ್ದು.

ವಾೞಾದವರ್ ೨೪೦ **ಬಾೞಿದವರ್** ಸತ್ತವರು (<ವಾೞ್)

ವಾೞಾದಾರ್ ೨೩೭ **ಬಾೞಿದವರ್** ಜೀವನ ನಡಸದೆ ಇರುವವರು (<ವಾೞ್)

ವಾೞುಮ್ ೫೮ **ಬಾೞ್ವ** ಬಾಳುವ, ವಾಸಿಸುವ (<ವಾೞ್)

ವಾೞ್ಕೈ ೫೨ **ಬಾೞ್ಕೆ** ಬಾಳಿಕೆ, ಬದುಕು ಜೀವನ (<ವಾೞ್)

ವಾೞ್ಕೈತ್ತುಣೈ ವಾೞ್ಕೈ+ತುಣೈ **ಬಾೞ್ಕೆಸಂಗಾತಿ** ಹೆಂಡತಿ, ಗೃಹಿಣಿ.

ವಾೞ್ದಲ್ ೨೩೧ **ಬಾೞ್ವುದು** ಬಾಳುವುದು (<ವಾೞ್)

ವಾೞ್ನಾಳ್ ೩೮ ವಾೞ್+ನಾಳ್ **ಬಾೞ್ದಿನಂ** ಮುಂದೆ ಬಾಳಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾಲ, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮ.

೩೨೬ ಬದುಕಿರುವ ಕಾಲ, ಆಯಸ್ಸು.

ವಾೞ್ವದು ೩೩೭ **ಬಾೞ್ವುದು** ಬಾಳುವುದು, ಬದುಕಿರುವುದು (<ವಾೞ್)

ವಾೞ್ವಾರ್ ೩ **ಬಾೞ್ವರ್** ಬಾಳುತ್ತಾರೆ (<ವಾೞ್)

೨೪೦ **ಬಾೞ್ವವರ್** ಬಾಳುವವನು (<ವಾೞ್)

ವಾೞ್ಬವನ್ ೫೦ **ಬಾೞ್ವವನ್** ಬಾಳುವವನು (<ವಾೞ್)

ವಿಕ್ಕುಳ್ ೩೩೫ **ಬಿಕ್ಕುಳು** ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆ (<ವಿಕ್ಕು)

ವಿಡಲ್ ೧೧೩ **ಬಿಡುಗೆ** ಬಿಡಲಿ (<ವಿಡು)

೩೧೪ **ಬಿಡುವುದು** (<ವಿಡು)

ವಿಡಲ್ವೇಣ್ಡುಮ್ ೩೪೩ **ಬಿಡವೇೞ್ಕುಂ** ಬಿಡಬೇಕು (<ವಿಡು)

ವಿಡಾಅ=ವಿಡಾ ೩೪೭ **ಬಿಡವು** ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ (<ವಿಡು)

ವಿಡಾ(ಅ)ದವರ್ ೩೪೭ **ಬಿಡದವರ್** ಬಿಡದವರು (<ವಿಡು)

ವಿಡಿನ್ ೧೭ **ಬಿಡಲ್, ಬಿಟ್ಟೊಡೆ** ಬಿಟ್ಟರೆ (<ವಿಡು)

ವಿಡುಮ್ ೧೩೩ **ಬಿಡುಗುಂ** ಬಿಡುವುದು (<ವಿಡು)

ವಿಣ್ ೧೩ ಮಳೆ.

ವಿತ್ತಗರ್ ೨೩೫ ಚದುರರು, ಜಾಣರು.

ವಿತ್ತು ೨೪ **ಬಿತ್ತು** ಬಿತ್ತ, ಬೀಜ.

ವಿನೈ ೫ ಗೆಯ್ಮೆ, ಕರ್ಮ, ಕೆಲಸ.

ವಿನೈಪಡುಪಾಲ್ ೨೭೯ ವಿನೈ +ಪಡು+ಪಾಲ್ ಕೆಲಸ ಪಡುವ ಪಾಲು, ಕೆಲಸದ ಬಗೆ.

ವಿನೈಪ್ಪಗೈ ೨೦೭ ವಿನೈ+ಪಗೈ ಕರ್ಮವೆಂಬ ಶತ್ರು.

ವಿಯನುಲಗಮ್ ೧೩ ವಿಯನ್+ಉಲಗಮ್ ವಿಸ್ತಾರವಾದ, ಹರಡಿದ ಪ್ರಪಂಚ.

ವಿರಿನೀರ್ ೧೩ ವಿರಿ+ನೀರ್ ಹರಡಿದ ನೀರುಳ್ಳದ್ದು, ಸಮುದ್ರ.

ವಿರುನ್ದು ೪೩ **ಬಿರ್ದು** ಅತಿಥಿ.

ವಿರುನ್ದೊರಾಲ್ ೧೫೩ ವಿರುನ್ದು +ಒರಾಲ್ **ಬಿರ್ದೋಡಿಪುದು** ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುವುದು.

ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಲ್ ೮೯ ವಿರುನ್ದು+ಓಮ್ಬಲ್ **ಬಿರ್ದೋವುವುದು** ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಉಪಚರಿಸುವುದು.

ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬಿ ೮೧ **ಬಿರ್ದೋವಿ** ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ.

ವಿರುನ್ದೋಮ್ಬುವಾನ್ ೮೪ **ಬಿರ್ದೋವುವವನ್** ಅತಿಥಿಸತ್ಕಾರ ಮಾಡುವವನು.

ವಿಱಲ್ ೧೮೦ ಗೆಲವು, ಜಯ.

ವಿಱ್ಱು ೨೨೦ ಮಾರಿ (<ವಿಲ್)

ವಿಲೈ ೨೫೬ ಬೆಲೆ.

ವಿಶುಮ್ಬು ೧೬ ಬಾನ್, ಆಕಾಶ.

ವಿಶುಮ್ಬುಳಾರ್ ೨೫ ಬಾನೊಳರ್, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ (ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ) ವಾಸಿಸುವವರು, ದೇವತೆಗಳು.

ವಿಳಕ್ಕು ೨೯ ಬೆಳಕು.

ವಿಳಿನ್ದ ೩೩೨ ಚೆದರಿಹೋದ (<ವಿಳಿ)

ವಿಳಿನ್ದಾರ್ ೧೪೩ ಅೞಿದವರ್, ಸತ್ತವರು (<ವಿಳಿ)

ವಿಳಿಯಾದು ೧೪೫ ಅೞಿಯದೆ, ನಾಶವಾಗದೆ (<ವಿಳಿ)

ವಿಳೈ ೧೭೭ **(ಬೆಳೆ),** ಬಳವಿ ಬೆಳೆಯುವುದು (<ವಿಳೈ)

ವಿಳೈವು ೨೮೪ **(ಬೆಳೆ), ಬಳವಿ** ಪರಿಣಾಮ (<ವಿಳೈ)

ವಿೞಿಪ್ಪದು ೩೩೯ ಕಣ್ದೆಱೆವುದು, ಕಣ್ಣುಬಿಡುವುದು, ಎಚ್ಚರುವುದು (<ವಿೞಿ)

ವಿೞುಚ್ಚೆಲ್ವಮ್ ೩೬೩ ವಿೞು+ಶೆಲ್ವಮ್ ಮೇಲ್ಸಿರಿ, ಉತ್ತಮ ಸಂಪತ್ತು

ವಿೞುಪ್ಪಮ್ ೧೩೧ ಮೇಲ್ಮೆ, ಮೇಲಾದ್ದು, ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವ.

ವಿೞುಪ್ಪೇಱು ೧೬೨ ವಿೞು+ಪೇಱು ಮೇಲ್ಪಡವು, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಲಾಭ, ಉತ್ತಮ ಭಾಗ್ಯ.

ವಿೞುಮಮ್ ೧೦೭ ಕಷ್ಟ, ಸಂಕಟ, ದುಃಖ.

ವಿೞುಮಿಯಾರ್ ೨೦೧ ಮೇಲಾದರ್, ಉತ್ತಮರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು.

ವೀಯಾ ೨೮೪ **ಬೀಯದ** ಪರಿಹಾರವಾಗದ (<ವೀ)

ವೀಯಾದು ೨೦೭ **ಬೀಯದೆ** ನಾಶವಾಗದೆ (<ವೀ)

ವೀವರ್ ೨೮೯ **(ಬೀವರ್*)** ಹಾಳಾಗುತ್ತಾರೆ (<ವೀ)

ವೀೞಿನ್ ೧೬ **ಬಿೞ್ದೊಡೆ** ಬಿದ್ದರೆ (<ವೀೞ್)

ವೀೞ್ನಾಳ್ ೩೮ ವೀೞ್+ನಾಳ್ **ಪಾೞ್ದಿನಂ** ವ್ಯರ್ಥವಾದ ದಿನ.

ವೆ∴ಗಾಮೈ ೧೭೮ **ಅೞಿಪಮೆ,** ನಿರ್ಲೋಭತ್ವ (<ವೆ∴ಗು)

ವೆ∴ಗಿ ೧೭೨ **ಅೞಿಪಿ,** ಅನುಚಿತವಾಗಿ ಬಯಸಿ, ಲೋಭಿಸಿ (<ವೆ∴ಗು)

ವೆ∴ಗಿನ್ ೧೭೧ ಅೞಿಪಿದೊಡೆ, ಲೋಭಿಸಿದರೆ (<ವೆ∴ಗು)

ವೆ∴ಗುದಲ್ ೧೭೪ ಅೞಿಪುವುದು, ಲೋಭಿಸುವುದು (< ವೆ∴ಗು)

ವೆ∴ಗಾ ೧೭೯ ಅೞಿಪದ, ಲೋಭಿಸದ (<ವೆ∴ಗು)

ವೆಗುಳಾಮೈ ೩೦೮ ಕೋಪಿಸದಿರುವುದು, ಅಕ್ರೋಧ (<ವೆಗುಳ್)

ವೆಗುಳಿ ೨೯ ಮುಳಿಸು, ಕೋಪ (<ವೆಗುಳ್)

ವೆನ್ಱ ೧೭೪ **ಗೆಲ್ದ** ಗೆದ್ದ (<ವೆಲ್)

ವೆನ್ಱು ೧೫೮ **ಗೆಲ್ದು** ಗೆದ್ದು (<ವೆಲ್)

ವೆಯಿಲ್ ೭೭ **ಬಿಸಿಲ್** ಬಿಸಿಲು.

ವೆಱಿಯ ೧೭೫ ಅಲ್ಲದುವು, ಅಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೆಲಸಗಳು.

ವೇಟ್ಟಲ್ ೨೫೯ **ಬೇೞ್ಪುದು** ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದು (<ವೇಳ್)

ವೇಟ್ಟುವನ್ ೨೭೪ **ಬೇಡನ್** ಬೇಟೆಯಾಡುವವನು, ಬೇಡ.

ವೇಣ್ಡಱ್ಕ ೧೭೭ **ಬೇಡದಿರ್ಕೆ** ಬೇಡಲಾಗದು (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡಱ್ಪಾಱು ೮೨ ವೇಣ್ಡಲ್+ಪಾಲ್+ತು **ಬೇಡತಕ್ಕದ್ದು** (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡಾ ೩೭ **ಬೇಡ** (<ವೇಣ್ಡು)

೨೧೧ **ಬೇಡದು** ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡಾದಾನ್ ೧೬೩ **ಬೇಡದನ್** ಬಯಸದವನು (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡಾಮೈ ೪ ವೇಣ್ಡು +ಅ+ಮೈ **(ಬೇಡಮೆ*)** ಬೇಡವೆಂಬ ಭಾವ, ವಿರಾಗ (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡಿನ್ ೧೫೪ ಬೇೞ್ದೊಡೆ, ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡಿಯ ೨೬೫ **ಬೇಡಿದುವು** ಬಯಸಿದವು (<ವೇಣ್ಡು)

(ವೇಣ್ಡಿಯ+ಆಙ್ಗು) **ಬೇಡಿದ** ಬಯಸಿದ (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡುದಲ್ ೪ **ಬೇೞ್ಪುದು** ಬಯಸುವುದು, ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ವಸ್ತು (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡುಬವರ್ ೧೭೩ **ಬೇೞ್ಪರ್** ಬಯಸುವವರು (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಣ್ಡುಮ್ ೨೧ **ಬೇೞ್ಪುದು** ಬಯಸುತ್ತದೆ, ಗಣಿಸುತ್ತದೆ (<ವೇಣ್ಡು)

೧೭೮ **ಬೇೞ್ಪ** ಬಯಸುವ (<ವೇಣ್ಡು)

ವೇಱು ೧೪೩ **ಬೇಱೆ** ಬೇರೆ.

೩೭೪ **ಬಗೆ** ವಿಧ, ರೀತಿ.

ವೇಳಾಣ್ಮೈ ೮೧ ಉಪಕಾರ, ಸೇವೆ.

ವೇಳ್ವಿ ೮೭ **ಬೇಳ್ವೆ** ಯಜ್ಞ.

ವೇಳ್ವಿಪ್ಪಯನ್ ಬೇಳ್ವೆಫಲ ಯಜ್ಞದ ಫಲ.

ವೈಕ್ಕಪ್ಪಡುಮ್ ೨೧೪ ಇಡಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ (<ವೈ=ಇಡು)

ವೈಗಲ್ ೮೩ **(ಬೈಗು)** ದಿನ.

ವೈಗಲುಮ್ ದಿನದಿನವೂ.

ವೈತ್ತು ೨೨೮ ಇಟ್ಟು (<ವೈ)

ವೈಪ್ಪ ೨೬ ಇಡುವ (<ವೈ)

ವೈಪ್ಪುೞಿ ಇಡುವ ಸ್ಥಳ.

ವೈಪ್ಪರ್ ೧೫೫ ಇಡುವರು (<ವೈ)

ವೈಪ್ಪು ೨೪ ಇಟ್ಟದ್ದು, ನಿಧಿ (<ವೈ)

ವೈಯಗಮ್ ೧೦೧ ವೈ +ಅಗಮ್ ಭೂಲೋಕ.

ವೈಯತ್ತಾರ್ ೨೩೮ ಭೂಲೋಕದವರು (<ವೈಯಮ್)

ಮೈಯಮ್ ೧೮೯ ಭೂಮಿ.

ವೈಯಾದು ೧೧೭ **ಬೈಯದು** ಬೈಯುವುದಿಲ್ಲ (<ವೈ=ಬೈ, ನಿಂದಿಸು)

ವೈಯಾರ್ ೧೫೫ ಇಡರು, ಇಡುವುದಿಲ್ಲ (<ವೈ)

ಶ

ಶಮನ್ ೧೧೮ ಸಮ.

ಶಮನ್‌ಶೆಯ್ದು ಸಮಗೆಯ್ದು ಸಮ ಮಾಡಿ.

ಶಾಕ್ಕಾಡು ೨೩೫ ಶಾ+ಕಾಡು **ಸಾವು.**

ಶಾದಲ್ ೧೮೩ **ಸಾವುದು** ಸಾಯುವುದು (<ಶಾ)

ಶಾನ್ಱ ೫೬ ತುಂಬಿದ (<ಶಾಲ್=ತುಂಬಿರು)

ಶಾನ್ಱೋನ್ ೬೯ ಸಂಪನ್ನ, ಕಲ್ತವನು, ವಿದ್ವಾಂಸ (<ಶಾಲ್)

ಶಾರಾ ೧೯೪ **ಸಾರವು** ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ (<ಶಾರ್)

ಶಾರ್ದ್ದರಾ ೩೫೯ **ಸಾರ್ತರವು** ಬರುವುದಿಲ್ಲ (<ಶಾರ್+ತರ್)

ಶಾರ್ದ್ದರುಮ್ ೩೫೯ **ಸಾರ್ತರ್ಪ** ಬರುವ (<ಶಾರ್+ತರ್)

ಶಾರ್ವು ೧೫ **(ಸಾರ್ಬು*)** ಆಶ್ರಯ (<ಶಾರ್)

ಶಾಲ್ಬು ೧೦೫ ಸಂಪನ್ನತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ (<ಶಾಲ್)

ಶಾಲುಮ್ ೨೫ **ಸಾಲ್ವ** ಸಾಕಾಗುವ (<ಶಾಲ್)

೧೬೫ **ಸಾಲ್ಗುಂ** ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ (<ಶಾಲ್)

ಶಾವಾ ೮೨ **(ಸಾಯಾ*)** ಸಾಯದ (<ಶಾ)

ಶಾವಾ ಮರುನ್ದು = ಸಾಯದಂತೆ ಮಾಡುವ ಮದ್ದು, ಅಮೃತ.

ಶಿದೈವು ೧೧೨ ಅಳಿವು, ನಾಶ (<ಶಿದೈ=ನಾಶವಾಗು)

ಶಿನಙ್ಗಾಪ್ಪಾನ್ ೩೦೧ ಶಿನ್ +ಕಾಪ್ಪಾನ್ **ಮುಳಿಸುಗಾವನ್** ಕೋಪವನ್ನು ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನು.

ಶಿನಮ್ ೩೦೧ ಮುಳಿಸು, ಕೋಪ.

ಶಿಮಿಟ್ತ್ತ ೨೭೪ ಹಿಡಿದ (<ಶಿಮಿಟ್=ಹಿಡಿ)

ಶಿಱಪ್ಪು ೧೮ **ಸೆಱಪು** ವಿಶೇಷೋತ್ಸವ.

೩೧ ಮಹಿಮೆ, ಮೇಲ್ಮೆ.

೩೫೮ ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ತು, ಶ್ರೇಯಸ್ಸು, ಮೋಕ್ಷ.

ಶಿಱಿದು ೧೦೨ **ಕಿಱಿದು** ಕಡಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ್ದು, ಸ್ವಲ್ಪ.

ಶಿಱಿಯರ್ ೨೬ **ಕಿಱಿಯರ್** ಕಿರಿಯರು, ಚಿಕ್ಕವರು.

ಶಿಱುಗೈ ೬೪ ಶಿಱು+ಕೈ **ಕಿಱುಗೈ** ಚಿಕ್ಕ ಕೈ.

ಶಿಱುಮೈ ೯೮ ದುಃಖ, ಸಂಕಟ.

ಶಿಱೈ ೫೭ **ಸೆಱೆ** ಸೆರೆ, ನಿರ್ಬಂಧ.

ಶಿಲರ್ ೨೭೦ **ಕೆಲರ್** ಕೆಲವರು.

ಶಿವಿಗೈ ೩೭ **ಸಿವಿಗೆ** ಪಲ್ಲಕ್ಕಿ.

ಶೀರ್‌ದೂಕ್ಕುಮ್ ೧೧೮ ಶೀರ್+ತೂಕ್ಕುಮ್ ಸರಿದೂಗುವ.

ಶೀರ್ಮೈ ೧೨೩ ಮೇಲ್ಮೆ, ನಲ್ಮೆ.

ಶುಟ್ಟ ೧೨೯ **ಸುಟ್ಟ** (<ಶುಡು)

ಶುಡ ೨೬೭ **ಸುಡೆ** ಸುಟ್ಟರೆ (<ಶುಡು)

ಶುಡರುಮ್ ೨೬೭ **(ಸೊಡರ್ವ*)** ಬೆಳಗುವ, ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ (<ಶುಡರ್)

ಶುಡುಮ್ ೨೯೩ **ಸುಡುಗುಂ** ಸುಡುತ್ತದೆ (<ಶುಡು)

ಶುಱ್ರಮ್ ೧೬೬ **ಬಳಗ.**

ಶುವೈ ೨೭ **(ಸವಿ)** ರಸ.

ಶುವೈಯುಣ್ಡಾರ್ ೨೫೩ **ಸವಿಯುಂಡವರ್** ತಿಂದು ರುಚಿಕಂಡವರು.

ಶೂಟಿ ೧೭೬ ನೆನೆಯೆ, ಯೋಚಿಸಿದರೆ (<ಶೂಟ್=ನೆನೆ, ಎಣಿಸು)

ಶೂಟಱ್ಕ ೨೦೪ ನೆನೆಯದಿರ್ಕೆ, ಎಣಿಸಲಾಗದು (<ಶೂಟ್)

ಶೂಟಿನ್ ೨೦೪ ನೆನೆದೊಡೆ, ಎಣಿಸಿದರೆ (<ಶೂಟ್)

ಶೂಟುಮ್ ೨೦೪ ನೆನೆಗುಂ, ನೆನೆಯುತ್ತದೆ (<ಶೂಟ್)

ಶೂಟ್‌ನ್ದವನ್ ೨೦೪ ನೆನೆದವನ್, ಯೋಚಿಸಿದವನು (<ಶೂಟ್)

ಶೂಟ್ವಾನ್ ೩೨೫ ನೆನೆವನ್, ಯೋಚಿಸುವವನು, ಮರೆಯದಿರುವವನು (<ಶೂಟ್)

ಶೆಗುತ್ತು ೨೫೯ **(ಸಿಗಿದು)** ಕೊಂದು, ನಾಶಮಾಡಿ (<ಶೆಗು =ನಾಶಮಾಡು, ಸಾಯಿಸು, ಗೆಲ್ಲು)

ಶೆತ್ತಾರ್ ೨೧೪ **ಸತ್ತವರ್** ಸತ್ತವರು (<ಶಾ =ಸಾಯಿ)

ಶೆನ್ದಣ್ಮೈ ೩೦ ಶೆಮ್ಮೈ+ತಣ್ಮೈ **ಚೆಂದಣ್ಮೆ** ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಕರುಣೆ.

ಶೆನ್ರು ೨೦೭ **ಸಂದು** ಹೋಗಿ (<ಶೆಲ್)

ಶೆಪ್ಪಮ್ ೧೧೨ ನೇರ್ಮೆ, ನಡುನೆಲೆ, ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ.

ಶೆಮ್ಬೊರುಳ್ ೯೧ ಶೆಮ್ಮೈ +ಪೊರುಳ್ **ಚೆಂಬುರುಳ್** ಶ್ರೇಷ್ಠವಸ್ತು, ನಿಜತತ್ತ್ವ, ಸತ್ಯ.

ಶೆಮ್ಬೊರುಳ್ಗಾಣ್ಬದು ೩೫೮ ಶೆಮ್ಮೈ +ಪೊರುಳ್ +ಕಾಣ್ಬದು **ಚೆಂಬುರುಳ್ಗಾಣ್ಬುದು** ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಾಣುವುದು ; ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನ.

ಶೆಯಪ್ಪಟ್ಟಾರ್ ೧೦೫ **ಗೆಯ್ಯಪಟ್ಟರ್** ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವರು, ಯಾರಿಗೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅವರು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯಲ್ ೨೬ **(ಗೆಯಲ್*) ಗೆಯ್ವುದು** ಮಾಡುವುದು (<ಶೆಯ್ = ಮಾಡು)

೩೩ **ಗೆಯ್ಗೆ** ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡಬೇಕು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯಱ್ಪಾಲದು ೪೦ **(ಗೆಯಲ್ಪಾಲದು*)** ಮಾಡಬೇಕಾದುದು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯಿನ್ ೧೦೪ **ಗೆಯ್ದೊಡೆ** ಮಾಡಿದರೆ.

ಶೆಯಿರ್ ೨೫೮ ಕುಂದು, ದೋಷ.

೩೩೦ ದುಃಖ, ನೋವು.

ಶೆಯಿರುಡಮ್ಬು ೩೩೦ ಶೆಯಿರ್+ಉಡಮ್ಬು **ನೋವೊಡಲು** ರೋಗದಿಂದ ಸಂಕಟಪಡುತ್ತಿರುವ ಶರೀರ.

ಶೆಯುಮ್ ೨೧೯ **ಗೆಯ್ವ** ಮಾಡುವ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯುನೀರ ಗೆಯ್ವತೆರನವು, ಮಾಡಬೇಕಾದವು.

ಶೆಯ್ಗಲಾದಾರ್ ೨೬ ಗೆಯ್ಯಲಾರದರ್, ಮಾಡಲಾರದವರು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ದ ೧೦೧ **ಗೆಯ್ದ** ಮಾಡಿದ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ದಲ್ ೮೧ **ಗೆಯ್ವುದು** ಮಾಡುವುದು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ದವಮ್ ೨೬೫ **(ಗೆಯ್ತಪಂ*)** ಮಾಡತಕ್ಕ ತಪಸ್ಸು.

ಶೆಯ್ದಾರ್ ೧೫೮ **ಗೆಯ್ದರ್** ಮಾಡಿದವರು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ದು ೨೪೬ **ಗೆಯ್ದು** ಮಾಡಿ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್‌ನ್ನನ್ರಿ ೧೦೧ ಶೆಯ್+ನನ್ರಿ **(ಗೆಯ್‌ನನ್ನಿ*) ಗೆಯ್ದೊದವಿ** ಮಾಡಿದುಪಕಾರ.

ಶೆಯ್ಯಪ್ಪಡುಮ್ ೩೩೫ **ಗೆಯ್ಯಪಡುಗುಂ** ಮಾಡಲ್ಪಡುತ್ತದೆ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ಯಱ್ಕ ೨೦೫ **ಗೆಯದಿರ್ಕೆ** ಮಾಡದೆ ಉಳಿಯಿರಿ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ಯವಳ್ ೧೬೭ ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಶೆಯ್ಯಾಮಲ್ ೧೦೧ **ಗೆಯ್ಯದೆಯೆ** ಮಾಡದೆಯೆ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ಯಾಮೈ ೧೫೭ **ಗೆಯ್ಯಮೆ** ಮಾಡದಿರುವುದು (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ಯಾಳ್ ೮೪ ಸಿರಿದೇವಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ.

ಶೆಯ್ಯಿನ್ ೨೦೫ **ಗೆಯ್ಯೆ ಗೆಯ್ದೊಡೆ** ಮಾಡಿದರೆ (<ಶೆಯ್)

ಶೆಯ್ಯುಮ್ ೫೭ **ಗೆಯ್ಗುಂ** ಮಾಡುವುದು (<ಶೆಯ್)

೨೪೯ **ಗೆಯ್ವ** ಮಾಡುವ.

ಶೆಯ್ವಾರ್ ೨೬ **ಗೆಯ್ವವರ್** ಮಾಡುವವರು (<ಶೆಯ್)

ಶೆರುಕ್ಕು ೧೮೦ **ಸೊರ್ಕು** ಸೊಕ್ಕು, ಗರ್ವ.

ಶೆಱುವು ೧೨೩ ಅಡಗಿ ನಡೆಯುವುದು, ಅಡಕ.

ಶೆಱುವಾರ್ ೨೦೩ ಹಗೆಗಳು, ಶತ್ರುಗಳು (<ಶೆಱು)

ಶೆಱ್ಱಾರ್ ೩೦೩ ಹಗೆಗೊಂಡವರು (<ಶೆಱು)

ಶೆಱ್ಱು ೩೩೫ ಅಡಗಿಸಿ, ಅದುಮಿ (<ಶೆಱು)

ಶೆಲ್ಲಾ ೩೩೦ **ಸಲ್ಲದ** (<ಶೆಲ್)

ಶೆಲ್ಲಾದು ೧೮ **ಸಲ್ಲದು** ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ (<ಶೆಲ್)

ಶೆಲ್ಲಿಡಮ್ ೩೦೧ ಶೆಲ್+ಇಡಮೇ **ಸಲ್ವೆಡೆ** ನಡೆಯುವ ಕಡೆ (<ಶೆಲ್)

ಶೆಲ್ಲುಮ್ ೩೩ **ಸಲ್ವ** ಸಲ್ಲುವ, ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ (<ಶೆಲ್)

೨೫೦ ನಡೆಯುವ, ನುಗ್ಗುವ (<ಶೆಲ್)

ಶೆಲ್ವಮ್ ೩೧ ಸಂಪತ್ತು, ಐಶ್ವರ್ಯ.

ಶೆಲ್ವಞ್ಜೆಯಲ್ ೩೭೫ ಶೆಲ್ವಮ್+ಶೆಯಲ್ ಸಂಪತ್ತು ಕೂಡಿಸುವುದು.

ಶೆಲ್ವನ್ದಗೈತ್ತು ೧೨೫ ಶೆಲ್ವಮ್+ತಗೈತ್ತು ಸಂಪತ್ತಾಗುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳದ್ದು.

ಶೆಲ್ವರ್ ೧೨೫ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವರು (<ಶೆಲ್ವಮ್)

ಶೆವಿ ೬೫ **ಕಿವಿ.**

ಶೆವ್ವಿ ೧೩೦ ಸಮಯ, ಕಾಲ.

ಶೆವ್ವಿದು ೨೭೯ ಒಳ್ಳೆಯದು, ಲೇಸಿನದು.

ಶೆವ್ವಿಯಾನ್ ೧೭೯ ಋಜುಗುಣದವನು.

-ಶೇರ್ ೫ **-ಸೇರ್ದ** ಸೇರಿದ, (<ಶೇರ್)

ಶೇರಾ ೫ **ಸೇರವು** (<ಶೇರ್)

ಶೇರಾದಾರ್ ೧೦ **ಸೇರದವರ್** ಸೇರದವರು (<ಶೇರ್)

ಶೇರುಮ್ ೧೭೯ **ಸೇರುಗುಂ** ಸೇರುತ್ತಾಳೆ (<ಶೇರ್)

ಶೇರ್‌ನ್ದಾರ್ ೩ **ಸೇರ್ದವರ್** ಸೇರಿದವರು (<ಶೇರ್)

ಶೇರ್‌ನ್ದಾರೈಕ್ಕೊಲ್ಲಿ ೩೦೬ **ಸೇರ್ದರನ್‌ಕೊಲ್ಲಿ** ತನಗೆ ಆಶ್ರಯವಾದವರನ್ನೇ
ಕೊಲ್ಲುವಂಥದು, ಆಶ್ರಯಾಶ, ಬೆಂಕಿ.

ಶೊರಿನ್ದು ೨೫೯ **ಸುರಿದು** (<ಶೊರಿ)

ಶೊರಿಯಿನುಮ್ ೩೭೬ **ಸುರಿವೊಡಂ** ಸುರಿದರೂ (<ಶೊರಿ)

ಶೊಲ್ ೩೫ **ಸೊಲ್** ಮಾತು, ನುಡಿ.

ಶೊಲಲ್ ೧೪೯ **ಸೊಲ್ವುದು** ಆಡುವುದು (<ಶೊಲ್ =ಆಡು, ನುಡಿ)

ಶೊಲಿನ್ ೧೯೫ **ಸೊಲ್ಲಲ್, ಸೊಲ್ಲೆ** ಆಡಿದರೆ (<ಶೊಲ್)

ಶೊಲ್ಲಱ್ಕ ೧೮೪ **ಸೊಲ್ಲದಿರ್ಕೆ** ಆಡಬಾರದು (<ಶೊಲ್)

ಶೊಲ್ಲಾಮೈ ೧೯೭ **ಸೊಲ್ಲಮೆ** ಆಡದಿರುವುದು, ನುಡಿಯದಿರುವುದು (<ಶೊಲ್)

ಶೊಲ್ಲಿನ್ ೧೮೪ **ಸೊಲ್ವೊಡೆ** ಆಡಿದರೂ (<ಶೊಲ್)

ಶೊಲ್ಲಿಟುಕ್ಕು ೧೨೭ ಶೊಲ್+ಇಟುಕ್ಕು **ಸೊಲ್ಕುಱೆ** ಮಾತಿನ ಕುಂದು, ವಾಗ್ದೋಷ.

ಶೊಲ್ಲುಗ ೨೦೦ **ಸೊಲ್ಗೆ** ಆಡಿರಿ, ನುಡಿಯಿರಿ (ಶೊಲ್)

ಶೊಲ್ಲುಮ್ ೧೬೦ **ಸೊಲ್ವ** ಆಡುವ, ನುಡಿಯುವ (<ಶೊಲ್)

ಶೊಲ್ಲುವಾನ್ ೧೯೧ **ಸೊಲ್ವನ್** ಹೇಳುವವನು (<ಶೊಲ್)

ಶೊಱ್ಕೋಟ್ಟಮ್ ೧೧೯ ಸೊಲ್+ಕೋಟ್ಟಮ್ **ಸೊಲ್ಕೊಂಕು** ಮಾತಿನ ಡೊಂಕು.

ಶೋಗಾಪ್ಪರ್ ೧೨೭ **ಶೋಕಿಪ್ಪರ್** ದುಃಖಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಶೋರ್ವು ೫೬ **ಮರವು.**

ಶೋರ್ವಿಲಾಳ್ ಶೋರ್ವು +ಇಲಾಳ್ ಮರವಿಲ್ಲದವಳು.

* * *

ಅನುಬಂಧ : ೨ 12B

ಮೊದಲ ಸಾಲುಗಳು

[ಮೊದಲನೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಪದ್ಯವನ್ನೂ, ಎರಡನೆಯದು ಪುಟವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ]

ಅ

ಅಕಾರ ಮೊದಲು ಅಕ್ಷರಂಗಳಿಗೆಲ್ಲ ೧
ಅಗೆವರನು ತಾಳುವ ನೆಲದಂತೆ ೧೫೧
ಅಂಜುವುದೇ ಧರ್ಮ ಒಬ್ಬನನು ೩೬೬
ಅಡಕವಮರರ ನಡುವೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದು ಬಿಡುವುದು ೧೨೧
ಅಡಕವರಿವಾಗಿ ಮೇಲ್ಮೆಯನು ಫಲಿಸುವುದು ೧೨೩
ಅತಿಥಿ ಹೊರಗಿರಲಾಗಿ ತಾನೊಬ್ಬನುಣ್ಣುವುದು ೮೨
ಅದೆ ನಿಂದೆಯೆನ್ನುವರು ಲೋಕದವರ್ಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ೨೩೮
ಅನ್ದಣರು ಎನ್ನುವರು ತವಸಿಗಳನ್ ೩೦
ಅಂದು ಮಾಡೋಣೆಂದು ಮುಂದೆ ತಳ್ಳದೆ ೩೬
ಅನ್ನಿಗರ ಕುಂದುಗಳನೆಂತಂತೆ ೧೯೦
ಅಮೃತಕಿಂತಲು ಮಿಗಿಲು ಇನಿಯದಲ್ಲವೆ ೬೪
ಅಮೋಘವಚನರ ಮಹಿಮೆಯನು ಲೋಕದಲಿ ೨೮
ಅರಿವಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೇಲರಿವು ಎನ್ನುವರು ೨೦೩
ಅರಿವಿನಿಂದಾಗುವುಪಕಾರವೂ ಉಂಟೊ ೩೧೫
ಅರಿವಿಲ್ಲದವನು ನಿಜತತ್ತ್ವವನು ಕಂಡಂತೆ ೨೪೯
ಅರುಮೆ ಫಲಗಳನಾಯುವರಿವುಳ್ಳರಾಡರು ೧೯೮
ಅರುಳು ಬೇಕೆಂದೆಳಸಿ ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಿಂದವನು ೧೭೬
ಅಲ್ಲದವು ತೇಯ್ದುಳಿದು ಧರ್ಮವರ್ಧಿಸುವುದು ೯೬
ಅಹಿತಗಳಿವೆಂದು ತಾನರಿತು ಬಲ್ಲವನು ೩೧೬
ಅಳವನರಿತವರ ಮನದಲ್ಲಿ ೨೮೮
ಅಳವಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿ ಅಂದಲ್ಲೆ ಸಾಯುವರು ೨೪೯
ಅಳವಿನಲಿ ನಿಂತು ನಡೆಯಲಾರದವರು ೨೮೬
ಅಳಿವನೀವುದು ಎಣಿಸದೆಯೆ ಅಳಿಪೆ ೧೮೦
ಅಳಿಯಮೆ ಸಂಪತ್ತಿಗಾವುದೆಂದರೆ ೧೭೮

ಆ

ಆಡುವವರಾಡುವುದದೆಲ್ಲವೂ ೨೩೨
ಆರದ ಸ್ವಭಾವದಾಸೆಯನು ತೊಲಗಿಸಲು ೩೭೦
ಆರಿನಿಂದುಳರು ನೆಲನನುಳುವೊಕ್ಕಲಿಗರು ೧೪
ಆರ್ಪವರ ಆರ್ಪು ಹಸಿವ ಸಹಿಸುವ ಆರ್ಪು ೨೨೫
ಆಸರೆಯನರಿತು ಆಸರೆ ಕೆಡುವವೊಲು ನಡೆಯೆ ೩೪೯
ಆಸೆಯನು ತೀರ ಕತ್ತರಿಸಿದರೆ ೩೬೭
ಆಸೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಇಲ್ಲವಹುದಾ ದುಃಖ ೩೬೮
ಆಸೆಯೆಂಬರು ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗೂ ಎಂದೆಂದೂ ೩೬೧

ಇ

ಇತ್ತು ನಲಿಯುವ ಸುಖವನರಿಯರೋ ಏನೊ ೨೨೮
ಇದ್ದು ಕಾಪಾಡಿ ಮನೆಬಾಳ್ವುದೆಲ್ಲವೂ ೮೧
ಇನಿದಲ್ಲ ಬರಿಯರಿಂ ತಾ ಬೇಡಪಡುವುದೂ ೨೨೪
ಇನಿನುಡಿ ಎಂಬುದದು ಒಲವನೊಳಗೊಂಡ ೯೧
ಇನಿಯವಿರಲಾಗಿ ಇನಿದಲ್ಲದುವನಾಡುವುದು ೧೦೦
ಇನಿವಾತು ಸುಖವೀವುದನು ಕಾಣುವನದೇತಕೋ ೯೯
ಇಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಬಾಗಿಲೈದನೂ ತಡೆದವನ ೬
ಇಲ್ಲದವನಾನೆಂಬ ಇಳಿವಾತನಾಡದುದೂ ೨೨೩
ಇಲ್ಲದವನೆಂದು ಕೆಟ್ಟುವನು ಮಾಡಲಾಗದು ೨೦೫
ಇಲ್ಲದವರಾವೆಂದು ಅಳಿಪುವುದ ಮಾಡರು ೧೭೪
ಇಲ್ಲದ್ದದೇನು ಮನೆಯವಳು ಮೇಲಾಗೆ ೫೩
ಇಷ್ಟೆ ಇದರಳತೆಯೆಂಬೊಂದು ನೆಲೆಯಿಲ್ಲ ೮೭

ಈ

ಈವುದು ಹೊಗಳುಪಡೆವಂತೆ ಬಾಳುವುದು ೨೩೧

ಉ

ಉಣ್ಣದೆ ತಾಳುವರು ಹಿರಿಯರು ೧೬೦
ಉಪಕಾರದಿಂದ ಬರುವುದು ಕೇಡು ಎಂದರೂ ೨೨೦
ಉಪಕಾರವನು ಮರೆವುದೊಳಿತಲ್ಲ ೧೦೮

ಉಪಕಾರವೆಷ್ಟೊ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲವದರಳತೆ ೧೦೫
ಉಂಬರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯುಣವುಂಟುಮಾಡುವುದು ಮಳೆ ೧೨
ಉಸಿರನದರೊಡಲಿಂದ ತೊಲಗಿಸಿದವರೆ ಅಹುದು ೩೩೦
ಉಳ್ಳುದನು ದೃಢವಾಗುವಂತೆ ಮನವಾರೈದು ತಿಳಿಯೆ ೩೫೭

ಊ

ಊರ ಕೆರೆ ನೀರ್ದುಂಬಿದಂತಹುದು ೨೧೫

ಎ

ಎಡೆಯಿರದ ಕಾಲದಲೂ ಉಪಕಾರಕಂಜರು ೨೧೮
ಎನಿತನೂ ಎಂದೂ ಯಾರಿಗೂ ಮನದಲ್ಲಿ ೩೧೭
ಎಂಥ ಹಗೆಯುಳ್ಳವರೂ ಬದುಕುವರು ೨೦೭
ಎರಡರರಿವರಿದಿಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವನು ಧರಿಸಿದರ ೨೩
ಎರಡು ಬಗೆ ಲೋಕಸ್ವಭಾವ ಸಿರಿ ಬೇರೆ ೩೭೪
ಎಲುವಿಲ್ಲದುದನು ಬಿಸಿಲಂತೆ ಕಾಯಿಸುವುದು ೭೭
ಎಲ್ಲ ಬೆಳಕೂ ತಾನು ಬೆಳಕಲ್ಲ ೨೯೯
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆಯದೆ ಆಗುವುದು ಅಡಕ ೧೨೫
ಎಷ್ಟು ಬಲ್ಲಿದರಾದರೂ ಏನೇನು ಆಗುವುದೊ ೧೪೪
ಎಳ್ಳೆಣಿಸದಿರುವುದನು ಬಯಸುವವನೆಂಬವನು ೨೮೧

ಏ

ಏಳು ಬಗೆಯೊಡಲುಳ್ಳ ಏಳು ಜನ್ಮಗಳಲೂ ೧೦೭
ಏಳು ಹುಟ್ಟುಗಳಲೂ ಕೇಡುಗಳು ತಟ್ಟವು ೬೨
ಏಳ್ಗೆಯೆನಿಸುವ ಕೇಡೂ ಬಾಳೆನಿಸುವಾ ಸಾವೂ ೨೩೫

ಐ

ಐದನಡಗಿಸಿದವನ ಅಮಿತಶಕ್ತಿಗೆ ೨೫
ಐದರಿವನೂ ಪಡೆದ ಆ ಯೆಡೆಯೂ ಫಲವಿಲ್ಲ ೩೫೪

ಒ

ಒಡೆತನದಿ ಬಡತನವದತಿಥಿಸತ್ಕಾರವನು ೮೯

ಒಂದು ಮೈಯಲಿ ಆಮೆಯಂತೆ ೧೨೬
ಒಪ್ಪುವೊಲು ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ ಬಾಳುವವನೆಂಬುವನು ೪೭
ಒಪ್ಪೊತ್ತೂ ಬಾಳುವುದನರಿಯರು ೩೩೭
ಒಲವಿಗೂ ಉಂಟೆ ತಡೆಹಾಕುವಾ ಬೀಗ ೭೧
ಒಲವಿಲ್ಲದವರು ಎಲ್ಲವನೂ ತಮಗೆಂಬರು ೭೨
ಒಲವು ಒಲವಿಗತನವನೀಯುವುದು ೭೪
ಒಲವುಗೂಡಿದ್ದ ನಡೆವಳಿಯ ಫಲವೆನ್ನುವರು ೭೩
ಒಲವು ಗೂಡಿರುವುದೇ ಉಸಿರುನೆಲೆ ೮೦
ಒಲವು ಮನದಲ್ಲಿಲ್ಲದುಸಿರ್ಬಾಳ್ಕೆ ೭೮
ಒಲವುಳ್ಳ ಹೊಂದುನಡೆವಳಿಯ ಫಲವೆನ್ನುವರು ೭೫
ಒಳ್ಳಿತ್ತು ಆಗುವಂದೊಳ್ಳಿತೆನೆ ಕಾಣುವವರ್ ೩೭೯

ಕ

ಕಣೆ ಕ್ರೂರ ಯಾಳ್ ಕೊಂಕು ಲೇಸಿನದು ೨೭೯
ಕಣ್ಣೆದುರಲಿದ್ದು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಿಲ್ಲದೆಯೆ ನುಡಿದರೂ ೧೮೪
ಕತ್ತರಿಸಿದವರೆಂಬರಾಸೆಯನು ಕತ್ತರಿಸಿದವರು ೩೬೫
ಕತ್ತಲೆ ತೊಲಗಿ ಸುಖ ಫಲಿಸುವುದು ೩೫೨
ಕತ್ತಲೆಯ ಕರ್ಮವೆರಡೂ ಸೇರವೆರೆಯನ ೫
ಕರುಣೆ ಅಲ್ಲದ್ದು ಯಾವುದು ಎಂದರೆ ೨೫೪
ಕರುಣೆಗೋಸುಗ ತಾವು ಒಲವುಳ್ಳರಾಗುವುದು ೨೮೫
ಕರುಣೆ ತುಂಬಿದ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿಗಿಲ್ಲ ೨೪೩
ಕರುಣೆಯನು ಕೈಕೊಂಡವರಿಗೆ ಸಂಕಟವಿಲ್ಲ ೨೪೫
ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದವರಿಗೆ ಆ ಲೋಕವಿಲ್ಲ ೨೪೭
ಕರುಣೆಸಿರಿ ಸಿರಿಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಿರಿ ೨೪೧
ಕರುಬತವುಳ್ಳವನ ತಾಳಿಕೊಳ್ಳದೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ೧೬೭
ಕರುಬತನವುಳ್ಳವನ ಬಳಿ ಸಿರಿಯ ವೋಲಿಲ್ಲ ೧೩೫
ಕರುಬತನವುಳ್ಳವರಿಗದೆ ಸಾಕು ೧೬೫
ಕರುಬತನವೆಂಬೊಬ್ಬ ಪಾಪಿ ೧೬೮
ಕರುಬಾಸೆ ಸಿಟ್ಟು ಮನನೋಯಿಸುವ ಮಾತು ೩೫
ಕರುಬಿನಿಂದಲ್ಲದುವ ಮಾಡರು (ತಿಳಿದವರು) ೧೬೪
ಕರುಬಿ ಹೆಚ್ಚಿದವರೂ ಇಲ್ಲ ೧೭೦

ಕರುಬುಮನದವನ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ೧೬೯
ಕಲ್ತಿಲ್ಲಿ ನಿಜಪುರುಳ ಕಂಡವರು ಪಡೆಯುವರು ೩೫೬
ಕಷ್ಟಪಟ್ಟಾದರೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಳಬೇಕು ೧೩೨
ಕಷ್ಟಪಟ್ಟೆಡೆಬಿಡದೆ ಗಳಿಸಿ ಕಾಪಾಡಿಯೂ ೮೮
ಕಳವಿನಲಿ ಪಳಗಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಪರಿಣಾಮದಲಿ ೨೮೪
ಕಳವಿನಿಂದಾಗಿರುವ ಸಂಪತ್ತುಅಳವಳಿದು ೨೮೩
ಕಳವೆಂಬ ಕಾರರಿವಿನೊಡೆತನವು ೨೮೭
ಕಳುವರಿಗೆ ತಪ್ಪುವುದು ತಮ್ಮುಸಿರು ನೆಲೆಯೂ ೨೯೦
ಕಾಪಾಡಬೇಕು ಸಂಪತ್ತೆಂದು ಅಡಕವನು ೧೨೨
ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಆಗವು ಪಾಲಲ್ಲದುವು ೩೭೬
ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಮೋಹ - ಈ ಮೂರರ ೩೬೦
ಕಾಲದಲಿ ಮಾಡಿದುಪಕಾರ ಕಿರಿದಾದರೂ ೧೦೨
ಕಿರುಸುಖಕ್ಕಳಿಪಿ ಧರ್ಮವಲ್ಲದುವ ಮಾಡರು ೧೭೩
ಕುಂದಿನಿಂ ತೊಲಗಿರುವ ಕಾಣ್ಕೆಯವರ್ ತಿನ್ನರು ೨೫೮
ಕುಂದಿರದ ಹುಲಿಸಾದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಕುಂದುವುದು ೨೩೯
ಕೂಡಿದರ ಕುಂದನೂ ತೂರಿಡುವ ಗುಣದವರು ೧೮೮
ಕೂರಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ಅರಿವಿನಿಂದೇನಹುದು ೧೭೫
ಕೆಟ್ಟುವನು ಗೈದವರು ಕೆಡುವುದು ೨೦೮
ಕೆಟ್ಟುವು ಕೆಟ್ಟುವನು ಫಲಿಸುವುದರಿಂದ ೨೦೨
ಕೆಡಿಸಬೇಕೈದರ ಹೊಲವನ್ನೂ ೩೪೩
ಕೆಡಿಸುವುದು ಕೆಟ್ಟವರ್ಗೆ ನೆರವಾಗಿ ೧೫
ಕೆಡುಗೈಮೆಯವರಂಜರು ಮೇಲಾದರಂಜುವರು ೨೦೧
ಕೆಡುನುಡಿಯ ಫಲ ಒಂದೆ ಒಂದು ತಲೆದೋರಿದರೂ ೧೨೮
ಕೆಡುವೆನಾನೆಂಬುದನು ಅರಿಯಲಿ ೧೧೬
ಕೇಡು ದುರ್ಲಭವೆಂಬುದರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿ ತನಗೆ ೨೧೦
ಕೇಡುಪಾಲಾದುವನು ಹೆರರಲ್ಲಿ ತಾನೆಣಿಸಲಾಗದು ೨೦೬
ಕೇಡುಮಾಡಿದವರನು ಪೀಡಿಸುವುದೆಂತೆನಲು ೩೧೪
ಕೇಡೂ ಸಮೃದ್ಧಿಯೂ ಇಲ್ಲದುವಲ್ಲ ೧೧೫
ಕೇಡೆಂದು ಬೈಯದು ಲೋಕ ೧೧೭
ಕೈದುಗೊಂಡವರ ಮನವೆಂತಂತೆ ದಯೆಗೊಳದು ೨೫೩
ಕೊಡುವುದನು ಕಂಡು ಕರುಬುವನ ಬಳಗ ೧೬೬

ಕೊಂದಂಥ ಕೇಡುಗಳ ಮಾಡಿದರೂ ೧೦೯
ಕೊಲೆಗೆಲಸದಾ ಜನರು ಹೊಲೆಗೆಲಸದವರದರ ೩೨೯
ಕೊಲ್ಲದವನಂ ಮಾಂಸವೊಲ್ಲದವನಂ ೨೬೦
ಕೊಲ್ಲಮೆಯ ಕೈಕೊಂಡು ನಡೆವವನ ಬಾಳ್ದಿನದ ಮೇಲೆ ೩೨೬
ಕೊಳಲಿನಿದು ವೀಣೆಯಿನಿದೆನ್ನುವರು ೬೬
ಕೋಪ ಮಿಗಿಲಾದವರು ಸತ್ತುಹೋದಂಥವರು ೩೧೦
ಕೋಪವುಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ತಡೆದು ೧೩೦

ಗ

ಗುಣವೆಂಬ ಗಿರಿಯೇರಿ ನಿಂದವರ ಕೋಪವದು ೨೯
ಗೊಂಚಲುರಿಯೊಳಗದಿದ್ದಂಥ ೩೦೮
ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯೆ ಇಲ್ಲದಿಂದ್ರಿಯಂಗಳ ಹಾಗೆ ೯

ತ

ತಕ್ಕವರು ತಕ್ಕವರಲ್ಲದವರು-ಎಂಬುದನು ೧೧೪
ತನಗಹಿತವೆಂಬುದನು ತಾನರಿತು ಬಲ್ಲವನು ೩೧೮
ತನಗುಪಮೆಯಿಲ್ಲದನ ೭
ತನಗೆ ಮಾಡದವರಿಗೆ ಮಾಡಿದುಪಕಾರಕ್ಕೆ ೧೦೧
ತಂದೆಗೆ ಮಗ ಮಾಡುವುಪಕಾರ ಯಾವುದೆನೆ ೭೦
ತಂದೆ ಮಗನಿಗೆ ಮಾಡುವುಪಕಾರ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೬೭
ತನ್ನಡಗು ಬೆಳಸೆ ಬೇರೊಂದರಡಗುಂಬವನು ೨೫೧
ತನ್ನ ತಾನ್ ಕಾದು ಕೈಹಿಡಿದವನನುಪಚರಿಸಿ ೫೬
ತನ್ನ ತಾನ್ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆ ೩೦೫
ತನ್ನ ತಾನ್ ಪ್ರೀತಿಸುವನಾದರೆ ೨೦೯
ತನ್ನ ಧರ್ಮವಿದೆಂದು ತಾಳ್ವುದಲ್ಲವೆ ಭೂಮಿ ೧೮೯
ತನ್ನ ಪ್ರಾಣವ ತನ್ನದಾಗಿ ನೆರೆ ಪಡೆದವನನ್ ೨೬೮
ತನ್ನ ಮನವರಿವುದನು ಹುಸಿಯಲಾಗದು ೨೯೩
ತನ್ನುಸಿರ ನೀಗುವಂತಾದರೂ ತಾ ಮಾಡದಿರಬೇಕು ೩೨೭
ತಪಗೈವವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ಮವನು ಮಾಡುವರು ೨೬೬
ತಪವ ಮರೆಗೊಂಡು ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡುವುದು ೨೭೪
ತಪವೂ ತಪವುಳ್ಳವರಿಗೆ ಆಗುವುದು ೨೬೨

ತಮಗಿಂತ ತಮ್ ಮಕ್ಕಳರಿವುಳ್ಳರಾಗುವುದು ೬೮
ತಮ್ಮ ಪುರುಳೆಂಬರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನು ೬೩
ತಮ್ಮವರು ತೊರೆದರ್ಗೆ, ತುತ್ತಿಲ್ಲದರ್ಗೆ, ಸತ್ತರ್ಗೆ ೪೨
ತಾನು ಕೇಡೆಸಗದೆಯೂ ತನಗೆ ಕೇಡೆಸಗುವಾ ೩೧೩
ತಾನೆ ತಾನಾಗಿ ಲೋಕಕುನ್ನತವಾಗಿ ೨೩೩
ತಾನೊಂದೆ ಒಂದಾಗಿ ನಲ್ಲದೆನಿಸುವುದು ಕೊಲ್ಲಮೆ ೩೨೩
ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕೇಡನೆಂದೆಂದೂ ೧೫೨
ತಿನಲೆಂದು ಕೊಲ್ಲದು ಲೋಕವೆಂದರೆ ೨೫೬
ತಿನ್ನದಿರಬೇಕು ೨೫೭
ತಿನ್ನದಿರುವುದು ಬೇಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಾಳ್ನೆಲೆಗೆ ೨೫೫
ತೆನೆಯಷ್ಟು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದರೂ ೧೦೪
ತೆರನಲ್ಲದುವ ತನಗೆ ಹೆರರೆನಿತ ಮಾಡಿದರೂ ೧೫೭
ತೊರೆದರಿಗೆ ಭೋಗ್ಯಗಳ ನೀಡಬೇಕೆಂದಳಸಿ ೨೬೩
ತೊರೆದವರ ಹಾಗೆಯೇ ಪರಿಶುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರು ೧೫೯
ತೊರೆದವರ ಮಹಿಮೆಯೆಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವರೆ ೨೨
ತೊರೆವರಲ್ಲವೆ ಅನುಭವಿಸಲಿಲ್ಲದವರು ೩೭೮

ದ

ದಾನ, ತಪ-ಈಯೆರಡೂ ನೆಲಸವೆಂದೆಂದಿಗೂ ೧೯
ದಿಟವಾಗಿ ನಾವು ಕಂಡಿರುವವರೊಳಿನ್ನಿಲ್ಲ ೩೦೦
ದಿಟವೆಂದು ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾವುದೆಂದರೆ ೨೯೧
ದಿನವೆಂಬ ಗಡುವೊಂದರಂತೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ೩೩೪
ದುಃಖವುಂಟಾಗಿಸುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಆಗುವುದು ೯೪
ದುಡಿದುಡಿದು ತಂದ ಸಂಪತ್ತೆಲ್ಲ ೨೧೨
ದೇವಲೋಕದಲೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪಡೆಯಲರಿದಹುದು ೨೧೩
ದೈವಕೆರಗಳು ತನ್ನ ಪತಿಗೆರಗುತೇಳುವಳು ೫೫

ಧ

ಧನದ ಫಲವಿಲ್ಲವದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳದರ್ಗೆ ೨೫೨
ಧನ ಬತ್ತಿಹೋದವರು ಚಿಗುರಿಕೊಳ್ಳುವರು ೨೪೮
ಧರ್ಮಕಿಂತಲು ಮಿಗಿಲು ಭಾಗ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ೩೨

ಧರ್ಮಕೃತಿ ಯಾವುದೆನೆ ಕೊಲ್ಲದಿರುವುದು ೩೨೧
ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಒಲವು ನೆರವೆನ್ನುವರು ೭೬
ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹೊರಗಾಗಿ ನಿಂತವರೊಳೆಲ್ಲ ೧೪೨
ಧರ್ಮದ ದಾರಿಯಿದು ಎಂದು ಚರ್ಚಿಸಲೇಕೆ ೩೭
ಧರ್ಮದಿಂ ಬರುವುದೇ ಕಾಮಸುಖ ೩೯
ಧರ್ಮದೆಲ್ಲೆಯಲಿರದೆ ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿದರೂ ೧೫೦
ಧರ್ಮ ನುಡಿಯದನಾಗಿ ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡಿದರೂ ೧೮೧
ಧರ್ಮಮಾರ್ಗದಲಿ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ ನಡಸಿದರೆ ೪೬
ಧರ್ಮವನಳಿದು ಅಲ್ಲದುವ ಮಾಡುವುದಕಿಂತಲೂ ೧೮೨
ಧರ್ಮವನು ನುಡಿವ ಮನದವನಲ್ಲವೆಂಬುದು ೧೮೫
ಧರ್ಮವರಿತು ಲೋಭಿಸದ ಅರಿವುಳ್ಳರಂ ೧೭೯
ಧರ್ಮವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಮನೆಬಾಳ್ಕೆ ೪೯
ಧರ್ಮಸಾಗರನಾಗಿ ಕರುಣಾಂತರಂಗನಹ ೮
ಧರ್ಮಸಂಪತ್ತುಗಳು ಬೇಡದವನೆಂಬವನು ೧೬೩
ಧರ್ಮಸ್ವಭಾವದಿಂ ಮನೆಬಾಳ್ವನೆಂಬವನು ೧೪೭

ನ

ನಗೆಯನೂ ನಲಿವನೂ ಕೊಲ್ವ ಕೋಪಕ್ಕಿಂತ ೩೦೪
ನಡತೆ ಮೇಲ್ಮೆಯ ನೀಡುವುದರಿಂದ ೧೩೧
ನಡತೆಯಿಂದುಡುಗರು ಹಿಂಜರಿದು ಬಲ್ಲವರು ೧೩೬
ನಡತೆಯಿಂದೈದುವರು ಮೇಲ್ಮೆಯನು ೧೩೭
ನಡತೆವಂತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ೧೩೯
ನಡತೆವಂತಿಕೆಯೆ ಕುಲವಂತಿಕೆ ೧೩೩
ನಡುನೆಲೆಯಲಿರದೆ ಹೆರರೊಳ್ಳೆವಸ್ತುಗಳ ೧೭೧
ನಡೆವಳಿಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದರಿತು ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿ ೧೬೧
ನಡೆವಳಿಯಲಿದ್ದು ತೊರೆದವರ ಹಿರಿಮೆಯನು ೨೧
ನಯಗೊಳದು ನಲ್ಮೆಯಿಂದತ್ತತ್ತ ನೀಗಿಪುದು ೧೯೪
ನಯವಿಲ್ಲದವನಿವನು ಎಂಬುದನು ಹೇಳುವುದು ೧೯೩
ನಯವಿಲ್ಲದುವನು ತಾವಾಡಿದರೂ ಆಡಲಿ ೧೯೭
ನಯವುಳ್ಳವನು ತಾನು ಬಡವನಾಗುವುದು ೨೧೯
ನಲ್ಲದಹ ಸಂಪತ್ತು ಹಿರಿದೆಂದರೂ ೩೨೮

ನಲ್ಲವೆಲ್ಲಾ ಹೊಲ್ಲವಾಗುವುವು ೩೭೫
ನಲ್ಮೆಮೇಲ್ಮೆಗಳೊಡನೆ ತಾವೋಡಿ ಹೋಗುವುವು ೧೯೫
ನಲ್ಮೆಯನೆ ಫಲವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೂ ೧೧೩
ನಾಟ್ಯಸಭೆಯಲಿ ಕೂಟ ನೆರೆದಂತೆ ಸಂಪತ್ತು ೩೩೨
ನಾನು ನನ್ನದು ಎಂಬ ಮರುಳ ಕತ್ತರಿಪವನು ೩೪೬
ನಾಲಗೆಯನದುಮಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಕೆಯಾಕ್ರಮಿಸಿ ೩೩೫
ನಿಡುಗಡಲೂ ತನ್ನ ಪರಿಗುಂದುವುದು ೧೭
ನಿಂದೆ ಹೊದ್ದದ ಹಾಗೆ ಬಾಳುವರೆ ಬಾಳ್ವವರು ೨೪೦
ನಿನ್ನೆಯಿದ್ದವನೊಬ್ಬನಿಂದಿಲ್ಲವೆಂದೆಂಬ ೩೩೬
ನಿಲ್ಲದಿಹ ಗುಣವುಳ್ಳದೈಶ್ವರ್ಯ ೩೩೩
ನಿಲ್ಲದುವನೆಲ್ಲ ನೆಲೆಯುಳ್ಳವೆಂದೆಣಿಸುವ ೩೩೧
ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವುಳ್ಳವನ ಸಂಪತ್ತು ೧೧೨
ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವೆಂಬೊಂದೆ ತಾನೊಳ್ಳೆಯದು ೧೧೧
ನೀತಿಯನು ಕೈಗೊಳಿಸಿ ಧರ್ಮವನು ಫಲಿಸುವುದು ೯೭
ನೀರಿರದೆ ನಡೆಯದೆನೆ ಯಾರ್ ಯಾರಿಗೂ ಲೋಕನಡವಳಿಕೆ ೨೦
ನುಡಿಬಾಗು ಇಲ್ಲದುದೆ ನೇರ್ಮೆ ೧೧೯
ನುಡಿಯುವುದು ನುಡಿಗಳಲಿ ಫಲವುಳ್ಳ ನುಡಿಗಳಂ ೨೦೦
ನುಣ್ಣನೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹಲವ ಕಲಿತರೂ ತನ್ನ ೩೭೩
ನೆನೆದುದೆಲ್ಲವನೊಡನೆ ಪಡೆಯುವನು ೩೦೯
ನೆಲದೆಲ್ಲೆವರೆಗೂ ಹರಡಿದ ಹೊಗಳ ಪಡೆದಿರಲು ೨೩೪
ನೆಲೆಯಿಂದ ಕದಲದೆ ಅಡಗಿದವನೌನ್ನತ್ಯ ೧೨೪
ನೆಲೆವೀಡು ಕಟ್ಟಿಲ್ಲವೋ ಏನೊ ೩೪೦
ನೋಯಿಸಿದವರನೊಂದು ವಸ್ತುವೆಂದಿಡರು ೧೫೫
ನೋಯಿಸಿದವರಿಗೊಂದು ದಿನದ ಸುಖ ೧೫೬
ನೋವಿಂದ ತೊಲಗಿರುವ ಇನಿವಾತು ೯೮
ನೋವೆಲ್ಲ ನೋವೆಸಗಿದರ ಮೇಲೆ ಹೊರುವುದು ೩೨೦

ಪ

ಪಡೆದವನ ಪಡೆಯೆ ಪಡೆಯುವರು ಪೆಂಡಿರು ೫೮
ಪಡೆಯಬೇಕಾದುವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾವೆಣಿಸುವದೆ ಇಲ್ಲ ೬೧
ಪತ್ತುಗೆಯ ಕತ್ತರಿಸಿದಾ ಹೊತ್ತೆ ೩೪೯

ಪತ್ತುವಿಡಿವುದು ಪತ್ತ ಕತ್ತರಿಸಿದನ ಪತ್ತ ೩೫೦
ಪರರಿಗಹಿತವನು ಮುಂಬಗಲು ಮಾಡಿದರೆ ೩೧೯
ಪರಿಶುದ್ಧಿಯೆಂಬುದು ಆಸೆಯಿಲ್ಲದುದು ೩೬೪
ಪಾಲ್ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟವನು ಪಾಲ್ಗಿತ್ತ ಬಗೆಯಿಂದಲಲ್ಲದೆ ೩೭೭
ಪಿತೃಗಳು ದೇವತೆಗಳತಿಥಿಗಳು ನಂಟರು ತಾನೆಂಬ ೪೩
ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಉಪಕಾರವನು ಬೇಡದುಪಕಾರ ೨೧೧
ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಾಪಾಡಿ ಕರುಣೆಯನು ತಾಳ್ದವಗೆ ೨೪೪
ಪ್ರೀತಿಯೂ ಧರ್ಮವೂ ಇರಲು ಮನೆಬಾಳ್ಕೆಯಲಿ ೪೫

ಫ

ಫಲವ ತೂಗದೆ ಮಾಡಿದುಪಕಾರದೊಳ್ಮೆಯನು ೧೦೩
ಫಲವಿರದ ಮಾತುಗಳ ಕೊಂಡಾಡುತಿರುವವನ ೧೯೬
ಫಲವಿಲ್ಲದುವನು ಹಲವರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದು ೧೯೨

ಬ

ಬಡತನದಿ ಬಡತನವದತಿಥಿಗಳನೋಡಿವುದು ೧೫೩
ಬಂದತಿಥಿಗಳನು ಮೊದಲುಪಚರಿಸಿ ೮೬
ಬಂದ ನೋವನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ೨೬೧
ಬಯಸದಿರಲಳಿಪಿನಿಂದಾಗುವಾ ಸಂಪತ್ತ ೧೭೭
ಬರಲಿರುವ ಫಲಗಳನು ನೆನೆದಳಿಪಿ ೧೭೨
ಬರಿಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದುದೊಂದೀವುದೇ ಕೊಡುಗೆ ೨೨೧
ಬರುವತಿಥಿಗಳನು ಅನುದಿನವು ಸತ್ಕರಿಸುವನ ೮೩
ಬಲವಿರದ ನೆಲೆಯವನ ಬಲರೂಪು ೨೭೩
ಬಲವೆಂಬ ಅಂಕುಶದಿಂದೈದ ನೆರೆ ಕಾದವನು ೨೪
ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಬಗೆಯಿಂದ ಸಲ್ಲುವೆಡೆಗಳಲೆಲ್ಲ ೩೩
ಬಲ್ಲಿದರ ಮುಂದೆ ತನ್ನನೆ ನೆನೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ೨೫೦
ಬಾನಿಂದಹನಿ ಬಿದ್ದರಲ್ಲದೆ ನೆಲದಲ್ಲಿ ೧೬
ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪಡೆದವರು ತೀರ ತೊರೆದವರು ೩೪೮
ಬಿಡೆ ನುಡಿದು ನಂಟರನೂ ಅಗಲಿಪರು ೧೮೭
ಬಿತ್ತವನೂ ಇಡಬೇಕೆ ಅತಿಥಿಗಳ ಸತ್ಕರಿಸಿ ೮೫
ಬೆಂಕಿಯಿಂ ಸುಟ್ಟ ಹುಣ್ ಮಾಯುವುದು ೧೨೯

ಬೇಕಾದರುಂಟಾಗುವಂತೆ ತೊರೆಯಲಿ ೩೪೨
ಬೇಕಾದ್ದು ಬೇಡದ್ದು ಯಾವೊಂದೂ ಇಲ್ಲದನ ೪
ಬೇಡಮೆಯಂಥ ಮೇಲಾದ ಸಿರಿಯಿಲ್ಲಿಲ್ಲ ೩೬೩
ಬೇಡಿದ ಫಲಂಗಳನು ಬೇಡಿದಾ ಪರಿಯಲೇ ೨೬೫
ಬೇಡುವಂದು ಬೇಡುವನು ಹುಟ್ಟಿಮೆಯನು ೩೬೨
ಬೇಡುವುದಕಿಂತಲೂ ಕಡು ಹೊಲ್ಲ, ಅಸುಖ, ನಿಜ ೨೨೯
ಬೋಳಿಸುವುದೂ ನೀಳವಾಗಿಸುವುದೂ ಬೇಡ ೨೮೦

ಭ

ಭೂಮಿಯಲಿ ಬಾಳಬೇಕಾದಂತೆ ಬಾಳ್ವವನು ೫೦

ಮ

ಮಕ್ಕಳ ಮೈ ಮುಟ್ಟುವುದು ಮೈಗೆ ಸುಖ ೬೫
ಮಂಗಳ ಎನ್ನುವರು ಮನೆಯವಳ ಮಹಿಮೆಯನು ೬೦
ಮತ್ತೆಯೂ ತೊಡರುಗಳವೇತಕೋ ೩೪೫
ಮದ್ದಾಗಿ ತಪ್ಪದಾ ಮರದಂತೆ ಸಂಪತ್ತು ೨೧೭
ಮನಗೂಡಿ ಸತ್ಯವನು ನುಡಿವನಾದರೆ ೨೯೫
ಮನದಲ್ಲಿ ತೊರೆಯದವರು ೨೭೬
ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಸಿರಲು ಮಹಿಮರೆನೆ ನೀರ್ಮುಳುಗಿ ೨೭೮
ಮನದಲ್ಲಿ ಮಾಸಿಲ್ಲದವನಕ್ಕೆ ೩೪
ಮನದಲ್ಲಿ ಹುಸಿಯದೆಯೆ ನಡೆವನಾದರೆ ೨೯೪
ಮನದಿಂದ ನೆನೆವುದೂ ಹೊಲ್ಲದೇ ೨೮೨
ಮನ ನಲಿದು ಈವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೇಲಹುದು ೯೨
ಮನ ನಲಿದು ಸಿರಿ ನೆಲಸಿ ನಿಲ್ಲುವಳು ೮೪
ಮನೆಬಾಳ್ವನೆಂಬವನು ೪೧
ಮನೆಬಾಳ್ವಿಗೊಪ್ಪುವ ಮೇಲ್ಗುಣಗಳುಳ್ಳವಳಾಗಿ ೫೧
ಮನೆಮಹಿಮೆ ಮನೆಯವಳೊಳಿಲ್ಲವಾದೊಡೆ ೫೨
ಮಮತೆಯನು ತೊರೆದೆವೆಂಬರ ಕಳ್ಳನಡವಳಿಕೆ ೨೭೫
ಮರೆತರೂ ವೇದವನು ಕಲಿತುಕೊಳಲಾಗುವುದು ೧೩೪
ಮರೆತೂ ಹೆರರಿಗೆ ಕೇಡೆಣಿಸಲಾಗದು ೨೦೪
ಮರೆಯದಿರಬೇಕು ಮಾಸಿಲ್ಲದವರ ಕೆಳೆಯಂ ೧೦೬
ಮರೆಯುವುದು ಕೋಪವನು ಯಾರಲೂ ೩೦೩
ಮಲಗುವುದ ಹೋಲುವುದು ಸಾವು ೩೩೯
ಮಹಿಮೆಯಿೀಯುವ ಸಿರಿಯ ಪಡೆವ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ೩೧೧
ಮಳೆ ಬಂದು ಲೋಕಜೀವನ ನೆಲಸಿ ೧೧
ಮಳೆ ಬರದೆ ಹುಸಿದರೆ ಜಲನಿಧಿಯೆ ಬಳಸಿರುವ ೧೩
ಮಾಡಲರಿದಾದುವನು ಮಾಡುವರು ಹಿರಿಯರು ೨೬
ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ್ದು ಧರ್ಮ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ೪೦
ಮಿಗಿಲು ಮಹಿಮೆಗಳಿಂದ (ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕದ) ೧೮
ಮುಗಿಲುಮುಟ್ಟುವ ತೋರ್ಕೆ ತಾನೇನ ಮಾಡುವುದು ೨೭೨
ಮುನಿದು ಅಹಿತವ ತಮಗೆ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿಯೂ ೩೧೨
ಮುನಿಸೆಂಬ ಸೇರ್ದರನ್ಕೊಲ್ಲಿ ೩೦೬
ಮುಳಿಸೊಂದು ಹುರುಳೆಂದು ಕೈಕೊಂಡವನು ೩೦೭
ಮೂಸಿದರೆ ಬಾಡುವುದನಿಚ್ಚ ಹೂ ೯೦
ಮೃತ್ಯುವನು ದಾಟುವುದೂ ಕೈಗೂಡುವುದು ೨೬೯
ಮೇಲಾದ ಪಡಪುಗಳಲದಕೆ ಸಮವೊಂದಿಲ್ಲ ೧೬೨
ಮೇಲ್ಗೆ ಪಕ್ಕಾದವರು ಯಾರೆನಲು ಲೋಕದಲಿ ೧೪೯
ಮೇಲ್ಮೆಯೀವುದು ಸಿರಿಯನೂ ನೀಡುವುದು ೩೧
ಮೊಗದಿ ನಲವನು ತೋರಿ ಇನಿದಾಗಿ ನೋಡಿ ೯೩
ಮೊಟ್ಟೆ ತನಿತುಳಿಯೆ ಹಕ್ಕಿ ಹಾರಿಹೋದಷ್ಟೆ ೩೩೮

ಯ

ಯಾವ ಧರ್ಮವ ಭಂಗಗೊಳಿಸಿದನಿಗಾದರೂ ೧೧೦
ಯಾವ ಪುರುಳ್ ಯಾವ ಪರಿಯದಾದರೂ ೩೫೫
ಯಾವುದನು ಅಡಗಿಸಿಡಲೊಲ್ಲದವರಾದರೂ ೧೨೭
ಯಾವುದರಿಂದ ಯಾವುದರಿಂದ ತೊಲಗಿದನೋ ೩೪೧

ರ

ರಸ, ರೂಪ, ಸ್ಪರ್ಶ, ಶಬ್ದ, ಗಂಧ - ಈ ಐದರ ೨೭

ಲ

ಲೋಕದೊಡನೊಪ್ಪೆ ನಡೆಯುವುದ ಕಲಿಯದರು ೧೪೦

ವ

ವಂಚನೆಯ ಮನದವನ ಮರೆನಡೆವಳಿಯ ಕಂಡು ೨೭೧
ವಾಣಿಜ್ಯ ಗೈವರಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗುವುದು ೧೨೦
ವಿಧಿಯಂತೆ ಬಲುಬಲ್ಮೆಯುಳ್ಳವು ಯಾವುವಿವೆ ೩೮೦
ವಿನಯದಿಂ ನಡೆವುದೂ ಇನಿನುಡಿಯನಾಗುವುದೂ ೯೫

ಶ

ಶುಭಕೆ ಬಿತ್ತಾಗುವುದು ನಲ್ನಡತೆ ೧೩೮

ಸ

ಸಂಸಾರಕಂಜಿ ನೆರೆ ತೊರೆದವರೊಳೆಲ್ಲ ೩೨೫
ಸಟೆಯೂ ದಿಟದ ನೆಲೆಗೇ ಬಹುದು ೨೯೨
ಸತ್ತವರಿಗಿಂತಲೂ ಬೇರೆಯೇನಲ್ಲ ದಿಟ ೧೪೩
ಸಂದೇಹದಿಂ ತೊಲಗಿ ನೆರೆ ತಿಳಿದವರಿಗೆ ೩೫೩
ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲಿ ನಡಸಿ ಧರ್ಮಮಾರ್ಗವ ಬಿಡದೆ ೪೮
ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದರಸಿ ಕರುಣೆಯನು ಕೈಕೊಳಲಿ ೨೪೨
ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾವುದೆಂದರೆ ೩೨೪
ಸನ್ಮಾರ್ಗವೆಂದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುದು ಕೀಳು ೨೨೨
ಸಮನಾಗಿ ನಿಂತು ಸರಿದೂಗುವಾ ಕೋಲಂತೆ ೧೧೮
ಸಮೃದ್ಧಿ ತೊಲಗದೆ ನೆಲಸಬೇಕೆಂದರೆ ೧೫೪
ಸಲ್ಲದೆಡೆ ಕೋಪ ಕೆಟ್ಟದು ೩೦೨
ಸಲ್ಲುವೆಡೆ ತಡೆವವನೆ ಕೋಪತಡೆವವನು ೩೦೧
ಸಾಜವಾಗುವುದು ವ್ರತಕೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ೩೪೪
ಸಾಯುವುದಕಿಂತ ಇನಿದಲ್ಲದ್ದು ಬೇರಿಲ್ಲ ೨೩೦
ಸಾರವಸ್ತುವ ತೊರೆದು ಮರೆತರಿವರೆನ್ನುವರು ೨೪೬
ಸಿರಿ ಬತ್ತಿದರ ಹಾಳು ಹಸಿವ ಪರಿಹರಿಸುವುದು ೨೨೬
ಸಿರಿಯಾಗುವಿಧಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಶೀಲತೆಯಹುದು ೩೭೧
ಸುಖವು ತಾನೆಡೆವರಿಯದಿಲ್ಲಿಯೂ ೩೬೯
ಸುಡಲು ಬೆಳಗುವ ಹೊನ್ನ ಹಾಗೆ ೨೬೭
ಸುಲಭವೆಂದೆಣಿಸಿ ಪರಸತಿಯ ಸೇರುವನು ೧೪೫
ಸೆರೆಗಾವ ಕಾಪದೇನ್ ಮಾಡುವುದು ಹೆಂಗಳನು ೫೭
ಸೊಕ್ಕಿನಿಂದುಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕವನು ಮಾಡಿದರೂ ೧೫೮

ಹ

ಹಗೆಗಳನು ಕೆಡಿಸುವುದೂ ೨೬೪
ಹಗೆ, ಪಾಪ, ಭೀತಿ, ಹಳಿವೆಂದೆಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ೧೪೬
ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟುಂಡು ಹಲವುಸಿರ ಕಾಯುವುದು ೩೨೨
ಹಂಚಿ ಕೊಟ್ಟುಣ್ಣುವುದ ಬಳಕೆಯಿಟ್ಟಿರುವವನ ೨೨೭
ಹಣ್ಣುಮರ ನಡುವೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಬಿಟ್ಟಂತೆ ೨೧೬
ಹಲವ ಕಲ್ತುದರಿಂದ ಬರುವ ಫಲವು ಅದೇನೊ ೨
ಹಲವರಿಲ್ಲದರಾದ ಕಾರಣವದೇನೆನಲು ೨೭೦
ಹಲವರೂ ಹೇಸುವೊಲು ೧೯೧
ಹವಿ ಸುರಿದು ಸಾವಿರ ಯಜ್ಞ ಮಾಳ್ಪುದಕಿಂತ ೨೫೯
ಹಳಿವಿಗಂಜಿ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟುಂಡು ೪೪
ಹಾಳು ದಿನ ಬೀಳದ ವೋಲ್ಧರ್ಮವನು ಮಾಡುವುದು ೩೮
ಹಿಡಿದು ಬಿಡವು ಆ ಸಂಕಟಂಗಳು ೩೪೭
ಹಿಂದಾಡಿ ಹುಸಿದು ೧೮೩
ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಹೊಗಳೊಡನೆ ಹುಟ್ಟಲಿ ೨೩೬
ಹುಟ್ಟೆಂಬ ಹೆಗ್ಗಡಲ ದಾಟುವರು ೧೦
ಹುಟ್ಟೆಂಬ ಹೆಡ್ಡತನ ಹರಿಯೆ ೩೫೮
ಹುರುಳಲ್ಲದುವನು ಹುರುಳೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ೩೫೧
ಹುರುಳಿಲ್ಲದುವ ತಾವು ಮರೆತಾದರೂ ಆಡರು ೧೯೯
ಹುಸಿಯದಿರುವುದ ತಪ್ಪದಾಚರಿಸಬಲ್ಲರೆ ೨೯೭
ಹುಸಿಯದಿರುವುದರಂಥ ಹೊಗಳು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ ೨೯೬
ಹೂಮೇಲೆ ಬಂದವನ ಮೇಲಡಿಯ ಸೇರ್ದವರು ೩
ಹೆಡ್ಡಪಡಿಸುವುದು ಅಳಿವಿಧಿ ತಾನು ಬಂದ ಕಡೆ ೩೭೨
ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚು ತಕ್ಕವು ಯಾವುವಿವೆ ೫೪
ಹೆತ್ತ ಹೊತ್ತಿಗೂ ಮಿಗಿಲು ನಲಿಯುವಳು ೬೯
ಹೆರನ ಹಳಿವನು ಹಿಂದೆ ಆಡುವವನರಿಯಲಿ ೧೮೬
ಹೆರನ ಹೆಂಡತಿಯ ನೋಡದ ಹಿರಿಯ ಪೌರುಷವು ೧೪೮
ಹೆರನೊಡವೆಯಾದವಳ ಬಯಸುವಾ ಮರುಳತನ ೧೪೧
ಹೊಗಳು ಹೊಂದುವ ಹಾಗೆ ಬಾಳದವರು ೨೩೭
ಹೊಗಳೊಲ್ದ ಮನೆಯವಳು ಇಲ್ಲದವರ್ಗಿಲ್ಲ ೫೯
ಹೊಂದುನಡೆಯರಿವವನು ಉಸಿರ್ಗೂಡಿ ಬಾಳುವವನ್ ೨೧೪

ಹೊರ ಅಂಗವೆಲ್ಲ ತಾವಿದ್ದೇನ ಮಾಡುವುವು ೭೯
ಹೊರಗೆ ಗುಂಜಿಯ ಹಾಗೆ ತೋರುವವರಾದರೂ ೨೭೭
ಹೊರಶುದ್ಧಿ ನೀರಿನಿಂದೊದಗುವುದು ೨೯೮